

36673

KORE HARBİNDE TÜRK TUGAYLARI

ALİ DENİZLİ

**Hacettepe Üniversitesi
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü**

**Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü İçin
Öngördüğü DOKTORA TEZİ Olarak
Hazırlanmıştır.**

**Ankara
Temmuz-1992**

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü Müdürlüğüne

İşbu çalışma jürimiz tarafından Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nde DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan.....

Üye.....

Üye.....

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../1992

ENSTİTÜ MÜDÜRÜ

Prof.Dr.Abdurrahman ÇAYCI

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa :</u>
ÖNSÖZ.....	IV
KISALTMALAR.....	VIII
GİRİŞ.....	I
I. KORE'NİN JEOPOLİTİK, COĞRAFİ DURUMU, SİYASİ TARİHİ VE KORE HARBİ ÖNCESİNDEKİ SİYASİ DURUM.....	
A. Kore'nin Jeopolitik Durumu.....	6
B. Kore'nin Coğrafi Durumu.....	8
C. Kore'nin Savaş Dönemi Nüfusu.....	10
D. Kore'nin Tabii Durumu.....	10
E. Kore'lilerin Etnolojik Menşei, Adetleri ve Dinleri.....	12
F. Kore Kültürü ve Dili.....	13
G. Kore'nin Siyasi Tarihi.....	
(1) İlkçağda Kore.....	13
(2) Ortaçağda Kore ve Kore'nin Türkler Tarafından Ele Geçirilmesi	14
(3) Yeniçağda Kore.....	16
(4) Zamanımızda Kore.....	16
H. Kore Savaşı Öncesindeki Siyasi Durum.....	25
II. KORE ÜZERİNDEKİ RUS SİYASETİ VE KUZEY KORE'NİN HARBE KATILMASI.....	26
III. HARBİN BAŞLAMASI VE TÜRK TUGAYININ MUHAREBEYE GİRİŞİNE KADAR GEÇEN DÖNEMDEKİ MUHAREBELER.....	32
IV. KOMÜNİST ÇİN'İN HARBE KATILMA SEBEPLERİ, AMERİKA'NIN ÇİN'İ DEĞERLENDİRMESİ.....	46
V. 1950 YILI ÖNCESİNDE TÜRKİYE'NİN İÇİNDE BULUNDUĞU SİYASİ ORTAM, T.C. HÜKÜMETİNİN KORE'YE ASKER GÖNDERME KARARI VE YURTIÇI, YURTDIŞI AKISLERİ.....	62
VI. 1 NCİ TÜRK TUGAYININ TEŞKİLİ, KORE'YE İNTİKALİ VE KUNURİ MUHAREBESİNE KADAR ALDIĞI GÖREVLER.....	75
VII. TÜRK TUGAYININ MUHAREBEYE GİRMESİNDEN ÖNCEKİ GENEL DURUM.....	101
VIII.KUNURİ DESTANI.....	104
A. 1 nci Tugayın Kunuri'de Toplanması.....	
B. Kunuri ve Tokchon Arasındaki Yol Durumu.....	107

Sayfa :

C. Tugayın İleri Hareketi.....	108
D. Wavon Muharebesi.....	113
E. Tugayın Geri Çekilme Kararı.....	118
F. Simnim-ni Muharebesi.....	123
G. Kunuri ve Sunchon Boğazları Muharebeleri ve Tugayın Sosari'ye Çekilişi.....	129
H. Yaratılan Kunuri Destanının Yuriçi ve Yurtdışındaki Yankıları..	134
I. Kunuri Destanı Sonuçları.....	139
IX. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ORDUSUNUN İMJİN NEHRİ VE DOĞUSU HATTINA ÇEKİLMESİ VE TUGAYIN SAVUNMA GÖREVİ ALMASI.....	142
X. KUMYANGJANG-Nİ DESTANI.....	148
A. Kumyangjang-ni Muharebelerinde İki Tarafın Kayıpları.....	159
B. Kumyangjang-ni Destanının Yuriçi ve Yurtdışı Akisleri.....	159
C. Kumyangjang-ni Destanının Sonuçları.....	167
XI. 1 NCİ TÜRK TUGAYININ ŞUBAT-KASIM 1951 TARİHLERİ ARASINDAKİ MUHAREBELERİ.....	171
XII. 2 NCİ TÜRK TUGAYININ MUHAREBELERİ VE 3 NCÜ TÜRK TUGAYININ KORE'YE GELİŞİ.....	191
XIII. 3 NCÜ TÜRK TUGAYININ MUHAREBELERİ VE 4 NCÜ TÜRK TUGAYININ KORE'YE GELİŞİ.....	197
A. 20 Ağustos-30 Ekim 1952 Arasındaki Durum.....	
B. İleri Karakol Çarpışmaları.....	
C. Elko ve Karsan Muharebeleri.....	207
D. Elko, Karsan, Wegas Destanı Sonuçları.....	208
E. 3 ncü Türk Tugayına Legion Of Merit Nişanının Verilmesi.....	210
F. 4 ncü Türk Tugayının Kore'ye Gelişi.....	211
XIV. KORE'DE SON MUHAREBELER VE MÜTAREKE.....	212
XV. KORE'DE UYGULANAN PSİKOLOJİK HARP VE HARP ESİRLERİNE UYGULANAN MUAMELELER.....	216
A. Psikolojik Harbin Türk Tugayı Üzerindeki Tesirleri.....	218
B. Esirlerin Yakalanması ve Esirlikten Kurtulma Şekilleri.....	219
C. Tutsaklıktan Sakınma ve Kaçma Yöntemleri.....	221

	<u>Sayfa :</u>
D. Harp Esirlerine Komünist Çin'lilerce Yapılan Muameleler.....	
E. Komünistlerin İnsanlık Dışı Muamelelerine karşı, Birleşmiş Milletlerin Esirlere Muameleleri.....	223
F. Kore Harbinde Verilen Esir Miktarları.....	224
G. Türk Esirlerinin Maruz Kaldığı İnsanlık Dışı Muameleler ve Bu- na Karşı Olanların Gösterdiği Yiğitlikler.....	226
XVI. KORE HARBİNDE VERİLEN ZAYİATLAR VE HARPTEN SONRA GÖNDERİLEN TÜRK BİRLİKLERİ.....	234
SONUÇ.....	235
BİBLİYOGRAFYA.....	241
EKLER.....	250

ÖNSÖZ

Kore Harbinde Birleşmiş Milletlerin Çin kuvvetlerince kuşatılarak imhasını önleyen, ayrıca üst üste kazandığı zaferlerle Kore Harbinin kaderini ve seyrini değiştiren ve Güney Kore'nin kurtarılarak egemenliğine ve özgürlüğüne kavuşmasına yardımcı olan Türk Tugayları bu başarılarıyla dost ve düşmanlarımızı şaşkına çevirmişlerdir.

Kore'de savaştık, kan döktük, şehit verdik. Dünya Askeri Tarihine altın sayfalarla geçen menkibelerin sahibi olduk. Bu kahramanlıklarımızı bizden önce başka milletler övmüş ve değerlendirmiştir.

Bu tezde aynı değerlendirmeyi yaparak milli eğitimimize, milli kültürümüze kaynak olabilecek konuları kanıtlamak esası yanında, başkalarının bizi nasıl incelediğini, kahramanlıklarımızı ders konusu yaptığını göstermek amacını esas aldık.

Diğer milletlerin askerleri ile birlikte memleketlerinin asıl sahibi Güney Koreliler çekilirken, Türk askeri düşmana doğru ilerlemiş ve göğsünü kendinden on kat düşmana siper etmiş, ona tarihte unutamıyacağı büyük dersi vermiştir. İşte o günleri görenler, çok şükür az da olsa yaşayanlar vardır. Son fırsatları kaçırmadan onların anılarını da derleyerek, gelecek kuşaklara aktarmak, Askeri Tarih Hazineimizi derinlikleriyle işlemek, yazılı hale getirmek bu tezde gözönünde bulundurulmuştur.

Konunun günümüzle ilgili yönleri ise şu şekildedir.

Zamanımızda da hala sıcak savaş ortamları ile belirsizlik hallerinin yaşandığı bu yıllarda, geçmişte uygulanan ve elde edilen tecrübelerin gelecekte olabilecek uygulamalara aktarılması, ders alınması mümkündür. Bu örneklerden birisi de 2 yıl önce yaşanan Irak'ın Kuveyt'i işgalidir. Bu harpte Türkiye, Birleşmiş Milletler'in aldığı tüm kararlara uymuş ve halen de uymaktadır. 2 Ağustos 1990 tarihinde Irak Kuveyt'i işgal ettiğinde Türkiye Suudi Arabistan'a gözlemci subaylar göndermiş iki gemiyi Birleşmiş Milletler Komutanlığı emrine vermiş, müteakiben muhtemel bir harekate karşı Irak sınırında birliklerini yığınaklandırmış ve heran sıcak bir çatışmanın eşiğine gelmiştir.

İşte iki sene önce Birleşmiş Milletler içinde yer aldığımız bu faaliyetin, benzer uygulaması 1950 yılındaki Kore Harbinde en güzel örnekleriyle sergilenmiştir.

Belki de bundan sonra da bu tür uygulamalar olacaktır. İşte tüm olabilecek olaylarda müracaat dökümanı yine Kore Harbinde Türk Tugaylarının yaptıklarıdır. Çünkü Türkiye'nin Kore Harbine katılması, denizaşırı bir ülkeye intikali, çok zor arazi koşullarında muharebeleri, zaferleri başlı başına ihtisas konularıdır. Böylece incelenen bu konularla aşağıdaki hedeflere ulaşılması amaçlanmıştır.

Kore Harbinde, Türk birliklerinin başarısını ve bu sayede kendini yeniden dünyaya tanıtan Türk askerinin Kore'de yaptıklarını açıklamak,

Kore'deki savaşlarımızda, Türk milletinin şan ve şerefini muhafaza uğrunda subay ve erlerimizin canlarını feda etmeyi vazife bildikleri kadar, onların yaptıklarını Türk Milletine bilimsel bir çalışma ile anlatmak ve duyurmak,

Kore'de yapılan muharebelerde maruz kalınan acı ve tatlı hatıraları ve muharebe sahasında subay ve erlerimizin yarattıkları kahramanlıkları anlatmak, ilerde harp tecrübelerinden faydalanmak,

Uğrunda canlarını feda eden şehitlerimizi sık sık rahmetle anmak, gazilerimizin kazandıkları zaferleri yaşatmak, İstikbale hazırlayacağımız kahramanlar namzedi gençlerimizi teşvik etmek.

Kore öncesi ve sonrasında kazanılan tecrübeleri bilimsel çalışma ile ortaya koyarak Türkiye'nin; Irak örneğinde olduğu gibi Birleşmiş Milletler kararları gereğince herhangi bir ülkeye gönderebileceği askeri birliklere karar verme öncesinde gelişen siyasi ortam ve sonrasında doğuracağı gelişmelere mesnet teşkil edecek bilgi ve kayıtları tespit etmek,

Kore Harbine katılmış personelin, harp sonrası, görüş ayrılıklarında belirtilen hususları resmi kayıtlarda araştırmak ve bilimsel bir çalışma ile açıklamaktır.

Konu tüm boyutları ile ele alınmıştır. Kore Harbi dendiğinde, başlangıçta Kore'nin tabii, coğrafi, jeopolitik ve siyasi tarihi incelenmiş bilahare

Kuzey Kore'lileri savaşa kışkırtan Rusların emelleri açıklanmış, Türkiye'nin o dönemde içinde bulunduğu siyasi ortam, Kore Harbine katılma kararı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde alınan kararlar, Türkiye'nin harbe girişine kadar muharebelerin gelişmesi, Komünist Çin'in harbe girişi maksadı müteakiben 1 nci, 2 nci, 3 ncü Türk Tugaylarının, muharebeleri işlenmiştir. Ayrıca bu harpte psikolojik harp ve esirlere insanlık dışı muamelelerde bir konu başlığı altında incelenmiştir.

Konunun bu kadar genişlikte olmasının sebepleri, Kore'nin tüm yönlerinin bir bütün olarak anlaşılması ihtiyacındandır. Zira, bir savaşı etkileyen, coğrafi, jeopolitik, siyasi, kültürel ortamların ortaya konması konuya açıklık getirecektir. Ayrıca eklenen krokilerle, dökümanın askeri inceleme konusu olması da sağlanmış, her konudaki araştırmacıya hitap edecek tarzda hazırlanmıştır.

Konu ile ilgili Türkiye ve Amerika'dan elde edilen tüm kitaplar incelenmiştir. Bu konuda Güney Koreli emekli bir tümgeneral'in doktora tezinden başka doktora tezi kaynağı bulunmamaktadır. Resmi dökümanlar olarak Türk Genelkurmay Başkanlığının birkaç değerli çalışması, Güney Kore Savunma Bakanlığının 6 ciltlik Kore Harbi dökümanı, Amerikan Harp Tarihinin Kore'de Amerikan Birlikleri kitabı, İngiliz Savunma Bakanlığının kısa özetleri ile, hatıralar, çeşitli Türkçe ve İngilizce kaynaklar mevcuttur. Güney Kore Savunma Bakanlığının dökümanı, Türk Genelkurmay Başkanlığı dökümanına dayanmaktadır. Amerikan Harp Tarihi Dökümanı 1990 yılında yazılmış, sadece kayıtlara dayandığından, Kunuri'de Türk Tugayının emirsiz çekilmesi, Türk Tugayı Komutanı Tahsin YAZICI'nın hatası olduğu ileri sürülmektedir ki, bu dökümanın içerdiği çelişkili bilgiler, harbe katılan gazilerimiz ve arşiv belgeleriyle çürütülmüştür.

Kore Harbinin tüm kaynakları 1950-1960 yılları arasındaki kaynaklardır. Türkiye'de gelişen Irak örneği ile 1990 yılında, Prof.Dr.Mim Kemal ÖKE ve İbrahim ARTUÇ tarafından iki ayrı kitap yayınlanmıştır. Tüm bu kaynakların ötesinde, doktora tezi seviyesinde bir kaynak mevcut değildir.

Kore Harbi ile ilgili ATASE Başkanlığının tasnif edilmiş Arşiv dökümanlarından tüm harp raporları, cerideler, mesajlar, ingilizce emirler incelenmiştir. Genelkurmay Başkanlığı dökümanları ve yazılı diğer kitaplar doktora araştırması ışığında belgelerle ispatlanmıştır.

Konuyla halen hayatta bulunan Kore Gazileri ilgilenmiş, bilhassa Kore Gazileri Derneği Başkanı Sayın Emekli Albay Alaattin HAYDAROĞLU, Emekli Albay Muzaffer SEBÜKCEBE, Emekli Albay Cihan KUMBASAR çok yakın ilgi göstermiş ve böyle bir dökümanın hazırlanması için tüm yardımlarını esirgememişler, heray çıkan Gaziler Dergileri ve Makalelerini vermişler, kendilerinin hatıratları banta alınmıştır.

Aynı zamanda 1 nci Türk Tugayının Harekat Eğitim Şube Müdürü Emekli Orgeneral Faik TÜRÜN'de çok büyük oranda yardımcı olmuş ve hatıratları banta alınmıştır.

Ayrıca şanlı muharebeler icra eden 241 nci Piyade Alayının halen Lüleburgaz'daki müzesi ile, diğer madalya, silah, bayrak gibi dökümanların bulunduğu İstanbul'daki Askeri Müzede de dökümanlar incelenmiştir.

Kore Harbi, tüm Türkiye'nin ilgisini çeken bir konudur. Çünkü 1950 yılından başlayarak Harbin bitişinden (1953 yılı), 1960 yılına kadar heryıl bir tugay, müteakiben 1966 yılına kadar bir bölük 1971 yılına kadar bir manga Kore'ye gönderilmiş böylece 58.000 , askerimiz Kore'ye gitmiştir. Her ailenin bir yakını veya tanıdığı bu harbe iştirak etmiş veya Kore'ye gitmiştir.

Tezimin ve bu konudaki çalışmalarımın öncesi ve sonrası yapılan tüm araştırmalarımnda bana çok yakın ilgi göstererek yardımcı olan saygıdeğer hocalarım, Prof.Dr.Abdurrahman ÇAYCI'ya, Prof.Dr.Bahattin YEDİYILDIZ'a,

Ayrıca çalışmamın her safhasında gerek maddi, gerek manevi yardımını hiçbir zaman esirgemeyen saygıdeğer hocam Prof.Dr.Abdulhalûk ÇAY'a ne kadar teşekkür etsem azdır.

Ali DENİZLİ

K I S A L T M A L A R

l.g.e.	: Adı Geçen Eser
l.g.m.	: Adı Geçen Makale
MTASE Arşivi	: Askeri Tarih ve Stratejik Etüd Başkanlığı Arşivi
D.	: Dolap
G.	: Göz
K.	: Klasör
D.	: Dosya
T.B.M.M.Z.C.	: Türkiye Büyük Millet Meclisi Zabıt Ceridesi
Y.	: Yıl
S.	: Sayı
S.	: Sayfa
<u>Brokilerdeki Askeri İşaretler</u>	:
	: Bölük
I	: Tabur
II	: Alay
	: Tugay
IX	: Tümen
XX	: Kolordu
XXX	: Ordu

GİRİŞ

Komunist Çin ve Sovyet Rusya tarafından desteklenen ve kışkırtılan Kuzey Kore bütün Kore'yi komunist bir rejim altında birleştirmek amacıyla 25 Haziran 1950 günü, Güney Kore'ye taarruz etmiştir. Bu taarruzun gerisinde yatan nedenler şu şekildedir;

En eski zamanlardan itibaren Kore, Asya kıtası ile Japon adaları arasında bir kültür köprüsü, aynı zamanda kara ve deniz devletleri arasında bir harp sahnesi olmuştur. Kore tarihi, yabancı devletlerin saldırılarıyla doludur.

Yarımada, Asya ile Japon Kyushu adası arasında bir kara köprüsü niteliğindedir. Japonya'nın askeri ve ticari merkezleri, Kore de üslenecek hafif bombardıman uçaklarının bile etki alanı içine girmektedir. Rusya yönetiminde birleşik bir kore-silahsız japonyayı ve Çin kıyılarını egemenliği altına alabilirdi. Komünizmin bütün Kore'yi elde etmek istemesinin bir nedeni de budur. Mançurya ve Sovyet Rusya dan gelen başlıca karayolları, Kore'de birleşir. Kore, kuzey ve Orta Asya'nın önemli merkezlerine giden demiryollarının başlangıç yeridir. Bu bakımdan Kore, Mançurya ve Çin'i ele geçirmek isteyecek olan Japonya için ilkönce elde edilmesi gereken bir bölgedir.

Kuzey Kore'lileri komunist ideolojisine ve tecavüz harbine hazırlayan ve sevk eden Rusların komünist idarecileri olduğu açıkça bellidir. Bu harpte bunların güttükleri maksatlar; Kore'nin bütününi komünist hakimiyeti altına alarak canlı cansız varlıkları kendi menfaatlerine hakim kılmak, Çin mançurya'sını güneyden kuşatmak, Henüz zayıf olan Japonya'ya daha yaklaşılarak orada karışıklıklar çıkarmak,

Vasıtalı tehditlerle Japonya'yı kendi taraflarına çekmek, Japon tehditlerini Rusya ve Çin'den uzakta tutabilmek için Kore'yi bir ileri karakol olarak kullanmak, düşüncesindeydi.(1)

Yukarıdaki maksatları güden; Sovyet Rusya'nın emperyalist politikası diplomatik ve askeri sahada dünyayı çetin ve kanlı ihtilaflara götüren eskilerinden, daha şumüllü yeni bir Kore meselesi ortaya çıkarmış oldu.

:

2 nci Dünya Harbi sonrasında Amerika ile beraber Kore'yi Japonlardan teslim alan ve 38 nci paralelde duran, Rusların başlangıçta 38 nci paralelle, Kore emelleri yarıda kalıp dondurulmuştu, bu emellerini sinsi gayretlerle tam olarak tahakkuk ettirebilmek için Kuzey Kore'de kendi ideolojileriyle zehirleyebildikleri şahısların tahrik ve tehditleriyle yeni bir komünizm ocağı kurdular, buna katılan ve kapılanları komünizm idareleriyle, tecavüzkar telkinleriyle hazırlayarak, Kuzey Kore ordusunu alet ederek, bütün Kore'ye hakim olmak gayesiyle, Güney Kore'ye saldırmaya çalıştılar. Bu maksatla Ruslar, çetin bir Kuzey Kore ordusu kurdular Ordu Rus tankları, Rus tayyareleri ve Rus topçularıyla teçhiz edildi.

Ayrıca, Rus'lar Kuzey Kore'lileri harp için hazırladılar. Hedef uzun vadeli bir hedefti. Yani, Rus hakimiyetine daha fazla toprak ve insan katacak bir peykin hazırlanmasıydı. Diğer taraftan A.B.D.lerinin hedefi kısa vadeli idi. İyi birşeyler olmasını ümit etmek ve statüyü ihlal etmesi muhtemel herhangi bir hareketten sakınmaktı. Ayrıca komünistlerin tahrik edilmesini önlemek maksadıyla Güney Kore'lilere herhangi bir silah vermeye dikkat ve bu suretle onları, Kuzeyin taarruzu için sık sık savurdıkları tehditlerde müessir olacak vasıtalarından mahrum etmekti.

Komünistler için çehreler belki değişik bir şekil gösteriyor ve dil belki değişik eserler çıkarıyordu. Fakat kalp aynı kalp ve hedef aynı hedefti.(2)

Birleşmiş Milletler uzakdoğuda barışın tekrar iadesi için üye devletleri yardıma çağırdı. İşte Kore savaşı, bir "Birleşmiş Milletler Savaşı" haline bu sebeple geldi. Başta Amerika olmak üzere 16 Batılı Millet'in askeri Kore'de Güney Kore Ordusunun yanında yer aldı. Türkiyede Birleşmiş Milletler örgütünün kararına uyarak 5 bin kişilik hatırı sayılır bir Kara Kuvvetle (Bir Tugay) buna katıldı ve her yıl değişmek suretiyle on Tugay gönderildi. 1950'den 1953'e kadar bunlardan ilk üç Tugay Savaştı.

Türkiye Cumhuriyetinin ortak güvenlik ve barışın iadesi düşüncesiyle, Birleşmiş Milletler anlaşması çerçevesi içinde gönderdiği tugay ve Kore muharebelerinin taşıdığı önem Türkiye ve Dünya açısından çok büyüktür.

:

(2) Mark Clark (Ret.General U.S.Army.)

From The Danube to Yalu, Newyork 1955: Çev.Cemal Aydınalp.;

Tuna'dan Yalu'ya, Ankara 1977 s.24

Zira, Harbin kaderini değiştiren lke Türkiye olacaktır.

Ayrıca, Kore Harbi hr dünya politika anlayışındaki değişme ve gelişme bakımından da önemli bir özellik arzeder. Bu anlayış sayesinde ki; dünya barışını korumak davasıyla ortaya çıkan Birleşmiş Milletler, ilk defa olarak, Kore'de Birleşmiş Milletler bayrağı altında bir ordu kurmuş ve bu dava uğrunda dövüşmüşlerdir.

Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin Kore'ye müdahalesine komünizm idarecileri Çin Ordularını sevk etmekle mukabele ettiler.

Böylece, aradan çok geçmeden bu faciaya Çinliler de menfaatleri icabı katılmışlardı. Bu harpte Kuzey Kore'liler ve Çinliler dramın aktörlüğünü, Ruslar süflörlüğünü yapmışlardır. Bundan dolayı bu harbin maksatlarını yalnız Kuzey Kore'liler tarafından değil, ötekilerinin yönünden de mütalaa etmek yerinde olur.(3)

Kore'nin kuzeyi madenler ve sanayi bölgesidir. Ziraati mahduttur. Güneyinde madenler azdır, zirai sahaları geniş ve bereketlidir. Bu şekilde diğer ülkeler için geçiş ve hayat alanıdır.

Komünist Çin'i bu harbe iten diğer nedenler de; Çin birbiri ardı sıra bir çok düşmanın taarruzuna uğramıştı. Japonya ve Batılı Devletler, istediklerini, istedikleri şekilde koparmışlardı. Yine nesillerdir Çin savaş kazanmamıştı.

Birleşmiş Milletler karşısında komünist Kuzey Kore Ordularının mahvolması, Komünist İmparatorluğunun prestijine de darbe vuruyordu. Böylece Çin ya yardım edecekti veya aşağılanmayı kabul edecekti. Ancak Komünist Çin yardımı kabul etti.(4)

Türk tugayları Kore'ye ayak bastığından ateşkes anlaşmasının imzalanmasına kadar, hep muharebenin en can alıcı bölgelerinde görevlendirilmiştir. Mehmetçiğin üç yıl içinde kazandığı on üç muharebeden dördü, Kore harbinin kaderini ve seyrini değiştirmiş, Güney Kore'nin kurtarılarak egemenliğine kavuşmasına etken olmuştur.

:

(3) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.46

(4) Rober, T.Oliver: The Truth About Korea, London, s .156

Daha başlangıçta Komünist Çinlilerce Kunuri de yarılan Birleşmiş Milletler Cephesini yalnız başına, hiçbir kuvvet olmadan, ~~memleketin sahibi~~ Güney Koreliler ile Amerikalılar çekilirken açılan bu gediği vücutları ile tıkıyarak, süngüsüyle bir Türk'e karşılık, 10 Çinli leşini oraya bırakan, kahraman Türk Mehmeçliğinin yarattığı Kunuri destanı ile ne kadar övünsek azdır.

Hemen arkasından Kumyangjang-ni Destanı başlayacaktır. Bu muharebede de Amerikan Kongresi ve Güney Kore Cumhurbaşkanı'ndan üstün birlik nişanlarını alan Türk tugayı mevcudunun yarısı kadar 1734 Çinliyi süngülüyerek öldürmüştür, ele geçirdiği tepede halen süngü şeklinde Türk anıtı yükselmektedir.

Bu kahramanlıklardan sonra Kore Birleşmiş Milletler Komutanı Mac Arthur, Türk tugayına "Türkler Kahramanlar Kahramanıdır., Türk Tugayı için Yok Yoktur." "İnanıyorumki, elinizdeki her personele karşı 10 komünist öldürmüşsünüzdür." diyordu.(5)

İşte Kore Harbinin, Türk Tugayları ve Birleşmiş Milletler açısından önemi yaratılan destanlardadır.

Harbin özellikleri olarak şu hususlar görülmüştür. Kore harbi politik bir harptir. Bir gaye uğrunda başlamış, bilahare müzminleşmiş ve gizli düşüncelerin tesiri altında sürüklenip gitmiştir.

Kore'de savaş, dünya efkârı umumiyesi üzerinde tepki yaratmak kadar, kıt'anın stratejik ehemmiyeti de göz önünde bulundurularak başlamıştı. Kızıllar kolay bir memleket işgali için saldırmışlar, müttefikler ise Birleşmiş Milletler idealini, fiili olarak göstermeyi gaye edinerek muharebede bulunmuşlardır. Fakat kızıllar, Birleşmiş Milletlerin beklenmeyen şiddetli müdahalesi karşısında nasıl hayali sükuta uğramışlarsa; müttefiklerde Yalu boylarında harbi bitirmeyi tasarlarken, Çin ordularının akışı ile zor bir duruma düşmüşlerdi. Mazide bir çok harblerde olduğu gibi, Kore harbinde de politik icaplar, stratejik mülahazalara açık bir şekilde galebe çalmıştır. Bu galebe diğer harblerde olanlara nazaran çok daha kuvvetli olmuştur. Kore harbi milli olmaktan ziyade, müstemleke harbi karakteristiğini taşıyan bir ideolojisi harbidir.

:

I. KORE'NİN JEOPOLİTİK, COĞRAFİ DURUMU, SİYASİ TARİHİ VE KORE HARBİ ÖNCESİNDEKİ SİYASİ DURUM :

A. Kore'nin Jeopolitik Durumu :

Asya kıt'ası ile Japonya arasındaki tarih boyunca bir istila yolu olan Kore, Asya'nın doğusunda büyük bir yarımadadır.

Jeopolitik durumu Kore'yi, eski zamanlardan beri Asya kıt'ası ile Japon adaları arasında büyük bir köprü, aynı zamanda bir harp sahası haline sokmuştur. (6)

Asya kıt'asının, Pasifikten yapılacak olan istilalara ve Pasifiğe doğru vaki olacak genişlemelere, basamak olan takım adaların teşkil ettiği bir kuşakla çevrilmiştir. Bu kuşak, Kamçata yarımadasından itibaren Kuril dağları, Japon adaları, Ruyku adaları, Formoza ve Filipin adalarından teşekkül eder.

Dünya stratejisinde bu kuşak adalar, Doğu Asya savunmasının ileri karakollarını ve Doğu Asya'ya girişilecek istilalarda, istila kuvvetlerine üs teşkil edecek emniyettedirler.

Bu kuşakta Japon adaları, coğrafi duruşu ve üzerindeki medeniyeti ile en ehemmiyetli bir parçadır. Asya'nın doğusu ise, tarih boyunca ve halen iki hakimiyet bölgesine (Çin ve Rusya) ayrılmıştır. Böylece Uzak Doğu'da üç ayrı nüfuz kendini göstere gelmektedir. (Çin, Rusya ve Japonya)

Kore çeşitli yolların düğüm noktasıdır. Mançurya ve Sovyetler Birliğinden gelen ana kara yolları Kore'de toplanır ve bu noktadan kuzey ve merkezi Asya'nın mühim merkezlerine uzanan demiryollarıda bu bölgeden geçer.

Bugün Japonya'nın askeri ve ticari merkezleri, Kore'de üslenecek hafif bombardıman uçaklarının rahat bir şekilde menzili içindedir. Sovyetler Birliğinin isteği, donanmıyan limanlara sahip olması, Kore'nin Uzak Doğu'daki stratejik önemini yükseltir.

(6) Kore Harbinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri, (1950-1953), Özet : Ankara 1959., s.5.

Kızılların yarımadayı işgalleri, harbin gayesine varmasını başlangıçta sağlamışsa da, devamı Rusya'nın harbe girmesiyle mümkün olabilecekti. Politik düşünceler ise buna imkan vermemiştir. Böylece kızıllar için netice mevcut, fakat neticeyi sağlayacak kudret sağlanamamıştır.

Birleşmiş Milletler ise, kuvvetlerini çoğaltarak Yalu Nehri boyuna varmışlarsa da, Kore'nin gerisinde engin bir Asya kıt'asının varlığı görülmüştür. Bu suretle Birleşmiş Milletler safında da kudret sağlanmış, ancak netice derinliklere gömülmüştür. Böyle bir hareket cepheyi 38 nci paralelden 42 nci paralele sürmeyi, yani bir "Hiç" için ağır zayıat vermeyi icabettirmiştir. İşte Kore harbinin kendisini müzminleştiren hususiyeti buradadır. Bu hususiyet Kore'de, uzak hedefli ve kati neticeli muharebeler yapılması gerekirken, yapılmaması şeklinde tecelli etmiştir.

Ayrıca bu harp, hiçbir tahrik yokken, hür ve demokratik bir devlete yapılmış olan Kızıl tecavüzüne karşı Birleşmiş Milletlerin müşterek bir hareketidir. Birleşmiş Milletlerin müşterek silahlı müdahalesi kızılların dünyanın diğer bölgelerinde, hususiyetle, Orta Doğu'da yeri tecavüzlere kalkmalarını frenlemiştir.

Dünya hakimiyeti peşinde koşan Sovyet Rusya'nın, Komünist Çin'in arkasında Kore harbine katılmaması, hatta Komünist Çin'in Kore'de muntazam ordularla giriştiği bu harbi gönüllü kuvvetlerinin müdahalesi şeklinde göstermesi sebebini, komünist alemin Batılılarla bir üçüncü dünya harbi için henüz hazır bulunmadıklarında, kendilerini zayıf hissetmelerinde aramak doğru olur.

Harp evvela sayıca üstün, hazırlıklı Kuzey Kore Ordusunu baskın tarzında tecavüzüyle başlamış ve sayıca az, hazırlıksız Güney Kore Kuvvetleri, parça parça yetişen Birleşmiş Milletler hava ve deniz hakimiyetiyle Kore'de müsbitün atılmaktan kurtulmuştur. Birbuçuk aylık bir savunma ve çekilmeden ve bu sırada yapılan hazırlıktan sonra Pusan bölgesinden taarruza geçerek Yalu Nehri boylarına kadar erişen Birleşmiş Milletler orduları, sayıca üstün taze komünist Çin ordularının, insan kayıplarını hiçe sayarak arkaya taarruzları karşısında, Han Nehri gerisine çekilmiş ve bilahare, karşı taarruza geçmişlerdir. Fakat kuvvet muvazenesi, taarruzu 38 nci paralelden daha ileriye getirmeye imkan bırakmamıştı. Bu suretle Kore harbi birbuçuk yıl mevzii harp halinde devam etmiştir.

Böylelikle kuvvetli Doğu Asya devletlerine stratejik imkanlar veren Kore, aynı vasıfları ile Pasifikten atlıyacak Uzak Doğu ve batı devletleri ordularına da, Asya içine doğru ilerleme imkânını verir. Bu hareketler için Japonya çok mükemmel bir üs ve Birleşmiş Milletlerle Japonya'nın elindeki nakliye imikânları da kuvvetli bir vasıta'dır. (7)

Ada devletlerinde (Japonya gibi) kıtanın adaya en yakın olan noktası ada devletinin en can alacak noktasıdır. Çünkü burası bir atlama tahtası teşkil edebilir. Bundan ötürü ada devletleri adalarına yakın olan kıta kıyılarının büyük devletlerin ellerine geçmesine, kendileri elde edemezlerse bile oralarda küçük devletlerin kurulmasına dikkat ederler. Bu sebeplerden, Japonlar her yerden önce Kore'yi ellerine geçirmişlerdir. (8)

Netice olarak Kore yarımadası, Asya kıtasının savunmasında, en kritik bölgeyi teşkil etmekle beraber, Asya'dan fıskırarak bir istilânın Japonya'ya atlaması için de en müsait basamağı sağlar. Buna mukabil Japonya'dan Asya'ya atlamak ve Asya'nın içine nüfuz etmek için de Kore yarımadası aynı derecede mühimdir.

Ayrıca Kore yarımadası, kuşak adalarla Doğu Asya arasındaki denizlerden mühim olan üç tanesini (Japon denizi, Sarı deniz ve Doğu Çin denizi) kontrol eder. (9)

(1) Kore'nin Jeopolitik Durumunun Tarihte İzleri :

Kore asırlar boyunca, etrafını çeviren üç büyük ülkenin hakimiyetleri arasında tampon vazifesini gördü. Bu yarımada, Çin medeniyetinin Japon'yaya uzanması için tabii bir yol olmuş ve sonradan da Japonya'nın Asya'ya doğru yayılması için köprübaşı rolü oynamıştır.

Kore tarihinin en belirgin özelliği ona coğrafyasının hazırladığı tuzaktır. Şöyle ki; Asya İmparatorluklarının kavşak noktasında yer almakta, tarihi boyunca güçlü komşularının ve deniz aşırı güçlerin istilasına, işgal ve saldırılarına maruz kalmıştır. Kore, bu konumuyla, çağlar boyu harp sahnesi olmaktan kendini kurtaramamıştır. (10)

13 ncü asırda, Moğolların Japonyaya karşı ilk hücumu, Güney Doğu Kore'deki üslerden yapılmıştır. 16 ncı asırda Hideyoshi'nin Japon kuvvetleri, şimdi artık meşhur olmuş bulunan Pusan-Seoul, Seoul-Wonsan koridorlarından geçerek Kore'yi işgal etmişlerdir.

:

(7) Turgut SUNALP : a.g.e. 8-10

(8) Coşkun Üçok : Siyasi Tarih Dersleri Ankara,, 1957.s.5

(9) Turgut SUNALP. a.g.e.s.10

(10) Mim Kemal Öke : Unutulan Savaşın Kronolojisi Kore, (1950-53)

İstanbul, 1990.s.19.; Pow-Key Sohn, The History of Korea, Seul, 1982.

Bütün tarih boyunca Çin, Kore'yi sıradan bir devlet olarak görmüş ve imparatorluğunun bir parçası saymıştır. Japonya ve Kore'deki hakimiyetini iktisadi rahatının değişmez bir şartı addetmiştir. Uzak-Doğu ile nispeten geç bir tarihte alakadar olmaya başlayan Rusya'ya gelince; gerek Kuzey Kore'nin tabii kaynakları ve gerekse yarımadaının buz tutmayan limanları dolayısıyla buraya zaman zaman ilgi göstermiştir. Bu karışık hakimiyet sistemi, Japonlara mağlup olmaları sebebiyle 1894-1895 de Çin'in ve 1904-1905 de Rusya'nın sahneden çekilmeleri ile sona ermiş ve Japonya Kore'nin tek hakimi olarak kalmıştır.

Turani oldukları ileri sürülen Kore'liler, tarih boyunca Moğol ve Çin'lilerle de karışmışlardır. Aynı dini ve geleneksel inançlarıda Şamanizm, konfüçyüsçülük ve Budizmi, benimseyen Korelilerin bugün birbirinden kopuk ve adeta düşman iki ayrı siyasi üniteye ayrılması onların başlıca "dramı"dır. Jeopolitiğin hazırladığı trajediye ideoloji mührünü basmış ve 1950'de atılan düğümle günümüze kadar gelmiştir.

(2) Kore ve Anadolu Yarımadalarının Jeopolitik Durumları arasında Benzerlik :

Kore yarımadasının jeopolitik durumu, aynı arz dairesi üzerinde bulunduğu, iklimi ve arazisi ile Anadolu yarımadasına çok benzemektedir. Yukarı üç kıtanın birleştiği yerde bulunan Anadolu da, istila yolları üzerinde kuvvetli bir tanpondur. Anadoluya hakimiyet, Ortadoğuya hakimiyet demektir. İki yarımadaının yalnız tarihleri arasında mühim bir fark vardır. Anadolu da, komşuları zayıf olduğu bir sırada kuvvetli bir Türk imparatorluğunun kurulabilmesine mukabil, Kore'de bir millet kuvvetli bölgeler arasında daima zayıf kalmıştır.

B. Kore'nin Coğrafi Durumu :

(1) Kore'nin Hudutları ve Yüzölçümü :

34-43 ncü arz daireleri (paralel) ile 124-130 ncü Tuf daireleri (meridyen) arasında bulunan Kore yarımadası, doğuda Japon denizi, batıda Sarı deniz ve güneyde Kore'yi Japonya'dan ayıran Kore Boğazı ile çevrilidir. Kuzeyde, karadan Komünist Çin ve Sovyet Rusya ile komşudur.

Yüzölçümü; Kore'nin bütün olarak kuzey-güney istikametinde uzunluğu 800-960 Km., doğu-batı istikametinde genişliği 200-400 Km.dir. Yüzölçümü 220675 Km.karedir. (85239 mil kare) bunun 127080 Km.karesi (49087 mil kare) Kuzey Kore'de, 93595 Km.

karesi (36152 mil kare) Güney Kore'dedir. (11)

(2) Kore'nin Askeri Coğrafyası :

Kore yarımadası aslında büyük bir dağ kütesidir. Üstündeki tepelerin irtifası 2500 metreyi geçer. Yarımadanın belkemiği, Mançurya hududunda sönmüş bir yanardağ olan Paektu San'da başlar ve yarımadanın doğu sahiline yakın olarak güneye doğru uzanır. Kore'nin doğu kısmındaki bu dik ve tepeli dağları kısa, sığ ve süratli akan nehirler oymuşlardır. Buna mukabil batı kısmının mühim vasfı, alçak olması ve arazinin dalgalı bulunmasıdır.

Kore'nin doğu sahili nispeten muntazamdır. Burada kısa parçalar halinde alçak arazi ve sahilde sırt hatları tarafından bölünen vadilerin husule getirdiği dar ovalar mevcuttur. Son derece gayri muntazam olan güney ve batı sahili ise, sayısız körfez ve yarımadadan mürekkeptir. Ayrıca denize uzanan burunların, deniz içinde bel vermek suretiyle, teşkil olan bir çok adalar bu sahili karmaşık hale sokmuş bulunmaktadır.

Durum kuzeyden güneye doğru incelenirse kuzey ve doğu bölgelerinin çok yüksek ve sarp dağlardan mürekkep olduğu görülür. Burada yarımadanın pek az rastlanan büyük ve geniş ormanlar mevcuttur. Güney ve batı bölgeleri ise yarımadanın alçak olan düzlüklerin büyük bir kısmını ihtiva eder.

Kore yarımadası ilmi bakımdan 38 nci arz dairesi ile değil, Seoul-Wonsan koridoru ile güney ve kuzey olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Bu koridor batının geniş düzlükleri ile, doğu sahilinde parça parça bulunan küçük düzlükler zincirini birleştiren bir çöküntüdür. (12)

Kore dar bir yarımadadır. Büyük çevirme manevralarına imkan vermez. Dörtte üçü dağlık ve arazi örtülüdür. Dağlar genç, dolayısıyla sırtlar keskindir. Harekatin birbirinden ayrı kollarla, parçalı olarak yapılması mecburiyeti vardır. Muvaffakiyetler ekseriye çabuk elde edilir ve fakat neticesizdir. Kore'nin bu durumu, oradaki muharebelerde bir özel hallerde muharebe manzarasını verir. Fakat bu hal, bilinenlerden ayrı bir şekildedir. Yolsuzluk arızaların harekate güçlük verme karakteri ve düzlüklerinin de piring tarlalarıyla hareketlere engel teşkil edecek hale getirilmiş olması, Kore muharebelerine "Dağ Muharebesi" şeklini vermiştir. Arazinin ormanlar-

(11) Kore Harbinde Türk Silahlı....Özet, s.II.

(12) Turgut Sunalp, a.g.e., s.II

la örtülü olması dolayısıyla bu muharebeler aynı zamanda orman muharebeleridir. Harekât yer yer ova tabiatlı geniş nehirlerin geçilmesini de icabettirmiştir. Keza geçilmez dağlarla ayrılan kolların irtibatını, bu dağlarda barınan gerillacılar sağlamışlardır.

Sonuç olarak Kore'nin yapısı, stratejik alanda manevraları tahdit ederken taktik alandaki muharebelere de bir "Özel Hallerde Muharebe" şeklini vermiştir.

Kore arazisi, büyük ve modern orduların harekâtına elverişli değildir. Taktik alanda da bir özel hallerde muharebe durumunu yaratan kendinden has özelliğe sahiptir. (13)

C. Kore'nin Savaş Dönemi Nüfusu :

1 Temmuz 1953'de 30.500.000'dir. Bunun 9.125.000'i Kuzey Kore'de 21.375.000'i Güney Kore'dedir. Buna göre beher Km.kare başına Kuzey Kore'de 72 insan, Güney Kore'de 229 insan düşmektedir.

D. Kore'nin Tabii Durumu :

(1) Dağlar :

Kore; dağlarının zirveleri en çok 2744 metreye varan dağlık bir bölgedir. Dağlar Komünist Çin hududunda Yalu ve Tuman Nehirleri arasında sönmüş bir yanardağ olan Paektu-San'dan başlar, batıya doğru kollar salar ve yarımada'nın doğu kıyıları boyunca güneye uzanır.

(2) İklim :

Yazın sıcak, kışın soğuk serttir. Kore'ye kış aylarında bolca kar düşer. Yaz aylarında bol yağmur yağar. İlk ve Sonbahar mevsimlerinde mutedil yağmurlu ve genel olarak yumuşaktır. Kışın termometre Kuzey Kore yaylalarında sıfırdan aşağı 35-40 dereceye kadar düşer. Yazın ısı güney bölgelerinde sıfırdan yukarı 31 dereceye varır. Seoul'de ısı Ocak ayında ortalama sıfırdan aşağı, Temmuz ayında ortalama sıfırdan yukarı 25 derecedir. (14)

Kore'de Kış pek yumuşak değildir. Kışın özellikle Kuzey Kore Sibiryâ iklimini yaşar, ısı eksi 40 dereceye kadar iner. Yazın oldukça sıcaktır. Güney Kore, Kuzeye nazaran daha ılımandır.

(13) Turgut Sunalp, a.g.e., s.82

(14) Kore, Harbinde, Türk Silahlı....Özet, s.8.

Yağmur Kore'de bir sorundur. Muson yağmurları bol ve sürekli yağarak ortalığı sele boğar. Nisan'dan Eylül'e kadar süren bu yağmurlar askeri hareketi önemli ölçüde güçleştiren diğer bir etkidir. Velhasıl Kore coğrafi yapısı ile, iklimi ve yağmurları ile askerler için çetin bir ceviz sayılır.⁽¹⁵⁾

Kore'de harekate en büyük tesiri yağış yapar. Harekate elverişli olan bölgelerin; nehir mecralarının geçtiği düzlükler oluşu, düzlüklerin birer bataklık olan piring tarlalarıyla bezenmiş bulunması ayrıca bu tarlaların sulanması için arazinin set ve kanallarla oyulmuş olması ve düzlüklerde killi olan toprağın kısa zamanda yapışkan çamur hale gelmesi yağmur mevsiminde Kore arazisini geçilmez hale getirir. Kore'de şiddetli ve devamlı yağmurlar bazen saatler ve bazen de günlerce kesintisiz olarak devam ederler. İlkbaharda toprak yumuşar, nehir ve dereler en yüksek seviyelerini bulurlar. Arazinin büyük bir kısmı bataklık hale gelir.⁽¹⁶⁾

(3) Tayfunlar :

Haziran ve Eylül ortasında ve ortalama yılda bir iki defa olur, beş defa da olduğu vakidir. En çok güney batı kıyılarında olur. Tayfunla birlikte şiddetli yağmurlar yağar ve saatte 190 Km.yi aşan rüzgarlar eser. Tayfun merkezinde ve civarındaki her yerde türlü faaliyet durmaya mahkumdur.

Batı kıyılarının bir hususiyeti de, deniz sularının kabarma ve inmesinin (Med ve cezir) 9 metreyi bulmasıdır. Doğu kıyılarında bu miktar 90 santimetreyi geçmez. Batı kıyılarında suların kabarma ve inmesi arasındaki büyük fark ve adalar arasındaki kuvvetli akıntılar gemilerin yanaşmasını güçleştirir.

(4) Tabi Kaynaklar :

Kore; tabi kaynaklar bakımından pek zengin sayılmaz. Bununla beraber, İkinci Dünya Harbinden önce yiyeceğinden fazla istihsal yapan bu memleketti. Japon idaresi altında iken gerek yiyecek bakımından ve gerek hammadde bakımından Kore, Japonya için hayati bir mahiyette bir kaynaktı.

(15) İbrahim Artuç : Kore Savaşlarında Mehmetçik, İstanbul, 1990.s.28.

(16) Turgut Sunalp : a.g.e., s.41.

E. Kore'lilerin Etnolojik Menşei, Adetleri ve Dinleri :

(1) Kore'lilerin etnolojik menşeleri :

Kore halkının menşei layıkıyla aydınlatılamamıştır. Bununla beraber, Orta Asya'dan gelme Turani ırkan mensup oldukları umumiyetle kabul edilmiştir. Kore'liler geniş manada Turani olmakla beraber, Moğollar ve Çin'lilerle de karışmışlardır. (17) Bu bakımdan bugünkü Kore'lileri karma bir halk saymak icabediyor. Dış görünüşlerine göre deri, saç, göz rengi ve göz kapakları itibariyle Çin'lilere ve Japonlara benzerler. Yalnız daha uzunca boylu, daha adeleli ve fazla saçlıdırlar. Dik saçları, çevik gözleri, çıkık elmacık kemikleri ile Turanilerin bariz vasıflarını taşırlar. Çevik ve heyecana mütemayildirler. Çalışkan, zeki ve vazifelerine sadık, kanaatkar ve dayanıklıdırlar. (18)

(2) Adetleri :

Kore'de içtimai adetler ve ibadet birbirine bağlı gibidir. En çok ehemmiyet verdikleri yön ; adet ve inanışlara dayanan hususlara hürmet ve riayet edilmesidir. Ailenin hakim uzvu erkektir. Aile Kore'de en ehemmiyetli içtimai birliktir. Adet ve gelenekler henüz kuvvetlidir. Aileden sonra gelen ikinci derecede bir içtimai teşkilat da Klan (kabile)'dir. Klan; bir köyün ailelerinden mürekkep olabileceği gibi, yakın köylerdeki hakim zümre de olabilir. Klan ileri gelenlerinin, ihyarlarının idaresinde iç hayat düzenlenir ve aradaki anlaşmazlıklar giderilir.

(3) Din :

Eski Kore kültürünün kaynağı olan Çin, Kore'ye Budizmi ve Konfüçyüs akidesini sokmuştur. Şamanlık ve Chondokya kuvvetlidir. Ural-Altay inanışı olan Şamanizm büyü, cin, peri ve yıldızlara ibadetin birbirine karışmasından meydana gelmiştir. Kore'lilerin çoğu hastalık veya felaket anlarında ruhlara sığınır. Kore'lilerin taptıkları Ruhani varlıklar, put olarak eski kumaş, tahta yahut taş şeklinde temsil edilmiştir. Konfüçyüsçülük, bir din olmaktan ziyade, Kore bugünkü şeklini veren ahlak kaidelerinden ibarettir. Daha çok, yukarı sınıfların içtimai hayatı üzerinde tesirini göstermektedir. Başlıca inançları, insanlık sevgisi, adalet, saygı, hikmet ve irfan, samimilik ve doğruluktur.

Orta derecede bir Kore'li bir çok dinlerin inanışlarını birleştirmeye daha çok mütemayildir. Bunun için din meselelerinde son derece müsamahalı ve geniş görüşlüdür.

(17) Kore Harbinde Türk Silahlı....Özet, s.13.

(18) Mim Kemal Öke : a.g.e., s.18

F. Kore Kültürü ve Dili :

Tarihleri boyunca Kore'liler milliyetlerini geliştirmek için çok titizlik göstermişlerdir. İlk zamanda Çin kültüründen ve adetlerinden bazılarını benimsemişler. Bununla beraber, müteharrik baskı harflerini ve barutu ilk kullananlar arasında Korelilerde görülmektedir. Batı aleminden nesillerce evvel bir ansiklopedi meydana getirmişlerdir. Kore'liler XV nci yüzyılda en yüksek dereceye varmışlardır. Bundan sonra Kore; Çin ve Japon istilaları neticesinde peyk bir devlet haline düşmüş, duraklamışlardır.

Kore dili; ayrı ve öğrenilmesi kolay bir dil sayılır. Ural-Altay dil ailesindedir. Kore dilinde Çince kelimeler çoktur.

Binlerce harfli Çince'nin tersine olarak, Kore alfabesi sade ve kelime yapılmasına daha elverişlidir.

Japonya işgali sırasında Kore'lilerin % 80'i Okuma-Yazma bilmezken, kurtuluştan sonra bu nispet, söylendiğine göre, % 20'ye düşmüş ve bir çok Kore'liler yeni mekteplerde okuyup yazma öğrenmişlerdir. (19)

G. Kore'nin Siyasi Tarihi :

(1) İlkçağda Kore :

Kore'nin Çin medeniyeti kadar eski bir medeniyeti olduğu son zamanlarda yapılan araştırma ve kazılarla meydana çıkmıştır. Bununla beraber araştırmalar, Kore'nin en eski tarihi henüz tamamıyla aydınlatmış olmaktan uzaktır. Kore'nin esrar ve esatirle karışık babası Tangoon; Kore kabilelerini birleştiren ilk adam olarak kabul edilmektedir. Kore, bazılarına göre, Milattan önce 2333'de, bazılarına göre de 1122 de kurulmuştur. İlk Kore sülalesi Milattan önce 220-225'de Kore, İmparatorluğuna ilhak olunmuş ve Çin göçmenlerinin çalışmalarıyla Çin kültür sahasına girmiştir. IV ncü yüzyılın sonlarına doğru Kore, Japonların taarruzuna uğramış ve bu suretle Japonlarla ilk temas hasıl olmuştur.

İlkçağda Kore'de 3 krallık görülmektedir. Bunlardan birincisi kuzeyde Korai (Kore ismi bundan çıkmıştır.) İkincisi güneyde Paik-Tiyei, üçüncüsü güney batıda Sinyo krallığıdır.

(19) Kore Harbinde, Türk Silahlı....Özet, s.14.

Kore'liler ilkçağdan beri bir taraftan Çinlilerle, diğer taraftan Japonlarla savaşmak zorunda kalmışlardır.

(2) Ortaçağda Kore ve Kore'nin Türkler Tarafından Ele Geçirilmesi :

Bu çağda Kore'liler, VII nci yüzyıldan itibaren kendi aralarında değişmeye başladıklarından, fırsat kollayan Çinlilerin müdahalesine maruz kalmışlardır. Yukarıda adı geçen 3 krallıktan Çin dostu Sinyo, Çin hakimiyeti altında nispi muhtariyetini muhafaza etmiştir. Çinliler Çin hakimiyetini tanımış olan Sinyo'ya diğer iki Kore devletinin iç idaresini de bıraktılar. Bu birleşmeden sonra VII nci ve IX ncu yüzyıllarda Kore yüksek bir kültüre kavuştu. Bu zamandan beri ilçağdaki 3 Kore devleti tarihe kavuşmuş ve Japon ilhakına kadar (1910) Kore, bir tek milli hükümet tarafından idare edilebilmiştir.

Türk-Moğol İmparatoru Cengiz Han, kendi devrinde Cebe'yi ve Sobotay'ı Kore'ye göndermişti, fakat Cengiz Han Türkistan'da sıkışınca, Kore'ye gönderdiği kuvvetlerini geri çekmek zorunda kaldı (1211). Cengiz'in başladığı Kore seferi ve istilasını oğlu Oktay ve torunu Kubilây zamanında tamamlanabildi.

Cengiz'in ölümünden sonra, büyük kurultay tarafından Türk-Moğol İmparatorluğunun başına getirilen Oktay (1229), o vakit ikiye ayrılmış olan Çin'in kuzeyindeki Kin devletini istila ederek imparatorluğuna kattı (1234). Bundan sonra Çin'in güneyindeki Song devleti ile Moğollar arasında 45 yıl süren bir mücadele başladı (1234-1279)

Çin'in kuzeyindeki Kin devletini işgal eden Moğollar, hemen Kore'ye döndüler ve Korai devletinin Seoul'ün kuzeybatısındaki başkenti Kai-yeng'i kuşattılar (1231). Korai krallığı 25 Aralık 1231'de Moğol idaresine geçti. Korai kralı da Seoul batısındaki Kanghwa adasına sığındı ve 30 yıl Kore egemenliği yalnız bu küçük adaya münhasır kaldı. (20)

Türk-Moğol İmparatorluğunun başına geçen Kubilây (1260), önce Çin'in güney kısmındaki Song İmparatorluğunun başlanmış olan istila hareketini yeniden ele aldı. Bazı Çin kalelerinin kuşatmasında (1268-1273) başta Arıkaya olmak üzere Türk Mühendislerinin hizmeti çoktur. Güneyde Çin direnişinin son kalesi olan Kanton da ele geçirildikten sonra (1277), ilk kez olarak Çin ülkesinin bütünü yabancıların yani Türk-Moğolların eline geçmiş oluyordu. Çin Song sülalesi de kaybolmuş ve Kubilây sülalesi Yuan (1280-1368) ismi altında Çin egemenliğini sürdürmüştür. Kubilây, Uzak Doğu'da Çin diplomasisinin pek saydığı komşu devletlerden de kendisine uyruk

olmalarını istedi.

Kore 1231'den beri Moğol askeri işgali altında idi. Buna rağmen Kore'de gizli direnme hareketi sona ermiş değildi. Seoul karşısındaki Kanghwa adasına çekilmiş olan Kore Kralı Ko-Tjong, buradan gerilla hareketini idare ediyordu. İlk zamanlardan beri yabancı istilasına (Çin, Japon ve Moğol) uğrayan Kore'liler, gizli direnmeye ve gerilla hareketlerine alışmış ve bu hususta ustalık kazanmışlardı. (21)

Kubilay, kızını yeni Kore kralı ile evlendirerek bu Kore direnmesinin kırılması yolunu ve Kore'yi Türk-Moğol İmparatorluğuna bağlı bir vilayet haline getirmenin kolayını bulmuştu. Kore, yüz yıldan fazla, Türk-Moğol vilayeti halinde yerli Kore hanedanı tarafından idare olundu (1231-1368). XII ncü yüzyıl sonunda Çin, Orta Asya, İran, Rusya ve Cengiz Han torunlarının idaresinde büyük Türk-Moğol İmparatorluğu içinde yer almışlardı. Bu prenslerin en büyüğü olan Kubilay, Çin imparatoru, Kore, Tibet ve Annam'ın hakanı idi. Kore'den sonra, bütün Uzak Doğu'ya egemen olmak için Japonya'nın da büyük imparatorluğa katılması gerekiyordu.

Kore'ye egemen olan Kubilay, gözünü Japonya'ya dikti ve bu ülkenin de kendisine uyruk olmasını istedi. Japonya'ya bir elçilik heyeti gönderdi (1268). Japonya bu vakte kadar, bu derece ağır bir tehlike ile karşılaşmamıştı. Bütün Asya uluslarından yalnız Japonlar, Moğol istilasını dışında kalmışlardı. Bütün Japonya, Moğol isteğini kabul etmeme hususunda birleşmişti. Japonlara barış yoluyla söz dinletemeyen Kubilay 150 gemilik bir donanma himayesindeki savaş kuvvetini Japonya'ya yolladı. Türk-Moğol sefer kuvveti (25 000 kişilik) Japonya'nın Kyushu adasına çıktı (1274). Özellikle Moğol topları Japonları çok korkutmuştu. Japonya'nın Moğollar tarafından yapılan bu ilk istila girişimi şiddetli Japon direnişi karşısında başarısızlığa uğradı. Moğollar 13.000 kişi kaybedmişlerdi.

Japonya'yı istila girişimi, daha büyük bir kuvvetle (45.000 Moğol ve 120.000 Çin-Kore askeri) tekrarladı (1281). Bütün bu taarruzlar Japonların direnişleri karşısında kırıldı. Büyük bir tayfun da Moğol donanmasını yok etti (Ağustos 1281). Japonya'nın ada olması, tayfunun çıkması, Japonları kurtarmıştı. Kubilay'ın Çin'inde, Cava ve Birmanya seferleri de sonuçsuz kalmıştır.

(21) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.7.

Böylece, Türk-İslam kültürünün pek çok unsuru Kore'ye bu tarihten itibaren yayılmaya başlayacaktır. Bu işgalle ülkeye Türk-İslam medeniyetine mahsus Uygur yazısı, astroloji, matematik, tıp ilimleriyle sanat teknikleri ve takvim reformu girecektir. (22)

(3) Yeniçağda Kore :

İlkçağdan beri Kore'ye göz dikmiş olan Japonya, kendini Asya'ya gelebilecek tehlikelere karşı koruyabilmek için, Asya'da bir Japon İmparatorluğu kurmak ister ve Kore'ye İmparatorluğun bir parçası ve Asya'da bir iskelesi gözüyle bakar. Bu maksatla İmparator Hidayosi 1592'de 90.000 kişilik bir ordu ile Kore'ye girerek Japonları karşıladılar.

Ortaçağın sonlarına doğru Türk-Moğol İmparatoru Kubilay, Kore'yi zaptettikten sonra, Japonya'ya da göz dikmiş ve birincisi 1274 ikincisi 1281'de olmak üzere, iki defa Japon adalarını istila teebbüsünde bulunmuştu. Şimdi de Japonların Çin' istilalarına Kore, bir köprü oluyordu. Görülüyor ki Kore, her vakit etrafındaki büyük devletlerin atlama tahtası olmaktadır. Japonların Kore'ye taarruzunda,

Çin ordusu, Mançurya hudutlarına kadar ilerlemiş olan Japonları geri atmıştır. Japonlar Kore'nin ancak güney kıyılarını muhafaza edebildiler. 1597'de ikinci bir defa taarruza girişen Japonlar, yine bir başarı sağlayamadıklarından, 1607'de imzalanan barış antlaşması ile Kore, iki büyük komşusu tarafından bağımsız bir devlete olarak tanınmıştı. Bununla beraber, bu harbden sonra Kore yine nazari olarak Çin'e tabii gibi kalmış ve Çinliler Pasifikten gelebilecek her hangi bir istilaya karşı Kore'yi elde bulundurmaktan vazgeçmemişlerdi. Daha sonra Çin hakimiyetini kabul ettirmek için Kore'lileri zorlamaya başladı. Nihayet, 1637'de yapılan bir Çin akını neticesinde, Çin hakimiyeti kabul olundu. (23)

(4) Zamanımızda Kore :

Yeniçağ sonlarına doğru Çin hakimiyetini kabul etmiş olan Kore, Japonya tarafından 1910'da ilhak oluncaya kadar Çin'in görünüşte hakimiyeti altında kendi kendini idare ediyordu. Çin hakimiyeti, Kore tarafından Pekin sarayına muayyen verginin verilmesinden ibaret gibiydi. XIX ncü yüzyıl ortalarından itibaren Avrupa ve Amerika'nın

(22) Mim Kemal Öke : a.g.e. : s.19.

(23) Kore Harbinde Türk Silahlı....Özet, s.16.

Uzak Doğu memleketleriyle münasebet kurmaya başladığı devirdir. Batı devletleri ile Japonya ve Amerika Kore ile münasebete giriştiler.

Uzak Doğu'yu ticaretlerine açmaya çalışan Batı Devletlerine karşı Çin himayesi-ne dayanarak mukavemete çalışan Kore, en nihayet memleketi 26 Şubat 1876 tarihli anlaşma ile ilk defa olarak Japon ticaretine açtı. Bu anlaşma ile Kore'nin dış alemle münasebetleri kuruluyordu. Kore bağımsız bir devlet olarak kabul edildiğinden Kore'nin Çin'e bağlılığı özellikle açıklanmıştır. Çünkü Çin, Kore'yi en ezelden beri bu- raya göz dikmiş Japonların ve nede XIX ncu yüzyıl ortalarından beri bu sahnede gö- rünen Rusların eline bırakmak istemiyordu. Batılılarda Çin ile Kore arasında yüzyıl- ların mahsulü münasebetler bulunduğunu kabul ediyorlardı. Japonlar ise Kore ile Çin arasındaki münasebeti kesmeye ve zayıf Kore'yi yalnız bırakmaya çalışıyordu. Japon- ya ile Çin arasındaki bu anlaşmazlık nihayet Çin-Japon harbine sebep oldu.

(a) Çin-Japon Harbi (1894-1895) :

Kore'de Çin-Japon anlaşmazlığını çözmek üzere 18 Nisan 1885'de imzalanan anlaş- na ile Çin ve Japonya Kore'den askerlerini çekmeyi, bu memlekette gizli ajan kullan- namayış, Kore'de karışıklık çıkarsa birbirine haber vermeden müdahale etmemeyi kabul ettiler. 1894'de güneydeki iki vilayette bir ayaklanma olunca Kore'ce istenen yar- dım üzerine Çin'liler müdahale ettiler ve isyanı bastırdılar. Bu hadise Çin ile Japonya arasında bir anlaşmazlık çıkmasına sebep oldu. 25 Temmuz 1894'de Kore Kralı, Japonyanın yaptığı baskı neticesinde Çin ile akdedilmiş olan antlaşmaları feshettiği- ni ilan etti ve bunu takiben Japonya ile bir mukavemele imzaladı. Bu olay üzerine 1 Ağustos 1894'de Çin ile Japonya arasında resmen harp ilan edildi. Kore'ye çıkarma yapan Japonlar (16 Eylül 1894) Pyongyang zaferi ile Kore'yi ve Mançuri'yi işgal etti. Çin donanmasını ezerek 1895 Haziran'ında Formoza adasını aldılar. 17 Nisan 1895'de yapılan Shimoneseki (24) sulh antlaşması ile Çin Kore'nin kayıtsız şartsız bağımsız- lığını tanıyor ve Formoza ile Peskador adaları üzerindeki hakimiyetini Japonya'ya devrediyordu. Kore 1895'de Çin tabiyetinden kurtulmuştu. Ama bu kurtuluş 10 yıl son- ra Kore'de tahakkuk edecek olan Japon hakimiyetine de yol açmıştır.

Artık Japonya Mançurya'nın güneyine yerleştiği gibi buradan Kore'yi de kontrol altında tutabilecek duruma gelmişti. Japonya'nın Mançurya'nın güneyine yerleşmesi en fazla Rusya'yı sinirlendirdi. Çünkü Rusya Mançurya'yı kendisinin tabii yayılma alanı

olarak görmekteydi. (25)

(b) Rus-Japon Harbi (1904-1905) :

1896 yılı Şubat'ında, Kore Kralı gördüğü Japon baskısından ötürü, Seoul'deki Rum seferathanesine iltica etmişti. Ertesi ayda Rusya, Kore ile kendisine Kore, politikasını, maliyesini ve ordusunu kontrol hakkını veren bir antlaşma imzalıyordu. Bu sıralarda Kore'yi Japonya ve Rusya arasında 38 nci arz dairesini (paralel) ile ikiye ayırmak gibi bir teklif ortaya çıktı. Fakat tatbik olunmadı. Japonlar Mançurya gibi Kore'nin de Rus nüfusuna girmesinden endişeye başlamıştı. Karşılıklı nüfuz yarışı Japonya ile Rusya arasında çatışmayı artık kaçınılmaz bir hale sokmuştur.

Japon donanması 8/9 Şubat 1904'de Mançurya'nın güney ucundaki Port Arthur Limanı'na baskın yaptı ve burada bulunan iki kruvazörünü batırdı. Bu suretle Japon orduları kolaylıkla Kore'ye çıkarma yaparak Mançurya'ya yürüdü. 19 ay süren bir savaştan sonra yere serilen Ruslar, Eylül 1905'de (Portsmouth) antlaşmasını imzalamak zorunda kaldılar. Bu antlaşma ile ve bunu takiben gerek Kore ve gerek diğer devletlerle yapılan antlaşmalarla Kore tamamen Japon himayesine girmiş oldu. Bu himaye devresinden sonra da, 22 Ağustos 1910'da Japon İmparatorunun bir emirnamesiyle Kore, Chosen vilayeti adı altında resmen Japonya'ya ilhak olundu. (26)

(c) Birinci Dünya Harbinde Kore (1914-1918) :

Kore'yi ilhak eden Japonya, Kore'lileri Japon halkına katmaya, Kore milliyetçiliğini söndürmeye ve iktisadiyatını istismara çalışmıştı. Japonya, müttefikler safında bulunduğu için, Birinci Dünya Harbi sonunda Kore'liler Wilson Prensiplerinden faydalanamamışlardır. 1 Mart 1919'da Kore halkı istiklalini ilan etmişse de, Japonlar 1000 kişiyi öldürmek, 100.000 kişiyi yaralamak ve 32.000 kişiyi de hapsetmek suretiyle bu hareketi bastırmışlardır.

Japonlar Kore'yi bir ucuz işçi ve ham madde kaynağı olarak kullanmışlardır. Ham maddelerin pek az bir kısmı memleket dahilinde işlenmiş, gerisi Japonya'ya taşınmıştır. Japonlar sırasında, Kuzey Kore'de kıtlık çekildiği zamanlarda dahi Güney Kore'nin pirincini Japonya'ya çekmekte tereddüt etmemişlerdir.

Bununla beraber Japonlar, Kore'yi işgal altında bulundurdıkları zaman bu memleketi inkişaf ettirmek için yorulmadan ve planlı olarak çalışmışlardır. Asya kıtası-

(25) Fahir Armaoğlu : 20.Yüzyıl Siyasi Tarihi, Ankara, 1983, s.92.

(26) Coşkun Uçok : a.g.e., s.253.

sının en büyük elektrik kudreti çıkarma kapasitesi Kuzey Kore'dedir. Burada 1930:1945 seneleri arasında Japonlar tarafından inşa edilmiş bulunan büyük endüstri toplulukları mevcuttur. Yine bu işgal devresinde Japonlar Kore'yi "Mançurya seferi" için bir üs olacak şekilde hazırlamışlardır. Bu hazırlıklar meyanında hava meydanları , deniz üsleri ve hudut tahkimatı vucüda getirildi. Bu tesisler Yalnız Kuzey Kore'yi inhisar etmeyip, güneyde de Chinhai, Pusan ve İnchon'da deniz üsleri kuruldu ve bir çok hava meydanı inşa edildi. (27)

Kore'liler Kore Cumhuriyeti Muvakkat Hükümetini Syngman Rhee'nin reisliğinde kurarak Kore istiklali için çalışmaya başladılar. Bu Kore hükümetinde Syngman Rhee gibi Amerika ile işbirliği politikasını güdenler olduğu gibi, Li-Tung-Hui gibi Sovyet politikasını güdenlerde vardı. 1924-1935'e kadar Milliyetçiler, Marks ideolojisinin ve Çin ihtilalinin tesiriyle sola kaydıklarından, Kore Komünist Partisi bu devirde ehemmiyet kazanmıştır. 1936'da Milliyetçilerle Komünistler birleşerek milli cepheyi kurdular ve 1937'de Orta Çin'de Kim Yaksan idaresinde bir Kore Gönüllü Tugayı kuruldu. Bunlar 8 nci Çin Ordusu içinde Japonlara karşı dövüştüler. Bu sırada eski Kore Mükavemet Hükümetinde değişiklikler oldu. (28)

Kim Kao başkan oldu. Syngmann Rhee Washington'daki Kore mültecilerini temsil etti. Fakat evvelce kendisini takip etmiş olan solcu milliyetçiler Sanghay'dan ayrılarak "Kore Ulusu Kurtuluş Birliği"nin Kuzey Kore'de yapmakta olduğu mücadeleye katıldılar. (29)

(d) İkinci Dünya Harbinde Kore (1939-1945) :

1945 yılı başlarında, 10 ncu Amerikan Ordusu, kuvvetli deniz ve hava kuvvetleri himayesinde, Uzak Doğu'da Japonya'ya karşı taarruza geçmişti. Okinawa, Amerikalıların eline geçtikten sonra (1945), Japon adalarına Amerikan hava taarruzu başladı. Müttefiklerin Potsdam Konferansı kararıyla Japonya'ya yapılan şartsız teslim teklifini Japon hükümeti kabul etmeyince Japonya'ya iki atom bombası atıldı. Hiroşima ve Nagazaki bombardımanlarından (6-9 Ağustos 1945) Hiroşima'ya atılan atom bombası Ruslarıda şaşırttı, onun için acele edip Japonya'ya savaş ilan ettiler ve hemen Mançurya'yı işgale başladılar. (30)

(27) Turgut Sunalp : a.g.e., s.35.

(28) Kore Harbinde Türk Silahlı....Özet, s.18,19.

(29) Mim Kemal Öke : a.g.e., s.21.

(30) Fahir Armaoğlu : a.g.e., s.406.

Almanya'nın da daha önce çökerek kayıtsız şartsız müttefiklerin eline geçtiği (23 Mayıs 1945) ve Sovyet Rusya'nın da kendisine harp ilan ettiğini (8 Ağustos 1945) gören Japonya, 10 Ağustos 1945'te teslim olacağını müttefiklere bildirdi.

Sovyet birlikleri Mançurya'ya girmeye başladılar. Japon cephesi yıkılmıştı. Müttefikler teslim şartları yerine getirilinceye kadar Japon topraklarında kalacaklarını Japonya'ya bildirdiler.

Japon teslim belgesi müttefikler adına Başkomutan Mac Arthur tarafından imza olundu (2 Eylül 1945). Amerikan birlikleri de Tokyo'ya girdiler (8 Eylül 1945). Diğer taraftan Mançurya'daki Japon Başkomutanlığının teslim olması, 21 Ağustos 1945'de bütün Japon ordularını teslim olmaları izlemiştir (24 Ekim 1945).

1945'de Japonya'nın çökmesi Kore'ye ancak nazari bir siyasi hürriyet getirmiştir. Rusların, Kore'nin kuzeyini, Amerikalıların da güneyini işgal etmesi, 38 nci paralelin ara hattı olarak ilan edilmesi, bu ülke için felaketlerin kaynağı olmuştur.

Mançurya ve Çin'deki bir milyon kişilik Japon ordusu teslim olduktan sonra, Kore'deki Japon ordusunun da teslim alınması işi kalıyordu. Bunun için Amerika Savunma Bakanı 11 Ağustos 1945'de Amerika Dışişleri Bakanlığına "38 nci paralelin kuzeyindeki Japon kuvvetlerinin Sovyetlere, güneyindekilerin de Amerikan Komutanlığına teslim olmalarını" önerdi. Bu öneri Amerikan Kara ve Deniz Kuvvetleri tarafından kabul ve Amerika Cumhurbaşkanı tarafından da onaylandı. Bu karar, 15 Ağustos 1945'de Manila'da Uzak Doğu Başkomutanı Mac Arthur'a telgrafla bildirildiği gibi, Moskova'ya da haber verildi. Bunun üzerine General Chistiakov komutası altındaki Sovyet kuvvetleri 12 Ağustos 1945'de Kuzey Kore'ye girdiler. Diğer taraftan, General John R.Hodge komutasındaki Amerikan birlikleri de 8 Eylül 1945'de Kore'ye girerek, Japon askerlerini teslim almışlardı. Bu suretle Kore, Ruslar ve Amerikalılar tarafından işgal edilmiştir. (31)

Rusya 8 Ağustos 1945'de Japonya'ya harp ilan ettiği zaman, Rusların hemen Kore'ye girecek gibi yakında askeri birlikleri vardı. Rusların ellerinde bir orduları olduğu halde, Amerikalıların yüzlerce mil uzakta Okinawa'da da 24 ncü Kolorduları vardı. Onun için, Rusların bütün Kore'yi elde etmelerini önlemek üzere, onları belli bir hat boyunda durdurmak lazım geliyordu. 38 nci paralel işi Yalta veya Potsdam'da çizilmiştir. Yukarıda söylendiği gibi, Japonlar ve Ruslar 38 nci paraleli daha 1896'da

kullanmak ve bu hat boyunca tarafsız bir bölge kurmak istemişlerdir. (32)

İşte bu suretle Kore, birden bire iki Kore olmuştu. Oysa Kore birleştiği takdirde, otuz küsur milyonluk nüfusu ile dünyanın yüksek nüfuslu ülkelerinden biri durumunda olacaktı.

(e) İkinci Dünya Harbinden Sonra Kore Meselesi :

Kuzey Kore'yi işgal eden ve buradaki Japon birliklerini teslim alan Sovyet Rusya, Kore'nin 38 nci paralel kuzeyindeki kısmını Amerikalılara kapattı. Sovyet bölgesine ancak Sovyet Askeri Komutanının izni ile girilebilecekti. Bu tedbirle Kore birliği bozulmuş ve Kore bir "Demir Perde" ile ikiye bölünmüştü. Sovyetlerin bütün Kore'nin demokratik bir hükümet yönetimine birleşmesine izin vermeyecekleri ve teslim hattı olan 38 nci paraleli Kore'yi ikiye bölecek devamlı bir sınır saydıkları anlaşılıyordu. Bu paralelin güneyinde hükümet otoritesi Mac Arthur'a verilmişti.

Amerikalıların Eylül 1945'de Güney Kore'yi işgal ve burada bir askeri idare kurmalarına karşılık, Sovyetlerin yönergesi ile 8 Mayıs 1946'da Kuzey Kore'de geçici bir komünist hükümet yönetimi eline almıştı. Kuzey Kore'ye Sovyet Kuvvetlerinin girdiği 12 Ağustos 1945 günü Kuzey Kore Halk Cumhuriyeti de resmen kurulmuştu. Bu hükümetin başına Kim Du-Bong getirilmişti. Daha önce Japonyaya karşı gizli direnme hareketini yönetenlerden ve İkinci Dünya Harbinde Sovyet Ordusunda Yüzbaşı olarak dövüşmüş olan kim İl-sung'da Başbakanlığı almıştı. Bu şahıs aynı zamanda Kuzey Kore Ordularının Başkomutanı olmuştur. (33)

Kim, Sovyet Kızıl Ordusunda bir subay olmuş ve Stalinarad muharebesinde bir yüzbaşı olarak temayüz etmişti. 1945'de komünist kuvvetleri birleştirmek ve Kuzey Kore'yi peyk bir devlet haline koymak maksadıyla Ruslar tarafından Kore'ye gönderilmişti. (34)

(32) Summary Of Evends Realiting To Korea (1950), London. 1950.,s.4.

(33) Kore Harbinde Türk Silahlı....Özet, s.20.

(34) Mark Clark : a.g.e., s.30.

Amerika, İngiltere ve Rusya hariciye vekilleri Moskova'da toplandılar. (16-22 Aralık 1945). Burada bütün Kore için bir demokratik hükümetin kurulması ve 4 büyük devlete gerekli tavsiyelerde bulunmak üzere Kore'deki Amerikan ve Sovyet Komutanları temsilcilerinden mürekkep bir karma komisyon teşkili kararlaştırıldı. İlk toplantısını 20 Mart 1946'da Seoul'de yapan karma komisyon, ikinci ve üçüncü toplantılarda bir anlaşmaya varamadı. Sovyet Rusya, Kore'nin komünist bir idare altında birleştirilmesinden başka bir hal tarzına yanaşmıyordu. Amerika ise, Kore halkının serbestçe reyini ifade etmesine imkan verilmesini istiyordu. Bu suratle karma komisyon ve dolayısıyla Kore meselesi çıkmaza girdi. Bu işleri bir daha görüşmek için teklif olunan 4 devlet konferansını Sovyetler kabul etmediler. Netice olarak Sovyetler, Moskova'da vermiş oldukları sözü tutmadılar ve Amerika'nın Moskova kararlarını tatbik hususundaki bütün gayretlerini baltaladılar. (35)

İkinci safhada şu şekilde gelişti; Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun ikinci toplantı devresinde Kore meselesi Amerika Hariciye Vekili tarafından izah edildikten sonra, üye devletlerin karar vermeleri istendi. Genel Kurul, Sovyet Rusya'nın muhalefetine rağmen, "Kore'nin İstiklali" meselesini 23 Eylül 1947'de incelemek üzere Birinci Komisyona (Siyasi Meseleler ve Güvenlik Komisyonu) verdi. Neticede, B.M. Genel Kurulunda 6 çekimsere (4 İskandinav, Mısır ve Siyam) karşı 43 rey ile kabul edilen 14 Kasım 1947 tarihli kararın başlıca kısımları şunlardır : (36)

Kore halkının temsilcileri de Kore meselesinin incelenmesine davet edilecektir.

Derhal bir B.M. geçici Kore komisyonu kurulacaktır. Bu komisyon Kore'de çalışacak ve serbestçe dolaşarak bütün Kore halkı ile istişarelerde bulunacaktır. Bu komisyon Avustralya, Kanada, Çin, Fransa, Hindistan, Ukrayna, Salvador, Filipin ve Suriye temsilcilerinden mürekkep olacaktır.

Kore seçimleri 31 Mart 1948'de Geçici Kore Komisyonunun nezareti altında yapılmalıdır.

Seçimlerden sonra toplanacak olan Kore Millet Meclisi tarafından kurulacak bir milli Kore hükümeti, Geçici Kore Komisyonu ile istişare halinde şunları yapacaktır :

(35) Summary Of Events Relating to Korea, a.g.e., s.4.

(36) Kore Harbinde, Türk Silahlı...Özet, s.20.

Kore; kendi emniyeti için gerekli milli kuvvetleri meydana getirecek ve buna dahil olmayan askeri veya yarı askeri teşkilatı kaldıracaktır.

İşgal kuvvetlerinin 90 gün içinde çekilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

Kuzey ve Güney Kore'de askeri veya sivil makamlar tarafından yapılan hükümet vazifelerini üzerine alacaktır. Aza devletler, Komisyona gerekli yardımda bulunacak ve intikal devresinde Kore hakimiyet ve istiklaline aykırı müdahalelerden çekinecektir.

Kore'de yapılacak umumi seçimlerde Kuzey Kore azınlıkta kalacağı için Sovyet Rusya; Genel Kurulun yukarıdaki kararına başından sonuna kadar muhalif kalmıştır.

Bu karar gereğince teşekkül eden B.M.Geçici Komisyonu 12 Ocak 1948'de Seoul'de ilk toplantısını yaptı. Sovyetler, komisyon ile işbirliği yapmaktan çekindiler. Ve komisyonun 38 nci paralel kuzeyine geçmesine müsaade etmediler. Nihayet Geçici Komisyon, B.M.'lerde yeniden aldığı karar üzerine, Güney Kore'de 10 Mayıs 1948 günü umumi seçim yapılmasını kararlaştırdı. (37)

(a) Kore'de İki Hükümet Kurulması ve Tahliye :

Kore Cumhuriyeti : Güney Kore'de yapılan seçimler neticesinde ve 12 Temmuz 1948'de kabul olunan Kore Anayasasına göre, 17 Temmuz 1948'de "Kore Cumhuriyeti" kabul olundu. 5 Ağustos 1948 günü hükümet kesin olarak kuruldu ve Cumhurbaşlığına Syngman Rhee seçildi. (38)

B.M.Genel Kurulu 6 ay sonra bu "Kore Cumhuriyetini" Kore'nin biricik meşru hükümeti ilk olarak Milliyetçi Çin, Amerika ve Filipin'ler tasdik etmiş ve 1950 yılı Haziran'ına kadar tanıyanların sayısı 30'u bulmuştu. Kuzey Kore'ye saldırmak niyetinde olmayan bu hükümet, bu andan itibaren bütün kuvvetini ve mali kaynaklarını memleketin iktisaden kalkınmasına hasretti ve ordusunu ancak asayişin muhafazası için gerekli bir vasıta gibi hazırladı.

Demokratik Kore Halk Cumhuriyeti : Mayıs 1945 başında kuzeyde idareyi ele alan "Halk Şurası"; 9 Temmuz 1948 toplantısında, 10 Şubat 1948'de kabul olunan "Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti" anayasasını tatbik etmeye karar verdi. Seçimler Güney Kore'ninkinden 3,5 ay sonra yapıldı. Seçilen mebuslar Kore halkının

(37) Summary Of Events Relating To Korea. a.g.c., s.6.

(38) Kore Harbinde Türk Silahlı Özet, s.21.

yüksek şurasını teşkil ederek 9 Eylül 1948'de "Kore Halk Cumhuriyeti"ni meydana getirdi. Hükümetin başında Kim İl-Sung bulunuyordu. Bu hükümeti ilk olarak Sovyet Rusya, Polonya ve Çekoslovakya hemen tasdik ettiler. Güney Kore Cumhuriyetinin aksine olarak, bu hükümet, Sovyetlerin yardımıyla gizlice kuvvetli bir taarruz ordusu kurdu ve hazırladı. (39)

Bu cumhuriyet gerçekten yalnız ismen demoklattı. Bununla beraber Güneydekine nazaran daha talihliydi. Çünkü bu hükümeti kurmaya memur edilenler Japon işgali sırasında Rusya'ya kaçan Kore'li göçmenlerden Komünist eğitilmiş ve bilgili olanlardan seçilmişti.

Rus uyruklu bir subay olan Kim İl Sung Başbakan oldu. Başbakan Rus ve Komünist Çin ordusundaki otuz bin kadar Koreliyle Halk Ordusunun çekirdeğini teşkil etti. Başlangıçtan itibaren Kuzey Kore Cumhuriyeti; Güneyde mevcut olmayan birlik ve beraberliği sağlamıştı. Güney ve Kuzey Kore'nin birleşmesini ileri sürmekte olan Syngman Rhee'ye tanıımıyordu. (40)

Bu suretle Kore'de 1948 yılında iki hükümet kurulmuş oluyordu ve her iki hükümet kendilerinin meşru Kore Hükümeti olduklarını ileri sürerek B.M.Genel Kurulunda, Kore'yi temsil etmek için Birleşmiş Milletlere başvuruyorlardı.

(b) Kore'nin Tahliyesi :

Kore'de hükümetler kurulduktan sonra, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 14 Kasım 1947 tarihli kararına göre, Sovyet ve Amerikan ordularının Kore'yi boşaltmaları gerekiyordu. Sovyetler 18 Eylül 1948'de, Sovyet birliklerinin Aralık 1948 içinde Kore'yi boşaltmış olacaklarını Birleşmiş Milletlere bildirdiler. Bununla beraber, bu çekilmenin Birleşmiş Milletler Geçici Kore Komisyonu tarafından yerinde denetlenmesine yanaşmadılar. Amerikalıların da bu bildiriye karşı ister istemez Güney'i boşaltması gerekiyordu. Gerçekte, Birleşmiş Milletler Kore Geçici Komisyonu 29 Haziran 1949 tarihli raporunda, Amerikan kuvvetlerinin Güney Kore'den çekildiklerini haber veriyordu. Güney Kore'de ordunun yetiştirilmesine yardım etmek üzere, 500 kişilik bir Amerikan askeri danışmanlar kurulu kalmıştı.

Sovyet Ordusunun Kuzey Kore'den çekilirken, Kuzeylilerin ordusunu kuvvetlendirmek üzere ne gibi tedbirler aldığı ve gerçekten çekilip çekilmediği bilinmiyordu. (41)

(39) Summary Of Events Realiting To Korea : a.g.e., s.455.

(40) Fahir Armaoğlu : a.g.e., s.455.

(41) Lütü Sel : Korede Cereyan Eden Muharebelerden Alınacak

H. Kore Savaşı Öncesindeki Siyasi Durum :

1950 yılına girildiği sıralarda Kore'nin siyasi durumu şöyle özetlenir : 1948-1949 yıllarında birleştirilememiş olan iki Kore Cumhuriyeti arasındaki anlaşmazlık, rejimlerindeki ayrılık, hususiyle Sovyet ve Amerikan kıt'alarının çekilmelerinden sonra öldürücü bir düşmanlık halini almıştır.

Savaş öncesinde taraflar arasında ikili anlaşmalar yapılmıştır. Sırasıyla; Amerika ile Güney Kore Cumhuriyeti arasında, önce 31 Aralık 1948'de bir askeri yardım ve güvenlik anlaşması yaptı, 26 Ocak 1950'de Seoul'de Kore'deki Amerikan yardım grubu aracılığıyla yine askeri yardım hakkında ikinci bir anlaşma imzalanmıştır. Buna göre askeri yardım programı altında Güney Kore'ye 10 Milyon dolarlık askeri donatım verildi. Bundan başka Amerikan Kongresi Dışişleri Komisyonunda 31 Ocak 1950'de ayrıca 60 Milyon dolarlık yardım yapılmasını kabul etti.

Diğer taraftan Sovyetlerle Demokratik Kore Cumhuriyeti arasında 20 Mart 1949'da on yıllık bir yardım anlaşması yapılmıştı. Bu anlaşmalardan Amerika'nın Güney Kore'yi, Sovyetlerin de Kuzey Kore'yi destekledikleri ve korudukları açıkça görülmüyordu.

Sovyet Rusya, Komünist Çin ile olan anlaşmazlıklarına son vermek ve Mançurya üzerindeki haklarından Komünist Çin lehine vazgeçmekle iki büyük komünist devlet arasında karşılıklı güvenliğe dayanan ilişkiler kurmaya çalışmıştır. Bu amaçla Moskova'da 14 Şubat 1950'de Sovyetler Birliği ile Komünist Çin arasında 30 yıl için bir dostluk ve karşılıklı savunma anlaşması Vişinski ile Mao arasında imzalandı. Yukarıdaki anlaşma, Kuzey Kore'nin Komünist Çin ile Sovyetler Birliği tarafından başlayacak olan Kore ve Uzakdoğu mücadelesinde destekleneceğine kuşku bırakmıyordu.

Komünist Çin Dışişleri Bakanı Chou En-Lai bu anlaşmalar hakkında şunu söylemiştir; "Sovyet Rusya ve Çin bundan sonra yenilmesi olanaksız 700 Milyonluk bir kuvvet haline gelmiş bulunmaktadır." Bu anlaşmanın sonucu olarak Komünist Çin Ordusuna, polisine ve parti örgütüne Sovyet danışmanları yerleştirilmiş oldu. (42)

II. KORE ÜZERİNDEKİ RUS SİYASETİ VE KUZEY KORE'NİN HARBE HAZIRLANMASI :

Kuzey Kore'lileri komünist mefkuresine ve tecavüz harbine hazırlayan ve sevk eden Rusların komünist idarecileri olduğu şüphe edilmez. Bu harpte bunların güttükleri maksatlar;

Kore'nin bütününi komünist hakimiyeti altına alarak canlı cansız varlıkları kendi menfaatlerine hakim kılmak,

Çin Mançurya'sını güneyden kuşatmak,

Henüz zayıf olan Japonya'ya daha yaklaşılarak orada karışıklıklar çıkarmak,

Vasıtalı tehditlerle Japonya'yı kendi tarafına çekmek, Japon tehditlerini Rusya ve Çin'den uzakta tutabilmek için Kore'yi bir ileri karakol olarak kullanmak,

Bazı memleketlerde muvaffakiyetsizliğe uğramış komünizm hareketlerinden kırılan ümitlerini canlandırmak ve taze bir hareket yaratmaktı. (43)

38 nci paralel, Kore emelleri yarıda kalıp dondurulan Ruslar bu emellerini sinsî gayretlerle tam olarak tahakkuk ettirebilmek için Kuzey Kore'de kendi ideolojileriyle zehirleyebildikleri şahısların tahrik ve tehditleriyle yeni bir komünizm ocağı kurdular. Ruslar, çetin bir Kuzey kore Ordusu kurmuşlardı. Ordu Rus tankları, Rus tayyareleri ve Rus topçularıyla teçhiz edildi.

Ayrıca, Ruslar Kuzey Korelileri harp için hazırladılar. Hedef uzun vadeli bir hedefti. Yani, Rus hakimiyetine daha fazla toprak ve insan katacak bir peykin hazırlanmasıydı. Diğer taraftan A.B.D.lerinin hedefi kısa ve vadeli idi. İyi birşeyler olmasını ümit etmek ve statüyü ihlal etmesi muhtemel herhangi bir hareketten sakınmaktı. Ayrıca komünistlerin tahrik edilmesini önlemek maksadıyla Güney Korelilere herhangi bir silah vermeye dikkat ve bu suretle, Kuzeyin taarruzu için sık sık savurdıkları tehditlerde müessir olacak vasıtalarından mahrum etmekte. Komünistler için çehreler belki değişik bir şekil gösteriyor ve dil belki değişik eserler çıkarıyordu. Fakat kalp aynı kalp ve hedef aynı hedefti. (44)

(43) Tahsin YAZICI : a.g.e., s.8.

(44) Mark Clark : a.g.e., s.24,25,

Her iki hükümetin teşekkülünden itibaren aralarında başlayan ideoloji mücadelesi, bu arada ~~ardıkları~~ talimatla Kuzeylilerin fiili tecavüzleri bu memleketin asırlardan beri muhtaç olduğu sükun ve huzur yerine yeni bir kara kaderle karşı karşıya gelmesine ve 1950 de başlayan harbe acıklı bir perişaniyet mahkumu olmasına sebep oldu. ⁽⁴⁵⁾

Seçim sonunda yönetime geçen Siyngman Rhee iktidarı da bocalayıp duruyordu. Cumhurbaşkanı S.Rhee'ye karşı totaliter eğilimden dolayı, mecliste ve halk arasında kuvvetli bir muhalefet vardı. Muhalif 11 milletvekilinin tutuklanmasını ve muhalefet lideri Kim Kao'nun öldürülmesi büyük bir tedirginlik yaratmıştı. Memleketin ekonomisinde iyi değildi. Rüşvet ve yolsuzluk artmış, pahalılık halkı bezdirmişti. Bütün bunlara Kuzey Kore'nin etkili komünist propagandası da eklenince, işler daha da tehlikeli bir hal alıyordu. Güneye sızan Kuzeyli ajanlar ve kırsal alanlara yayılan Kuzeyli gerillalar için ortam her geçen gün biraz daha uygun hale geliyor, Güneydeki komünist sempatizanları gittikçe çoğalıyordu. ⁽⁴⁶⁾

Harpten evvel Güney Kore'de takriben 600.000 komünist veya komünistliğe sempati duyan bulunmakta ve bunlardan 10.000'i komünist partisinin aza kartına hamildi. Kuzey Kore kuvvetlerinin Güney Kore'yi istilasında, umumi bir "Politik Alakasızlık" içinde bulunan halkın büyük bir kısmı, yiyecek ve giyecek tedariki gibi maddi menfaatlerin tesiri altında komünizmin hayranı kesildiklerinden bu miktar iki misline yükselmişti.

Harp patladığı zaman, Cheju-do adası dahil, Güney Kore'de bulunan gerillacı miktarı takriben 5.000 kişiydi. Bu gerillacılar, 1700 kadar iyi eğitim görmüş ve Sovyet komünizmini benimsemiş personel tarafından faaliyet halinde bulunduruluyordu. Kuzey Kore halk ordusunun mağlubiyetini mütaakip, bazı kızıl birlikler geriye çekilmediklerinden, kuzeye doğru kurtuluş yollarını açmak için, ya kendi aralarında çete kurmuşlar veya mevcut çetelere iltihak etmişlerdi. Fakat kuzeye uzanan yolların kesilmiş bulunması bunları gerilla görevinde devamlı olarak kalmaya mecbur bırakmıştır. Ayrıca bu yenilgi sırasında komünist halkın da bir kısmı dağlara çıkmışsa da, bunlardan; eğitim noksanlığı, silah ve cephane yokluğu dolayısıyla gerillacı olarak faydalanamamış ve bunlar, ajan olarak veya ikmali sağlamada kullanılmışlardır.

Kızıl gerillacılar, Güney Kore'de geniş bir şekilde, 100 kişiden 5.000 kişiye kadar değişen kuvvetler halinde yayılmışlardı. Bunlar iyi eğitim görmüş ve muhasamatın ilk safhalarında Güney Kore'de bırakılan muvazzaf orduya mensup subay ve astsubaylar tarafından idare edilmekte idiler. Bu subaylar arasında iki general ve birçok kurmay subay da mevcuttu. Bunlar kızıl başkumandanlıktaki karargah ile çeteler arasında

(45) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.10.

(46) İbrahim Artuç : a.g.e., s.17.

umumi işbirliği sağlıyordu.

"Chiri-San halk gerilla birlikleri" adını taşıyan kızıl gerilla teşkilatı, olgun devresinde, askeri ve politik meselelerle ilgili iki muavine ve bir karargaha sahip bir başkumandanlık emrinde 505, 506, 507, 508 nci gerilla alayları ile halk tugayı ve hürriyet tümeninden müteşekkildi. (47)

Rusların Kuzey Kore'lileri savaşa hazırlamasını, Ksüşçev anılarında şu şekilde anlatmaktadır;

Kuzey Kore'liler, Syngman Rhee'nin çizmesi altında bulunan kardeşlerine yardım ellerini uzatmak istiyordu. Stalin, bu konu üzerinde iyice düşünürken, bazı hesaplarını yapması ve somut bir planla dönmesi için Kim-İl-Sung'u ikna etti. Kim, ülkesine döndü ve bütün çalışmalarını tamamladıktan sonra yeniden Moskova'ya geldi. Stalin'e başarıya ulaşacağından kesinlikle emin olduğunu söyledi. Stalin'in bir takım şüpheleri olduğunu hatırlıyorum. Amerika'lıların bu işe karışmalarından çekiniyordu. Ama biz savaş sürdüğü takdirde, Kim-İl-Sung savaşı tez kazanacağını emindik. Zaten A.B.D.'nin müdahalesinin önlenebileceğini düşünmeye yatkındık.

Mao Çe-tung da olumlu cevap verdi. Kim-İl-Sung'un teklifini onaylayarak, bu savaşın Kore halkının kendi kendine karar vermesi gereken bir sorun olması nedeniyle, Amerika'nın müdahale edemeyeceği görüşünü ileri sürdü.

Kim-İl-Sung bize Kore'de yaşama şartlarını anlattı ve Güney Kore hakkında pek çekişici şeyler sıraladı. Pirinç yetiştirmeye çok elverişli, bereketli topraklar ve uygun bir iklim, zengin bir balıkçılık endüstrisi ve daha başkaları. Güney ve Kuzey Kore'nin birleşmesinden, Kore'nin bir bütün olarak yararlanacağını söyledi. Kore sanayi için gereken besin maddelerini de, güneyde bol olan balık, pirinç ve diğer tarım ürünlerinden elde edilebilirdi. Kim-İl-Sung'a başarılar diledik ve bütün Kuzey Kore'li liderler için kadeh kaldırdık, mücadelelerini kazanacakları günü beklediğimizi belirttik.

Zaten bir süreden beri Kuzey Kore'ye silah vermekteydik. Gerekli miktarda tank, top, tüfek, otomatik tabanca, istihkam araçları ve uçaksavar silahları almaları gerektiği açıkça ortadaydı. Hava kuvvetlerimize bağlı uçaklar da Pyonyang'ın bombalanmasında kullanılacak ve dolayısıyla Kuzey Kore'de üsleneciklerdi. (48)

(47) Turgut Sunalp : a.g.e., s.91-92.

(48) M.Ali Kayabal : Kuşçev'in Anıları, İstanbul 1971, s.24.

Taarruz ruhu ile yetiştirilen Kuzey Kore ordusu, gerek sayı ve silah olarak ve gerekse eğitim ve moral yönünden Güney Kore ordusuna oranla üstündü. Güney Kore'yi emparyalist güçlerin elinden kurtararak bir bayrak ve bir rejim altında Birleşik Kore'yi kurmak ideali Kuzey ordusunu inançlı ve canlı tutmaktaydı.

Güney Kore rejimi iktidarsızdı ve kendisini savunacak gibi, değildi. Direniş zayıftı. Syngman Rhee'nin aslında Güney Kore içinde pek büyük bir desteği yoktu. Ama Güney Kore'de bir komünist ayaklanması için henüz yeterli güçte yoktu. Partinin örgütlenme hazırlığı çalışmalarının isabetli olmadığı görünüyordu. Kim, Güney Kore'nin parti örgütleri tarafından kaplandığına ve parti bir işaret verir vermez halkın ayaklanacağına inanmıştı. Ama asla böyle bir şey olmadı. (49)

Birleşmiş Milletler stratejik haberalması, Kore'de zaafa uğramıştı. Kuzey Kore kuvvetlerinin 38 nci paraleli bir gün aşacakları daha 1947 senesinde Uzak Doğu'ya yaptığı bir seyahatı mütaakip Amerikan generali Albert Wedemeyer tarafından rapor edilmişti. Sonra da bu husus, bir çok vesilelerle münakaşa konusu oldu. Bununla beraber 25 Haziran 1950'de kızılılar Güney Kore'yi istilaya başladıkları zaman, Birleşmiş Milletler tam bir baskına uğradılar.

Amerikan hükümeti tarafından fikrinin sorulması üzerine, 1949 yılının Ocak ayında, General Mac Arthur şu cevabı verdi :

"Amerikan hükümeti tarafından yetiştirilmiş olan Güney Kore'li birlikler, hali hazır durumlarıyla yalnız dahili asayişini temin edebilirler. Kuzeyden gelecek bir istila tehlikesine karşı koymaları bahis mevzu olamaz." Mac Arthur bu tehlikeyi işaret ettikten sonra şunu da ilave etti : "Kore'de bulunan Amerikan askerlerinin, dahili asayişini temin için Kore'lileri yetiştirmek olan, şimdiki vazifesi tamamlamak üzeredir; askerlerimiz buradan çekilebilir."

Bu raporun verildiği sırada Amerikan Dışişleri vekaletinin Uzak Doğu mütehassısları NSC-8/2 olarak numaralandırılan bir yeni siyaset projesi hazırlıyorlardı. Bu yeni siyaset projesinde, Mac Arthur'un tavsiyesi tahrif edilmişti. Güney Kore'lilerin hazırlık derecesinin iyi olduğu ve Amerika'nın Kore'den tamamen çekilmesi lazım geldiğini söylediği zikrediyordu, fakat Güney Kore'lilerin kuzeyden gelecek bir taarruza karşı koyamayacakları yolundaki ihtarından hiç bahsedilmiyordu. (50)

(49) M.Ali Kayabal : a.g.e., s.24.

(50) Turgut Sunalp : a.g.e., s.36.

A. Kuzey ve Güney Kore'nin Silahlı Kuvvetleri ve Harb Planları :

(1) Güney Kore Silahlı Kuvvetleri :

1950 Haziranında Güney Kore Kara Kuvvetleri altı zayıf piyade tümeninden ibaretti. Bunlar da çoğu batıda olmak üzere, sınır boyunda tertiplenmiş durumda idi. Ayrıca iki tümen ve daha başka birlikler ülke içindeki gerillacılarla uğraşıyorlardı.

Deniz kuvvetleri hafif harp gemisi ve yardımcı gemilerden kurulu küçük bir filo halinde idi. Silahlı kuvvetlerin mevcudu 100.000 kişi idi. Ayrıca 500.000 kişilik bir polis kuvveti de vardı ve bu kuvvetler 15 Temmuz 1950 tarihinde Birleşmiş Milletler Komutanlığı emrine verilmiştir.

Silahlı kuvvetler, Japonlardan ele geçirilmiş silah ve malzemeden başka, Amerikalıların Güney Kore'yi boşaltırken bıraktıkları silah, cephane, malzeme, eşya ve ilaçla donatılmış ise de tank, uçak ve teknik araçlar bakımından çok zayıftı. Bu orduya, çoğu Japon ordusunda çalışmış genç subaylar komuta ediyordu. Bir Güney Kore tümeni, yaklaşık bir Kuzey Kore alayı kuvvetinde idi. Zayıf Güney Kore ordusu, taarruz için yetiştirilmiş ve iyi silahlandırılmış kuvvetli Kuzey Kore ordusuna dayanacak kuvvette değildi.

(2) Kuzey Kore Silahlı Kuvvetleri :

38 nci paralelin kuzeyinde Kore Demokratik Halk Cumhuriyetini kuran ruslar, kuvvetli Kuzey Kore ordusunu teşkile başlamışlar. ve sınırı Amerikalılara kapamışlardı. Kuzey Kore silahlı kuvvetleri harp başlarken on üç tümeni ile 105 nci Zırhlı Tümen ve ayrıca bir tank alayı (73 tank) ile yüzden fazla uçaktan ve 32 parça harp gemisi ve yardımcı gemiden ibaret bir deniz kuvvetine sahipti. Bu silahlı kuvvetlerin subay ve elemanlarının çoğu Japon ordusunda askerlik yapmış veya Sovyetlerin yardımı ile Japonları Çin topraklarından çıkarmış olan Çin komünist ordusunda görev almış komünistlerdi. Bu mücadeleler sırasında Sovyet topraklarına sığınmış veya Sibirya'da komünist kamplarında yetiştirilmiş ve İkinci Dünya Harbinde Sovyet ordularında çalışmış pek çok Kuzey Koreli ile komünist Güney Koreliler de vardı. İlk defa askere çağrılan genç yaştaki acemi erler ordunun esasını teşkil ediyordu. (51)

Sovyet yardımının en açık delili; Kuzey Kore komünist ordusunun Rus yapısı tankları, silahlar ve tayyarelerle teçhiz edilmiş olması idi. Güney Kore kuvvetleri harbin

başladığı gün rus toplarıyla, Rus T-34 hafif tanklarıyla, pernaveli Yak tipi av tayıareleriyle karşılaşmıştı.⁽⁵²⁾

Harp Planları :

Kuzey Kore Ordusunun harp planı, Birleşmiş Milletler kuvvetleri yetişmeden, zayıf Güney Kore Ordusunu parça parça mağlup ve imha ederek, Kore'yi tamamen istila etmeyi amaç ediyordu. Fakat bu neticeyi istihsal için gerekli harb potansiyeli tam olarak hesap edilmemiş ve ordu; hareketin isteğine uygun şekilde yığınaklanmıştı. Bu sebeplerle, kuvvetlerle mütemadiyen dama taşı gibi oynamıştır.⁽⁵³⁾

Taarruz planında Güney Kore'nin süratle ezilerek ele geçirilmesi ve Seoul-Pusan ana yolunu Hijonggbu, Suwon, Taejon ve Taegu taarruz istikameti olarak alıp, yanları da tali taarruz olarak belirlendi. Pusan son hedefti.

Güney Kore Ordusu herhangi bir harp planına sahip değildi. Ordu herhangi bir hudut hadisesini önlemek maksadıyla daha ziyade batı sahil düzlükleri istikametine önem veren bir şekilde tertiplenmişti. Böylece; Kuzey Kore'nin bu üstün taarruzuna karşı Güney Kore hazırlıksız ve savunmasız kaldı. Kuzey Kore'nin askeri gücünün analizi karşısında 1949'dan itibaren, Kuzey Kore Tecavüzüne karşı çeşitli planlar hazırlandı. Ancak Güney Kore'liler Amerikanın bir acil durumda yardım edeceğine dair belirsiz bir ümitleri vardı. Hazırlanan harb planı akademilerde kaldı. Cephe birliklerine yayınlanmadı.⁽⁵⁴⁾

(52) Mark Clark : a.g.e., s.

(53) Turgut Sunalp : a.g.e., s.43.

(54) Kim Chum-Kon : a.g.e., s.221.

III. HARBİN BAŞLAMASI VE TÜRK TUGAYININ MUHAREBEYE GİRİŞİNE KADAR GEÇEN DÖNEMKİ MUHAREBELER :

A. Kuzey Kore'lilerin Taarruzu :

25 Haziran 1950 günü saat 11.00'de Kuzey Kore, Güney Kore askerlerinin 38 nci paralel boyundaki sınırı geçtiklerini ileri sürerek Kore Cumhuriyeti-ne resmen harp ilan etti⁽⁵⁵⁾ ve sınırı 150.000 asker, 5000 Sovyet tankı ile geçtiler.⁽⁵⁶⁾

Sabah 09.30'da Kuzey Kore Komutanı kim İl-Sung radyodan bir bildiri yayınlarak Kore halkına, "Güney Kore'nin kukla hükümeti Kuzey Kore Halk Cumhuriyetinin barışı tesis etme teklifini reddetti ve 38 nci paralelin kuzeyindeki Haeju bölgesine silahlı saldırıda bulundu. Demokratik Halk Cumhuriyeti saldırgan kuvvetleri geri atmak için karşı taarruza geçti. Meydana gelen gelişmelerden Güney Kore'nin kukla hükümeti sorumludur." dedi.⁽⁵⁷⁾ Yani Kuzey Kore harbi başlatmıştı. Ama sebep Güney Kore'ydi. Tabii, böyle bir bahaneye inanan kimse olmayacaktı.⁽⁵⁸⁾

Başkan Truman tarafından, 27 Haziran 1950'de Washington D.C.'de Dünyaya aşağıdaki beyanatı verdi; "Kore'de hudut tecavüzlerine mani olmak ve iç emniyeti sağlamak maksadıyla silahlandırılmış olan hükümet kuvvetleri Kuzey Kore'li saldırgan kuvvetler tarafından taarruza uğramışlardır. Birleşmiş Milletlerin Güvenlik Konseyi saldırgan birlikleri, 38 nci paralele çekmeye ve çatışmaya nihayet vermeye davet etmiştir. Bu birliklerin bu isteği yerine getirmeyip bilakis taarruza hız vermesi dolayısıyla Güvenlik Konseyi Birleşmiş Milletlerin bütün üyelerini tecavüze karşı koymak için her türlü yardımı yapılmasına davet etmiştir. Bu durum karşısında ben Amerikan Hava ve Deniz Kuvvetlerine, Kore Hükümet Kuvvetlerinin hareketini örtmelerini ve desteklemelerini emrettim. Kore'de taarruz, bütün şüphelerden ayrı olarak şunu açıklamıştır; komünizm hür milletleri şimdi silahlı istilaya ve harbe başlamıştır."⁽⁵⁹⁾

(55) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.48.

(56) Korean Frontier:Korea 1970., s.7.

(57) Kim Chukmkon : The Korean War, Seoul Korea, 1973., s.237.

(58) İbrahim Artuç : a.g.e., s.47.

(59) Turgut Sunalp : a.g.e., s.47.

Birleşmiş Milletler Kore Komisyonu, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin dikkatini çekerek duruma önem vermesini istedi. Aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri de Güvenlik Konseyinin derhal toplanmasını Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine rica etti. (60)

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi aynı günde (25 Haziran 1950 saat 14.00) toplandı. Sovyet Rusya bu toplantıya gelmedi. Konsey dokuz lehte, bir çekimser oyla aşağıdaki kararları verdi : "Kuzey Kore'nin taarruzu uluslararası barışı bozmaktadır. Çarpışma derhal durdurulacak ve Kuzey Kore Silahlı Kuvvetleri 38 nci paralele çekileceklerdir. Birleşmiş Milletler Kore Komisyonu bu kararların yerine getirilip getirilmediğini inceleyecektir. Konsey bundan başka, yukarıdaki kararın gerçekleştirilmesi yolunda Birleşmiş Milletler üye devletlerini davet ettiği gibi saldırgan Kuzey Kore'ye yardım etmekten kaçınmalarını da istedi."

Birleşmiş Milletlerin saldırıyı durdurmak ve anlaşmazlığı barış yoluyla çözmek için yaptığı gayretleri hiçe sayan Kuzeyliler çabuk bir hareketle önce başkent Seoul ve Bütün Kore'yi ele geçirmek için saldırı hareketlerine devam ettiler. Bu maksatla Kuzeyliler esas taarruzu iki koldan Seoul'a yöneltmişlerdi. (61)

26 Haziran 1950'de Kuzey Kore'nin çarpışmaları durdurmadığı ve taarruza devam ettiği anlaşılmıştı. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Truman, Konseyin 25 Haziran 1950 kararlarına uyarak Uzak Doğu Amerikan Komutanı Mac Arthur'a önce taarruza uğrayan Kore Cumhuriyetine ikmal maddeleri verilmesine yetki vermiş ve 27 Haziran 1950'de bu cumhuriyete Amerikan hava ve deniz kuvvetleriyle yardım etmesini emretmiş ve bundan Birleşmiş Milletler Konseyine bilgi vermiştir. (62)

Ancak Mac Arthur'a deniz ve hava kuvvetlerinin sadece Kuzey Kore'deki askeri hedeflere karşı kullanılması, fakat Rus ve Çin hudutlarına yaklaşılmaması direktifi verildi.

Bu direktifini sonunda; Sovyet birlikleri Kore'ye müdahale etse dahi Sovyetler Birliğiyle savaşa girişilmesi konusunda bir karar verilmemiş olduğu belirtiliyordu.

Başkan Truman'ın daha sonra açıkladığı gibi Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti, Rusya'nın ve Çin'in geniş arazisinde genel savaştan sakınıyordu. (63)

:

(60) Summary Of Events Relating To Korea : s.10

(61) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.49.

(62) Mim Kemal Öke : s.31

(63) Lütfü Sel : a.g.e., s.54.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 27 Haziran 1950 toplantısında Kore Komisyonunda aldığı raporlara göre, Kuzey Kore'nin Konseyin 25 Haziran 1950 kararına uyarak çarpışmaları durdurmadığı ve yarımada durumun gittikçe fenalaşmakta olduğunu öğrenmişti. Harbin ilk haftasında Güney Kore, silah ve teçhizatının üçte ikisini kaybetmişti. (64)

Konsey, bu toplantısında Amerikan delegesi W.Auistin'in önerisini bire karşı yedi oyla kabul (Yugoslavya çekimser kalmış, Milliyetçi Çin, Küba, Ekvator, Fransa, Norveç İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri lehte oy vermişlerdir. Hindistan ve Mısır ise hükümetlerinden talimat almadıklarını ileri sürerek oylamaya katılmamışlardır. Sovyet Rusya delegesi konseyin bu toplantısına da gelmemiştir.) ve "Kuzey Kore'yi barışı bozmakla suçlu" ilan etti. Bu bölgede "silahlı taarruzu geri püskürtmek ve barışı iade için de Kore Cumhuriyetine yardım yapılmasını bütün üye devletlerden istedi. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri 28 Haziran 1950'de bütün üye devletlere konseyin 27 Haziran 1950 tarihli kararını bildirdi ve onlardan ne gibi yardımda bulunacaklarını sordu.

Birleşmiş Milletler Konseyinin 25 ve 27 Haziran 1950 kararları, hür milletler tarihinde çok önemli bir dönüm noktasıdır. Prensip bakımından bu kararlardan Birleşmiş Milletlerde herhangi bir saldırıya karşı direnme azmi doğmuş ve üye devletler kolektif emniyetin savunmasında birleşmişlerdi. İlk defa tüm devletler Birleşmiş Milletler Bayrağı altında ordu teşkil ediyordu. (65)

Kore harbinde en çabuk yardım, Uzak Doğu'da hava, deniz, kara kuvvetleri bulunan Amerika Birleşik Devletlerinden gelebildi. Kore'de olaylar Güney Kore'nin aleyhine süratle geliyordu. Hızla 38 nci paralelden güneydoğuya taarruzlarına devam eden Kuzeyliler 29 Haziran 1950'de Seoul'ü zaptetmişlerdi. (66)

Zayıf Güney Kore ordusunun kendi başına, Amerikan takviye birlikleri yetişmeden, düşmanı durduramayacağı anlaşılıyordu. Kore Cumhuriyeti ve onunla beraber Amerika Birleşik Devletleri, Kore Demokratik Halk Cumhuriyetinin o anda saldırısına ihtimal vermedikleri için, bu taarruzla komünist baskınına uğradılar. Uzak Doğu'daki Amerikan kuvvetlerinden en çabuk müdahale edebilecek olan üç Amerikan tümeni er ve subayının mühim bir kısmını daha önceden terhis etmişlerdi. Amerika Kore'de bir müdahale için tam anlamıyla hazır değildi. Bununla beraber Amerikan hava kuvvetleri 30 Haziran 1950'

(64) John, Gunther, The Riddle Of Mac Arthur : London 1955.s.173.

(65) Robert, T. Oliver : The Truth About Korea : London 1957.s.154

(66) Kore Harbinde. Türk Silahlı s.50

de Kore'de vazife görmeye başlamışlar ve Amerikan deniz kuvvetleri de Kore kıyıları-
nı abluka altına almışlardı.

30 Haziran sabahı saat 30.00'de (Tokyo saatiyle öğleden sonra) Mac Arthur, Penta-
gon'a acil bir tel çeker. Kara gücünü cepheye sürmek zorundadır. Generali buna iten
Kuzey Kore Ordusu'nun Han Nehrini de aşmış olmasıdır. Genelkurmay kendisine bekleme-
sini, Başkan'a danışmak zorunda olduklarını iletir. Gün ışımadan Başkan telefona çık-
ar : "Kara gücü için onayı zaten vermedim mi?" der. (67)

Bu izin üzerine ilk olarak Japonya'daki 24 ncü Amerikan Tümeni, 5 Temmuz 1950'de
düşman taarruzundan on gün sonra Kore'ye yetişmiş ve Kore Cumhuriyeti ordusuyla muha-
rebeye katılmıştır.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 25 ve 27 Haziran 1950 kararlarını, 56 üye
devletten 53'ü (bu arada Türkiye Cumhuriyeti de) prensip itibariyle kabul etmişlerdi.
Sovyet Rusya, Çekoslovakya ve Polonya kabul etmemişlerdi.

Sovyet Rusya Kore harbi hakkındaki olumsuz durumunu, Birleşmiş Milletler toplan-
tılarında aşağıdaki nedenlere bağlıyor ve verilen kararları Birleşmiş Milletler Pak-
tına aykırı buluyordu. Karar verilirken Sovyet Rusya ve Çin hazır değildiler. Hazır
olmamak veto sayılmaz. Milliyetçi Çin delegesinin yetkisi Konsey tarafından kabul
edilmiştir. Bununla Sovyet Rusya Çin'i Birleşmiş Milletlere girmiş olan Milliyetçi Çin'
in temsil edemeyeceğini, bu ülkeyi ancak komünist Çin'in temsil edebileceğini söyle-
mek istiyordu.

Diğer taraftan Kuzey Kore kuvvetlerinin derhal 38 nci paralele çekilmesi için
Sovyet Rusya'nın nüfuzunu kullanması amacıyla Amerika tarafından yapılan öneriye de
Moskova'nın cevabı şu olmuştur. "Çarpışmalara Kuzey Kore değil, Güney Kore başlamış-
tır. Sovyet Rusya diğer devletlerin iç işlerine karışmaz." (68)

Birleşmiş Milletler üye devletlerden en çok asker, malzeme ve para yardımında bu-
lunan Amerika idi. Bununla beraber, Amerika'dan başka 15 üye de saldırıya uğrayan Ko-
re Cumhuriyeti ordusuna asker göndermişler ve Birleşmiş Milletler paktı hükümlerini
yerine getirmek için Kore'de Birleşmiş Milletler Bayrağı altında savaşmışlardır. 40'
tan fazla üye devlet malzeme yardımında bulunmuş, bunlardan 26'sı sıhhiye birlikleri,
deniz ve hava taşıt araçları ve ikmal maddeleri göndermişlerdir. Bunlardan başka yi-

(67) Mim Kemal Öke : a.g.e., s.37.

(68) Kore Harbinde, Türk Silahlı....s.51.

yecek, stratejik ham maddeler, ilaç vesaire vermek suretiyle yardım edenler de olmuştur. Liberya kauçuk, İsrail sülfamitli ilaçlar, Şili bakır ve güherçile, Tayland pirinç vesaire verenler arasındadır. (69)

Kore'ye askeri kuvvet göndereceklerini bildiren devletler şunlardır : Avustralya, Belçika, Birleşik Amerika, Filipin, Fransa, H:abeşistan, Hollanda, İngiltere, Kanada, Lüksemburg, Portoriko, Tayland, Türkiye, Yeni Zelanda, Yunanistan devletleri kara kuvvetleri göndermişlerdir. Avustralya, Birleşik Amerika, Hollanda, İngiltere, Kanada, Kolombiya, Tayland, Yeni Zelanda devletleri deniz kuvvetleri göndermişlerdir. Avustralya, Belçika, Birleşik Amerika, Güney, Afrika Birliği, İngiltere, Kanada, Yunanistan devletleri hava kuvvetleri göndermişlerdir. Bu devletler yapacakları yardımları Birleşmiş Milletler konseyine çeşitli tarihlerde bildirmişler ve yardımlarını yapmaya da çeşitli tarihlerde başlamışlardır.

Güvenlik Konseyinin 7 Temmuz 1950 tarihli kararları, Kore harbinde yeni bir safhanın başlangıcı sayılan bir önem taşımaktadır. Konsey bu toplantısında "Birleşmiş Milletler hükümetleri n konseyin 25 ve 27 Haziran 1950 kararlarını çabuk ve etkili bir şekilde desteklemiş olduğundan dolayı memnuniyetini" açıklayan bir karar vermiştir.

Bu kararlar aynı zamanda Kore'de dövüşen Birleşmiş Milletler silahlı kuvvetlerini de idare etmek üzere, Amerika'nın Birleşmiş Milletler Kore silahlı kuvvetler komutanlığını alarak oraya bir komutan ataması isteniyordu. Birleşik Amerika bu sorumluluğu derhal kabul ve bu göreve Tokyo'da bulunan General Mac Arthur'u atadı. (70)

Mac Arthur 24 Temmuz 1950'de göreve başladı. Birleşmiş Milletler Komutanlığı, Kore harbine katılan ulusların bayraklarıyla birlikte, Birleşmiş Milletlerin bayrağını da kullanacaktı. Kore'de karşı taarruza geçmeye yetecek kadar kuvvet toplanıncaya kadar, iki aylık bir zamana ihtiyaç vardı. O vakte kadar oyalanmadan ve eldeki kuvvetle savunulması mümkün bir bölgeye planlı bir çekilmeden başka bir şey yapılamazdı.

Bunun için 1950 Temmuz ve Ağustos ayları Birleşmiş Milletler hesabına Kore'de en buhranlı bir devir olmuştur. Birleşmiş Milletler Komutanlığının, Kore'nin bir ucunda olsa da karşı taarruza geçecek kuvveti elde edinceye kadar tutunabileceğine güvenebi-

(69) Robert J.Donova : Nemesis, Truman and Johnson in the Coils of War in Asia, s.79-80.

(70) Chae-Jinlee and Hideo Sato, U.S. Policy Toward Japan and Korea : s.14.

lirdi. Birleşmiş Milletler Komutanlığı bu kanısını Güvenlik Konseyine 25 Temmuz 1950 tarihli raporunda şu suretle ifade ediyordu : Güney Kore'ye yapılan taarruz dikkatli hazırlanmış, planlı ve büyük ölçüde bir istila hareketidir. 38 nci paralel kuzeyinden yapılan bu taarruz Birleşmiş Milletler yardımıyla sonunda püskürtülecek ve geri atılacaktır."⁽⁷¹⁾

Bu saldırı karşısında Amerikan Kongresinde konuşarak; Komünizm hür milletleri fethe hazırlamaktadır. Bu nedenle silahlı kuvvetlerin yekununu artırmak ve teçhiz etmek için kongreden 10 Milyar dolarla, kısmi seferberliğin kabul edilmesini istedi.

Müteakiben Truman şunları söylemiştir :

"Kore Cumhuriyetinin maruz kalmış olduğu hücum, hiç bir şüpheye mahal bırakmayacak şekilde şunu gösteriyor ki milletler arası komünizm, hür milletleri fethe hazırlamaktadır. Bu sebeple, dünyanın diğer bölgelerine de silahlı bir tecavüzün vukua gelebileceği ihtimalini nazara almalıyız. Dünya durumunun bulanık olduğu şu sıralarda bilhassa tebaruz ettirmen gereken bir husus, Birleşik Amerika'nın sadece Kore için değil, fakat dünyanın diğer taraflarında da hasıl olacak fevkaalede durumlar için seferberlik yaptığıdır. Şunu da tekrar etmek isterim ki Birleşik Amerika hiç bir devlet üzerinde hakimiyet kurmak istemiyor. Arzumuz sadece, bütün insanların sulh ve hürriyet içinde yaşayabilecekleri bir dünya kurulmasıdır. Bu gayeye varmak için hür milletlerin, müşterek güvenlik programlarına hız vermeleri gerekiyor. Müttefiklerimiz de iktisadi kaynaklarını savunma gayesine tevcih etmelidirler."⁽⁷²⁾

25 ve 27 Haziran ile 7 Temmuz 1950 kararlarından sonra, Birleşmiş Milletler Konseyi komünist saldırısına karşı uluslararası bir kuvvet çıkarmaya muvaffak olmuştu. Bu kuvvetin Kore'ye vararak, Birleşmiş Milletler Komutanlığı idaresinde saldırganı geri atabilecek bir kudret elde edinceye kadar zaman kazanması gerekiyordu. Nitekim bu olanağın iki buçuk aylık (Temmuz, Ağustos ve Eylülün ilk yarısı) geri çekilme ve savunma ile kazanılmış olduğu, taarruzi insiyatifinde Birleşmiş Milletlere geçmesiyle anlaşıldı.

Güney Kore Cumhuriyeti ve Amerikan kuvvetlerinin Pusan'a çekilişlerinde bir buçuk milyon Koreli mülteci de Birleşmiş Milletler bölgesine göç etmişlerdi. Bunların üç milyona yükselmesi olasılığı karşısında sefalet ve sıkıntının o oranda artabileceği endişesi gün geçtikçe kuvvetleniyordu.

(71) Kore : rbinde, Türk Silahlı....s.53.

(72) Ulus : 20 Temmuz 1950.

(3) Seoul'ün Düşmesi ve Kuzey Kore Kuvvetlerinin Güneye İlerleyişi :

Kuzey Kore taarruzunun başlaması sıralarında zayıf sekiz tümenle ibaret olan Kore Cumhuriyeti ordusu 38 nci paralel üzerindeki bütün sınır boyunca dağınık durumda idi. Bunların zırh ve hava kuvvetleriyle desteklenmeleri durumu da yok gibiydi. Top-ular çok zayıftı; bazı birlikler de gerilerde gerilla hareketine karşı ayrılmışlardı.

Bu karışıklık Kuzeyliler taarruz için tam mevcutlu yedi tümenle dört bağımsız tu-ay toplamışlardı. Bundan başka Kuzeyliler iyi yetişmiş topçu birlikleri, Rus tankla-ı ve yüzden fazla jet uçakları vardı. Düşman, harekâtın başlangıcında inisiyatif ele-larak baskın tarzında taarruzla Seoul'ün batısındaki Kumpo yarımadasını elde etti. hunchon'a taarruz eden bir tümen de seri ilerlemeler kaydederken, diğer bir tugay angnung'u zaptetmiş ve bu şehrin güneyinde karaya çıkan Kuzey Kore birliğiyle bir-eşmişti. (73)

Kuzeyliler Kumpo yarımadasını ve doğu kıyıda önemli bir ulaşım merkezi olan Kang-ung'u zaptettikten sonra, 38 nci paralelin 64 km.güneyinde, batı kıyısı yakınındaki üney Kore başkentine yöneldiler. İki yanı emniyete alınmış olan Kuzeyliler elli tank-a pekiştirilmiş sekiz-onbin kişilik bir kuvvetle Chajongni üzerinden, 40 tanklı bir tümen kolu ile de Kaesong üzerinden Seoul'e taarruz ettiler. Bu sırada bir zırhlı ta-ırruz da Kaesong'dan batı kıyı boyunca tertiplenmişti. Kuzey Kore hava kuvvetleri de, başkent etrafındaki hava meydanlarına taarruz ettiler. Cephenin her noktasında taar-ruza geçen Kuzeylilere, zayıf Güney Kore kuvvetlerini kuşatarak yenmişler ve harp baş-ladıktan beş gün sonra 29 Haziran 1950'de Seoul'ü ele geçirmişlerdir.

Seoul'ün zaptından hemen sonra, Kuzey Koreliler Han nehrini geçerek, güneye in-neye başladılar. Seoul'ün işgali üzerine Kore hükümeti ve yabancı elçilik kurulları Taejon'a ve daha sonra Pusan'a yer değiştirmek zorunda kaldılar. Bu sırada Kore Cum-huriyeti kuvvetleri de Han nehrinin güneyinde ve doğuya doğru Chunchon'a ve burada doğu kıyıdakiKangnung'a kadar devam eden savunma hattı boyunca grup grup toplanarak Kuzey kore Halk Ordusunun ilerlemesini durdurmaya çalışıyorlardı.

Dağılmış durumda olan Güney Kore tümenlerini yeniden toplamak ve düzene koymak için büyük gayretler sarf olundu. Fakat Güneyliler kuvvet ve donatım yetersizliğinin etkisiyle istilacı ciddi bir direnme gösterecek durumda değillerdi.

(73) Turgut Sunalp : a.g.e., s.27.

Diğer tarafta düşman Seoul'u zaptettikten sonra Han nehrini geçerek ve geniş cephe ile Taejon genel yönünde ilerledi ve Güney Kore hatlarına vardı. Daha doğuda Chunchon Kuzeylilerin eline düşmüş ve Kangnun çıkarması kuvvetlendirilmişti. Han nehrini geçen Kuzeyliler büyük kuvvetleri Seoul-Suwon-Osan doğrultusunda idi. Bir kol batı kıyısı boyunca, diğer kuvvetler de Chunchon-Wonju üzerinden ilerlediler. Suwon'un zaptından sonra Güneylileri kuşatıp yok etmek amacı ile Vhonan-Taejon istikametinde ileriharekata devam ettiler. Wonju'yu ele geçirerek güney istikametinde ilerledi. Bu suretle düşman baskısı her tarafta artmış oldu. (74)

Kuzey Kore birliklerinin hareketi tabur veya alay kuvvetindeki kolların anayollardan veya dağ yollarından ilerleyişleri şeklinde olup sürekli bir hal halinde muharebe cephesi yoktu. Doğu kıyısı boyunca ilerleyen zayıf düşman kuvvetleri batıdakilerden sarp dağlarla ayrılmışlardı. Gerillacılar ile karışık olarak güneye doğru devam eden mülteci akını da ayrı düzenler alınmasını gerektiren büyük bir problem olmuştu. Bu durum Kore harbi süresince devam etmiştir.

(4) Amerikan Birliklerinin Kore'ye Gelişi :

Küçük Güney Kore Ordusu, düşmanı durdurabilmek için, mümkün olanı yaparken, Amerika Birleşik Devletleri de Kore için asker hazırlamaya çalışıyordu. Bu sıralarda Japonya da işgal kuvvetleri olarak sefer mevcutlu olmayan dört Amerikan tümeni (7,24,25 nci Piyade tümenleriyle, 1 nci Süvari tümeni) vardı. Japonya'daki bu Amerikan kuvvetlerinden 5 Temmuz 1950'de Kore'ye ilk yetişen 24 ncü Amerikan tümeni, Güneylilerle birlikte, Kuzeylilerin taarruzunu durdurmak üzere muharebeye katılınca Güneylilerin morali az çok kuvvetlenmiş oldu. (75)

24 ncü tümen cepheye gelince, Taejon'un 30 km.kadar kuzeybatısındaki Chochiwon bölgesinde düşmanın ana ilerleme istikametinin iki tarafına yerleşti. Fakat düşmanın zırhlı ve topçu birlikleriyle yaptığı şiddetli ve devamlı baskı sonucunda 24 ncü tümen Taejon'un kuzeybatısındaki Kum nehri gerisinde başka bir savunma mevziine çekildi. Burada kuvvetli ve üstün düşman taarruzuna karşı duramayan 24 ncü tümen kuşatılma tehlikesi belirince Taejon'a çekilmek zorunda kaldı. (76)

Amerikan kuvvetlerinin bu umulmadık harbe iştiraki karşısında Kuzey Kore Ordusu taciz oldu. 1 nci ve 2 nci Kolordularıyla derhal bir ordu grubu altında tertiplendi-

(74) Kore Harbinde, Türk Silahlı...s.54

(75) Summary Of Events Relating To Korea :s.231-232

(76) Kore Harbinde, Türk Silahlı...s.55.

ler ve bir kıyı savunma birliği kurdular.

Amerikan kuvvetleri, daha fazla Amerikan birliği gelinceye kadar oyalama harekati icra etmeye bayladılar. 15 Temmuz'da Cumhurbaşkanı Syngman Rhee Güney Kore kuvvetlerinin hareket kontrolünü 8 nci Amerikan ordusuna devretti. Böylece Amerikan ve Güney Kore kuvvetleri tek bayrak altında birleşik ve başarılı bir savunma hattı imkanı imkanına sahip olmuştu. Kuzey Kore kuvvetleri 38 nci paralelden itibaren 220 km.lik bir alanı 27 günde ele geçirdi ve günde 8 km. ilerlemişlerdi. (77)

Amerikan 1 nci tümeni 18 Temmuzda Pohang'a çıktı. 10 Temmuz'da Amerikan 25 nci tümeni Pusan'a ulaştı ve 18 Temmuz'da da karaya çıkarmasını tamamladı. Kuzey Kore kuvvetleri üstünlüğünü devam ettiriyor ve her türlü vasıtalarla 15 Ağustos'a kadar Pusanı almayı hedefliyorlardı.

Korgeneral Walker, 26 Temmuz'da tüm birliklerini Naktogan nehrine çekerek savunmayı emretti. General Mac Arthur 27 Temmuz'da uçakla Taegu'ya geldi ve "Dunkerke'in tekrarı asla olmayacaktır." dedi. Amerikan ve Güney Kore kuvvetleri Naktong nehrine 1 Ağustos'a kadar stratejik çekilme yaptılar. Bu hat Walker hattı diye adlandırıldı. Amerikan kuvvetleri bu hattın güney ve batısını güney Kore kuvvetleri bu hattın doğu ve kuzeyini tuttu.

Amerikan ve Güney Kore kuvvetleri küçük üçgen şeklinde bir arazide 80 km.doğudan batıya 160 km.kuzeyden güneye bir arazi kesiminde kalmıştı. Kuzey Kore kuvvetleri, Naktonggang nehrine kuvvetli bir taarruz yaptı fakat düşman bu hattı yaramadı. (78)

İstilayı müteakiben altı hafta müddetle oyalama muharebeleri cereyan etti. Bihare, B.M. kuvvetleri başkumandanı General Douglas Mac Arthur, bu harekati "En güç askeri hareket" diye vasıflandırmıştır. Neticede B.M. kuvvetleri, Rus yapısı tanklar ve topçuyu teşkilatına alan ve iyi teçhiz edilmiş olarak istilaya başlayan Kuzey Kore' lilere karşı muharebe ede ede o esnada insan, silah ve malzeme ikmalinin akmakta olduğu Pusan limanının dar olan çevresini savunmaya ve yarımada bir basamak bulundurmaya muvaffak oldular. (79)

(77) Kim Chum-Kon : a.g.e., s.231-232.

(78) Kim Chum-Kon : a.g.e., s.233.

(79) Turgut Sunalp : a.g.e., s.44.

(5) Pusan Kıyıbaşı Mevziindeki Muharebeler :

Kuzeyliler; Temmuz 1950 sonlarında büyük gayret ve enerji sarfıyla bilhassa Kara Kuvvetlerinde sayı üstünlüğüne dayanarak zayıf Güneylileri ve Temmuz 1950 ilk yarısında parça parça yardıma gelen, zayıf mevcutlu üç Amerikan tümenini Taegu-Masan kuzeybatısında, Waegon'a kadar Naktong nehri gerisine atmayı başarmışlardı. Kuzey Kore, Amerikan ve Güney Kore kuvvetlerine karşı kazandığı bu ilk büyük zaferini, üstün kuvvet ve eğitime borçludur. İki kanadı denize dayanan ve batı kısmı Naktong nehriyle çevrilmiş genişliği 50 mil, uzunluğu 80-90 mil olan Pusan kıyıbaşı mevziinin en şiddetli kuzey taarruzlarına dayanabileceğine hükmlenabiliyordu. (80)

Birleşmiş Milletler kuvvetleri denizlerde rakipsiz olarak egemendi. Havada ise düşman direnmesi az olduğundan Birleşmiş Milletler hava kuvvetleri, dost kara birliklerini gerektiği gibi desteklemişler ve taarruzlarını özellikle düşman tanklarıyla ikmal yolları üzerindeki düşman taşıtlarına ve birliklerine yöneltmişlerdir.

Bu sırada Kore'deki bütün kuvvetler 8 nci Amerikan Ordusu Komutanlığı emrinde idiler. 31 Temmuz 1950'de cephedeki Kuzey Kore Kuvveti 11 tündendi. Ağustos 1950 başlarında ise, düşman 13 piyade tümeni ile iki tank alayına sahip olmuş durumda idi. Ağustos 1950 başında düşman cephesi Pusan kıyıbaşısı karşısında idi. Kuzey Korelilerin bu düzenleriyle Birleşmiş Milletler kuvvetlerine kesin darbeyi batı ve güneybatıdan vurmak istediği anlaşılıyordu. Temmuz 1950 sonunda Birleşmiş Milletler Komutanlığının emrindeki Kore Cumhuriyeti ve Amerikan kara, deniz ve hava birliklerinden başka Avustralya ve Britanya deniz ve hava birlikleriyle Yeni Zelanda, Fransa ve Kanada harp gemileri de Kore muharebelerine katılmışlardır. Ağustos 1950'nin ilk haftasında 2 nci Amerikan Tümeniyle 1 nci Deniz Tugayının Kore'ye gelişleriyle Birleşmiş Milletler ordusunda direnme gücü hayli artmış oldu. Yine bu ay içinde Kore'ye kuvvet göndermeyi taahhüt eden devletlerden ilk olarak Hon-Kong'daki 27 nci Britanya Tugayının 29 Ağustos 1950 günü Kore'ye gelişi Kore harbine gerçekten bir Birleşmiş Milletler savaşı görünüşü vermiştir. (81)

Pusan kıyıbaşında kuzey Koreliler, Güney Kore'nin bu ana limanını ele geçirerek General Walker'in kuvvetlerini denize dökmek istemişlerdi. Rus danışmanlar geride idi, ancak taktikleri Kuzey Koreli generaller icra ediyordu. (81)

(80) Rutherford M. Poats: Decision In Korea , New York. s.43

(81) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.56.

(82) Rutherford, M. Poats : a.g.e. s.58

Pusan, güney kıyısı boyunca iki tümenle (4 ncü ve 6 ncı Kuzey Kore Tümenleri) yapılan Kuzey Kore taarruzu, 6 Ağustos 1950 günü savunma mevziinde durdurulmuş ve General Kean komutasındaki 25 nci Amerikan tümenin şiddetli karşı taarruzuyla bozguna uğratılmıştır. Bütün cephede 1 Eylül 1950'den itibaren Kuzey Kore Başkomutanlığının önüç piyade tümeni, iki tank alaya ve zırhlı tümenin bir kısmıyla yaptığı şiddetli taarruzlarda Eylül 1950 ortalarına kadar esaslı bir başarı kazanmadan devam etmiştir.

Kim İl-Sung'un ordusu Pusan'a kadar uzandıktan sonra gücünü yitirmiştir. Pusan, güneydeki en son liman şehriydi. Savaş bitmeden ele geçirilmesi gerekiyordu. Şehir işgal edilecek olursa, Korenin birleştirilmesi de gerçekleşebilirdi.

Fakat bu gerçekleşmedi. Syngman Rhee Pusan'da örgütlediği direnç sayesinde avantajlı duruma geçti. (83)

Bir ay kadar devam eden bu muharebelerde kara, hava ve deniz kuvvetlerinin tek başlarına ve işbirliği ile düşman hayli zayıyata uğramış, takatten düşmeye başlamış, buna karşın Birleşmiş Milletler Kuvvetleri mevziin muhtelif bölgelerinde taarruzi keşifler, mahdut hedefli taarruzlarla düşmanı hırpalamaya çalışmışlardır. (84)

İnchon Çıkarması :

Düşmanın, hemen hemen aralıksız olarak, bir buçuk ay süren taarruzlarına rağmen Pusan kıyıbaşı mevziinin bir bütün olarak elde tutulması, Birleşmiş Milletler için bir başarıdır. Şimdi girişimi ele almak ve büyük ölçüde büyük stratejik karşı taarruza geçmek Birleşmiş Milletler komutanlığına düşüyordu. Her sevk ve idarenin hedefini teşkil eden düşman ordusunun yok edilmesi, Pusan kıyıbaşı mevziinden ve yalnız cepheden bir taarruzla mümkün olamazdı. Cephe taarruzunun, düşmanın kara irtibat yollarının en hassas noktasına yöneltilecek yeter kuvvette, bir kuşatma ile birleştirilmesi zorunlu idi. Bu olanak Birleşmiş Milletler Komutanlığının deniz ve havaya egemen olması itibariyle düşman gerilerine

(83) M.Ali Akbal : a.g.e., s.25.

(84) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.52.

bir çıkarma yapılması ile sağlanabilirdi. Çıkarmaya en elverişli yer olarak Kore'nin batı kıyılarında bütün bağlantı yollarının birleştiği Seoul yakınlarındaki İnchon kıyıları seçilmişti.⁽⁸⁵⁾

Ancak çıkarma Amerikan Genelkurmayını korkutuyordu, çünkü; çıkarma başından sonuna kadar Mac Arthur'un konsepteydi.⁽⁸⁶⁾

Bu çıkarmanın gerçekleşmesi halinde Pusan önünde taarruz eden düşman kuvvetlerinin geri ile olan ana bağlantıları kesilmiş olacaktı. 12 Eylül'de, Korgeneral Walker, "Kötü durumun bittiğini" ilan etti. Bundan sonra durum süratle değişti.⁽⁸⁷⁾

Planlanan çıkarma 10 ncu Amerikan Kolordu komutanının emir ve komutasında olmak üzere Japonya'da özel olarak hazırlanmış olan (1 nci Amerikan Deniz Tümeniyle, 7 nci Amerikan Piyade Tümeni ve dört Güney Kore Deniz taburu ile, 17 nci Güney Kore Piyade alayından kurulu) önemli kuvvetle 15 Eylül 1950 sabahı başladı. Harbin ikinci safhası böylece başlıyordu.⁽⁸⁸⁾

10 ncu Kolordunun ilk hedefi İnchon limanına egemen olan Seoul'ün 32 km. batısındaki küçük Wolmi adası idi. Bu adanın zaptından sonra, İnchon yarımadasına karşı 1 nci Deniz Tümeni ve dört Güney Kore deniz taburu tarafından harekete geçildi. Çıkarma 261 deniz vasıtası ile tam bir başarıyla yapıldı.⁽⁸⁹⁾

Karaya çıkan bu Birleşmiş Milletler birliklerinin birbiri peşi sıra taarruzları karşısında, 18 nci Kuzey Kore Tümeni ve yöresel düşman düzenli bir direnme yapamamış ve karaya çıkan birlikler 17 Eylül 1950'de Kumpo havaalanını işgal etmiştir. 18 Eylül 1950 günü işletmeğe açmışlar ve Seoul'e doğru ilerlemişler. Deniz birliklerinin hemen arkasından İnchon'dan karaya çıkan 7 nci Amerikan Tümeni de süratle ilerleyerek Seoul'ün 32 km. kadar güneyindeki Suwon'u ele geçirdi. Kore'nin en büyük havaalanı Kumpo'nun zaptından sonra 10 ncu Amerikan Kolordusunun hedefi, Seoul'ün kurtarılması idi. Bu şehrin zaptı 480 km. kadar güneyde, Pusan etrafındaki Kuzey Kore kuvvetlerinin irtibat yollarını kesecekti.

(85) Kore Harbinde Türk Silahlı....58.

(86) John Gunther : a.g.e., 173

(87) Summary of Events Relating to Korea : s.12

(88) R.C.W.Thomas.O.BE.The War in Korea , 1954, s.40

(89) Kim Chum-kon : a.g.e., s.235

19 Eylül 1950'de 1 nci Deniz Tümeninin büyük kısmı ve iki Güney Kore taburu Han nehrini zorlayarak kuzeyden Seoul'e doğru ilerlediler. Aynı zamanda 7 nci Piyade tümeniyle, 1 nci Deniz Tümeninin geri kalan kısmı, güney ve batıdan şehre karşı bir kuşatma hareketi yaparken 17 nci Güney Kore Alayı da cepheden taarruz etti.

Başkent kurtarıncaya kadar on gün şiddetli ve kanlı muharebeler verildi. 28 Eylül 1950'de Seoul alındı ve Güney Kore Cumhurbaşkanı ile hükümeti 29 Eylül 1950 günü başkente girdiler.

Çıkarmadan elde edilen başarı Birleşik Amerika Ordusunun çıkarma tekniğine hakimiyetinin ve birliklerle ve diğer teşkilat arasındaki işbirliğinin parlak bir örneği sayılabilir.⁽⁹⁰⁾

8 nci Amerikan Ordusu da 10 ncu Kolordunun Inchon'da yaptığı çıkarma ile uyumlu olmak üzere, 16 Eylül 1950'de Pusan kıyıbaşı mevzilerinden karşısındaki düşman , taarruza geçti. Birleşmiş Milletler kuvvetleri, 20 Eylül 1950'ye kadar yer yer açtıkları gedikleri, gittikçe genişletmek olanağını buldular. Bu gedikler açılınca, Köprübaşı çemberini parçalamak üzere 8 nci ordu ileri harekete geçti.

Taarruz başladıktan sonra, ilerleyiş baş döndürücü bir çabuklukla gelişti. Bu taarruzların neticesi olarak Güney Kore'de altı düşman tümeni çevrilerek mağlup edilmiş, Kuzey Kore ordusunun kuvveti parçalanmış, insanca büyük kayıplar verilmiş ve binlerce esir alınmıştır. Düşman ayrıca önemli miktarda silah, cephane, top, tank, kamyon ve uçak da kaybetmiştir.

8 nci ordu ile 10 ncu kolordunun birbiri ile uyumlu taarruzları düşmanı, 38 nci paralele kadar olan geniş bir araziye bırakmağa zorlamıştır.⁽⁹¹⁾

Durum Kuzey Koreliler için birden pek ciddileşti. Bu çıkartma yüzünden güneydeki tüm Kuzey Kore ordusunun bağlantı yolları kesilmiş oluyordu ve silahlarının hepsi de Syngman Rhee'nin eline geçmişti. Bu tam bir bunalım çağıydı ve felaket doğrudan doğruya Kuzey Korenin üzerine çökmüştü.

Kruşçev anıların da şöyle diyordu;

"Stalinde Kuzey Koreliler içine düştükleri tehlikeli durumdan bir bakıma sorumluydu. Kim İl-Sung güneye yürüyüşe hazırlanırken, Stalinin, Kuzey Kore tümen ve alaylarında danışman olarak görevli ve bir ordu kurmak işini omuzlarına yüklenmiş subaylarımızı neden geri çağıttığını ben hiç anlayamadım. Staline bunun nedenini sordum; ıslık gibi bir sesle şu karşılığı verdi :

(90) R.C.W. Thomas O.B.E. : a.g.e., s.41.

(91) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.58,59.

"Danışmanlarımızın orada bulunmaları çok tehlikeli bir şey, esir düşebilirler. Bizi suçlayabilecekleri deliller elde etmelerini istemeyiz. Bu iş, Kim İl-Sung'un işi" dedi. (92)

29 Eylülde Kore hükümeti Seoul'a nakledildi.

Bu geniş kuşatmada karşılaşılan güçlükler, yalnız düşman mukavemetine inhisar etmeyip aynı zamanda millerce devam eden çamurlu ve çıkarmaya elverişli olmayan kumsalları, dar olan deniz gecidi ve 10 metreye yaklaşan med ve cezir hâdiseleri ile İnchon limanının tabii maniiyetini de ihtiva ediyordu.

Kuzey Kore'liler, İnchon savunma tertiplerini çok acele ve üstünkörü hazırlamışlardı. Eğer çıkarma harekâtı bir ay kadar geçikmiş olsaydı bu saldırış BM hücum kuvvetlerine çok pahalıya mal olurdu. (93)

Ekim nihayetine kadar olan devrede, göz önünde bulundurulmuş en mühim mesele, Güney Kore'de komünist istila kuvvetlerinin çökmesinin meydana koyduğu stratejik fırsatlardan âzami derecede istifade edilmesiydi. Kuzey Kore kuvvetlerinin hemen hemen yarısı 37 nci paralelin güneyinde sarılmış, binlercesi kuzeye çekilme sırasında kaybolmuşlardı. 1 Ekime kadar çok sayılı esir ve büyük düşman stokları ele geçirildi. Ongjin ve Yonan yarımada-ları müstesna bütün Güney Kore arazisi kurtarıldı. (94)

Seoul'ün zaptından sonra, Birleşmiş Milletler Silahlı Kuvvetleri kuzeye doğru ilerleyerek düşmanı kendi toprağında takip etmemek yahut sadece onu Güney Kore'den çıkardıktan sonra, 38 nci paralelin üzerinde birliklerini durdurmak sorunuyla karşı karşıya gelmişti. Askeri bakımdan Kuzey Kore Kuvvetlerini yoketmek ve Güney Kore'yi bir daha istila etmesine engel olmak için bozulmuş tümenlerin yeniden tertip ve tanzimine olanak bırakmamak için düşmanı şiddetle izlemek gerektiği apaçıktı. (95)

Bu sorun 7 Ekim 1950'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda konuşulmuş ve uzun tartışmalardan sonra, Mac Arthur gerekli gördüğü takdirde Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin 38 nci paraleli geçerek Kuzey Kore'ye girmesine izin verilmişti. Bunun üzerine General Mac Arthur 3 ncü ve mükemmel tümenlerinden kurulu 1 nci Güney Kore Kolordusunu derhal Wonsan limanı ve şehrini ele geçirmek maksadıyla doğu kıyısı boyunca ileriye hareket etmiştir. (96)

(92) M. Ali Kayabal : a.g.e., s.26

(93) Turgut Sunalp : a.g.e., s.35

(94) Turgut Sunalp : a.g.e. s.57

(95) R.C.W. Thomas. O.B.E. : a.g.e., s.44

(96) The Summary Of Events Relating To Korea : a.g.e., s.12. ; Kim Chum-kon

IV. KOMÜNİST ÇİN'İN HARBE KATILMA SEBEPLERİ, AMERİKANIN ÇİN'İ DEĞERLENDİRMESİ :

A. Çin-Kore İlişkisi ve Çin'in Komünistleşmesi :

1637 yılında yapılan Çin akını neticesinde, Çin hakimiyetini kabul eden Kore, uzun süre dış alemden tecrit edildi. Bu tecrit Japonya tarafından 1910 yılında Kore'nin ilhak edilmesine kadar devam etti.

Çin hakimiyeti zamanında Kore kendi kendini idare ediyor ve Pekin sarayına bir miktar vergi veriyordu. Çin Kore'yi ezelden beri göz dikmiş Japonların ne de Rusların eline bırakmak istemiyordu. Ancak Japonya'nın Çin'e savaş ilan ederek 1894'te Kore ve Mançurya'yı alması ile Kore Japonya'nın hakimiyetine geçmişti. Müteakiben Rusları da yenen Japonlar 1910 yılında Kore'yi ilhak etmişti. Japonlara karşı 1936'da komünistlerle, Milliyetçiler birleşerek milli cepheyi kurdular. (97) Müteakiben 1937'de Orta Çin'de bir gönüllü tugayı kuruldu. Bunların 8 nci Çin Ordusu içinde Japonlara karşı dövüşmesi ve Japonların İkinci Dünya Harbinde yenilmesi sonucunda serbest kalan Çinlilerin başı Mao Tse-Tung 1 Temmuz 1949'da Çin'de Demokratik Halk Diktatörlüğünü ilan etti. 1950 Mayıs'ında Hainan adası dahil bütün Çin kıt'ası komünistlerin kontrolüne girdi. Chaing Kai-Shek'de mücadelesine devam etmek üzere Taiwan'a geçti. 1 Ekim 1949'da Mao, Çin Halk Cumhuriyetinin kuruluşunu ilan etti. Böylece Asya'da Çin gibi komünist devlet ortaya çıkmıştı. (98)

Çin birbiri ardısıra birçok düşmanın taarruzuna uğramıştı. Japonya ve batılı devletler, istediklerini, istedikleri şekilde koparmışlardı. Yine nesillerden beri Çin savaş kazanmamıştı.

Komünist Kuzey Kore Ordularının mahvolması, komünist imparatorluğunun prestijine de darbe vuruyordu. Böylece ya yardım edecekti veya aşağılanmayı kabul edecekti. Ancak Komünist Çin yardımı kabul etti. (99)

(97) Kore Harbinde Türk Silahlı....Özet, s.17.

(98) Fahir Armaoğlu : a.g.e.,

(99) Rober T.Oliver : a.g.e., s.156.

B. Amerika'nın Çin'i Değerlendirmesi ve Komünist Çin'in Muharebeye Girişi :

Birleşmiş Milletlerin İnchon çıkarması ve Pusan mevziinden ileri hareketleri sonucunda her iki kuvvet arasında kapana girerek imha olmaya başlayan ve geri çekilen Kuzey Kore Kuvvetlerinin Komutanı Kim İl-Sung sonuna kadar mukavemet edilmesinden söz ediyordu. Mevkii ne olursa olsun hainler ve ortalığı karıştıranlar yakalandıkları yerde vurulacaklardı ve siyasi bakımdan güvenebilir tecrübeli askerlerden bir kontrol ordusu kurulacaktı.

Perişan olan kuvvetlerini aceleyle 38 nci enlem dairesinin kuzeyine çektiği sırada, komünist blokun geçici bir yenilgiyi benimsemiş olduğu açıkça ortadaydı.

Kore'deki çıkış muvaffak olmamıştı, şimdi bu iş burada kesilir ve daha uygun bir zaman beklenirdi. 2 Ekim'de Newyork'da Güvenlik Konseyindeki Rus delegesi, 38 nci enlem dairesi üzerinde ateş kesilmesini ve yabancı bütün kıt'aların yarımadaı terketmelerini önerdi. ⁽¹⁰⁰⁾

Çünkü bu defa saldırganlık politikasına meydan okuyan bir Amerika vardı karşısında. Kore savaşı, Amerikalılar tarafından süreklilik avı geldiği sırada, 15 Ekim 1950'de, Amerikan komuta kademesi Wake adasında toplandılar. Başkan Truman, Uzak Doğu'daki Amerikan gücünün seçkin temsilcisi Douglas Mac Arthur'la olayların son durumunu görüşmek üzere Pasifik'i aşmış-
tı. ⁽¹⁰¹⁾

Mac Arthur; "Teşkilat direnişin şükran gününe doğru kesilmesini beklediğini ve Noel'de 8 nci Orduyu, Japonya'ya intikal ettireceğini ümit ettiğini" ekledi.

Sonra konuşmalar başka bir konu etrafında toplandı. Başkan Truman, "Çin'in veya Rusya'nın müdahale ihtimalleri ne kadardır? diye sordu.

Mac Arthur'un kesin bir ifadeyle "Pek az" diye cevaplandırdı. Ve "Savaşın birinci ve ikinci ayında müdahale etmiş olsalardı lehlerine olabilirdi" diye ilave etti. "Artık onların müdahalesinden korkmuyoruz"

(100) Lütfü Sel : a.g.e., s.194

(101) Reminiscences General Of The Army Douglas Mac Artuh : s.361.

Çin'in Mançurya'da 300.000 askeri bulunduğundan bunların da ancak 200.000 kadarının Yalu nehri boyunda olduğundan, en fazla 60.000 kişinin Yalu nehrinin bu tarafına geçebileceğinden söz etti.

- Çin'in hava kuvveti yoktur. Çinliler Pyongyang'a kadar inmeğe çalışırlarsa tarihin en büyük katliamı meydana gelecektir.

Sivillerden ve askerlerden hiç bir kimse Mac Arthur'un görüşlerine karşı koymadı.

Ne yazık ki 15 Ekim 1950 pazar günü Wake adasında söylenen konular tarihin akışını değiştirmeye yeterli gelmedi.

General Mac Arthur, tamamen askeri faraziyelere göre Çin'in müdahale kabiliyetinin olmadığını söylüyordu. Bu varsayımlardan bir tanesi de Çin; Birleşmiş Milletlerin haklı müdahalesine karşı koyduğu takdirde, Amerikanın bütün gücüyle karşı koyacağı, Amerikan Hava Kuvvetlerinin Çin'e taarruz edeceği, Çin'in Mançurya'daki önemli ikmal yollarını keseceği ve gelişme halindeki sanayi'i tahrip edeceği idi.

Mac Arthur böyle bir kuşkunun Çinlileri bir harekete geçmeden alıkoyacağını ve bütün kin ve nefretiyle, haklı olarak, gücünü ortaya koyacağını inanıyordu. Çin, kalabalık nüfusuna karşın, girişeceği genel bir savaşı kazanmayı bekleyemezdi.

Başkan Truman, sivil danışmanlarıyla birlikte, başka düşüncede idi. O Amerikanın Rusya ve Çin'in uçsuz bucaksız arazisinde muharebelere girişmesinde bir ümit yada yarar görmüyordu. Böyle bir harekât ancak insanlığın şimdiye kadar görmediği büyüklükte bir tahribat olduğu takdirde göze alınabilirdi. ⁽¹⁰²⁾

Yalnız kan dökmek pahasına da olsa Komünizm'in yayılmasını önlemeye çalışmakla, dünyadaki komünizmi mağlup etmek birbirinden farklı şeylerdi. Başkan Truman, bütün dünyada Komünizm'i ortadan kaldırmanın ödenecek bedele değeceğinden kuşkuluydu.

Adadaki toplantıda bulunanlardan hiç biri aynı saatlerde Kızıl Çin birliklerinin gece yürüyüşleri yaparak, ıslıkla, marşlar söyleyerek, Yalu'ya geçip Kuzey Kore'nin yüksek ve verimsiz arazisine dolmakta olduğundan haberdar değildirler. Kuzey Kore Halk Ordusunun başlangıçtaki başarısı Çin idarecilerini hayrette bırakmıştı ve bu başarılar onlara yeni bir güven vermişti. Emperyalistler kuzeye yürürlerse karşılarında Çinlileri bulacaktı.

Uzakdoğu Komutanlığı 14 Ekim'de, Kore'deki Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin son zafere yaklaşmakta olduğunu tahmin etmekteydi. Kuzey Kore Halk Ordusu parça parça edilmişti. Güney Kore ordusu güney sahilinde önemli bir limanı olan Wonsan'ı işgal etmişti. Uzakdoğu komutanlığında Çin'in başarılı olabilecek müdahale zamanının geçti-

gi kanısı hakimdi.

Ekim ayı içerisinde, Kuzey Kore dağlarında hava gittikçe soğuyup, sertleşirken Amerikan ve Güney Kore Kuvvetleri sürekli olarak kuzeye doğru ilerliyorlardı. Durumlar, mevkileri ve hedefleri harp muhabirleri tarafından bütün ayrıntılarıyla dünya kamuoyuna duyurulan Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Yalu 'ya doğru koşuyorlardı. Hemen herkes savaşın bittiği görüşünü taşımaktaydı. Mac Arthur'un Wake adasındaki sözleri yayıldığından askerler Noel'de anavatanda veya hiç değilse Japonya'da olacaklarını ümit ediyordu. ⁽¹⁰³⁾

Kruşçev gelişen durumu şu şekilde anlatmaktadır.

Kuzey Kore'de bu feci durum gelişir ve Kim İl-Sung'la Kuzey Kore halkı hesabına daha çok üzüntü duyarken, birden Çu En-Lai ortaya çıkıverdi. Kendisinin Stalinle yaptığı görüşmede ben hazır bulunmadım. Stalin güneydeydi ve Çu En-Lai kendisini görmek için doğru oraya uçmuştu. Daha sonra Stalin, Moskova'ya döndüğünde Çu En-Lai'nin kendisini Mao Çe-Tung'un talimatı üzerine görmeye geldiğini söyledi. Bu arada Kuzey Kore Ordusu hemen hemen tamamen parçalanmıştı. Çu, Stalin'e, Çin birliklerinin Amerikalıların ve Güney Korelilerin ilerleyişini durdurmak amacıyla Kuzey Kore topraklarına girip giremeyeceklerini sordu. Önce Stalin'le Çu, Çin'in müdahalesinin yararsız olacağı görüşünde birleşmiş gibiydiler. Fakat Çu En-Lai'nin ülkesine döneceği sırada ikisinden biri Mao Çe-Tung'un talimatı üzerine Çu En-Lai yada Stalin'in doğrudan doğruya kendisi konuyu yeniden açtı. Bu sefer Çin'in, Kuzey Kore'yi en etken bir şekilde destekleyebilmesi konusunda anlaştılar. Çin birlikleri zaten sınır boyunda bekliyorlardı. Stalin ve Çu, bu birliklerin durumunu tamamen değiştirebileceğine inanıyorlardı. Güney Kore ve Amerikan birlikleri geri püskürtebilirler ve durumun gerçek bir felaket halini almasını önleyebilirlerdi.

Çu En-Lai uçakla Pekin'e döndü. Kendisi Mao Çetung'un en parlak ve etkili danışmanıydı. Stalin kendisine saygı duyardı. Hepimiz onu zeki, uysal, sözden anlar ve günün şartlarına uygun bir adam olarak kabul ediyorduk.

Çin savaşı ilan etmedi ama sadece Koreye gönüllü gönderdi. Bu birliklere Peng Te-Huai komuta ediyordu ve Mao Çe-Tung'un kendisine büyük saygısı vardı. Mao, Peng'in Çin'in askeri ufkunun en parlak yıldızı olduğunu söylemeyi adet edinmişti. ⁽¹⁰⁴⁾

(103) Lütü Sel : a.g.e., s.199,200.

(104) M.Ali Akbal : a.g.e., s.28

1 Ekim 1950'de Mao Tse-Tung resmen şu şekilde açıklamayı yaptı:

"Emperyalistler zalim bir şekilde komşularımızın topraklarını işgal ederlerse, Çin halkı yabancı saldırısını toleransla karşılamayacak ve bir kenara çekilmeyecektir." dedi.

Birleşmiş Milletler kuvvetleri 38 nci paraleli geçmeden Komünist Çin Başkanı Chou-En Lai Pekin radyosunda: "Komşusu istilaya uğrarken Çin ulusu kayıtsız kalmaz. Çin ulusu her vakit Kore ulusuyla beraber olmuştur. Koreyi kurtarmak için Kore ulusunu destekleyecektir." demiştir. Yapılan propagandalarla "Kore tarih boyunca Çin'in güvenlik ve egemenliği için birinci derecede önemli olmuştur. Evvelce Japonların yaptığı gibi, bu kez Amerikalılarda Kore üzerinde bütün Çin'i ve Asya'yı istilaya başlamıştır." denilmekte idi. (105)

Çin milletini harbe hazırlamak için yapılan tüm propagandalar hızlanırken Mançuryadaki komünist Çin kuvvetleri de devamlı olarak artırılıyordu.

8 Temmuzda 116.000 olan bu kuvvetler, 16 Kasımda 350.000 i emniyet birlikleri olmak üzere 850.000 e yükselmişlerdi. (106)

Hakikatte Mançuryadaki bu kuvvet artışı harp hazırlığı için bir emare teşkil etmiyordu. Zira konuştaki yeri Mançurya olan fakat Nainan ve Formoza'ya karşı girişilecek harekâta iştirak için güneye kaydırılan Lin-Piao kumandasındaki 4 ncü ordular grubu, harekât tehiri dolayısıyla kuzeye, kendi bölgesine demiryolu ve oto nakliyat ile geri dönüyordu. Bu durum BM tarafından bu şekilde biliniyordu. Pek tabii olarak bundan daha normal bir hâdise olamazdı. (107)

4 ncü ordular grubu; her biri üçer tümenli on ordudur. (55,57,41,46,38,39,40,42,56,45 nci ordular) 4 ncü ordular grubundan başka daha kuzeyde Tuman bölgesinde miktarı tesbit edilemeyen kuvvetlerin mevcut olduğu da öğrenilmiştir.

1950 Haziranında, Lin Piao kumandanlığındaki 600.000 kişilik 4 ncü Sahra ordusu herhangi bir olaya müdahale etmek üzere Kore hududuna intikal etti. Yaz boyunca, sonbahar başında diğer ordularda aynı şekilde hududa yaklaştılar. Ve taarruz için emir beklediler. (108)

Amerika Birleşik Devletlerine mensup kuvvetler Kaesong'dan 38 nci enlem daire-sini kuzeye geçtikten kısa bir süre sonra 13 veya 14 Ekimde, 4 ncü ordunun elemanları Yalu nehrinden güneye geçmeğe başladılar.

(105) R.C.W. Thomas O.B.E. a.g.e. s.48

(106) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s. ; R.C.W. Thomas O.B.E.: a.g.e., s.48

(107) Turgut Sunalp : a.g.e. s.59

(108) R.C.W. Thomas O.B.E.: a.g.e. s.47

39 ncu ve 40 ncı Ordular (Çin Ordu terimi aşağı yukarı Amerikan Kolordusuna denk birliği göstermektedir. Ve bir Komünist Çin ordusunda herbirinin mevcudu 10.000 civarında olan üç tümen bulunmaktadır) Mançurya'daki Antung'tar Sinuju'ya geçtiler. 38 nci ve 42 nci ordularda Chian'dan Manpojin'e geçmeğe başladılar. Bu ordular 13 ncü ordular grubu karargâhına bağlı idiler. Ordu birliklerinin arkasında süvari alayları ve topçular vardı. ⁽¹⁰⁹⁾

Bu ordulardan üç tanesi 8 nci Amerikan ordusunun karşısında bulunmakta olup Kuzey Kore'de 120.000 Çin askeri bulunmaktaydı.

On gün sonra iki Komünist Çin ordusu daha Yalu'ya geçti. Böylece Lin Piao'nun kuvveti altı tümen daha artmış oldu. Amerikan 8 nci ordusunun karşısında beş ordu buluyordu. Doğu'daki Amerikan 10 ncu kolordusunun karşısında da bir ordu vardı.

Ekim ve kasım ayında hemen hemen her gece Komünist Çin orduları Yalu nehrini geçerek nehrin güneyindeki derin Kore vadilerine doğru ilerlemeğe devam ettiler.

3 ncü Sahra Ordusunun dokuz tümenden ibaret 10 ncu ordular grubu da Shantung eyaletinden trenle yola çıktı. Üç tümenle takviye edilen 10 ncu ordular grubunun mevcudu 120.000 e çıkarıldı. Bu gurup dağlardan geçerek Changjin Barajı bölgesine intikal etti.

1950 Kasımının ortasında, 8 nci Amerikan ordusunun karşısında aşağı yukarı 180.000 çinli vardı. 10 ncu kolordunun kanadında bulunan Changjin Barajının etrafındaki dağlarda da 120.000 kişi bulunuyordu. Bütün bu kuvvetler Mançurya'da Mukten'deki Komünist Çin Kuvvetleri Komutan muavini Peng Teh-Huai tarafından yönetiliyordu. Toplam kuvvet Komünist Çin'in 800.000 üzerinde iken Birleşmiş Milletlerin 250.000 idi. ⁽¹¹⁰⁾

Amerikan İstihbarat Teşkilatı 1950 yılının Ekim ve Kasım aylarında Çinlilerin kuvvet olarak Kore'ye girmiş olmalarını bir türlü kabul etmemiştir. İstihbaratın böyle bir olayı kabul etmemiş olmasının nedenleri vardı. Evvela ne Mac Arthur ne de Willoboughby, Çinlilerin bir kuvvet olarak müdahale edeceğine inanmıyorlar ve Çin'in tehlikelerinin sadece diplomatik bir şantaj olduğunu zannediyorlardı. En önemlisi Çinlilerin Kore'ye girmiş olduğuna dair sağlam bir delil de yoktu. Amerikalılar, önemli büyüklükte herhangi bir askeri birliğin, Amerikan Hava Kuvvetleri tarafından görülmeksizin Yalu'yu geçerek Kore'de muharebeye sokulabileceğini mantık dışı kabul etmekteydi. Kuzey kore üzerinde her gün Amerikan uçakları uçuyordu ve hiç bir ordu görülmemişti.

(109) Further Summary Of Events Relating to Korea : a.g.e., s.17

(110) Rutherford M.Poats : a.g.e., s.109

Örnek olarak, Mançurya'daki Antung bölgesinden kalkarak, aşağı yukarı 450 kilometre uzakta, Kuzey Kore'deki toplanma bölgesine yürüyen bir Çin ordusu çok şey anlatmaktadır.

Her gece saat dokuzdan sonra Çin kıt'aları yürüyüşe başladılar. Çinlilere has bir şekilde şarkılar, marşlar söyleyerek on sekiz gece aralıksız güneye doğru yol aldılar ve her gece saat dokuzdan sabahın üçüne kadar 28-30 kilometre yürüdüler. Gün ağarırken her er, her hayvan, her top gizlendi. Çinliler gündüzleri derin vadilerde sık ormanlarda ve ıssız platolar üzerine kümelenmiş bakınmış köylerde gizlenerek istirahat ettiler. Gündüzleri sadece, akşama yapılacak yürüyüş güzergahını tesbit etmek ve ertesi gün konaklanacak yeri saptamak üzere küçük keşif partileri yürüyüş yapıyordu. Ön heyetlerde bulunanların gündüz, bir uçak sesi işitilince olduğu yerde hareketsiz kaldılar. (III)

Ekim sonunda, Amerikalılar süratle kuzeye çıktığından, Lin Piao tam hazırlanamadan "Birinci safha taarruzu" ile sahneye çıkıverdi.

Bir kaç gün süreyle, çok şiddetli olarak devam eden muharebeler başladığı gibi bir gün aniden kesiliverdi. Çinliler muharebeyi kesip Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin ilerisindeki dağlar arasında kayboluverdiler. "Birinci safha taarruzu" muvaffak olmuştu. Amerikalılar çinliler arasındaki ilk temas durumu değiştirmemişti ve kimse bunun gelecekte neler yaratacağını kestiremiyordu.

Kasımın ilk haftasında Sibirya'dan esen dondurucu rüzgarlarla kış erkenden bastı. Birden bire taarruz edip ortadan kaybolan Çinliler Kore topraklarından Birleşmiş Milletler Komutanlıklarına duraksamalara yol açtılar. 8 nci ordu karargahındaki subaylar, kanatlarındaki dağlarda neler gizlendiği konusunda ciddi kuşkular duymağa başladılar. 1 nci Deniz Piyade tümeni de, Changjin barajının kuzeyinde neyin beklediğini merak ediyordu. (II2)

Dağlar üzerinde yapılan hava keşfi, daima olduğu gibi, hiç bir ip ucu vermedi. Derin vadilere ve bakımsız köylere dolan iki Çin ordu gurubu ancak o dağlara sevk edilecek kuvvetli keşif kollarıyla meydana çıkarılabılırdi. Birleşmiş Milletlerse böyle bir girişimde bulunmadı. Zira, böyle korkunç bir arazide kara keşfi çok tehlikeliydi. Bu keşif tekerlekli araçla desteklenemezdi ve tekerleğin dönmediği yere büyük ölçüde Amerikalı da sevk edilemiyordu ve böyle acayip bir arazi de, büyük bir ordu, kamuflej

(III) Lütfü Sel : a.g.e., s.206,207.

(II2) Lütfü Sel : a.g.e., s.208,210.

disiplinine çok iyi uymak koşuluyla küçük bir bölgede saklanabiliyordu ve gerçekte saklanmış olarak beklemekteydi.

Ay sonuna doğru Uzakdoğu komutanlığında Kore'de Çin kıtaları bulunduğu kanaat getirmeye başladı. Bunların miktarı 40.000 ilâ 70.000 arasında tahmin ediliyordu. Çin Hükümetinin iddia ettiği gibi, gönüllü olsun veya olmasın bütün sorun bunların Kore'de ne yaptığı idi. ^(II3)

Ne Uzakdoğu komutanlığından ne de Kore'deki iki komutanlıktan hiç kimse Çin Kuvvetlerinin büyük bir kuvvet olarak Kore'de bulunduğunu ileri sürmüyordu.

Kasım ayı geçtiği halde, Çinliler tekrar görülmeyince Amerikalıların korkuları ve kuşkuları kayboldu. Uzakdoğu Komutanlığındaki İstihbarat subayları Çin Harekâtının sınırlı olduğu sonucuna varıyorlar ve Birleşmiş milletlerin son zaferini geciktirmek üzere yapılan bir blöf olduğunu kabul ediyorlardı. Willoughby (İstihbarat subayı) ve Komutanı Mac Arthur, Çin tehdidinin siyasi bir şantaj olduğu konusundaki kanılarını hiç bir zaman değiştirmediler. Her ikisinin bu konuda pek iyimser olmayan 8 nci Ordu üzerinde etkili olduğu doğaldı. ^(II4)

Mac Arthur 24 Kasım şükran gününün ertesi günü taarruzun yeniden başlamasını emretti. Kendisi Kore'ye geçti ve kıtalara, savaşın kazanılmak üzere olduğunu ve bu son çaba sonunda askerlerin Noel'den önce Anavatana dönebileceklerini belirten mesajlar gönderdi.

24 Kasım 1950 tarihli bildiri şöyledir :

"Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin Kuzey Kore'de bulunan Kızıl ordulara karşı giriştiği kuşatma harekâtı semere vermek üzeredir. Bu harekâtın ayırma ögesi olan bütün hava kuvvetlerimiz, üç haftadan beri, etkinlik ve işbirliğine örnek gösterebilecek devamlı taarruzlarla düşmanın kuzeyden uzanan ikmal yollarını başarıyla tahrip ettiğinden buralardan yapılacak takviyeler kesin olarak önlenmiş ve hayati önemi haiz ikmal maddeleri hissedilir derecede azaltılmıştır."

Newyork'taki Birleşmiş Milletler Karargâhına da şöyle bir mesaj göndermiştir.

"Dev Birleşmiş Milletler Kuvvetleri bu gün plana uygun olarak harekete geçmiştir. Hava kuvvetleri, bütün gücüyle geri bölgeleri tamamen tahrip etmiştir. Ve düşman hatlarının gerisin de ve Yalu nehri uzanımındaki hudut boyunda yapılan hava keşfiyle çok küçük çapta düşman faaliyeti saptanmıştır." ^(II5)

(II3) Lütfü Sel : a.g.e., s.211.

(II4) Robert J. Donovan: a.g.e., s.216

(II5) Lütfü Sel : a.g.e., s.213.

Mac Arthur'un hava kuvvetlerine güveninin ~~hemen hemen~~ sonsuz olduğu anlaşılmaktadır. Kara kuvvetlerinin zayıf taraflarına, güçlüklerine, durumlarına karşın Birleşmiş Milletlerin hava üstünlüğü tamdı. Ve hava kuvvetleri neticeye etkili olabilecekti.

Mac Arthur'unda havadan yaptığı keşifte Yalu civarında saklanan 300.000 Çin askeri görünmüyordu. Gizlenmişti. ^(II6)

Kendisine siper olan dağlar içerisindeki gizli oyuntularda bulunan Lin Piao Amerikan askerleri hakkında bilgiye sahipti. Amerikan kuvvetini küçümsemiyordu. Amerikan ordusunun kuvvetini biliyordu. "Çin halkının gönüllü ordusuna" dağıtılan bir broşürde şu konular yazılıydı:

" Tanklarla havanların koordineli faaliyeti önemli bir faktördür. Ateşli silahlara çok etkilidir. Topçuları çok kuvvetlidir... Uçakların, ulaştırma tesislerimize bomba atmaları ve taarruz etmeleri bize büyük zararlar vermektedir. Düşmanın ulaştırma sistemi fevkalâdedir. Piyade silahlarının atış kudreti çok iyidir. Fakat uzun menzilli piyade silahları daha da etkilidir.

Çin İstihbaratı, Amerikalıların makinalara sahip olduğunu ve bunların kullanılmasını çok iyi bildiğini söylüyordu.

Unşan'daki muharebe tecrübesinden alınan ilk sonuçlar isimli broşürdeyse makinaların arasındaki insanlardan, şu şekilde sözediliyordu.

"Gerileri kesilince, bütün ağır silahlarını terk ederler... Piyadeleri zayıftır, ölmekten korkarlar, ne taarruza ne de savunmaya dayanıklı değildirler. Daima uçaklara, tanklara ve topçulara güvenirler. Yalnız gündüz muharebe edebilirler. Gece muharebelerine ve süngü muharebelerine alışkın değildirler. Yenilirlerse düzenli olarak geri çekilmezler. Havanlarını kullanmadıkları zaman felç olurlar. Moralleri bozulur, şuurlarını kaybederler. Gerileri kesilince çok korkarlar. Ulaştırma araçları hareket edemeyince piyade muharebe kudretini kaybeder..."

"Ana hedef olarak, kuvvetlerimizden bir tanesi süratle düşman etrafından dolaşarak arkasını kesmelidir. Düşman topçusunun ve tanklarının harekâtı ağırlaştırmasına olanak vermemek üzere taarruz istikameti şoselerden ve düz araziden uzak tutulmalıdır. Dağlardaki gece harekâtı kati bir plana göre yapılmalı ve takımlar arasında irtibat sağlanmalıdır. Bunun için de küçük keşif kolları hücum geçince işaret vermelidir. Büyük kısımlar boru çalındıktan sonra harekâta katılmalıdır. ^(II7)

(II6) Robert J. Donovan : a.g.e., s, 127

(II7) Lütü Sel : a.g.e., s. 214, 215.

Mac Arthur 3 Kasım'da Washington'a bir komünist harp emrini göndererek, Mançurya'daki kuvvetin 868.000 kişi ve 58 tümen, 16 kolordu toplam 498.000 kolordu mevcudu ve destek birliklerinin 370.000 olduğunu ve Çin tehdidinin önemli olduğu şeklinde uyardığı ancak aldığı emirde harekate mümkün olduğu kadar devam etmesini, Çin kıt'asında-ki bir askeri hareket için Washington'dan yetki almasının bildirildiği raporlarında yazmaktadır

Ancak ilk hareket olarak Kuzey Kore ile Çin'i bağlayan Yalu nehri üzerindeki köprüyü havaya uçurmuştur. (118)

17 Kasım 1950'de de Truman, Birleşmiş Milletlerin hiç bir zaman çatışmayı, Çin'e taşımayacağını, Çin'in komünist otoritelerinin yalan söyleyerek çatışmayı uzak doğuda genişlettiğini söylüyordu. (119)

Birleşmiş Milletler ordusu Kuzey Kore'yi tamamen istila etmek maksadıyla 8 nci Ordu (1 nci Amerikan Kolordularıyla, 2 nci Güney Kore Kolordusu, 27 nci İngiliz Tugayı ve 1 nci Türk Tugayı) Sarıdeniz ve Taep'yong'ni-Sach'ang-ni ve kuzeye uzanımı hattı arasında, 10 ncu Kolordu ve 1 nci Güney Kore Kolordusu ile bu hattın doğusundan 24 Kasım 1950'de taarruza geçti. (120)

8 nci Ordu cephesindeki zayıf düşman birlikleri süratle çekildiklerinde kolordularının ileri kısımları 8-12 km. ilerlediler. 2 nci Güney Kore Kolordusu, Tokchon civarındaki mevzilerde kaldı. 10 ncu Amerikan Kolordusunun, 7 nci Tümeniyle, 1 nci Güney Kore Kolordusunun cephelerindeki zayıf düşman geri atıldı. Buna karşılık Chosin baraj bölgesinde 1 ncu Amerikan deniz piyade tümeni ciddi muharebelere tutuştu. 3 ncü Amerikan Tümeni Hungnam da toplanmaya devam etti. 8 nci Ordunun direnme görmeden kolayca ilerlemesi düşmanın Mançurya ya çekilmekte olduğu artık barışın yakın bulunduğu kanısını uyandırmıştır. Yalu nehrinin çağlayanlarının bulunduğu ve Kore 'nin Mançurya ve Sibiryaya ile birleştiği kuzey kesimlere doğru ilerleme devam ediyordu.

Böyle bir durumda kara hareketine katılan Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin bölünmesi hiçte uygun bir karar değildi. Zira Schlieffen şöyle yazmıştı : "Orduyu bölmektense bir vilayeti düşmana teslim etmek daha uygun olur."

Mac Arthur, batıdaki 8 nci Orduyla doğudaki 10 ncu Kolordunun hareketini, Tokyo'dan, General Walker'den daha iyi koordine edeceğini düşünüyordu. Buna neden olarak Kore arazisini ileri sürüyordu.

(118) Reminiscences General Of the Army Douglas Mac Arthur : s.374.

(119) Further Of Events Relating to Korea : s.21

(120) Robert J.Donovan : a.g.l.e., s.81.

Seoul-Wonsan kuzeyinde Kore Yarımadasını enine kat eden bir tek ana yol vardı. Bu da Pyongyang-Wonsan kara yoluyla demir yoluydu. Bu yolun kuzeyinde Taebaek Dağları birden bire başdöndürücü biçimde yükseliveriyordu. Güneyden-Kuzeye doğru uzanan bu dağlar sarp tepeler, dar ve derin boğazlarla korelilerin bile geçemeyeceği bir kesim meydana getiriyordu. Yalu Vadisine erişilinceye kadar doğuyla batıyı bir birine bağlayan bir yol yoktu. Kuzeye doğru yaklaşma ancak her iki sahildeki vadilerden yapılabilirdi. Bu bakımdan batıdan ilerleyen 8 nci Orduyla doğrudan ilerleyen 10 ncu Kolordu Birlikleri Yalu nehrinde buluşuncaya kadar müstakilen hareket edeceklerdi.

Kore'nin ortasındaki muazzam dağlar yüzünden iki kuvvet arasında bağlantı mümkün değildi. Bu yüzden Japonya, her iki kuvvete de hakim ana üs hüviyetini devam ettirdi.

Muharebe düzenleri ne olursa olsun, 8 nci Orduyla 10 ncu Kolordu birbirinden ayrı olarak yaşamak, ilerlemek ve muharebe etmek zorunluluğunda kalmıştı. Bununla birlikte emir komuta kimde olursa olsun ara yerdeki dağlar iki kuvveti aynı şekilde ayıracaktı.

Birleşmiş Milletler Yalu'ya doğru ilerlerken, bazı yerlerde genişliği 100 kilometreyi bulan dağlar Amerikan Müsterek Kurmay Başkanlığının ve dünyadaki bütün askeri makamların ilgisini çekmeye başladı. Arazi kuramsal olarak geçilmez durumda olduğundan Kore'de bulunan düşman bu dağları hareket planına sokmamıştı. ⁽¹²¹⁾

Aslında 8 nci Kolordunun manevra planları aradaki araziye nazaran çok daha fazla önem taşıyordu. Bu birlikler kuzeye doğru ilerledikçe arazi iyice yolsuzlaşıyordu. İlerlemelerin birbirine paralel uzanan vadiler boyundaki toprak yollar üzerinde yapılması gerekiyordu. Kuvvetli bir cephe kurulmasına veya kesiksiz bir hat tutmaya olanak yoktu. Alayların ve taburların aradaki tepelerle birbirinden ayrılan üniteleri tamamen kendi başına yaşamak ve hareket etmek zorunluğunda kalıyordu. Yalu nehrine yaklaşırken tümenler çok fazla dağılmışlardı. Ned Almond'un deyişiyle tümenlerin bir ucu batıda, diğer ucu doğuydu.

Birleşmiş Milletler Kuvvetleri yaptıklarını; arazinin meydana getirdiği engellemeleri ve düşmanın mukavemet edemeyişini hesaba katarak yapmıştı. Fakat araziyle istihbaratın tam bir başarısızlığı Birleşmiş Milletler için bir faciaya yol açıyordu. Kuzeye doğru ilerleyen Birleşmiş Milletler Kuvvetleri, kuruluşunu, manevra planını ve hatta uygulama saatını bile dünyaya açıklıyordu. Düşmanın hiçbir çaba sarfetmeden

Birleşmiş Milletler Kuvvetleri hakkında her şeyi öğreniyordu.

Buna karşılık Birleşmiş Milletler iş işten geçinceye kadar karşısında düşman bulunduğunu bilmiyordu.

25 Kasım 1950 günü taarruza devam edildi ve 8 nci Ordu birlikleri Chongju-Taechon-Unsan güneyi Kujandong doğusu hattına vardılar. 2 nci Güney Kore Kolordusu yine mevzilerinde kaldı.

26 Kasım 1950 günü 8 nci Ordu, 1 nci ve 9 ncu Kolorduları ile vardığı hattan devam ettirdiği taarruzda düşmanın sert direnmesiyle karşılaşırken ordunun sağ kanadındaki 2 nci Güney Kore Kolordusu düşmanın çok üstün kuvvetlerinin taarruzuna uğradı. (122)

Bu taarruz neticesinde 2 nci Güney Kore Kolordusu Tokchon ve doğusu bölgesine çekilmek zorunda kaldı. 26/27 Kasım gecesi taarruzlarına devam eden düşman 2 nci Güney Kore Kolordusunu 40 km. güneyde ve Taedong nehri üzerindeki Taepyong bölgesine kadar gerilettil. Düşmanın bu karşı taarruzunda 8 nci Ordu cephesine altı komünist Çin Tümeni ve sağ kanattaki 2 nci Güney Kore Kolordusunun geri çekilmesiyle 8 nci Ordunun sağ yanı açılmış bulunuyordu. (123)

Düşman bu durumdan faydalanıp da Tokchon-Kunuri yolu ile batıya yönelerek Chongchon nehrine varır ve nehir boyunca Sarıdeniz kadar ilerlerse 8 nci Ordu birliklerinin gerilerini sarmış olurdu. Düşmanla sıkı muharebe temasında olan 8 nci Ordu birliklerinin Chongchon nehri güneyine çekilebilmeleri için düşmanın durdurulması hayati öneme haizdi. Bunun için büyük kuvvetlere ihtiyaç vardı. Halbuki ordu ihtiyacı olan 1 nci Amerikan süvari tümeni, düşmanın daha güneyden gelen Sunchon üzerinden yapacağı kuşatmaları önlemek üzere önceden güneye hareket ettirilmişti. Cephe kuvvetleri ise düşmanla sıkı muharebe halinde idiler ve elde başka ihtiyat kuvveti de yoktu. Bu büyük tehlikeyi önlemek üzere, 26 Kasım 1950 öğleden sonra kunuri güneyine gelmiş olan 1 nci Türk Tugayı görevlendirildi ve Tugay derhal Tokchon yönünde yürüyüşe geçti.. 26/27 Kasım 1950 gecesi Wawon da geçirdi. (124)

27 Kasım 1950 günü : 2 nci Güney Kore Kolordusunu çekilmeye zorlayan düşman, süratli ve kuşatıcı takip hareketlerine girişmiş ve bir kısım kuvvetleriyle Kunuri yoluna yönelmiştir. Aynı gün Türk Tugayı Wawon'a yürüyüşe geçmiş, öğleden sonra 9 ncu

(122) Korean Frontier : a.g.e., s.7.

(123) R.C.W,Thomas.O.B.E. : a.g.e., s.51

(124) Reminiscences General Of The Army Douglas Mac Arthur : s.374

Kolordu Komutanlığının emriyle ilerlemeyi durdurmuş ve Wavon'a geri dönmüştür.

Çin başkanı Peiping hala Kore harbine atılmış olan yüzbinlerce Çinlinin sadece gönüllerinden mürekkep olduğunu iddia ederek gülünç durumda bulunuyordu. Komünist Propagandası, "Her Çinli asker Amerikalılardan o derece nefret etmektedirler ki içlerinden gelen büyük hislerle yuvalarını terketmiş ve silahı kaptığı gibi yabancı bir toprakta Amerikalıların karşısına çıkmaya mecbur olmuştur." şeklinde haykırıp duruyordu. Bu saçma ve uydurma iddianın sahte olan mahiyeti, bilahare esir edilmiş olan bir çok Çinli harp esirinin memleketlerine dönmektense ölmeyi tercih ettiklerini ilan etmeleriyle tam manasıyla meydana çıkmış oldu. Fakat Çinliler utanmadan son dakikaya kadar aynı iddialarını devam ettirdiler ve General Peng Teh-huai mütarekeyi imza ettiği zaman kendisi aslında bir Çinli Generali ve Çin halkı ihtilal askeri konseyinin ikinci başkanı olmasına rağmen bu adlarla değil Çin halk ordusu gönüllüleri kumandanı olarak imzasını koydu.

Bununla beraber, tabiidir ki Mac Arthur gibi kuvvetleri tehdit edilmekte olan bir kumandan kendilerini korumak ve taarruz edenleri imha etmek için her vasıtayı kullanmayı ister.

Mac Arthur, Çinlilere en iyi ordularını "Gönüllüler" adı altında maskeliyerek harbe girdikleri zaman onlara çok ağır darbeler indirmek lazımdı, diyor ve bir millet bize karşı harbe girdikten ve bizim kıtalarımızı muharebe ettiği Kore topraklarında, dost bir memleketin hudutlarını geçtikten sonra ona hükümetimizin müdahale etmeyişiğini anlamıyordu."

Mac Arthur, bilhassa, Kore harbine bütün kuvvetiyle atılmış olan Çin ordularıyla kendi kumandası altındaki Amerikan ve müttefik kıt'aları tehdit edilirken onları himaye için Amerikan hükümetinin elinde olan her şeyi yapmayışından acı acı şikayet etmekte idi.

Mac Arthur'ın Yalu'nun kuzeyinde düşmanın barınmasına müsaade etmemek hakkındaki düşüncesi ile tamamıyla mutabıktım. Bu fikrimi asla değiştirmedim.

General Mark Clark, şöyle ifade etmektedir : "Bu mütecavizlerin kuvvet ve kudret kaynakların getirmekte oldukları Çin ve Mançurya'daki üsleri, hava meydanlarına ve diğer askeri tesisleri bombalamak müsaadesi için Allah'a kadar feryat etmek isterdim. Düşman topçusu, çarpışma safhasının sonunda gerek bataryalarının adedi ve gerekse atış sıhhati bakımından birinci sınıf bir topçu vaziyetini aldı. Hava Kuvvetleri yalnız

Yalu bölgesinde ikibin tayyarelik bir kuvvete ulaştı ki bu rakamın yarısından fazlası seri, manevra kabiliyeti fazla, uçuş kabiliyeti üstün Rus yapımı Mig 15 Jet avları idi.⁽¹²⁵⁾

Biz, Kore'de Amerikan ve müttefik askerlerine taarruz eden katilleri besleyici maddeler veren üsleri bombalamaya kendi kendimiz için meneden kendi koyduğumuz kaidelerle Çinlilerin Kore'de ademi müdahale masalını kabul etmiş olduk."⁽¹²⁶⁾

Kasım 1950'nin son günlerinde, Mac Arthur Washington'a şu mesajı gönderdi : "Yeni bir savaşla karşı karşıyayız....⁽¹²⁷⁾ Uzak Doğu Komutanlığı kendi kabiliyeti dahilinde olan her çareye başvurmuştur. Fakat şu anda karşılaşılan durumlar gücümüzün ve kontrolümüzün dışına çıkmıştır."

Karşılarında tamamen yeni bir düşman vardı. Mac Arthur, komünist kuvvetlerle karşı karşıya gelmişti. Gayet samimi olarak, Çinlilerin müdahalesini bir cinayet olarak kıymetlendiriyor ve yine gayet samimi olarak, bu saldırıyı yerle bir etmeyi arzuluyordu.⁽¹²⁸⁾

Çinli canilerin cezalandırılması gerekiyordu. Çin bombalanmalı, yaptıklarına karşılık görmeli, tedirgin edilmeli ve savaş güçleri yıllar sonra düzelmeyecek hale getirilmeliydi.

30 Kasım 1950'den sonra 8 nci Ordu Pyongyang-Seoul ekseninden güneye doğru uzun çekilme hareketlarına başladı ve düşmanın doğudan mühim kuvvetlerle ve gerillacılarla giriştiği kuşatmaları başarısızlığa uğrattı.

Mac Arthur, Çin'le tam muharebeye tutuşmasına olanak verecek "Politik kararlar ve Stratejik Planlar" istiyordu ve böyle bir izni elde etmek için Washington'a daima imalarda bulundu.

(125) Reminiscences General Of The Army Douglas Mac Arthur : s.370.

(126) Mark Clark : a.g.e., s.267.

(127) Chae-Jin Lee And Hideo S'ato : a.g.e., s.14; Bevin Alexsander : Korea First War We Lost, Newyork 1987, s.157.

(128) Reminceces General Of The Army Douglas Mac Arthur : s.375.

Ancak 8 nci ordunun geri çekilmesi üzerine durumun gereği olarak Birinci Güney Kore ve Onuncu Amerikan kolordu birlikleri Cholsin barajı-Hungnam hattının iki tarafına geriye alındılar bu bölgeler üç taraftan kuşatılmış şekilde muharebeye zorlanan bu Kolordular Aralık 1950 ayında çetin muharebelerle Hungnam'a geri çekildiler ve topçu, Hava, Deniz kuvvetlerinin etkili işbirliği ile 24 Aralık 1950'de Hungnam'da boşaltmayı tamamladılar. ⁽¹²⁹⁾

Mac Arthur'un Mançurya'daki Komünist Çin kaynaklarını bombalayarak kurutma tekliflerine Washington'un olumlu yanıt vermemesinin yanında, Mac Arthur anılarında şöyle yazmaktadır :

"Herkesce bizim az istihbarata sahip olduğumuz sanılmaktadır. Eğer Amerika, Komünist Çinlileri uyarıp, bu bir milletlerarası ve Amerika'ya yöneltilmiş bir savaş deseydi, Kore harbi bizim kuzeye ilerlememizle bitmiş olacaktı. Zannedirim Kızılar Yalu'nun öbür kısmında kalacaktı."

Bu hususa Çin'de basılan resmi yayında General Lin Piao şöyle demektedir :

"Eğer Washington General Mac Arthur'un, benim ikmal ve ulaştırma hatlarıma etkin tedbirler almasını engellemeseydi, ben asla taarruz etmeyecektim ve askeri kariyerim ile askerlerimi riske atmayacaktım. ⁽¹³⁰⁾

Açıkta yapılan bir muharebede Amerikan ordusunun Çinlileri perişen etmesi mümkündü. Avrupa'daki tarlalarda ve Kuzey Afrika'nın çöllerinde olsalardı, üstün ateş kudret ve teçhizatı altında can verirlerdi. Ancak, bu Allahın belası tepelerde hareket edebilmek için insanın hafif olması gerektiğinden, pek az kimse tahkim takımı taşıyordu. Yiyecekse çok azdı.

Komünist Çin kuvvetleri; toplarını, mühimmatını ve ikmal maddelerini az sayıdaki taşıma olanaklarıyla zayıf yollar üzerinden, devamlı hava taarruzları altında Yalu'dan getirmek zorunluluğundaydılar. Komünist Çin kuvvetlerinde, binlerce Koreli İşçide dahil olmak üzere insan gücü vardı ve bunlar çok az bir gıda ile yaşayabiliyorlardı. Fakat mühimmatını yüzlerce kilometre mesafeden, dağlar üzerinden ve esas itibarıyla kol kuvvetiyle getirmek zorunda olan bir ordunun savaş gücünün azalacağı muhakkaktır.

Çinliler Koreye yedirilmiş ve giydirilmiş olarak girmişlerdi. Fakat ikmalsiz kalmışlardı. Müteakip günlerdeki hayatîyetleri; içinde bulundukları memlekete bağlıydı.

(129) Reminiscences General Of The Army Douglas Mac Arthur: s. 374, 375

(130) Kore harbinde Türk Silahlı....s.65.

Açlık içindeydiler ve dizanteriye yakalamıştı. Yokluğa alışkın Çin köylüsü de insan üstü bir varlık değildi. Deniz piyadeleri Hagaru'ya yaklaşırlarken hava taarruzlarına uğrayan Çin birlikleri işgal ettikleri hakim tepeleri bırakıyorlardı. İlerleyen bazı deniz piyadeleri Çinlilerin tüfeklerini atmış olduklarını, donmamak için baş başa vermiş olduklarını ve titreştiklerini gördü. ⁽¹³¹⁾

Tarih bir daha yeniden gösterdi ki, Çin'in hesap ettiği gibi savaş hiç de bu kadar çabuk sona ermedi. Çinliler bir çok ağır yenilgiye uğradılar. Mao Çe-Tung'un general olan oğlunun, bir karargâh üzerine yapılan hava baskını sırasında öldüğüne dair haberler aldığını Kruşçev anılarında yazmaktadır. Böylece Mao Çe-Tung'un oğlu Kore'de ölmüştü. ⁽¹³²⁾

Bunlara o ağır yenilgiyi sağlayan kuvvetlerin bir kısmıda Türk birlikleriydi ve Türk süngüsünü orada yeniden tattılar.

(131) Lütfü Sel : a.g.e., s.271.

(132) Mark Clark : a.g.e., s.29.

V. 1950 YILI ÖNCESİNDE TÜRKİYE'NİN İÇİNDE BULUNUDUĞU SİYASİ ORTAM, TÜRKİYE'NİN KORE HARBİNE KATILMA SEBEPLERİ İLE ALINAN KARARLAR :

İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen ilk yılda Türkiye'nin dış politikasının en önemli sorunu, savaş içinde düştüğü yalnızlıktı. Sovyet Rusya'nın muhtemel tehditleri ve Türkiye aleyhine genişleme teşebbüsleri karşısında, Türkiye diğer büyük devletlerin yardımına ihtiyacı vardı. Türkiye'nin Sovyetler Birliği karşısında endişesi, temelsiz değildi. Bilindiği gibi, Sovyet hükümeti, Türkiye üzerindeki emelleri daha 1939 yılında Moskova'ya giden Türk heyetine açıklamış bulunuyordu.

Yalta Konferansından bir kaç hafta sonra, 19 Mart 1945 tarihinde, Sovyet hükümeti, Türkiye'ye bir nota vermiştir. Bu notada, "Sovyet hükümetinin, süresi 7 Kasım 1945'de bitecek olan 17 Aralık 1925 tarihli Türk-Sovyet Dostluk ve Saldırmazlık Andlaşmasının İkinci Dünya Savaşı sonunda ortaya çıkan yeni duruma uygun bulunmadığı ve ciddi surette geliştirilmeye muhtaç olduğu" söyleniyordu.

19 Mart 1945 tarihinde Sovyet notasına aldıktan sonra Türkiye'nin Sovyetler Birliği ile uygun bir anlaşma zemini aranmaya başladığını ancak, aradan çok geçmeden, Türkiye'nin, egemenlik ve bağımsızlık haklarının bir kısmını kaybetmeden Sovyetler Birliği ile anlaşabilmesinin çok zor olduğu ortaya çıkmıştır. Sovyet Dışişleri Bakanı Molotov Türkiye'nin Moskova Büyükelçisi Selim Sarper'le 7 Haziran 1945'de yaptığı bir görüşme sırasında Türkiye eğer Sovyetler Birliği ile anlaşmak istiyorsa, Türkiye'nin Sovyet isteklerini kabul etmesi gerektiğini söylemiştir.

Bu istekler;

16 Mart 1921 tarihli Moskova Antlaşması ile tesbit edilen Türk-Sovyet sınırında Sovyetler Birliği lehine bazı düzeltmeler yapılması.

Boğazların Türkiye ve Sovyetler Birliği tarafından ortaklaşa savunulması ve bunu sağlamak için de Sovyetler Birliği'ne Boğazlardan deniz ve kara üsleri verilmesi.

Boğazlar rejimini tesbit eden Montreux Sözleşmesinde yapılması gereken değişiklikler konusunda Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında bir prensip mutabakatına varılmasını istemişti. (133)

Molotov'a verdiği cevapta, Selim Sarper, "Türk hükümetinin 16 Mart 1921 tarihli Moskova Andlaşmasıyla tespit edilen Türk-Sovyet sınırının değiştirilmesine ve Boğazlarda Sovyetler Birliği'ne üs verilmesine razı olmayacağını" söylemiş, çok taraflı

(133) Mehmet Gönübol, A.Haluk Ülman, A.Suat Bilge, Duygu Sezer : Olaylarla Türk Dış Politikası, Ankara, 1987,s.192-193.

bir akit olan Montreux Sözleşmesinin yalnız Türkiye ile Sovyetler Birliği'nin değil, bütün taraf devletleri ilgilendirdiğini, bu yüzden onların görüşlerinin de dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir."

Türk hükümetinin Sovyet isteklerini reddetmesi üzerine, Sovyetler Birliği 1945 yılının ortalarından başlayarak Türkiye üzerinde ağır bir siyasi baskı kampanyasına girişmiş, Sovyet radyo ve gazeteleri bazı Türk illerinin, bu arada Kars ve Ardahan'ın Sovyetler Birliği'ne bırakılması yolunda yayınlar yapmaya başlamışlardır. O zamana değin her şeye rağmen Sovyetlerle dost kalmak çabası gösteren Türkiye bu istekler karşısında bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü bakımından büyük bir endişe duymaya başlamıştır. Türkiye silahlı bir Sovyet saldırısına uğradığı takdirde, tek başına da olsa, bu saldırıya karşı koymaya kararlı olduğunu çeşitli yollardan dünya kamuoyuna duyurmuştur. (134)

Amerika; 1946 yılının başından itibaren Türkiye'nin toprak bütünlüğü ile de yakından ilgilenmeye başlamıştır. Nitekim, Truman'ın 1946 Ocak ayında Dışişleri Bakanı Byrnes için hazırladığı bir muhtıradaki şöyle denilmektedir : "Sovyetler Birliği'nin Türkiye'yi istila ederek boğazlar bölgesini ele geçirmek istediğine artık şüphe kalmadı. Eğer bu gidişe demirden bir yumruk uzatıp "Dur" demezsek, yeni bir savaş çıkacaktır. Sovyetler birliği yalnız bir sözden anlıyor : Kaç Tümeniniz var?"

Amerikan Dışişleri Bakanı Yardımcısı Dean Acheson, bu konuda yapılan görüşmeler sırasında, 7 Ağustos 1946 notasının Boğazlar rejimini düzenlemekten çok Türkiye'yi Sovyet egemenliği altına almak amacıyla kaleme alındığını savunmuştur.

Başkan Truman'a göre, 7 Ağustos tarihli notadaki Sovyet istekleri kabul edilirse, Birleşik Amerika ile İngiltere'nin boğazlar konusunda söz sahibi olmaları imkansızlaşacak ve daha önemlisi, Türkiye'nin bağımsızlığı ortadan kalkacaktır. Çünkü, şimdiye kadar bütün denemeler, Sovyet kuvvetlerinin girdiği her ülkenin kısa bir süre sonra Sovyet nüfuzu altına geçtiğini göstermiştir. Boğazların ortak savunulması bahanesiyle Türkiye'ye girecek Sovyet kuvvetleri de, çok geçmeden, tüm Türkiye'yi kontrol altına almak isteyeceklerdir. (135)

Sovyet notası karşısında Türk tutumuna gelince, Recep Peker hükümeti, 14 Ağustos 1946'da Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde okunan programında, Türkiye'nin toprak bütünlüğüne :

(134) Olaylarla Türk Dış Politikası : s.193

(135) Olaylarla Türk Dış Politikası : s.205

ünlüğü ve egemenliğini her şeyin üzerinde tutacağını, Cumhuriyet Ordusunun Türk topraklarının dokunulmazlığı ve güvenliliğini, devletin şerefini ve haklarını korumak için işbaşında bulunduğunu ve bu sözleşmeyle kurulan rejimin kaldırılması ve Boğazların ortaklaşa savunulması konusundaki Sovyet isteklerini reddetmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği'ne verdiği 9 Ekim 1946 tarihli notada Montreux Sözleşmesinin yalnız Karadeniz devletleri tarafından değiştirilemeyeceğine Türkiye'nin Boğazların savunmasından başlıca sorumlu devlet olarak kalması gerektiği yolundaki tekrarlamış, Boğazlar bir saldırıya, ya da saldırı tehdidinde maruz kalırsa, bundan doğacak durumun Birleşmiş Milletler Güvenlik Meclisinin harekete geçmesini gerektireceğini bir kere daha belirtmiştir. Sovyetler bu emelleri üzerine Türkiye ve Yunanistan'a yardım etmek kararını alan Truman, Türkiye'ye 400 milyon dolar yardım kararını almıştır.

Ancak daha sonra, Türkiye'ye yapılan askeri yardımın umulan ekonomik ferahlamayı yaratmadığını gören ve çabuk gelişen bir ekonominin Türkiye'nin askeri gücü ve iç düzeni bakımından önemini anlayan Amerikan hükümeti, daha Avrupa İktisadi İşbirliği Antlaşması imzalanmadan Türkiye'yi Marshall Planı içine almaya karar vermiş ve bu Antlaşmanın Paris'de imzalanmasından üç ay kadar sonra da, 4 Temmuz 1948'de Ankara'da Türkiye ile bir anlaşma imzalayarak ekonomik yardıma başlamıştır.

1947 yılında Birleşik Amerika Truman Doktrini ile Türkiye'nin savunmasını kuvvetlendirmek kararını verirken, Avrupa'da da dikkati çeken bazı gelişmeler oluyordu. Bu gelişmelerin en önemlisi, Doğu Avrupa ülkelerinin komünist yönetim altına konulmasıdır. Gerçekten, 1947 yılı içinde, Macaristan, Bulgaristan ve Polonya'daki komünist artiller, bir süre önceki partilerle işbirliği yaptıktan sonra ve büyük ölçüde Sovyet desteği ile, iktidarı ele alarak demokratik rejime son vermişlerdir. Sovyet işgali altında olup da demokratik düzeni korumaya çalışan Çekoslovakya ise, 1948 Şubat'ında komünist rejim akibetine uğramıştır. (136)

Sovyetler Birliği Boğazlar üzerindeki istekleri reddedildikten sonra Türkiye üzerindeki baskısını devam ettirmiş ve bu memleket için bir endişe kaynağı olmaya devam etmiştir.

(136) Olaylarla Türk Dış Politikası : s.221, 222 ; Fahir ARMOĞLU
a.g.e., s.771

1949 yılı Amerikan dış politikasında yeni bir dönemin açıldığı yıldır. Amerika Birleşik Devletleri Sovyet yayılmasını durdurmak için Batılı Devletlerle bir askeri ittifak andlaşması yapmak zorunluluğunu bu yıl içinde duymuş, Kuzey Atlantik Andlaşması 4 Nisan 1949 günü imzalanmıştır.

Batılı devletlerin muhtemel bir Sovyet tecavüzüne karşı böyle bir ittifak andlaşması imzalamaları, Sovyetlerin Türkiye üzerindeki emellerinden hala endişe duyan 1947 yılından beri Amerika Birleşik Devletlerinden yardım almakta olan Türkiye'de de büyük ilgi uyandırmıştır.

0 günlerde Türk basınında çıkan yazılardan, Türkiye'nin Nato dışında kalmaktan uyduğu endişeler anlatılmıştır.

Batı Avrupa devletleri bir yandan Sovyetler Birliği karşısında güvenliklerini korumak için Birleşik Amerika ile Kuzey Atklantik Antlaşması çerçevesinde savunma güçlerini birleştirirken, öte yandan da, milletler arası alanda, kendi aralarında siyaset birleşme yolunu deniyorlardı. Bu nedenlerin sonunda 5 Mayıs 1949 tarihinde Avrupa Konseyini kuran devletlerin arasında yine Türkiye yoktu.

Türkiye'nin bu kere de yalnızca Avrupa devletleri arasında kurulan ve askeri niteliği bulunmayan bu kuruluşa da alınmaması, Türkiye'de yeni tepkilere yol açmıştır.⁽¹³⁷⁾

Bununla beraber, Türkiye'nin bu üzüntüsü uzun sürmemiş ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 8 Ağustos 1949'da Strasburg'da yaptığı toplantıya, Yunanistan ve İzlanda ile beraber Türkiye'nin de teşkilata davet edilmesi kararlaştırılmıştır. Bu karar, Türkiye'de memnurluk uyandırmakla beraber bazı muhalif eleştiriciler bunu Nato'ya alınmamasının teselli mükafaatı olarak yorumlamışlardır.

Türkiye'nin Avrupa Konseyine katılması Nato dışından kalmasından doğan üzüntüyü biraz hafifletmekle beraber, Türk yöneticilerinin ve kamoyunun Sovyet tehlikesi karşısında duydukları endişeyi giderebilmiş değildi.⁽¹³⁸⁾

Türkiye kendisini kuzey komşusuna karşı tam bir güvence altına almak amacıyla, Türkiye, kurulduğu günden başlayarak Nato'ya katılmak istemiştir. Zira Nato'ya katıldığı takdirde, 1939'dan beri kendisini yıpratın Sovyet baskısına karşı, gerek sa-

(137) Olaylarla Türk Dış Politikası : s.225, 226

(138) Olaylarla Türk Dış Politikası : s.227

runma, gerek güvenlik yönünden hukuki bir teminat altına girmiş olacaktı.

Türkiye'nin 1949-1950 yıllarında yaptığı çeşitli başvurmaları Amerikan yöneticilerin, Amerikan kamuoyunun Batı Avrupa'da girişilen yüklemelere bile zor razı olduğunu, bunların Doğu Akdeniz'e kadar uzatılmasına hiç razı olmayacağı karşılığını vermişlerdir. Fakat durum 1950 yılında değişmiştir. 1950 yılında çıkan Kore savaşı sırasında Stalin'in Birleşik Amerika'nın elinde Atom üstünlüğüne rağmen, eğer savaş Çin'e ıktarılacak olursa Sovyetler Birliği'nin buna seyirci kalmayacağını bildirmesi, Washington ile batılı başkanlara, Nato kurulduktan sonra artık çıkamayacağını sandıkları genel bir savaşın hiç de umulmadık bir şey olduğunu söylemiştir. (139)

Türkiye'nin Nato'ya alınmasına en büyük itiraz İngiltere'den gelmiştir. Bu itiraz özellikle Orta Doğu'nun savunulması konusundaki değişik görevlerden ortaya çıkmıştır. Birleşik Amerikanın en büyük endişesi Nato'nun güney doğu kanadının zayıf olmasından leri geliyordu. Bu yüzden Türkiye'de stratejik bir hava komutanlığı kurulmasını istiyordu. İngiltere ise, İngiliz Orta Doğu Komutanlığına bağlı ayrı bir Orta Doğu Komutanlığı kurulması görüşünü daha ziyade Türkiye'yi Nato içinde değil, bir Akdeniz ittifakı içinde görmek istiyordu ve özellikle Süveyş'deki kendi üstlerinde tutunmak isteyen Londra, Ankara'nın da katılacağı bir savunma sistemini, Batıdan çok Doğulu bir itelik kazandırmak amacındaydı.

İngiltere'nin itirazı 1951 Temmuz'una kadar devam etmiştir. Buna mukabil Başbakan dnan Menderes, göreve başladığı ilk günlerde, İngilizlerin Orta Doğu'da istediği bir avunma sistemine Türkiye'nin ancak Atlantik Paktına alınması karşılığında gireceğini açıklamıştı. (140)

Türkiye'yi Nato'ya katılmak için ilk müracaatını 1950 mayıs'ında yapmıştır. Türkiye Nato'ya katılmak için ilk müracaatını yaptığı sırada, işbaşında Cumhuriyet Halk artisi Hükümeti bulunuyordu. Ancak 14 Mayıs 1950'de yapılan genel seçimler sonunda ktidar Demokrat Partiye geçmiştir.

Demokrat Parti iktidara geldikten sonra ilk iş olarak, seçim kampanyası sırasında büyük bir sorun yaptığı Nato'ya girme girişimini gerçekleştirmeye çalışmış ve baarmıştır.

_____:

(139) Doç.Dr.A.Haluk Ülman, Dr.Oral Sander : Türk Dış Politikasına Yön Veren itkenler, A.Ü.S.B.F.Der.Cilt.27., s.19.

(140) Yuluğ Tekin Kurat : Elli Yıllık Cumhuriyetin Dış Politikası, s.282.

Nato'nun kurulmasıyla birlikte Türk dış politikasını yönetenlerin bu örgüte katılmak için yaptıkları çalışmalar yanında bunun Türkiye'de sosyalist bir düzen kurmak olasılığının çok uzun bir süre için ortadan kalkması demek olacağını düşünen solcular tarafından endişe ile izlenirken iktidara yeni seçilen Demokrat parti Türkiye'nin Nato'ya girmesini ülkedeki demokratik rejimin ve bu arada kendisinin varlığı için kaçınılmaz saymış ve zorunlu bir iç politika gereği yaptıktan ve bir kez Nato'ya katıldıktan sonra da bunu bir dış politika ilkesi olarak geliştirmiştir.⁽¹⁴¹⁾

İktiradır ilk günlerinde 25 Haziran 1950'de Kore Savaşı patlak vermiştir. Güvenlik Konseyi saldırıların barışı bozucu bir davranış olduğunu kararlaştırmış : 27 Haziran'da da Birleşmiş Milletler üyelerini Kore Cumhuriyetine saldırıyı karşılamak yeterliliği verecek ve bu bölgedeki milletler arası barış ve güvenliği geri getirecek yardımlarda bulunmaya çağırıştır. Türkiye Güvenlik Konseyi'nin bu konuda aldığı bütün kararları memnurlukla karşıladığı gibi, Kore'de Birleşmiş Milletler Komutanlığı kurulduktan sonra da 25 Temmuz 1950'de bu komutanlığın emrine 4.500 kişilik bir kuvvet vermeyi kararlaştırmıştır. Bu kararlar ilgili olarak Menderes, Yalman'a şöyle demişti : "Nato'ya kabul edilmemize de köprü olabilir" Böylece hükümet bu hareketin Türkiye'nin Nato'ya girmesine yardımcı olacağını düşünmekteydi.⁽¹⁴²⁾

Türkiye Kore Savaşı'nın bütün dünyada yarattığı güvenlik havası içinde tekrar 11 Ağustos 1950'de Nato'ya alınması için ikinci müracaatını yapmıştır. Fakat Türkiye'nin Yunanistan'la yaptığı bu müracaat 1950 Eylül'ünde toplanan Nato Bakanlar Konseyi tarafından kabul edilmemiştir.

(141) Haluk Ülman, Oral Sander. s.6

(142) T.B.M.M. Tutanak Dergisi : Cilt.2, Ankara, 1951, s.73.

A. T.C. Hükümetinin Kore'ye Asker Gönderme Kararı ve Yurtiçi, Yurtdışı Akisleri :

İşte bu ortamda, BM Genel sekreterinin T.C.ne Kore olayı ile ilgili müracaatı gelir. Konu, TBMM'nin 30 Haziran 1950 tarihli oturumunda gündemi oluşturur. Dışişleri Bakanı Köprülü Kore'deki saldırıyı ve BM.nin aldığı kararları açıklar, Genel Sekreterden BM.e üye bütün ülkelere gönderilen telgrafı okur. 27 Haziran tarihli telgrafta Güvenlik Konseyi'nin aldığı karar aktarılmaktadır. Devamla şöyle konuşur :

"Arkadaşlar malumunuzdur ki, dış siyasette Birleşmiş milletler şartına bütün kuvvet ve samimiyetiyle iştirak bizim için sarsılmaz bir esas teşkil eder. Bu şartın men'i ve ruhu dahilinde, yeni yeryüzünde sulhu ve emniyeti müdafaa, taarruza karşı mukavemet ve bütün milletlerin istiklallerine, toprak bütünlüklerine riayet, bütün insanlığın saadetini, refahını temin, takip edegeldiğimiz harici siyasetin esasıdır. Birleşik Amerika ile çok sıkı ve samimi bir işbirliğimiz, İngiltere ve Fransa ile mevcut ittifakımız, bu esaslar dairesinde yeryüzünde sulhun istikrarına hizmet eden bu açık, sarıh, dürüst siyasetimizin icabıdır. Bu son vaziyet karşısında eğer BM derhal fiili harekete geçmiş olmasaydı ve eğer emrivaki kabul etmek vaziyetinde kalsaydı, bu yalnız bu bölge için değil dünyanın bütün bölgeleri içinde yeni emniyetsizlik menbaı olacak bütün dünya sulhu temelinden sarsılacaktır. Bundan dolayı BM kararını tatbik hususunda bütün kuvvetlerini derhal harekete geçiren ve dünya sulhunu muhafaza hususunda derhal fiili harekate geçen Birleşik Amerika Hükümetinin hareketini büyük bir memnuniyetle karşılamak, sulh seven bütün milletlerin vazifesidir; tecavüzün tamamen hukuk dışı olduğuna inanan bütün Demokratik milletlerin vazifesidir.(Alkışlar, bravo sesleri)

Köprülü, Lie'ye cevaben T.C.nin BM.in bir üyesi sıfatıyla üzerine düşen taahhütleri "azami samimiyetle yerine getirmeğe amade olduğunu" bildirdiklerini söyler. Bu sözler üzerine Dr.Ekrem Hayri Üstündağ ve beş arkadaşının verdiği ve hükümetin BM ilkeleri altında sulh anlayışını tasvip ettiklerine dair takdirleri reye konularak TBMM.nce kabul edilir.⁽¹⁴³⁾

25 Temmuz akşamı Bakanlar Kurulu, Ankara'da Bayar'ın başkanlığında toplanır. Bütün bakanlara daha önceden başkente dönmeleri bildirilmiştir. Bakanlar Kurulu'na TBMM Başkanı Refik Koraltanile Genelkurmay Başkanı da katılır. Gündemde de BM başvurusuna verilecek cevap vardır. Yapılan açıklama da Dışişleri bakanlığı'nca hazırlanan metin üzerinde görüşmeler olmuş ve konu bütün ayrıntılarıyla etraflı bir şekilde incelenmiştir denmekteydi. Alınan karar gereğince derhal telgraf çekildi :

Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü imzasıyla Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Tryg-

(143) Mim Kemal Öke: a.g.e., s.64; T.B.M.M. Tutanak Dergisi; IX/Cilt; Ankara 1950, s.313

vie Lie'ye aynı gün aşağıdaki telgrafla bildirilmişti.

"Birleşmiş Milletler paktından doğan taahhütlerine ve Güvenlik Konseyinin kararlarına uymayı vecibe bilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Kore hakkında yardım talebini içeren 15 Temmuz tarihli telgrafınızı bu zihniyet içinde ve dikkatle tetkik etmiştir.

Cumhuriyet Hükümeti bu inceleme sonucunda bu kararları dünyanın şimdiki şartları içinde genel barış hizmetine etkili ve fiill şekilde uygulamaya koymadaki gereği ve öneminin bilinci içinde Kore'de hizmet etmek üzere 4.500 mevcutlu, silahlı bir Türk savaş birliğini Birleşmiş Milletler emrine vermeyi kararlaştırmıştır."⁽¹⁴⁴⁾

Müteakiben Genel Sekreter Trygvie lie'nin Köprülü'ye gönderdiği telgrafla derin şahsi takdirlerimi arz etmek ve Birleşmiş Milletlerin bu suretle desteklenmesi keyfiyetinin Birleşmiş Milletlerine mensup diğer aza devletler tarafından ittihaz edilmiş olan hattı hareket üzerinde son derece müsait bir tesir icra ettiğini bilhassa belirtmek isterim" demişti.⁽¹⁴⁵⁾

Türk başdelegesi Sarper, Lake Success'de T.C.nin kore olayındaki tutumunu açıklarken Pasifik'e asker gönderileceği haberi Türk kamuoyunda bir "bomba" gibi patlar. Türkiye'nin Kore'ye asker göndermesine en şiddetli karşı çıkan aşırı sol örgütler olacaktı. Behice Boran'ın başkanı olduğu "Türk Barışseverler Cemiyeti" kararı protesto etmiş ve kararın iptali için Meclise başvurmuştur. Ancak bu derneğin Türkiye'nin Kore savaşına katılmasını protesto etmek için dağıttığı broşürler polisçe toplatılmıştır. Ertesi günü bu cemiyet başkanı Behice Boran ve Genel Sekreteri hakkında soruşturma açılmıştır.

Müteakiben mecliste grubu bulunan iki muhalefet partisi CHP ve Millet partisi de birer bildiri yayınladılar. CHP adına Genel Sekreter Kasım Gülek ve MP adına Genel Başkan Hikmet Baybur'un imzasıyla çıkan bildirilerde, hükümetin kararı kendilerine danışmaksızın, ya da TBMM.den geçirmeksizin alması eleştiriliyordu.⁽¹⁴⁶⁾

Bu eleştiriler şu şekildeydi :

Hükümetin kararı hakkında Muhalefetin ne düşündüğü, CHP Genel Sekreteri Kasım Gülek tarafından bir demeçle açıklanmıştır.

"Neticeleri, iyi veya kötü ne olursa olsun herhalde çok mühimdir. Memleket ve milletin hayati bir meselesi üzerinde bulunulduğundan kimsenin şüphesi yoktur. Böyle

(144) Mimi Kemal Öke: a.g.e., s.67

(145) Ulus, 29 Temmuz 1950

(146) T.B.M.M.Tutanak Dergisi:C.2, Ankara 1951.s. 73.;Cumhuriyet 29.30 Temmuz

bir kararı almadan önce, DP iktidarı muhalefetin mütaalasını sormak ihtiyaç ve vazifesinden kendini müstagni saymıştır. 4.500 Türk evladı vatan topraklarından binlerce kilometre uzaktaki bir cephede harp hareketlerine iştirak ettirilirken üç milyondan fazla vatandaşın oyuna dayanan muhalefetle istişareye lüzum görülmemiş olması acıdır. Öyle zannediyoruz ki, böyle bir hareketin başka demokratik bir ülkede benzeri bulunmaz. Hükümet, CHP.nin fikrini sormaktan neden kaçınmıştır? Bu suale cevap vermek hakikaten güçtür.

Hükümetin bundan da ağır hatası, Büyük Millet Meclisinden karar almamış olmasıdır. 4.500 askerimizin yurtdışında bir çarpışmaya ve Birleşmiş Milletler adına da olsa, katılmasına hükümet yalnız başına karar verebilir mi? Mesele Anayasa ve kanunlar bakımından meclis kararı şarttır. İşi sadece siyasi icaplar bakımından mütaala etsek dahi büyük meclisin kararını almak gene lazımdır."⁽¹⁴⁷⁾ demiştir.

Muhalefetin bu eleştirilerine karşı Başbakan Adnan Menderes Son kararı Müdafaa Ederek Şunları Söylemiştir :

" Evvelâ şurasını söyleyeyim ki, Hükümetimizin aldığı karar bir harp kararı değildir. Sulhu koruma teşebbüs ve kararıdır.

Kanaatimizce bizim karar gibi diğer hürriyetsever milletlerin bu yolda alacakları kararlardır ki, teavüzler önlenebilir ve dünya sulhu korunabilir. Esasen Birleşmiş Milletler idealini samimiyetle benimsemiş olmak da bu esasa inanmış olmak demektir.

İkinci olarak söyleyeceğimiz cihet ise, bu kararın hükümetimizce bütün sümûlü ile bilinerek ve inanarak verilmiş olmasıdır. O kadar ki aynı vaziyet karşısında bin defa kalsak her defasında alacağımız karar gene bu olacaktır.

Soruyorlar, ordumuzun kuvveti nedir? Etrafımızdaki tehlikenin derecesi nedir? Diğer bazı memleketler kara kuvvetleri göndermemişlerdir bizim kara kuvveti göndermemiz tehlikeyi üzerimize çekmeye sebep olmayacak mıdır?

Kaldı ki ordumuzdan dört bin kişilik bir kuvvet ayrılmasının bizim için bir eksiklik veya zaaf teşkil edip etmeyeceğini takdir edebilmek için uzun boylu hesaba ve malumata lüzum yoktur.

Birleşmiş Milletler Anayasasına iltihak etmiş bulunuyoruz. Bu anayasa hükümleri

kanunlarımızla tasdik ve kabul olunmuştur. Bu tasdik ve kabulün neticeleri ve bundan doğacak vecaibin ifası Büyük Millet Meclisine, hükümete peşinen emredilmiş buyrulmaktadır. Hükümetin aldığı karar Birleşmiş Milletler Anayasası ve binaenaleyh Türk kanunları hükümleri dairesindedir.

Meclisin içtimaa davet etmek meselesinin siyasi bir zaruret olduğu iddiasına gelince, derhal söyleyelim ki bu mesele ilk ortaya çıktığında ve Birleşmiş Milletler Umumi Katibi hükümetimize müracaat ettiği zaman gerek hükümetçe buna verilen cevaplar 30 Haziran 1950 tarihli toplantısında meclise arzedilmiş ve Dışişleri Bakanı tarafından verilen izahatla meselenin hiç bir noktası meclisin meçhulü kalmamıştır.

Bilindiği bir meseleyi her noktadan tenvir eden izahat ile hükümetimizin açık cevabı, meclise müteffikan ve alkışlarla kabul edilmiştir. Şu halde siyaset bakımından kararımızın meclisin malumat ve tesvibi dışında alınmış olduğu iddiası tamamıyla yersizdir.

Dünyanın geçirdiği iki büyük harp ve son bir kaç senenin yaşanan tecrübeleri ile sabit olmuştur ki, memleketlerin istiklal ve mevcudiyetleri mutlaka kendi coğrafi hudutlarında müdafaa olunmaz. Sulhta ve harpte dünyaca bir kader birliğine varılmış olduğu bir devirde yaşamakta olduğumuz açık bir hakikattir.

Kore'de bayrağımızın dalgalanması en idealist ve en realist gaye ve görüşlerin bir neticesi olacaktır.

Uzak diyarlara memleket çocuklarının sevkedilmekte olduğu hakkındaki yazılar, bazılarının üstü kapalı bir tahrik yolunda olduklarını ifşa etmektedir.

Hükümetin kararının asil milletimizin ruh ve iradesine tamamiyle uygun olduğuna kaniyiz. Bu sebeple milletimizin, hükümetin bu kararını tam bir tasviple karşılayacağına ve karşılamış olduğuna emin bulunuyoruz. (148)

Hükümetin verdiği izahatı kâfi görmeyen muhalefet Hükümetin Kore'ye birlik göndermesinin Anayasaya aykırı bulunduğunu ve hükümete itimat işinin açık olarak oya konmasını meclisten teklif etmiştir.

Mecliste yapılan oylamada oya katılanlar 351 olup Kore'ye gönderilen savaş birliği hakkında hükümetce alınan kararda, Anayasa prensiplerine ve kanunlarımıza aykırı bir cihet görülmemiş olduğu Hükümetin verdiği hukuki ve siyasi izahatın tasvibine müteallik takriri kabul edenlerin 311 olduğunu, kırmızı rey verenlerin 39 olduğu bildirilmiştir.

Bu kabul ve itimattan sonra Başbakan Adnan Menderes kürsüye gelerek şu konuşma-

yı yapmıştır:

Muhterem Arkadaşlar;

Kore meselesi hakkında hükümetin vermiş olduğu karar ilan edildiği andan itibaren; Memleketce bilindiği andan itibaren bu kararın meşru olmadığı hakkında söylentiler, memleketin yüksek menfaatini halendar edecek derecede zararlı olmakta devam edegeldi. Şimdi hükümete vermiş olduğunuz itimat reyi ile hükümetin almış olduğu kararın gay-rimeşru olmadığını en selahiyetli makam olarak tesbit etmiş bulunuyorsunuz.

Gönül ister ki, bundan sonra da bu kararımızı belirtmiş olduktan sonra artık memleket zararına olan bu çeşit zehirli propagandalar olduğu yerde dursun.(İnşallah sesleri) durmadığı takdirde bunu yapmakta devam edenlerin iyi niyetinden bihakkın şüphe etmek icap eder.

Muhterem Arkadaşlarım, bir kere daha ifade etmek yerinde olur ki, Hükümetimiz hiç bir zaman ne Anayasa ve ne de mevcut kanunlar dışında hareket etmeyi aklından geçirmemiştir. Şimdiye kadar olan vaziyette de bunun böyle olduğunu, şükranla arz edeyim ki, şimdi tespit etmiş bulunuyorsunuz. Bundan sonrası içinde Hükümetimizin hiç bir zaman ne Anayasa ve ne de mevcut kanunlar dışında harekette bulunayım diye bir şeyi asla ve kati zihninden geçirecek değildir. Verdiğiniz, itimadınızı ifade eden yüksek reyinizden dolayı Hükümet adına minnet ve şükranlarımı yüksek huzurunuzda arz ederim." demiştir.⁽¹⁴⁹⁾

Kore'ye sevkedilmek üzere Birleşmiş Milletler emrine Silahlı Kuvvetler vermek harp ilan etmek değildir. Birleşmiş Milletler andlaşmasının 43 ncü maddesi bu hali (Milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için kurumun emrine gerekli Silahlı Kuvvetleri vermek...) şeklinde tarif etmiştir.

Mademki Büyük Millet Meclisi 4081 sayılı kanunla bu andlaşmayı tastik etmiş ve bir taahhüt altına girmiştir. Artık bu taahhüdün icaplarını yerine getirmek. Diğer tabirle yardım kararı, işin mahiyetine göre, hükümet tarafından verilebilecek fakat bilahare bunun devamı ve esaslarının tespiti kanuni yollardan geçirilerek millete maledilecektir.⁽¹⁵⁰⁾

Hukuki mahiyeti bakımından kore kararı incelenecek olursa Güvenlik Konseyi, üye devletleri tecavüze uğrayan Güney Kore'ye yardıma tavsiye yolu ile davet etmiştir.

(149) T.B.M.M.Tutanak Dergisi; C.3: s.199

(150) Mustafa Deral: Kore'ye Niçin Gidiyoruz?, İstanbul, 1950, s.32

27 Haziran ve 7 Temmuz 1950 tarihli kararlar birer tavsiye mahiyetindedir. Üye devletler yardımının miktarı hususunda tamamen serbesttirler.⁽¹⁵¹⁾

Hukuki istilaların ve mantık oyunlarının çapraşık yollardan geçerek bir taahhüt-kurtulmak imkanı her zaman kolayca bulunabilir. Esasen bir milleti zorla yardıma gönderebilecek milletlerarası bir adalet divanı da mevcut değildir.

Fakat unutmamak lazımdır ki, kullanılmamak istenen silahın iki tarafı da keskindir. Günün birinde bizde taarruza uğradığımız zaman aynı mantık oyunlarının bize de tatbik edilmesi ihtimali vardır.⁽¹⁵²⁾

Kore'de kudurmuş düşmana karşı Birleşmiş Milletler Ordularına en kıymetli selamı ilk önce Türk ordusu ve Türkiye vermiştir. Birleşmiş Milletler dahil 52 memlekette can bağışlayan ilk memleket yine Türkiye'dir. Diğer taraftan insanın kafasına şöyle bazı sualler belirmektedir.

Bizden kilometrelerce uzakta olan bir yerdeki savaşta bizim işimiz nedir? 4.500 askeri oraya niçin gönderiyoruz? Bizim askerlerimiz kendi vatanımızı müdafaa ile neşgul değil midir? Kore'ye niçin gidiyoruz?

Bütün bu soruların cevabını yine en iyi veren "Kahraman Mehmetçikler" olmuştur.

1 nci Er:

-Kore'ye niçin gidiyorsun?

-Oradaki düşmana Türkün ne adam olduğunu göstereceğim.

4 ncü Er:

-Kore'ye niçin gidiyorsun?

-Kore'deki ateşi söndürmek için gidiyorum. Çünkü o ateş bir gün buraya gelir.⁽¹⁵³⁾

Bu arada türk basını Kuzey Kore saldırısını ve arkasındakileri kınayıcı bir tavır alacaktı. Yeni Sabah'ta "Kore'de baş gösteren tehlikeli çıban, Sovyet emperyalizminin askeri talim ve terbiyesinden geçen "Kuzeylilerin işidir" diyordu. BM'in müdahalesi de yerindedir. Tecavüze karşı barışçı milletler, bu prensiplere bağlı olarak süratle hareket ederlerse İkinci Dünya Savaşında olduğu gibi tarih tekerrür etmeyebilir. Cumhuriyette "Açgözlülere cesaret vermemek, onları istemeyerek teşvik etmek gibi hatalara sapmamak barışçı milletlere düşen bir vazifedir." diye yazıyordu. Ayrıca BM'e verdiği cevapla Hükümet "milletimizin samimi duygularına tercüman olmuş-

(151) Hamza Eroğlu : Türk Devrim Tarihi, Ankara 1977 s.264

(152) Mustafa Deral : a.g.e., s.33

(153) Mustafa Deral : a.g.e., s. 9

tu. (154)

Muhalefetin (CHP) sözcüleri ne derlerse desinler, karar, ülke çapında olumlu bir hava yaratmıştı. Kore'ye yardım, özellikle irtica ve komünizme karşı fevkaalede duyarlı olan gençlik kesiminde derin bir heyecan uyandırmıştı. En büyük öğrenci örgütü olan "Türkiye Milli Talebe Federasyonu", "Hak ve Hürriyet yolunda girilmiş olan bütün taahhütleri yerine getirmiş olan bunu kendisine görev sayan bu milletin evlatları olmaktan duyduğumuz gurur sonsuzdur" diyordu.

Ayrıca Vatan Gazetesinde şu şekilde yazıyordu:
Tarihin sinesinden bir ses yükseliyor, bütün dünya bunun akisleriyle çalkalanıyor:
Türkler geliyor!

Bu ses, 4.500 kişilik bir Türk askeri kuvvetinin Kore'ye gönderileceği haberinin bir ifadesi değildir, tarih boyunca daima asaleti ve büyüklüğü ile temsil etmeyi bilen Türk ruhunun dünya sahnesinde yeniden şahlandığının bir müjdesidir.

"Türkler geliyor nidası, işte bütün bu ruhun yeniden şahlandığının ve yeniden vazifeye hazır bulunduğu ifadesidir. Hükümetimiz, bu ruhun ilhamıyla kararını vermiştir. Kore'ye gidecek askerimizin miktarı ve teçhizatı davanın esasına teşkil edemez. Ne kadar kuvvet göndersek Amerikan milletin onunkı kadar bizim için de müşkül ederek dava namına göre aldığı fedakarlığa nisbeten pek az kalır. Asıl iş, askerimizin taşıdıkları ve Kore'de akıncısı olacakları yüksek ruhtadır. maddiyatçı Moskof saldırı ve komünizm maskeli yıkıcı kuvvetleri, atom bombaları değil, ortalığı kaplayacak ve gözleri kamaştıracak olan böyle asil, yüksek ve coşkun duygular, diz koştürecektir. Meclis toplantısı, usul, şekil, pazarlık diye ortaya atılan mırın kıvrımın belirtileri, asil tarihi rolümüze karşı hiç farkında olmadan girilen bir balabalamadır, bir bozgunculuktur. Alatalılar gözlerini açıp artık bu feci hatalardan dönme cesaretini göstermelidirler.

Bir, iki güne kadar kahraman askerlerimiz dünya sahnesinde vazifeye çıktıkları zaman "Türkler geliyor" nidaları bütün bir milletin tam bir ahenk ve birlik içinde desteklediğini bütün insanlık görmeli ve duymalıdır. (155)

(154) Mîm Kemal Öke : a.g.e., s.65

(155) Mîm Kemal Öke : a.g.e., s.77, 78 : Vatan, 3 Ağustos 1950

VI. 1 NCI TÜRK TUGAYININ TEŞKİLİ, KORE'YE İNTİKALİ VE KUNURİ MUHAREBELERİNE KADAR ALDIĞI GÖREVLER

A. Tugayın Teşkili, Noksanlarının Tamamlanması Eğitimi, Ankara'da Etimesgut'ta

Toplanması :

25 Temmuz 1950'de Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Güney Kore Cumhuriyetine Birleşmiş Milletler topluluğu içinde yardım etmenin önemini takdir ederek Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine Kore'de vazife görmek üzere 4500 mevcutlu bir Türk savaş birliğini Birleşmiş Milletler emrine vermeye hazır bulunduğunu bildirmişti. (156)

Türkiye-Amerika sayılmazsa, Kore'ye karar kuvveti göndermeye karar veren ilk devletti. (157)

Hemde Tugay gibi hatırı sayılır bir kuvvet... Bu, başta Amerika olmak üzere Batı yanlısı Devletlerde hayretle karışık büyük bir sevinç yarattı ve bir bakıma da tereddüdü olan bazı devletleri cesaretlendirdi. Düşünmeli ki, o tarihte Türkiye, bir yıl önce 1949'da kurulan NATO'nun üyesi bile değildi.

Türk Hükümetince bidayette bir piyade alayı ile bir topçu taburundan mürekkep 4500 kişilik bir kuvvet gönderilmesine karar vermişken, sonradan Amerikalı uzmanlarında iştiraki ile Genelkurmay Başkanlığınca yapılan tugaya benzer hususi bir teşkilatla ve tugay selahiyetinde bir kuvvetin gönderilmesi kararlaştırılmış ve adına Kore Türk Silahlı Kuvvetleri denmişti. (158)

Bu suretle Kore'ye gönderilmesi kararlaştırılan birlik, Genelkurmay Başkanlığının 3 Ağustos tarihli emirleri gereğince, Türk Silahlı Kuvvetleri adıyla, aşağıda görüleceği üzere Ankara'da kuruldu ve sefer kadrosuna göre tamamlandı. (159)

A. Tugayın Teşkili:

Bu birlik, bir komutanlık karagâhıyla üç piyade taburlu 241 nci Piyade Alayından, üç bataryalı bir motorlu topçu taburundan ve gerekli yardımcı birliklerden meydana gelmiş bir tugay olacaktı.

Tugay komutanlığının motorlu karargâhı Ankara'da 28 nci Tümen tarafından kuruldu.

(156) The History of The United Nations Forces in The Korean War: Cilt.4., Korea, s.381: Ulus, 26 Temmuz 1950

(157) Summary Of Events Relating to Korea:s.10

(158) Celal Dora: Kore Savaşında Türkler, İstanbul, 1963., s.7

(159) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.59

aynı tümenin Ayaş'ta bulunan 241 nci Piyade Alayı, Türk Tugayının Piyade Alayını, Etimesgut'taki 2 nci Zırhlı Tugay, 2 nci Motorlu Topçu Taburu da Tugayın Motorlu Topçu Taburu teşkil etmektedir. Tugayın Motorlu İstihkam Bölüğü, 28 nci Tümen İstihkam Taburunun Motorlu istihkam Bölüğü, Motorlu Muharebe Takımı aynı Tümenin Muharebe Bölüğünün bir Takımı ve Ulaştırma Bölüğü, Motorlu Uçaksavar Bataryası 8 nci Kolordunun 1 nci Motorlu Tanksavar Takımı, 28 nci Tümenin Motorlu Tanksavar Taburundan bir tanksavar Takımı alınarak teşkil olundu. 5 nci Zırhlı Tugayın Sıhhiye Bölüğü ile 28 nci Tümenine hafif bakım tamirhanesi ve 4 ncü Yuriçi Bölge Komutanlık Bandosı da Tugay Komutanlığı emrine verildi. ⁽¹⁶⁰⁾

(2) Tugayın Noksanlarının Tamamlanması :

Tugaya mürettep tugayı teşkil eden birliklerin sefer kadrolarını ikmal için 23 ncü 39 ncu ve 65 nci tümenlerle 8 nci Kolordu Uçaksavar ve 28 nci Tümen Motorlu Sıhhiye Taburlarından faydalanılması Genelkurmay Başkanlığınca emrolunmuştur. Teşkilata göre personel kadrolarının tamamlanması ile başlanmış ve Kore'ye gönderilecek Tugay erlerinin yalnız 1929 ve bu doğumlularla işlem görecektir doğumlulardan olması ve bunlardan gönüllü gitmek isteyenlerin tercih edilmeleri uygun görülmüştü. Kore'ye tercümanlar dışında yedek subay gönderilmemesi, subay kadrolarının da özellikle gönüllülerden tamamlanması, bütün personelin bütün sıhhi muayenelerden geçirilmesi ve bu işlerin en geç 20 Ağustos 1950 tarihine kadar bitirilmesi emredilmiştir.

(3) 241 nci Piyade Alayının Ayaş'tan Ankara'ya (Etimesgut'a) İntikalı :

Kore'ye gitmek için hazırlanan Tugaya teşkilatlanma ve ikmal yerleri olarak Ankara ve Etimesgut garnizonları gösterildiğinden birliklere tertip olunan personel, silah, gereç ve donatım buralaragönderiliyordu.

Bu arada, esas garnizonu Ayaş olan 241 nci Piyade Alayı 8 Ağustos 1950'de Alay Komutanı Kurmay Albay Asım Eren Komutasında yalnız 1929 doğumlu ve bunlara işleme tabi erler, muvazzaf subayları ve alay sancağı ile silahsız olarak 31 subay, 10 astsubay, 494 er mevcdu ile Ankara'ya geldi ve geçici olarak Şarkışla'ya yerleşti. Ondan sonra Kara Kuvvetleri Komutanlığının 16 Ağustos 1950 tarihli emriyle her türlü hazırlıklarını tamamlamak üzere Etimesgut garnizonuna intikal etti. 1 nci Tugay kuruluşu-

na giren topçu taburu da eğitim maksadıyla Etimesgut'tan Polatlı'ya gönderildi.

(3) Tugaya Atanan Komuta Heyeti :

10 Ağustos 1950'de Birleşmiş Milletler Kore Türk Tugayı Komutanlığına 2 nci Zırhlı Tugay Komutanı Süvari Tuğgeneral Tahsin Yazıcı ve ertesi gün birliğin kurmay başkanlığına Kurmay Yarbay Selahattin Tokay atandı. Tugay Komutanı Tahsin Yazıcı 18 Ağustos 1950'den itibaren Etimesgut'ta göreve başladı. Piyade Yarbay Natık Poyrazoğlu da alay komutanı yardımcılığına atanmış ve 23 Ağustos 1950'de katılmıştır. (161)

Tugay K.lığına atanan Tuğgeneral Tahsin Yazıcı seçilmesini anılarında şu şekilde anlatmaktadır :

Alınan bir telefon emriyle, hemen Erkan-ı Harbiye-i Umumiye dairesine gelmem bildirildi. Öğle vakti o daireye gelmiş ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Nuri Yamut tarafından kabul edilmiştim. Kendilerini Manastır'da Harbiye talebesi iken, ben de Askeri Rüstiyesinde idim. O zamandan itibaren rastladıkça karşılıklı olarak o iltifatını bende hürmetimi esirgemedik.

Kore'ye gidecek tugaya senin kumanda etmeni düşündüm. Bir maniin var mı, yokmu?

Milli hasletlerimizi, milletimizde komünizme karşı olan nefret ve hıncın subay ve eratımızın ruhunda daima alevlenmeye hazır bir ateş gibi varlığını millet ve memleketimizin istikbal ve mukaddesatını, Birleşmiş Milletler sulh, emniyet, hürriyet mefkureleri huzurunda alınacak vazifenin şerefini düşünerek ve nihayet milletimizin duasına, Allah'ımızın yardımına güvenerek Orgeneral Nuri Yamut'un teklifine şu cevabı verdim.

"Bir maniim yoktur. Beni itimadınıza layık gördüğünüz takdirde bu hizmet ve vazifeyi şeref sayar ve memnuniyetle kabul ediyorum." demiştim.

Tuğgeneral Tahsin Yazıcı diğer atanan personel için de şu şekilde yazmaktadır.

"Yarbay Natık Poyrazoğlu'nu zırhlı tugayın motörlü piyade tabur komutanı olarak çalışkan, becerikli bir subay olarak, Albay Celal Dora'yı Nusaybin'de o bir hudut bölüğü takım komutanı, ben de bir süvari bölük komutanı ve harap bir kışlanın sakinleri iken iyi bir subay olarak tanımıştım."

:

Aynı zamanda Tuğgeneral Tahsin Yazıcı ilk toplantısında Kore'ye gidiş maksadı, milli faydaları şeref ve iftihar, Kore'de yapılacak muharebelerde muvaffak olmak için lazım olan maddi, manevi şartlar, fedakar ecdadın torunlarının da onlar gibi tarihimize şanlı saygılar eklenmesi luzumu hakkında bir hitabede bulunmuştu. (62)

Albay Celal Dora ise, atandığı Tugayın Komutanı Tuğgeneral Tahsin yazıcı'yı şu şekilde anlatmaktadır :

"Kendisini ilk defa tanıdığım Nusaybin kazasında hakikaten emsali arasında temayüz etmiş bir süvari bölük komutanı olduğunu görmüştüm. Çok disiplin sever, bölüğün, subay ve erlerine hakim durumu ile muhitine iltimat telkin eden bir şahsiyetti. Benden on yaş büyük olması ve rütbece üstün bulunması dolayısıyla kendisine karşı derin bir sevgim ve saygım vardı. Tanıştığımız ve sevdiğimiz bir komutanla Kore gibi denizler aşırı çok uzak diyarlarda ve çok mesuliyetli olan bir vazifede mukadderat birliği yapacağımızdan bende derin memnuniyet duymuştum." demektedir.

General Yazıcı tarafından 241 nci Piyade Alayına takdim edilen Albay Dora alayın toplu bulunan subay, astsubay ve erlerine ilk olarak şu hitabede bulunmuştur.

"Sulh ve hürriyet aşkı dünya milletlerine meydan okuyan ve onları esaret zincirleriyle bağlayıp köle gibi kullanmak isteyen menfur komünizim rejimi karşısında Türk milleti hür ve sulh sever milletler safında yer almış ve komünistlerin tecavüzlerine uğrayan masum Güney Kore'lilerin yardımına koşmak maksadı ile hükümetin aldığı kararla Kore'yi müteveccihen hareket etmek üzere burada toplanmış ve vazife almış bulunuyoruz.

Kahraman askerler; yurdumuzun sınırları artık bizim tabii ve coğrafi sınırlarımız değildir. Yurdumuza müteveccih komünist saldırısının Kore'den karşılayarak ve yurdumuzu denizler aşırı onbinlerce mil uzakta Kore dağlarında savunacağız.

Değerli arkadaşlarım; Dünya milletleri huzurunda büyük bir imtihan vermeye gidiyoruz. Türk milletinin şeref ve namusunun mevzuu bahsolduğu bu vazife uğrunda seve seve kanımızı akıtacağız çekinmeden canımızı vereceğiz, ecdadımızdan miras kalan cesaret ve şecaatimizi her fırsatta gösterecek onlar gibi bir çok kahramanlıklar yaratacak ve menkibelerini Türk milletine ve Türk ordusuna hediye edeceğiz. Türk'ün şan

(62) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.65.

şerefini bir kat daha yükseltecek onu unutanlara Türk'ün ne demek olduğunu bir daha hatırlatacağız.

Kahraman arkadaşlarım; Aldığımız bu kutsal vazife uğrunda savaş aşkı ile gönüllü olarak toplandığımızı biliyorum. Hepiniz toplu olarak gördüğüm şu an da kendinize inanışınızın bir ifadesi olan ateş bakışlarınız, kabadayı duruşlarınız karşısında aldığımız vazifeyi başaracağımıza inanıyorum." demiştir. ⁽¹⁶³⁾

(5) Birliklerin Eğitim Çalışmaları ve Meslek Okullarında Kurs

Görmeleri :

Kore'ye gidecek birliklerin noksan personel, araç ve gereçleri sefer kadrosuna göre tamamlanırken, bir yandan eğitimlerine de önem veriliyordu. Bu amaçla 241 nci Piyade Alayının Muhaberecileri Çankırı Piyade Okuluna, Sıhhiye erleri Cebeci Askeri Hastanesine kısa bir eğitim devresinde bulunmak üzere gönderildikleri gibi, Tugayın istihkam, muhabere ve sıhhiye birlikleri de kısa bir meslek eğitimi görmek için 25 Ağustos 1950'de kendi sınıf okullarına yollandılar.

(6) Silah, Cephane, Araç İşleri ve İç İdare :

28 Ağustos 1950'de yüksek komuta makamlarından verilen emir gereğince Kore Türk Silahlı Birliklerinde hayvan bulunmayacak ve bu birlikler Kore'ye kendi silah, cephaneye, donatım ve araçlarıyla giderek orada Amerikan silah ve gereçleri alacaklardı. Kore Türk Tugayının subay ve erlerinin ikmalini sağlamak için karma bir ikmal depo bölüğünün kurulması ve bunun 10 Eylül 1950'ye kadar tamamlanması da aynı emirle bildirildi.

241 nci Piyade Alayı Ayaş'tan tüfeksiz geldiği için yukarıdaki emir gereğince Etimesgut'ta kadrosuna göre yeniden Türk silahları verilerek birliklerin silahlı ve atış eğitimlerine devam edilebildi.

(7) Personel İkmal İşlerinde Bazı Güçlükler :

Tugay personel kadrolarının tamamlanması için, yukarıda bildirildiği gibi, çeşitli tümenlerden ikmal erleri ve bütün ordu bölgelerinden ikmal subay ve astsubayları gelmekte ve bu ikmal personeli ile Tugayın eski personeli Ankara'daki sıhhi kurumlar-

(163) Celal Dora : a.g.e., s.11,15.

da sıkı bir muayeneden geçirilerek müspet rapor alanlarla kadro tamamlanmakta idi.

Sihhi muayeneler ve eğitimin geliştirilmesi neticesindeki gecikme sebebiyle 20 Ağustos 1950'de tamamlanması önceden kararlaştırılan personel ikmal işi uzayarak Eylül 1950 sonlarına doğru bitirilebilmiş olduğundan Tugayın İskenderun'dan Kore'ye hareketi biraz gecikmiştir. ⁽¹⁶⁴⁾

Kore'ye gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetlerinin teşkili sıralarında Türk basınının Kore Savaşları hakkında vatandaşları teşvik edici yayınları hemen hemen herkeste yakın bir alaka ve heyecan uyandırmış, bilhassa subay, astsubay ve erlerimizden bir çocuklarının Kore'ye gönderilecek birliğe gönüllü olarak katılmalarına müessir olmuş ve yurdun her tarafındaki birliklerden Genelkurmay'a binlerce gönüllü dilekçeleri gönderilmiştir. Adetleri gönderilecek miktarı çok aşan gönüllüler arasında her birliğe kura : çektirilmiş ve kazananlar arasında sağlık muayenesine tabi tutulmuşlardı.

Sihhi muayeneler arasında, vücudundaki herhangi bir arızadan dolayı sefere katılması mahsurlu görülen erlerden, doktora sağlam yazılmaları için yalvaranlar olmuştur.

1 nci Türk Tugayı Bölük Komutanlarından Yüzbaşı Turan Ergüngör anılarında şu şekilde yazmaktadır :

Muayeneler sırasında sağ kolu omuz başından kopuk bir ihtiyar elinden tuttuğu bir onbaşıyı adeta yedekleyerek götürüyordu. Hariciye servisine girdiler. İhtiyar, delikanlıyı doktora doğru iterek :

"Doktor bey dedi. Fıtık var diye bu çocuğu çürük yazmışsın. Fıtık sünnet gibidir. Kes al onu da yolcuyu yolundan alakoyma. Ben kızıyla döğüşmeye aslan gönderiyorum diye övünüyordum, yüzümü kara etme" dedi.

Onbaşıyı Kore'ye giderken vapurda gördüm. Ameliyat olmuş, (Sapa sağlamım komutanım) dedi. Dönüşte yine vapurda beraberdik. Çavuşluğa yükselmişti. diye yazmaktadır. ⁽¹⁶⁵⁾

(8) 241 nci Piyade Alayının Yeniden Silahlandırılması ve Eğitimi :

Türk Tugayının Kore'ye kendi silahlarıyla gitmesi ve orada Amerikan silahları alması kararlaştırılmış olduğundan, 241 nci Piyade Alayı bölüklerinden birer miktar subay, astsubay ve erin şimdiden yeni Amerikan piyade silahlarıyla eğitim ve atış yap-

(164) . Kore Harbinde, Türk Silahlı ...s.69.

Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.63-64. : Celal Dora : a.g.e., s.19.

(165) Turan Ergüngör : Kore'de Birinci Türk Tugayı s.5.

arak, böylece alayda yeni Amerikan silahları için bir öğretim ekibinin yetiştirilmesi uygun görülmüş ve bu maksatla Alaya Amerikan Yardım Kurulunca Almanya'daki Amerikan birliklerinden getirtilen 300 adet M-1 modeli tüfek, bir miktar otomatik tabanca, hafif makineli tüfek, ağır makineli tüfekler, roketatar ve gizleme ağıları verildi. Bu yeni Amerikan silahlarıyla yapılacak eğitim ve atışlarda öğretmenlik vazifesini görmek için, 9 Eylül 1950 günü Çankırı Piyade Okulundan bir Amerikalı Piyade Binbaşısının idaresinde üç Türk subayından meydana gelen bir eğitim kurulu da getirildi. Bundan başka 2 nci Zırhlı Tugay'ın motorlu taburundan 60 ve 81 mm.lik bir miktar havan- da geçici olarak alınarak eğitim ve atışlara başlandı. Bu suretle 241 nci Piyade Alayı birlikleri bir yandan kendi Türk silahlarıyla eğitime devam ederken, öte yandan da Amerikan piyade silahlarıyla eğitim ve atış yapıyordu.

(9) Motorlu Topçu Taburunun Teşkili ve Eğitimi :

Kore Türk Silahlı Kuvvetlerinin topçu birliğini teşkil eden, Etimesgut'ta ki 2 nci Zırhlı Tugayın (24 çap uzunluğunda 10,5 cm.lik dörder obüsden kurulu üç bataryalı) motorlu topçu taburu eğitim bakımından iyi bir durumda idi. Fakat, Kore'ye 1928 ve daha eski doğumlu usta erler götürülmeyerek henüz ilk öğretim ve eğitim devrelerini tamamlamış olan 1929 doğumlu ve bunlarla işleme tabi erlerin götürülmesi er, astsubay ve subay kadrolarının seferi kadroya göre ikmali gibi zorunlu durumlar karşın- la eğitim ve hazırlıklar, bu taburunda az çok gecikmesine sebep oldu. Taburun perso- neli ikmali neticesinde sefer mevcudu 36 subay, iki askeri memur, 43 astsubay, 438 er çıkarıldı. (166)

(10) 1 nci Türk Tugay Personelini İlgilendiren Bazı Hükümler :

Bu sırada Kore'ye gidecek 1 nci Türk Tugayının subay ailelerine hizmet eri veril- mesi, Tugayın subay, askeri memur, astsubay ve erlerine kuvvetli er tayini verilmesi ile bu istihakların birlik kazanlarına katılması ve genellikle gündelik gıda kalori- sinin beş bine yükseltilmesi ve benzeri hususlarla Türk Tugayına sefere mahsus kanun- ların uygulanması hakkında kararlar alındı. Tugay personelinin Kore seferine mahsus çam- şatli hak ve istihaklar ile birliğin diğer masrafları hakkında çıkarılan kanun ve kararnameler bir broşür halinde toplanarak basıldı. Bundan başka, Türk Tugayının Ko- re'de Birleşmiş Milletler Başkomutanlığı emrine girmesi tarihinden itibaren "harp ha- line" mahsus ceza hükümlerine tabi olması ve Tugay personelinin yılda bir defa de- ğiştirilmesi karar altına alındı. (167)

(166) Kore Harbinde, Türk Silahlı....s.70.

The history The United Nations Forces In The Korean War :s.619

(167) Düstur, Cilt 32, Kasım 1950, Ekim 1951, Ankara, 1951., s.3.Kanun No:11940

(11) Tugayın Etimesgut'ta Toplanması ve Son Yol Hazırlıkları :

Eğitim için sınıf okullarına gönderilmiş olan birliklerin 14 Eylül 1950 tarihine kadar Etimesgut'a dönmeleri emrolundu. Tugay birliklerinin eğitim, atış, ikmal işlerine subay, astsubay ve erlerin sıhhi muayene ve aşılarıyla, her türlü hazırlıklara Etimesgut'tan hareket gününe kadar bütün hızıyla devam edildi. 1 nci Tugayın bütün silah, gereç ve araçlarıyla 25 Eylül 1950'ye kadar İskenderun'a taşınması işi sona ermiş olacaktı. Hareket zamanına vakit az kaldığından birlikler bir yandan son eğitim çalışmalarısıyla sefer hazırlıklarının ikmaline gayret ederken, bir yandan da üst makamlar tarafından teftiş olunarak noksanlarının tamamlanmasına çalışıyordu. Tugayın ve mensuplarının avavatanla resmi ve hususi muharebe ve irtibatı tespit olunduğu gibi, Tugayın ikmal, muamele vesaire işleriyle meşgul olmak üzere anavatanda bir de "Kore Bürosu" kuruldu.

Kore Birliği mensuplarına gösterilen ilgi çok büyüktü. Kolunda ayyıldız işareti taşıyan herkes, tanıyan ve tanımayanlar tarafından kucaklanmakta, öpülmekte ve göz yaşları dökülmekte idi. Birlik mensuplarının eğlence ihtiyaçlarını tatmin için gerekli tanınmış saz, söz sanatkarları kendi arzuları ile garnizonlara gelerek konserler ver-
(168)
mekteydi.

Bu birliğe Kore savaşlarına ait filmler de gösterildi. Bu filmlerde özellikle komünistlerin savaş ve baskın yöntemleri belirtiliyordu. Aynı zamanda Kore'de yabancı birliklerin yerli halk ile olan ilişkileri projeksiyon ve konferanslarla anlatılıyordu. Askerlere kahramanlık hikayeleri anlatılarak morallerini yükseltmek için eski ve yeni harplere katılmış eski muharip asker ve çavuşlardan yararlanıldı.

Çeşitli Türk gazete muhabirleri Genelkurmayın iziniyle Etimesgut Garnizona gelerek Kore kuvvetlerimizin durumuyla ilgilendiler, yazılar yazdılar. bir çok fotoğraf ve fiimler çektiler. Nihayet İskenderun'a hareketten bir gün önce, yani 18 Eylül 1950 günü, Öğleden önce Türk Tugay Komutanı birliklerini son bir defa daha gözden geçirdiği gibi, öğleden sonra da devlet erkanı birliklerimizi merasimle teftiş ederek cesaret verici sözler söylediler. Bu sırada Basım ve Yayın Genel Müdürlüğünce filmler çekildi ve Tugayın Kore marşı bando eşliğinde söylendi.

Marşın bestekarı olan Nezihe Aral;

Kore'ye asker gideceğini duyduktan sonra milli duyguları ve heyecanı ile hareketlenmiş, ben de asker kardeşlerimin yanına gireyim, onlara yardım edeyim diye bir iştiyak göstermiş, bunun imkansız olacağını düşünmüş, fakat hiç bir şey yapmaktanansa manen gönüllü katılmış, yardım etmek şevk ve aşkıyla (Kore Marşı) adıyla bir marş bestelemiş ve notasını bir mektubuyla göndermişti. O marş kısa zamanda Mehmetçiğin ağzından bandoda şevk ve gururla dinlenen bir marşımız olmuştu. ⁽¹⁶⁹⁾

(12) Tugayın Son Teşkilat Durumu :

Tugay Komutanının 18 Eylül 1950 günü Kara Kuvvetleri Komutanlığına sunduğu raporda, Tugayın teşkilatı, personel ve seferi hazırlık durumu, özet olarak şöyle idi : "Tugay 19-21 Eylül 1950 günleri arasında Etimesgut istasyonlarından İskenderun'a demiryoluyla taşınacaktır. İki askeri memurdan başka diğer personelin tayinleri tamamlanmıştı. Tayinleri yapılan 15 subay ve 27 astsubay henüz birliklere katılmamıştı. 80 şoför ikmal edildiği takdirde, er kadrosunu tamamlamış olacaktı. 241 nci Piyade Alayı ve tanksavar takımı hariç, diğer birlikler, 25 Ağustos 1950'den 13 Eylül 1950'ye kadar kendi sınıf okullarında eğitim görmüşlerdir. Tanksavar takımı Etimesgut'ta özel bir programla yetiştirilmişti. Birliklerin İskenderun'a taşınması sırasında demiryolu ve katarların her türlü baltalama girişimlerine karşı korunmaları için gereken tedbirleri almak görevi 8 nci kolordu Komutanlığına verilmişti." ⁽¹⁷⁰⁾

İskenderun'a ve oradan Kore'ye sevkleri emrolunan Tugayın motorlu taşıt araçları şunlardır : 104 adet ikibuçuk tonluk GMC kamyonu, 76 adet bir tonluk römork, 36 adet iki yüz elli kiloluk römork, 86 adet cip, 6 adet özel tip araç.

(13) 1 nci Tugayın İskenderun'a Demiryolu ile Sevki :

Türk Tugayı 19-20 Eylül 1950 günlerinde Etimesgut'tan İskenderun'a aşağıdaki mevcutlarla dört katarla hareket etti. 259 subay, 18 askeri memur, 4 sivil memur, 395 astsubay, 4414 er, ki toplam olarak 5090 kişi. Yolculamada, tüm memleketten, asker aileleri toplandı. Bu yorulmak bilmez ilgi başkentte sefere milli festival havası verdi. ⁽¹⁷¹⁾

(169) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.68.

(170) ATAŞE Arşivi : D.134.6.1.D.1.K.71

(171) The History Of The United Nations Forces In The Korean War : s.619.

Birlik istasyonu doldurmuş, mahşeri bir insan kitlesiyle ve o kitleden yükselen takdir dolu sözlerle uğurlandı. O kitle içinde kimler yoktu ki : Annesinin kucağında henüz bir yaşını doldurmamış bebekten tutun da kabaran milli heyecanı ile deyenine dayanan 80'lik ihtiyarına kadar her yaştan, her sınıf zümreden halk, ilkokuldan üniversiteye kadar tahsil gençliği, resmi ve hususi teşekküllerin mümessilleri, Kore yolcularının anaları, babaları, hayat arkadaşları, nişanlıları, evlatları.... hep o kitlenin içinde idi.

Heyecanını zaptedemeyen bazı gençlerimiz : "Yolunuz, bahtınız açık olsun. Zafer haberlerinizi çabuk bekliyoruz. Komünistlere Türk gücünü iyi tanıttın. Türk tarihine parlak sayfeler katın. Biz de kalbimizle daima yanınızdayız. Bütün milletimizin kalbi sizin yanınızdadır." gibi haykırmalara karşı vagonlardan "Allah'ın iziniyle Kore'ye varalım Türk evlatlığı hakkını ödemeye çalışacağız. Milletimizin duasıyla, Allah'ın yardımıyla size iyi haberler göndereceğiz, dualarınız bizimle olsun..." cevapları veriliyordu. (172)

Yolculuk esnasında, bilhassa Yerköy ve Toprakkale'lilerin gösterdikleri candan ilgi ve tezahürat bütün birlik mensuplarını heyecanlandırmıştı. Fakir, zengin herkes kendi gücünün yettiği nisbette çoluğu, çocuğu kadın ve erkeğiyle çeşitli yiyecek ve içecek ikramında bulunmuştu.

Kutsi bir vazife uğruna yurttan denizler aşırı uzak diyarlara gitmekte olan Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına milletçe gösterilen bu derin ilgi tüm personelin moralini bir kat daha kuvvetlendirmiş ve gerilerinde kendilerini manen ve maddeten destekleyen ulu bir millet olduğunu görmekle bu vefakar millet uğrunda herkes daha yurt topraklarında iken canını feda etmenin en büyük bir şeref olduğuna inanmışlardı.

Türk kuvvetleriyle birlikte beş kişilik Amerikan irtibat grubu İskenderun'a hareket etmiş ve bunlar Kore'ye birlikte gitmişlerdir. Bu Amerikalı uzman subaylar, Tugayın hemen bütün savaşlarında bulunarak Türk birliklerinde çok kıymetli bir silah arkadaşlığı anısı bırakmışlardı. Özellikle Amerikan kuvvetleriyle Tugayın bağlantı kurmasında ve ikmal işlerinde bu kurulun yaptığı yardımlar yararlı olmuştur.

(172) Tahsin Yazıcı : a.g.c., s.78.

Kurul şunlardan meydana geliyordu : Başkan Topçu Albay Gumby, üye Piyade Kurmay Yarbay Wedwer, üye İstihkam Binbaşı Munsin, üye Ordudonatım subayı Robenson, üye Muharebe Yüzbaşı Lorenzo.

Trenlerle taşıma sırasında, özellikle gündüz geçilen istasyonlarda halk tarafından Tugayımıza candan uğurlama gösterileri yapıldı. İskenderun'da kafileler hararetle karşılanarak 39 ncü Tümen Komutanlığınca hazırlanan, şehrin 18 km.güneydoğusundaki, Atik yaylası ordugahlarına yollandılar. 23 Eylül 1950 tarihine raslayan Kurban bayramı namazı bu ordugahta Tugayca toplu olarak kılındı.

Alay imamı rahmetli Mahsun Örtün'lü yaptığı dua muvaffakiyet için ALLAH'dan niyaz temennilerde bulunurken arkasında ki binlerce mücahit Amin sesleri Atik yaylasını inletmişti. İmamın arkasındaki cemaat yalnız dinen birbirine bağlı kimseler değildi. Aynı zamanda bunların hepsi aynı hedef uğrunda toplanan ve aynı gaye peşinde koşan aynı meslek sahibi ve mukadderatlarını birbirine bağlamış asil ruhlu mücahitlerdi. Namazı müteakip küçükler ellerini büyükler küçüklerin yüzlerini öperek birbirlerine karşılıklı itimat hisileriyle sarsılıyor ve birbirlerini tebrik ediyorlardı. (173)

Aynı gün Akşam İskenderun belediyesi Tugay şerefine büyük bir ziyafet verdi, gece şenlikler yapıldı.

Tugayı İskenderun'da karşılamak ve uğurlamak için, valinin başkanlığında Antakya'dan bir kurul geldiği gibi, Dört Yol ve Mersin'den de kurullar gelmişti. 23 Eylül 1950 gece yarısı Tugayın Etimesgut'ta çekilen filmi gösterildi.

Ailelerine maaş bağlamak veyahut yanlarındaki Türk paralarını ailelerine göndermek işlerini henüz tamamlayamayan personelin bu sorunları giderayak İskenderun'da bitirebilmeleri için bayram günlerinde dahi bankaların ve postanelerin açık bulundurulması sağlanmıştır. (174)

B. Türk Tugayının İntikale Başlıyacağı Günlerde Kore Cephesindeki Genel Durum :

Birleşmiş Milletlerin 15 Eylül 1950'de başlattığı kısaç hareketi sonucunda, 22 Eylül'den sonra artık esaslı bir direniş gösterecek Kuzey Kore ordusundan bahsedilemiyordu. Zaten Pusan Köprübaşında takatinin sonuna gelmiş Kuzey Kore birlikleri nere-

(173) Celal Dora : a.g.e., s.23,24.

(174) Kore Harbinde, Türk Silahlı s.72

deyse dağılmış çoğu ormanlık dağlara kaçarcasına can derdine düşmüşlerdi. Yol ve vadi boylarınca çekilenler ise Amerikan savaş uçaklarının amansız roket ve makineli tüfek ateşleri altında eriyor geriden yetişen tankların paletleri altında eziliyordu.

Bir kaç gün önce şarkılarıyla coşku içinde ilerleyen Kuzey Kore ordusunun şimdiki hali gerçekten hüznü vericiydi. Çünkü yapabileceği hiç bir şey yoktu. Karşısında havasıyla, deniziyle, yenilmez bir kuvvet zengin kaynaklarla her gün biraz daha beslenerek güçlenen silah ve cephaneleri tükenmez bir kara gücü vardı. İnchon'da ve Pusan Köprübaşı'nda taarruza uğradığında gerisinde 70.000 önünde ise 180.000 kişilik Birleşmiş Milletler ordusu karşısında yorgun, aç ve çıplak 90.000'lik askeriyle direnmesi zaten olanaksızdı. Pusan tepelerinde son gücünü de harcayıp durduğunda cephesi bir yay gibi gerilmiş ve hemen hemen ihtiyatı da kalmamıştı.

Taarruza başladıktan on gün sonra 26 Eylül'de Seoul'e doğru ilerleyen Amerikan Kuvvetleriyle çıkarma kuvvetleri buluştular. Seoul kurtarıldı ve sonraki on gün içinde, yani karşı taarruza geçildikten yirmi gün gibi kısa bir süre sonra Pusan'dan itibaren 400-500 kilometre yürüyen Birleşmiş Milletler Ordusu 7 Ekim 1950'de 38 nci enleme ulaşmıştı.

Bu sırada Türk Tugayı da İnchon'a çıkanlarla Pusan'dan ilerleyen kuvvetlerin birleştiği günler 25 ve 26 Eylül 1950'de İskenderun'dan Kore'ye doğru gemilerle yola çıkmıştı.

Birleşmiş Milletler Ordusunun Güney Kore'yi kurtarıp 38 nci enlemden geçen hududa dayandığı 27 Ekim 1950 günü gemilerdeki tugay personeli İskenderun-Pusan yolunu yarılammıştı. (175)

C. İskenderun'dan Kore'ye İntikal :

(1) 1 nci Tugayın Bindirme ve Seyir Güvenliği :

Kore'ye gidecek Türk birliklerinin İskenderun limanında vapurlara bindirilmesine ve denizde seyir güvenliğine dair işler, Genelkurmay Başkanlığınca düzenlenerek emirler verilmişti.

Askeri tarihimizde Türk ordusunun bugüne kadar denizler aşırı yabancı bir ülkeye nakli ilk defa vukuu buluyordu.

(175) İbrahim Artuç : a.g.e., s.79,80.

Buna göre; Tugayı, İskenderun'dan Kore'ye taşıyacak vapurlar Birleşmiş Milletler adına Amerika tarafından sağlandı. Limanda vapurlara bindirme işleri Tugayın ilgili komuta kademelerinin işbirliğiyle liman müfrezesi, deniz komutanlığı ve 39 ncu Tümen Komutanlığı tarafından yoluna kondu. Kore'ye yollanacak Türk Kuvvetlerine beş Amerikan taşıt gemisi verildi. Bunların üçü personel, ikisi eşya, araç ve gereç içindi. Bindirme ve yüklemenin ayrıntıları Amerikalı Albay Lettle tarafından idare edildi. Süveyş'e kadar kabilelerin korunmasını Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı üzerine aldı. Süveyş'ten sonraki emniyetleri İngiliz donanmasına ait olacaktı. Verilen emirler gereğince gemilerin telsizleri seyir esnasında sadece haberleri alabilecek, fakat kendileri telsizle herhangi bir haber ve bilgi yayamayacaklar, Türk birliklerinin telsizleri de yolda çalışmayacaktı.

Üstsubaylar beraberinde yalnız 272, subaylar 181, ve diğer şahıslar 90 kg. özel eşya götürebilecekler ve bunlardan yalnız en gerekli olanları yanlarına alarak diğerlerini ambara vereceklerdi. Denizde seyahat sırasında personel hiç bir yerde karaya çıkmayacaktı. Gemiler seyahat için gereken yiyecek maddelerini önce tedarik ettiklerinden, Türk birliklerinin İskenderun'a beraber getirdikleri ve burada hazırlamış bulunan yiyecek maddelerinin gemilere yükletilmesine gerek kalmadı. Türk personelinin yedirilip içirilmesi gemilerce sağlanacağı gibi, birlikler gemilerdeki sıhhi tesis ve malzemeden faydalanacaklardı. Gemilerde insan sayısına göre kurtarma yeleği, sal ve filika vardı.

(2) Gemilere Biniş :

25 Eylül günü birlikler, gemilere binip Kore'ye harekete başlayacaklarından, başlangıçta Atik yaylası ordugahından limana gelerek, binmeye hazırlanıyorlardı. Bu sırada Cumhurbaşkanı, Kore yolcularını uğurlamak için İskenderun'a gelmişti. Bölgenin askeri ve mülki büyükleriyle memurları, belediye reisi ve maiyeti, şehrin ileri gelenleri ve halk, Antakya, Döryol ve Mersin'den gelen kurullar, kafilenin vapurlara binip hareket ettikleri sıralarda, bandoların da katıldığı büyük ve heyecanlı törenle uğurlandılar. (176)

Mc Rea adındaki Amerikan gemisine bindirilen ilk kabile 25 Eylül 1950 günü, yaklaşık saat 21.00'de, General W.Haan Amerikan gemisine bindirilen ikinci kabile 26 Ey-

:

(176) Kore Harbinde, Türk Silahlı s.74

Fahsin Yazıcı : a.g.e., s.85,86., Celal Dora : a.g.e., s.26,27., Ulus : 29 Eylül 1950

lül 1950 günü saat 21.15'de, nihayet Private Johnson Amerikan gemisine binen üçüncü katile 29 Eylül 1950 öğleyin hareket ettiler. Bu katilelere Mısır sularına kadar sıra ile Gemlik, Gaziantep ve Gelibolu muhripleri eşlik ettiler.

Tugay ve 241 nci Piyade Alay komutanlarıyla karargahları ikinci katile ile hareket ettiler. Birinci katilede 93'ü subay 1789'u astsubay ve er olarak 1882 insan, ikincide 129'u subay 2332'si astsubay ve er olmak üzere 2461 insanve üçüncü katile 50' si subay 690'ı astsubay ve er olmak üzere 740 insan vardı. Buna göre üç personel gemisine 272 subay, 4811'i astsubay ve er olmak üzere 5083 kişi bindirilmişti. Bu, toplam kadrodan 9 astsubay noksan ve iki er fazla idi. Kadroya göre noksan olan astsubayların yerine kıta çavuşu verilmişti.

Personel gemilerinden sonra ilk esya, malzeme ve araç gemisi 30 Eylül 1950'de, ikincisi 2 Ekim 1950'de İskenderun limanından ayrıldı.

(2) Deniz Yolculuğu :

Tugayı eşya, gereç ve araçlarıyla birlikte Kore'ye taşıyan beş gemi Süveyş kanalı-Kızıldeniz-Mendep boğazı-Seylan adasının merkezi Colombo-Singapur-Filipinler ve Formosa adası deniz yolunu izleyerek ve aralarındaki seyir mesafe sıralarını koruyarak 21 günde Kore'nin güney doğusunda bulunan pusan limanına vardılar. Bu deniz yolculuğu sırasında gemiler yalnız akaryakıt vesair ihtiyaçlarını tedarik için Colombo limanına uğramışlar ve Amerikan başkonsolosu tarafından öğle yemeğine çağrılmaları üzerine Tugay komutanı ilk gemi komutanları Colombo liman şehrine çıkmışlardı. Tugay personelinin anayurda yazdıkları ilk mektuplar burada postaya verildi. ⁽¹⁷⁷⁾

21 gün süren deniz yolculuğu süresince subay ve erlerimizin gemilerde yapacakları işler ve uyacakları hususlar katile komutanlarınca düzenlenerek titizlikle izlendi. Askerin sağlığına ve beslenmesine de en büyük çapta dikkat edilerek yolda herhangi bir bulaşıcı hastalık çıkmasına meydan verilmedi. Subay ve erlerin vapurlarda Amerikan beslenme yöntemine göre hazırlanan yemeklere alışmaları ilkin güç olmuş ise de az zamanda bunlara alışılmıştır. Bundan başka, deniz yolculuğu esnasında subay ve erlerin öğretim ve eğitimine ve özellikle Amerikan silahlarıyla gemi güvertelerinde atış yapmalarına gayretle devam olunmuş, subaylara harita üzerinde plan tatbikatları yaptırılmış, gerekli ve yararlı hususlar hakkında konferanslar verilmiştir.

:

(177) Kore Harbinde, Türk Silahlı s.74

Tahsin Yazıcı : a.g.e. s.96., Celal Dora : a.g.e., s.35.

Gemide subaylar üçer, dörder kişilik kamaralara yerleştirilmiş, astsubaylara kısmen kamaralar vekismende koğuşlar tahsis edilmişti. Erlerin ve bir kısım Astsubayların yerleştirildikleri koğuşlar üst üste dörder karyola halinde ve çok sıkıştıktı. Bu koğuşlarda çok miktarda vantilatör konmuş olmasına rağmen bunaltıcı sıcaktan içinde barınmak imkansızlığı karşısında erler güvertelere çıkmak mecburiyetinde kalmışlardı. Gemi içindeki hararet derecesi o kadar fazlaydı ki geceleyin dahi yataklarda uyumak şöyle dursun, koğuşların içine bile girilemiyordu. İşte bu kadar bunaltıcı sıcaklar karşısında erler güvertede vakit geçirmekte ve geceleri de güvertede yatmak mecburiyetinde kalıyorlardı. (178)

Birliklerin bindiği her üç taşıt gemisine önceden bölünmüş olan Amerikan irtibat subayları, özellikle yeni Amerikan silahlarının bakılması, kullanılması ve bunlarla atış eğitimleri yapılması hususlarında yardım etmişler ve Amerikan taktiğine ve özellikle topçu ile piyadenin ve diğer sınıfların işbirliğine dair faydalı konferanslar vermişlerdi. Yolculuk süresince her üç personel gemisinde böylece hararetli eğitim çalışmalarında bulunulmuş ve birliklerin bu husustaki bilgilerinin artırılmasına gayret olunmuştur. Subay ve erlere vapur kantinlerinden gerekli eşyayı satın alabilmeleri için, yol paralarından düşölmek üzere birer miktar dolar verildi. Gemi komutanları tarafından bir kaç defa deniz, kaza ve yangınlarına karşı alarmlar yaptırıldı. Gemi-ler Kızıldeniz'de, Yemen kıyıları açıklarında seyredereklerken bu ülkede Türk idare ve egemenliğini kurmak ve yüzyıllarca devam ettirmek için vazife gören, şerefle savaşan ve hayatlarını feda eden Türk gazi ve şehitlerinin aziz hatıraları anıldı. Bu arada faydalı Amerikan filmleri gösterildi ve Kore hakkında konferanslar verildi. Varılacak sahile ve limana çıkma, buralardan konma bölgesine hareket ve oralarda alınacak konak, güvenlik tedbirlerine dair de konferans ve yönergeler verildiği gibi, birliklerin bu uzun deniz yolculuğu sırasında boş kalmamaları ve ilerdeki görevleri bakımından gerekli bilgiler edinmeleri için her şey yapıldı. (179)

(3) Pusan Limanına Çıkış :

Aralarındaki sıra, zaman ve mesafe fasılalarını koruyan gemiler 21 günlük yolculuktan sonra, 16 Ekim 1950'den itibaren Kore sularına yaklaştılar. Bu münasebetle si-

(178) Celal Dora : a.g.e., s.28.

(179) Kore Harbinde, Türk Silahlı s.75

lah, malzeme ve eşya güvertelere çıkarılarak genel temizlik ve karaya çıkma hazırlıkları başladı. Tugay ve alay komutanları ile karargahları ve ikinci kafile birliklerini taşıyan Haan gemisi 12 Ekim 1950 günü saat 13.30'da Pusan limanına yaklaşıncaya, gemi komutanı, aynı hedef ve emele doğru 21 gün süren ve samimi bir deniz yol arkadaşlığının anısı ve ulusların hürriyet ve bağımsızlıklarının korunması uğrunda Türklere Amerikalıların, Birleşmiş Milletlerin diğer hür devletleriyle birlikte yapmakta oldukları işbirliğinin sembolü olmak üzere, İskenderun'dan ayrılırken gemiye çekilen Amerikan bayrağını Tugay'adına Tugay Komutanı General Tahsin Yazıcı'ya törenle sundu. (Bayrak İstanbul'daki Askeri Müzededir.) Generalde buna karşılık sarsılmaz Türk dostluk, vefa ve ahde bağlılığının bir anısı olmak üzere Tugay bandosu Türk ve Amerikan milli marşlarını çaldı.

Adı geçen gemi aynı gün saat 15.55'de Pusan limanının ağzına girip, yarım saat sonra demirledi. Fakat daha önce gelen ve birinci kafileyi getiren gemi henüz boşalmadığından, ikinci kafile 17 ve 18 Ekim günlerinde gemide kaldı. Haan gemisi bu suretle ancak 19 Ekim 1950 günü öğle vakti iskeleye yanaştı. Limanda büyük bir gemi kalabalığı göze çarpıyordu. Bunların ışıklarını söndürmeyi gerekli görmemeleri hava egemenliğinin Birleşmiş Milletlerde olduğunu gösteriyordu. (180)

10 Ekimde, Amerika'nın Uzak Doğu ve Birleşmiş Milletlerin Kore'deki Başkomutanı General Mac Arthur karargahında bulunan Türk irtibat kurulundan bir kurmay albay ile iki subay gemiye gelerek Tugayla ilk teması yaptılar ve komutana Kore Türk Silahlı Kuvvetlerinin 9 ncü Amerikan Kolordusuna bağlanmasının düşünüldüğünü haber verdiler. Tugay komutanı ve yanındakiler 19 Ekim 1950 günü saat 12.30'da Haan gemisinden karaya çıktı. Güney Kore askeri ve mülki makamlarının temsilcileriyle halkın ileri gelenleri ellerinde Türk ve Birleşmiş Milletler ve Kore bayrakları bulunan 50 kadar okullu kız, bir miktar halk ve biri Amerikan diğeri Güney Kore askeri bandosu olmak üzere iki mızıkacı takımı tarafından karşılandılar.

Pusan belediye reisi Kore'lilerin minnettar hislerini belirtiyor; yardım etmek, yardıma koşmak ne güzel... Fakat ya yardıma muhtaç olmak, icab ederse dünyanın dört tarafına yardıma koşalım, fakat sen bizi yardıma muhtaç eyleme... içten, samimi ve

:

(180) Kore Harbinde, Türk Silahlı s.76.
Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.100., Celal Dora : a.g.e., s.43., The History Of The United Nations Forces in The Korean War : s.62

bütün hislerimizin ifadesi olan bu dua Kore'de, birliğimizin her vesile ile sık sık tekrarlandığı müşterek bir yalvarış oldu. Gördük ki; toplu bir kıt'a halinde vatan toprağına giren ayaklar, ister dost ister düşman olsan milli bir felakettir. Askerlerimizin bazılarına mezar olan ve bir çoklarının da kanı ile mübarekleştiği Kore topraklarına çıkış çok muntazam ve heybetli oldu. Mensup olduğumuz milletin asil namına bir kat daha ilave, tanıtmak fikri, kalplerde Türklük sevgisinin coşturan kuvveti... Pusan rıhtımındaki Mehmet'in dik başında, mağrur bakışında, ayak atışında, her halinde ve mucizeli kudret görüldü. Halbuki taşıdıkları teçhizat ve ellerindeki torbalar çok ağırdı. Fakat onlar kendilerini alkışlayan yabancı milletlere (Türk böyledir ve böyle yürür) der gibi idiler. (181)

Karşılama gelenlerden kısa bir tanışmadan sonra, Pusan valisi hükümeti adına : "Uzak bir diyardan kara günümüzde bize yardım etmek için gelmiş bulunuyorsunuz. Size hoş geldiniz derken teşekkürlerimizi ve iyi temennilerimizi sunarız." dedi. Tuğgeneral Tahsin Yazıcı'da "Geçirmekte olduğunuz facianın elemlerine katılmış olarak memleketten yola çıktık. Mazlum, mağdur bir millete samimi duygularla yardıma geldik. Kore'nin kurtuluşu için kendi memleketimizde imişiz gibi bütün gayretlerimizi sarfedeceğimize inanabilirsiniz. Allah hepimizin yardımcısı olsun." diye mukabelede bulundu.

Böylece kabileler, 21 günlük bir deniz yolculuğundan sonra, birer gün ara ile 18, 19 ve 20 Ekim 1950 günlerinde düzen içinde ve sessiz bir şekilde Pusan rıhtımına çıktılar. Her kabile vapurdan iskeleye çıktıkça, orada hazır bulundurulmuş kamyonlarla istasyona gönderiliyor ve burada hazır duran trenlerle limanın 85 km. kuzey batısındaki Taegu şehrine yollanıyordu.

O istasyonda bulunan yerliler doldurulmuş birer manken gibi gamlı bakışlarıyla Mehmet'lere bakıyor ve vagonlardan, duyulan yetimlik hislerine rağmen, dışarıya taşmaya başlayan memleket türkülerini, ne olduğu anlamaksızın hayretle dinliyorlardı. Zavallı Kore'liler bir neşe, bir güler yüz alameti göstermiyorlardı. Nasıl gösterebilirlerdi? Aslında fakir kimselerdi. Üzerlerinden harp silindiri geçmiş, maddi, manevi varlıklarını ezmiş ve kaderin pençesinde kıvranıyorlardı. Tabiatıyla gülecek, neşelecek halleri yoktu.

Şuraya buraya çökmüş, dayanmış yaşlı erkek ve kadınlar ellerindeki lüleli çubuklarını çekip dumanlarını dışarıya verirken yüreklerini yakan ateşi defetmeye çalışıyorlarmış gibi görünüyorlardı. (182)

Birleşmiş Milletler taarruzunun muvaffakatiyle gelişmesine rağmen, sefil halk kitleleri kızılıların tekrar gelmeleri ihtimalinin korkusu içinde güneye doğru göç için istasyonlarda bekliyorlardı. Halka tahsis edilmiş tren seferleri yoktu, fakat cepheye ikmal yapıp boş dönen trenler olursa vagonlarına siviller de bindiriliyordu. Böyle açık bir vagonda tek ayak üstü durabilecek kadar bir yere sahip olmanın bahtiyarlığı trene binmiş olanların yüzlerinden okunuyordu. Askerlerimiz kapa- lı bir vagon içinde ve mükemmel giyimli olmasına rağmen soğuktan müştekiidiler. Yüreklerinde harap olmuş yuvaları ve mahvolmuş saadetlerinin acısı ile açık vagonda donduran ayaza göğüs gererek mukadderatın seline kapılmış bu sefil ve perişan insanlar, hele soğuktan morarmış yüzleri ile titreşerek ağlaşan çocuklar, bedbaht ihtiyarların feci halleri gözlerini yaşırtıyordu. Böyle bir vaziyet içerisinde kumanyalarını iştah ile yemeye imkan kalmamıştı. Yiyecek namına neleri varsa onlara verdiler. kadar ki erlerimizin yarını düşünmeyen hallerini önlemek mecburiyetinde kalındı... Herşeylerini veriyorlardı, halbuki yolculuk daha da uzar aç kalınabili- di.

Mehmetlerin cepleri fakirdi. Ama gönülleri zengin idi. Kore'lilerin fakirlerine acıyarak uzattıkları yardım elleri, Türk'leri Kore'lilere çabuk tanıttı ve sevdirdi. Taegu'luların sevgi ile "Turgo Numbre, Van-Türk, bir numaralıdır" sözleri sık sık işitilmeye başlandı.

Bu sırada Türk Tugayı 20 Ekim 1950 günü saat 15.30'a kadar bu şehrin istasyonun- da 3,5 km. uzağında bulunan, Japonlardan kalma bir kışlaya yerleştirildi. Aynı gün General Mac Arthur karargahındaki irtibat kurulu burada Tugay Karargahını tekrar zi- yaret etti.

(4) Taegu'da Tugayın Eğitim Çalışmaları :

Amerikan silahlarıyla yeteri kadar eğitim ve atış yapılmamış olduğundan Tugay birliklerinin bu silahlarla daha bir süre eğitim yapması kararlaştırıldı. Zaten Tu-

gay birliklerinin Amerikan silah, gereç ve donatımıyla donatılması işi henüz sona ermemiştir.

9 ncü Amerikan Kolordu Komutanının Türk Tugay Komutanı ile tanışıp görüşmek üzere kendisini karargahında beklediğinin bildirilmesi üzerine, Tugay Komutanı General Tahsin Yazıcı, yanına bir kısım subaylarına alarak 22 Ekim 1950 sabahı Taegu'nun 120 km. kuzeybatısında, Seoul'e giden yol üzerindeki kolordu karargahının bulunduğu Taejon'a ciplerle gittiler. Ormanlık dağlardan yollara inen Kuzey Kore'li gerillacı çeteler tarafından, emniyet düzeni alamayan, yalnız başınagiden araçlarla zayıf gruplara saldırdığı işitiliyordu. Kolordu karargahındaki görüşmelerden, Türk Tugayına ilkin bir hafta istirahatten sonra, cephede görev verilmesi Kolorduca düşünüldüğü halde silah ve donatımın henüz noksan olduğu öğrenildiğinden, en kısa bir zamanda ek-sikleri tamamlamak üzere Tugayın şimdilik Taegu ile Taejon arasındaki dağlarda gizlenen ve fırsat buldukça yollara inerek saldıran çeteleri arayıp, temizlemek ve yol ile köprülerin güvenliğini sağlamakla görevlendirileceği öğrenildi. 23 Ekim 1950 günü saat 16.00'da Tugay Komutanı Taejon'dan Taegu'ya dönüşte, birliklere gereken hazırlık emirlerini verdi. (183)

(5) Tugayın Taegu'da Yeniden Donatılması ve Hazırlanması :

Bu sırada Türk birlikleri bir yandan eğitim, atış ve arazi tatbikatları yapıyor, bir yandan da Pusan limanına gelen gemilerden çıkarılan top, motorlu araçların ve gereçlerin Taegu'ya getirilmesine çalışılıyordu. Tugay birliklerinin konduğu Japon kışlası bir kabul yeri olarak teşkilatlandırılmıştı. Burasını bir kaç Amerikalı subay ve astsubay idare ediyordu. Ders atışları bunların hazırladıkları poligonda yapılırdı. Aynı zamanda birlikler yeni Amerikan silah, malzeme ve teçhizatı alarak yeni baştan donanıyor, Türkiye'ye gönderilmesi gereken şahsi eşyalarının ambalajları ile uğraşıyordu. Bu sırada Türk birliklerinin Amerikan usulünce iâşe edilmeleri ve özellikle gündelik ekmek gramajının tesbiti işleri fazla güçlük çekilmeden düzenlendi.

Aynı zamanda Türk birlikleri aşçılarının Amerikan yiyecek maddelerinin, özellikle çeşitli konservelerin nasıl pişirileceğini öğrenmek maksadıyla, Pusan'da bulunan Lojistik Başkanlığından Amerikan yemek pişirme uzmanı olan bir levazım yüzbaşı görevlendirildi.

(6) 241 nci Piyade Alay Komutanlığı Kademesinin Kaldırılması :

Tugay Komutanı ve kurmay heyeti, Kore Türk Silahlı Kuvvetlerinde, piyade taburları ile Tugay Komutanlığı arasında bir de Alay Komutanlığı Kademesinin bulunmasını fazla, ve hatta sevk ve idare bakımından sakıncalı görüyordu. Tugay Komutanı alınan İngilizce emirlerin anlaşılması maksadıyla Türkçeye çevrilmesi için zamana ihtiyaç olduğunu aynı emrin tugaya alaya, alayca taburlara hazırlanıp yayınlanmasının zaman alacağını düşünerek tugay kuruluş ve teşkilatında bazı değişiklikler yapılmasını uygun gördü. ⁽¹⁸⁴⁾

Bu sorunu bir düzene koymak için 2 Kasım 1950 günü, Tugay Komutanının başkanlığında Alay Komutanı ile yardımcısının ve Tugay kurmay subaylarının hazır bulundukları toplantıda bir konuşma yapıldı. Netice de, 3 Kasım 1950'de Tugay'dan verilen bir emirle alay kademesi kaldırılarak durum Genelkurmay Başkanlığına arz edildi. Tugay Komutanlığının bu emrine göre: "Alay karargâhının şube ve kısımları, bunların Tugay'daki karşılığı olan şube ve kısımlarla birleştirilerek Tugay Karargâhı kuvvetlenecektir. Alay Komutanı, Tugay Komutanı yardımcılığını yapacaktır. Piyade Taburları numaralarını koruyacaklar ve doğrudan doğruya Tugaya bağlı olacaklardır. Bu amaçla tabur karargâhlarına birer ikmal subayı ile assubay verilecektir. Alay Karargâhının muhabere takımı Tugay muhabere takımıyla birleşerek bunlardan bir Tugay muhabere bölümü teşkil olunacaktı. İki piyade ve yarım ağır silah bölümü şeklinde birleştirilerek talimgâh adı altında teşkilatlanan depo birliği ve hizmet destek birlikleri emniyet ve disiplin bakımından bir Sahra Hizmet Komutanlığına bağlanmıştır. Talimgâhtaki muhabere kısmı da, Tugay muhabere bölümünün kuruluşuna katılacaktır. Alay Karargâh Bölüğündeki istihkâm takımı, dördüncü roketatar mangasının on erini roketatarlarıyla birlikte Tugay muhafız takımına, geri kalan erleri cephaneci olarak tanksavar takımına verdikten sonra, artanlar talimgâh emrine girecektir. Alayın havan bölümü, Tugay havan bölümü olacaktır. Alay karargâh kadrosundaki iki jeep'ten biri Tugay Komutan yardımcısına, diğeri talimgâh komutanına verilecektir. Alayın servis bölümündeki motorlu araçlar, ayrıca bildirileceği gibi, tahsis olunacakları birliklere katılacaklardır. Bu yeni teşkilat 5 Kasım 1950 günü saat 12:00 'ye kadar tamamlanacaktır. ⁽¹⁸⁵⁾

(184) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.125

(185) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.80.

Alayın lağvı konusunda Albay Celal Dora çok üzölmüş, müteakiben Alaya yazdığı emirde "Sebebi ne olursa olsun milli iradenin tasdiki ile teşkil edilen ve lağvıda ancak milli iradeye göre icra edilmesi icap eden alayımızın lağvı hakkındaki bu emrin maddi ve manevi mesuliyeti emri veren makama ait olmak üzere, asker olmamız itibariyle bila kaydüşart itaate ve emirlerin tamamen yerine getirilmesi karşısında bulunduğumuzdan emir muhteviyatının eksiksiz olarak yapılmasını" emretmiştir. (186)

(8) Tugay'ın Seoul'ün Kuzeybatısındaki Chong'dan Bölgesinin Emniyetiyle Görevlendirilmesi :

7 Kasım 1950 günü Mac Arthur karargâhından gelen 25 Ekim 1950 tarihli bir emirde, (187)

1 nci Tugay Komutanlığının 8 nci Amerikan Ordusu Komutanlığına bağlandığı bildirildi. Aynı gün saat 18:10'da Tugayın Seoul'ün 46 km. kuzeybatısındaki Munsan bölgesinin emniyeti ve düşman gerillacılarını arama ve tarama işleriyle görevlendirmek üzere 10 Kasım 1950 günü kuzeye hareket edeceği ve orada 25 nci Amerikan Tümen Komutanlığı emrine gireceği 8 nci Ordu karargâhından telefonla Tugaya bildirildi. Bu, Tugayın Amerikan ordusundan aldığı ilk ön emir oldu. Bunun üzerine Tugaydan birliklere gereken hazırlık emirleri verildiği gibi Munsan'a birde Konakçı grubu yollandı. Bu sırada Amerikalılar Tugaya yemeklerini pişirebilmeleri için 24 seyyar mutfak takımı verdiler.

Türk Tugayının bütün birlikleri ve eşyası motorlu araçlarla taşınmadığından, birliklerin aşağıdaki esaslara göre düzenlenmesi gerekiyordu: "Tugayın ister savaş için ve isterse yalnız yer değiştirmek amacıyla, bir yerden başka bir yere gitmesi gerektiği takdirde, bütün birliklerin cephanе, gereç ve eşyalarıyla birlikte yalnız kendi araçlarıyla toplu olarak hareket etmesine olanak yoktu. Tugay ancak mevcut araçlarına ek olarak kendisine yeter sayıda araç (yaklaşık 100 kamyon) verebildiği takdirde toplu olarak hareket etmesi mümkündü. Tugayın insan kuvvetini teşkil eden yaklaşık 5 000 kişinin ancak üçte bir miktarı motorlu araçlara sahip olduğundan, geri kalan üçte iki kısmının cephe gerisindeki hareketleri trenlerle yahut üst kademeden geçici olarak verilecek araçlarla sevk olunması gerekiyordu. Bu ek araçlar verilmediği için nakliyat kademeli olarak yapılıyordu. Gereği halinde ulaştırma

(186) Celal Dora : a.g.e., s.

(187) ATASE Arşivi: D.134.G.1.K.71.D1

bölüğü araçlarıyla bir piyade taburu taşınabiliyordu. Tugayın herbiri 2,5 tonluk 36 adet GMC kamyonu, 90 tonluk bir ağırlık taşıma yeteneğinde idi. Tugay birliklerinin cephane, gereç ve eşyası ise 233 ton ağırlığında idi. Bu suretle ulaştırma bölümü Tugay ağırlıklarının ancak üçte birine yakın miktarını bir defada taşıyabilirdi. Onun için geriye kalan ağırlıkların ya demiryolu ile yahut geçici olarak verilecek araçlarla, veyahut ileri giden, boşalarak geri dönecek olan araçlarla kısım kısım taşınması gerekiyordu. Kore tugayında havan yoktu. Bu sebeple, komutanlarla karargâhlara personel taşıt aracı olarak ciplerle römorklar verilmiştir. Birlik tamamıyla bindirilmiş olmadığı takdirde, ciplerin yaya yürümek zorunda bulunanlara ayak uydurması mümkün değildi." (188)

(7) Tugayın Chong'dan Bölgesine Gelmesi :

Tugayın motorlu birlikleri 10 Kasım 1950 sabahı Taegu'dan harekete başlıyarak Taejon-Chochiwon-Suwon-Seoul karayolu ile hareket ettiler. Yaya birliklerle cephaneye gereç ve eşya, demiryolu ile 13 ve 14 Kasım günlerinde Chong'dan bölgesine kısım kısım nakledildiler. Tugay bu bölgede 25 nci Amerikan Tümeninin emrine girdi. 13 Kasım 1950 günü motorlu birliklerden başkaca Chong'dana trenle varmış bulunan 1 nci Piyade Taburu, 25 nci Amerikan Tümeninin emriyle, 14 Kasım 1950 günü bu bölgedeki yol ve köprülerin emniyetini, oradaki Amerikan Taburundan teslim aldı. Tren kafileleri gelmeğe devam ediyordu.

Bu sırada Tugay karargâh kfilesinin bindiği tren, istasyonda beklerken trenin önünde heybetle dolaşan yiğit bir Türk nöbetçisi, karşıdaki kör hatta çekilmiş vagonlar arasından atılan kahpe bir kurşunla şehit edilmişti. Bu acı haber alındıktan sonra birliklerin şahlanan intikam hisleriyle beraber Kore Türk savaş birliğinin ilk muazzez şehidi, pis bir gerillanın kurşunu ile hemen ruhunu teslim etmişti. (189)

Bir gün önce de bir erimizi kamyon devrilmesi sonucu kaybetmiştik.

Amerikan 8 nci Ordu Komutanı Orgeneral Walker'in karargâhı Seoul'de bulunduğundan saat 16:00'da ordu komutanı makamında ziyaret etmek ve gereken emri almak üzere General Yazıcı, kurmayları ve Albay Celal Dora ile beraber gitmişlerdir. Ordu karargâhına gidildiğinde ordu komutanının o anda orada bulunmaması nedeniyle ordunun

(188) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.82.

(189) Turan Ergüngör : a.g.e., s.32

Kurmay Başkanı olan Tümgeneral ile görüşülmüştü. Tümgeneral; ilk söz olarak birliğimizin şimdiye kadar bir muharebeye girip girmediğini General Yazıcı'dan sormuş ve Yazıcı "İstiklal savaşından sonra Türk ordusunun muharebeye girmediğini ancak verilecek muharebe görevine hazır olduğunu söylemişti. Buna karşılık Kurmay Başkanı; sizin tarihinizi size yakın derecede biliyorum ve Türk ordusunun cidden muharip bir ordu olduğunu tarihlerinizde okuyorum. Bununla beraber muharebe görevi almadan ona hazırlıklı olmak ve bir egzersiz yapmak üzere size gerillacılarla savaş vazifesini vermeyi düşünüyorum." demişti. (190)

Karargâhı Kaesong'da bulunan 25 nci Tümen Komutanlığıyla temas edildi. 14 Kasım 1950'de, bu Tümen'den önce telefonla ve ardından yazılı olarak alınan emir gereğince Tugay, 15 Kasım 1950'den itibaren İmjin nehriyle Kaesong'dan kuzeye, Sibyon-ni'ye giden bir hat arasında, 25 km.lik genişlik ve 50 km.lik derinlikteki bir bölgeyi taramak, komünist çetelerine karşı emniyet altına almak ve yol ile köprüleri düşman hareketlerine karşı tıkamak göreviyle tertiplenerek bu bölgedeki Amerikan birliklerini değiştirmeğe başladı. bu suretle Türk piyade taburları büyük bir alana yayılmak zorunda kaldılar.

Kuzeye doğru çıkıldıkça her an arazi karakterinin de değiştiği görülüyordu. Tabii arızalar, keskin yarlar, sık çam ağaçları ile örtülü yüksek tepeler, kıvrılarak uzanan kenarındaki harap ve metruk köyler Kızıl diyarlarda ilerleniyordu. Her an bir tepe üzerindeki yeşil çamların arasından sürekli bir makineli tüfek ateşi ile karşılaşabilir veya bir viraj dönülürken bir tuzak bir bomba patlayabilirdi. Havanın kararmasıyla beraber yağmurda başlamıştı. Muharebeye giden veya muharebe eden bir asker için yağmur ve soğuk düşmandan daha düşmandır. Hele yağmur, insanın ruhuna gözyaşları gibi bezgin bir ruh haleti aşılar... Açık kamyonlardaki erkeklerimizin sefer torbalarından çadırları çıkarılmıştı. Keskin ve soğuga ve tepelerden boşanan yağmura rağmen çadırlarına sarılmış Türk delikanlıları umursamıyor ve hatta birbirleriyle yarenlik ediyorlardı. (191)

Bu hususta verilen 14 Kasım 1950 tarihli Tugay emrinde, bölgenin kuzey ve güneyinde, İmjin nehri vadisinin doğu ve batısındaki kesimlerde çete gaaliyetleri olduğu, bunların bölük, tabur ve alay kuvvetinde yer yer toplanıp taarruz ettikleri bildirildi.

(190) Celal Dora : a.g.e., s.82

(191) Turan Ergüngör : a.g.e., s.37

Bölgenin kuzey bölümüne memur edilen 2 nci ve 3 ncü Piyade Taburları ile Havan Bölüğü, Topçu Taburu (Bir batarya noksan), İstihkam Bölüğü, Tugay Karargâh Muhafız Takımının bir mangası, keşif ve sıhhiye takımlarından bir kısım, Tugay komutan yardımcısı Albay Celal Dora'nın emri altına verilerek bunlardan bir grup teşkil olundu. Bölgenin güney kısmını emniyet altında tutan 1 nci Piyade Taburu ile diğer birlikler ve teşekküller, karargâhı Chong'dan'da bulunan Tugay Komutanlığının doğrudan doğruya emrinde idiler. Türk kuvvetlerinin güvenliğiyle görevli oldukları bölgenin doğusundaki bölge, 25 nci Amerikan Tümeninin emrindeki 24 ncü Alayına ve batısındaki bölgede aynı tümenin 27 nci Alayına verilmişti. (192)

Türk birlikleri kendilerine ait bölgelerde geniş keşif ve emniyet düzenleri alarak 1950 Kasım ayının 19'una kadar komünist çetelerinin baltalama hareket ve faaliyetlerine engel olmaya çalıştılar. Yakalanan şüpheli kişiler Amerikalılara teslim edildi. Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin gerilerinde ikmal işlerini aksatmak, ulaştırma hizmetlerini güçleştirmek ve bu suretle cephede bulunmaları gereken birçok Birleşmiş Milletler Kuvvetlerini gerilerde tutup oyalamak amacıyla düşmanın, özellikle dağlık ve ormanlık bölgelerde bıraktığı yetişkin gerillacılara, geri gidemeyerek buralarda kalan küçük ve büyük silahlı kuvvetler de katılarak meydana gelen teşkilâtlı ve eğitilmiş bir çok komünist gerillacı grupları muharebe cephesindeki savaş hareketleriyle ayarlı ve güdümlü faaliyetlerde bulunuyorlardı. 25 nci Amerikan Tümeninden bildirildiğine göre, 17 Kasım 1950 akşamı bu civarda, Wandug bölgesinde 1 000 kadar düşman gerillacısı dağınık bir halde bulunuyordu.

Bundan başka, Tugay bölgesinin doğu ve doğukuzeyinde daha bazı gerillacılarda görülmüştür. Bu kuvvetler fırsat buldukça küçük ve yeteri kadar emniyet düzeni almayan birliklere saldırmakta ve tekrar teması kesip ortadan kaybolmaktadırlar. Bunlardan başka Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin gerilerinde ve hattâ ara yerlerinde hareket eden ve herbirinin kuvveti 1000 veya birkaç bin kişi olan daha bir çok gerillacı gruplar bulunuyordu. Bunların bir kısmı Kuzey Kore ordusunun Pusan Kıyıbaşından geriye, kuzeye bozgun şeklinde olan çekilmesi sırasında, çekilme yolları kesildiğinden, aradaki dağ ve ormanlarda kalan komünist kuvvetlerdir. (193)

Simalar aynı, lisan aynı ve harici görünüş aynı. Hangisinin Kızıl ve hangisinin demokrat olduğunu ayırt etmek nasıl mümkün olabilir? Acıyıp karınlarını doyurdukla-

(192) Kore Harbinde Türk Silahlı.....s.83.

(193) Kore Harbinde Türk Silahlı.....s.84.

rimız, en müşkül zamanlarımızda bizi arkadan vurmaya çalıştılar. Belki aksine olarak suçsuz ve günahsız bir çok Kore'li de kendi kardeşlerinin tutuşturduğu intikam hissi ve haklı bir emniyet endişesinin kurbanı olmuşlardır. Güney Kore bayrakları ise bir mana ifade edemezdi, zira her evde Güney ve Kuzey Kore olmak üzere iki bayrak vardır. Bu bayraklar gelen askerlerin nev'ine göre kapılara asılır. Fakat kendileri de Kuzey Koreli olmalarına rağmen bu köyler halkının Kızılardan çok korktukları belli idi. Çeteler köylünün bütün yiyeceğine mecburi ortak olmuşlardı. (194)

Sarmuen bölgesinde 4 200 kişilik düşman grubunda temizleme görevi de alan Tugay(195)

15-19 Kasım günlerinde düşman gerillacılarının faaliyette bulundukları Kaesong'un kuzey ve kuzeydoğusunda Yesong ile İmjin nehri arasında bulunan 30-40 km. derinliğindeki bir sahayı taramış ise de, bu süre içinde 18 Kasım günü ikinci tabur bu bölgede gerillacılarla temasa gelerek yapılan taarruzda düşmana 25 ölü ve bir hayli yaralı verdirdikten sonra 45 kişiyi de yakalamıştır. (196)

Bu şekilde; Vatana sadakat ve tarihe liyakat dileğiyle görev alan süngüleri bilenmiş, silahları temizlenmiş, azmi ve iradesi şahlanmıştı. İlk vazifeniz, huzur ve emniyet kundakçılarını, çete sürülerini temizlemektir. Bundan da öyle bir sürat ve maharet gösterirler ki Tugayı biraz da denemek maksadıyla, tevcih edenler, başarının teknik sırrını bizden öğrenmeye mecbur kaldılar. İlk imtihan, büyük bir muvaffakiyetle verilmiş, "asil doğmuş insanların ilk darbelerinin dahi üstad darbeler olacağı" bir kere daha anlaşılmıştı. (197)

(8) Tugayın Kunuri Bölgesine Hareketi :

9 ncu Amerikan Kolordusu, yakında 8 nci Ordunun yapacağı genel taarruza katılmak üzere hazırlanıyor ve bu sebeple 25 nci Amerikan Tümeni Pyongyang'ın 48 km. kuzeyinde Sunchon bölgesinde toplanıyordu. Bu sırada Türk Tugayı da 25 nci Amerikan Tümeninin 17 ve 18 Kasım tarihli harekât emri gereğince 9 ncu Amerikan Kolordusunun ihtiyatını teşkil etmek üzere 22 Kasım 1950'de kuzeye, Kunuri'ye hareket için gereken hazırlıkları yapmağa başladı. Bunun için Tugay karargâhının komuta kademesiyle bir ön heyet (konakçı), 20 Kasım sabahı Chongdan'dan Pyongyang'ın 75 km. kuzeyinde Ku-

(194) Turan Ergüngör : a.g.e., s.

(195) ATASE Arşivi : D.134.E.1.K.71.D.1

(196) Celal Dora : a.g.e., s.87

(197) Mustafa Kepir : Kore Kahramanlarına Radyodan Seslenişler,

nuri bölgesine hareket ettiler. Geniş bir tarama ve emniyet alanına dağılmış bulunan Türk birliklerinin 20 Kasım akşamına kadar Kaesong-Kumchon bölgesinde toplanıp hareket hazırlıklarında bulunmaları emrolundu. Bunun için Tugay önce yol boyunca toplanmış ve 21 Kasımdan itibaren harekete başlamıştır.

Türk birliklerinin kuzeye taşınması için 25 nci Amerikan tümeninden 200 kamyon verilmesi vaadedilmişti. Gece saat 24:00 olduğu halde tümenden bir tek vasıta dahi gelmemiş ve tugayın 22 Kasım günü cepheye hareketi şüpheye düşmüştü. bu maksatla 22 Kasım günü daha evvel bölgemizi teslim almaya gelmiş olan ve karargâhıyla Kaesong'da bulunan 28 nci İngiliz Tugay kumandanını ziyaret eden Albay Celal Dora yardım talebinde bulunmuş maalesef bu tugaydan da bir yardım alınamamıştır. Sonuçta kendi yağımızla kavrulmaktan başka hiç bir çare kalmamıştı. (198)

Bulunulan Chonghandan ve Kaesong bölgesinden intikal edilecek Kunuri'ye kadar olan mesafe 300 km idi. Birlikler 22 Kasımdan itibaren toplanma bölgesinden, bindirilmiş dört grup halinde Seoul-Pyongyang yoluyla Kunuri'ye hareket ettiler. Tugay karargâhıyla motorlu kısımlar 23 Kasım 1950'de, yaya birlikler 24,25 ve 26 Kasım günlerinde Kunuri bölgesine vardılar (topçu taburu hariç).

(9) Tugay Topçu Taburunun 8 nci Ordunun Genel Taarruzunda 25 nci Amerikan Tümenini Desteklemesi :

Birleşmiş Milletler Başkomutanlığınca, 24 Kasım 1950 sabahı başlaması kararlaştırılmış bulunan genel taarruzdan Tugaya bilgi verildi. Motorlu topçu taburu bu taarruzda 25 nci Amerikan tümenini desteklemek üzere 21 Kasım 1950 günü saat 08:30'da Chong'dan'dan kendi araçlarıyla hareket ettirildi. Bu suretle topçu taburu 22-23 Kasım 1950 gecesi Amerikan İrtibat Kurulu Başkanı Albay Gumby'nin aracılığı ile 25 nci Amerikan Tümeni bölgesinde toplanan diğer beş Amerikan topçu taburunun yanında mevziye girdi.

Tugay Kunuri'de Kolordu ihtiyatına gireceği için karargâhta İngilizce konuşabilen bir kurmay subay (2 nci şube Md.) kolordu karargâhına irtibat subayı olarak gönderildi. Gidilecek bölgenin 1/50 000 ölçekli haritalarında 40 takım kolordudan alınarak Tugay karargâhı 2 nci şubesince, bölüklere bir iki takım düşecek şekilde dağıtıldı.

24 Kasım 1950 günü Tugay'ın Kunuri'den itibaren muhtemel kullanılış tarzları tartışılarak, buna göre çeşitli istikametlere giden yollar, bu arada Tokchon'a giden yol da keşfettirilmiştir. (199)

(198) Celal Dora : a.g.e., s.89,90

(199) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.147,; Kore Harbinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri : a.g.e., s.85.

VII. TÜRK TUGAYININ MUHAREBEYE GİRMESİNDEN ÖNCEKİ GENEL DURUM :

Türk Tugayı 17 Ekim'de Pusan Limanına ulaşmış ve 18 Ekim'den itibaren asker karaya çıkmaya başlamıştı. Fakat geç kalınmış mıydı? Harp neredeyse bitmek üzereydi. Tugay askerleri böyle düşünüyorlardı ve haksızda sayılmazlardı. Hepsinde kat'i zaferi hedef tutan bu büyük taarruza katılma arzusu vardı. Kore'ye gelipte muharebeye girmeden turist gibi dönmek cazip görünmesine rağmen, evvelce de anlatıldığı gibi birçok bakımdan temenni edilmiyordu. Vatan savunmasının en kıymetli ve hatta biricik faktörü olan Mehmetçikleri, ateş altında, muharebe meydanlarında tecrübe etmek 30 seneye yakın bir sulh devresinde nutuklar, destanlar ve menkıbelerde irsi hasletimiz olarak övündüğümüz muhariplik kabiliyetini ölçebilmek, merakında idiler. Çok iyi biliyorlardı ki zaferler kazanabildiği takdirde (Türkler artık eski muhariplik kabiliyetlerini kayıbetmişlerdir.) şeklindeki propagandaları da kökünden tırpanlanacaktır. ⁽²⁰⁰⁾

Pusan'a çıkan Tugayın trenlerle 120 km. kadar Batı'daki Taegu kentine intikal ettiği 22 Ekim'de ise ordan 700 Km. ötedeki Pyongyang aşılmış, Doğuda Amerikan Denizi Piyade Tümeni Wonsan çıkartmasını tamamlamış, Yalu'ya 100-120 Km.lik bir mesafeye ulaşılmıştı. Tarihler 1 Kasım gününü gösterdiğinde Birleşmiş Milletler Ordusundan aylardır, dövüşmekte olmanın ve şu son birbuçuk aydır Kuzey'e doğru yüzlerce kilometrelik koşuşturmanın yorgunluğu hissedilmekteydi.

Üstelik kış da gelmişti. Güneye nazaran daha yüksek olan Kuzey Kore dağlarının doruklarında yer yer kar yağıyor, Sibirya'dan esen soğuk rüzgarlar insanın elini yüzünü dağlıyordu.

Kuzey-Güney yönünde Kore yarımadasını boydan boya ikiye bölen dağlar, burara 100 Km. kadar bir genişliğe ulaşıyor, daha sarp yükseklikleri ve derin vadileriyle geçilmez bir hal alıyordu. Bölgede güneye oranla yollar daha kötü hele doğu-batı doğrultusundaki yan yollar yok denecek kadar azdı.

(200) Turan Ergüngör : a.g.e., s.47.

Bu yüzden batıdaki 8 nci Ordu ile, doğudaki 10 ncu Kolordu ve Güney Kore birlikleri arasındaki bağlantı, hemen hemen kaybolmuştu.

Bugünlerde beklenmez bir şey daha oldu. Yalu'ya yaklaşan 1 nci Amerikan Süvari Tümeni ve onun doğusundaki 2 nci Güney Kore Kolordusunun bir tümeni şiddetle bir düşman saldırısına uğradılar. (201)

Güney Kore Tümeni parçalandı. 1 nci Süvari Tümeni ise 600'ün üzerinde kayıp ve rerek zorlukla çekilebildi. Doğu kıyısındaki 10 ncu Kolordu ve Güney Kore Tümenlerinden bazıları da saldırıya uğramışlardı. Birleşmiş Milletler Ordusu şaşırmıştı. Bu, Kuzey Kore Ordusunun ölümünden önceki son çırpınışı mıydı? Yoksa, son günlerde tek tük tutsak edilen Çinlilerden anlaşılacağı gibi Kuzeye Çinliler mi girmişti ve bunlar onlar mıydı?... (202)

Yalu'ya 20 kilometre kadar sokulan 24 ncü Amerikan Tümeni ve bazı Güney Kore birlikleri geriye döndüler. Ve bir Güney Kore birliği kıyısına vardığı Yalu nehrinden alınan bir şişe suyu Cumhurbaşkanı Syngman Rhee'ye hediye etmek üzere beraberrinde getirmeyi başarmıştı. 7 Kasım'da Birleşmiş Milletler Ordusunun Kuzey Kore topraklarında ulaştığı bu hattın erişebileceği en ileri hat olduğunu bilmiyordu. Ve yine şu sıralarda bile Çin kuvvetlerinden bir kısmının aradaki dağlık bölgede Birleşmiş Milletler Ordusunun 30-40 kilometre kadar gerisinde kaldığından haberdar değildi. (203)

Zaten bu günlerde Mac Arthur'un emri'de karargâhlara ulaşmıştı. "Tüm ordu 24 Kasım'da taarruza geçerek son düşman direnişini de kıracak ve hududa kadar Kuzey Kore'nin bütününe işgal edecekti."

Ve 28 Kasım gününün sabahında doğuda 1 ve 3 ncü Güney Kolorduları ile 10 ncu Amerikan Kolordusu; ortadaki dağlık bölgede 2 nci Güney Kore Kolordusu ile Batıda 1 nci ve 9 ncu kolordulardan oluşan 8 nci ordu askerleri ileri harekete geçtiler. Kar yağmıyordu ama eksi 10 dereceyi bulan bir Sibiryaya ayazı insanın içine işliyordu.

Türk Tugayı, yeni silahlarla atışlarını tamamlamış sonra Seoul'ün kuzeyine çıkarak beş gün kadar gerillalara karşı geri bölgenin güvenliğini sağlamış, 24 Kasım taarruzunun başlamasından iki gün evvel bir kısmıyla ve sonra iki günde tümüyle batıdaki, 9 ncu Amerikan Kolordusunun ihtiyatını oluşturmak üzere cepheye Kunuri yakınına gelmişti.

(201) Korean Frontier : a.g.e., s.47

(202) İbrahim Artuç : a.g.e., s.

(203) Robert J.Donovan : a.g.e., s.127

Yine bugünlerde Çin Ordu Komutanı Lin Piao da tüm hazırlıklarını bitirmiş, Birleşmiş Milletler Ordusunun mevzilerinden çıkarak harekete geçmesini beklemekteydi. 13 Ekim'den beri geçen bir ay, on gün içinde, tam 300 000 Çin askeri; Yalu nehrini güneye geçmiş ve Birleşmiş Milletler Ordusunun karşısındaki yerini almıştı. 50 bini aşkın Kuzey Kore Ordusunu da buna eklersek en az 350 bin kişilik bir Komünist Ordu bekliyordu.

Yalnız 350 bin kişilik cephedeki ordu da değil; bir plan içinde Birleşmiş Milletler Ordusunun gerisini allak bullak eden gerilla kuvvetlerini de buna eklemek lazım ki o tarihte gerilla sayısının yaklaşık 150 bine ulaştığı tahmin edilmekteydi. Güney Koreli yandaşları da caba. ⁽²⁰⁴⁾

Bunlardan ayrı yaklaşık olarak 500 bine yaklaşan diğer bir Çin ordusu da Yalu kuzeyinde Mançurya'da yığılmakla bitirmek üzereydi. Bu ordusunda her an Yalu'yu güneye geçmesi beklenebilirdi.

İleri harekâtın başladığı o soğuk 24 Kasım sabahı ordusu kötü kaderine doğru yürürken General Mac Arthur, kıtalarına moral vermek için Tokyo'dan Kore'ye gelmişti. ⁽²⁰⁵⁾

Cephede herşey normal görünüyordu. taarruzun ikinci günü de 8 nci Ordu birlikleri önündeki düşmanı atarak ilerlemesine devam etmekteydi. Zaten Türk Tugayının Munson'dan Kunuri'ye hareket ettiği gün, 22 Kasım'da, karargâhın bazı personeli ile birlikte Kunuri yakınındaki 9 ncu Kolordu Komutanlığını ziyaret eden ve Kolordu Komutanı General Coulter ile görüşen General Tahsin Yazıcı da görüşte duyduklarından memnun olmuş ve neşe içinde ayrılmıştı. 9 ncu Kolordu solda, 25 nci ve 2 nci Amerikan Tümenleriyle cephedeydi. Şimdi ihtiyatına Türk Tugayını alınca durumunu daha da sağlamlaştırdı.

Bugün, yani 25 Kasım sabahı da o yöredeki 2 nci Amerikan Tümen Karargâhı ziyaret edilmişti. Tümen Komutanı Tümgeneral Keiser'de, dünden beri cephedeki birliklerinin normal şekilde ve önemli bir dirençle karşılaşmadan ilerlediklerini söylemiş, harita üzerinde açıklamalarda bulunmuştu. ⁽²⁰⁶⁾

24 Kasım'da başlayan ve Birleşmiş Milletler Başkomutanlığınca Mançurya sınırlarına kadar devam ettirilmesi kararlaştırılan genel taarruz hareketinden maksat, Kuzey Kore kuvvetlerini Kore dışına atmak idi. Nitekim, bu karar gereğince 8 nci ordunun taarruzu plana göre devam etmekteydi.

(204) Celal Dora : a.g.e., s.96

(205) Reminiscences General of the Army Douglas Mac Arthur: a.g.e., s.372

(206) İbrahim Artuç : a.g.e., s.

VIII. KUNURİ DESTANI

Kunuri destanı bir oyalama, çemberi yarma ve kurtulma ve Çinlileri imha muharebesidir. Bu muharebede Türk Tugayı Birleşmiş Milletlerin kuşatılmasını önlemiştir. Taarruza geçen Kızıl Çin askerleri, yağız çehreli, heybetli Türk askerlerine çarpmışlar, süngü takıp naralarla saldıran Türklerin karşısında mihlanıp kalmışlardır. Türk süngüleri o anda 200 Çinliyi yere sermiş, bu menkıbe Amerikan hatları arasında bir kuvvet ilacı gibi yayılarak onları da harekete geçirmiştir. Destanın yaratılması aşağıdaki gibi gelişmiştir. (207)

A. 1 nci Tugayın Kunuri'de Toplanması :

26 Kasım 1950 akşamı Türk Tugayı (topçu taburu eksik) Kunuri bölgesinde konmaya geçmişti. (208)

Sayıca üstün Komünist Çin kuvvetlerinin 26 Kasım 1950 sabahı 8 nci Amerikan Ordusunun cephesiyle sağ yanına büyük kuvvetlerle karşı taarruza geçtiği o anda Türk Tugayı, 1 nci ve 9 ncu Amerikan Kolordularından kurulu olan 8 nci ordunun sağ gerisinde Kunuri ve güneybatısında toplanıyordu. Türk Tugayı 24 Kasım saat 10:00'dan beri harekât bakımından taarruz halinde bulunan 9 ncu Amerikan Kolordusunun emrine verilmişti. 26 Kasım 1950 günü başlayan Komünist Çin taarruzu dolayısıyla durumun birdenbire Birleşmiş Milletler kuvvetleri aleyhine dönmesi ve Tokchon'un sarılması üzerine 9 ncu kolordunun ve dolayısıyla 8 nci Ordunun sağ yan ve gerileri düşmana açılmış ve bu sebeple ciddi bir kuşatılma tehlikesine maruz kalınmıştı. (209)

Bu sırada Tugay Komutanı, 26 Kasım saat 14:40'da Kunuri'nin yaklaşık 7,5 km. kuzeybatısında Unhung-ni, bulunan 9 ncu Amerikan Kolordusu karargâhına davet olundu. Tugay Komutanı yanına yardımcısı ile kurmay başkanını ve gereken diğer subayları alarak gitti.

(207) ATASE Arşivi: D.134.G.1.K.71.D.1; Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.221

(208) Kore Harbinde Türk Silahlı s.87

(Genelkurmay Başkanlığının bu dökümanı arşivdeki belgelere göre hazırlanmış olan bu eserin Kunuri muharebelerine ait kısmı müsvedde halinde iken önceden 1 nci Tugay Komutanı General Tahsin Yazıcı ile Tugay Harekât Şube Müdürü Kur.Bnb.Faik Türün tarafından gözden geçirilmiş ve lüzumlu gördükleri yerlere düşüncelerini not halinde metin üzerinde belirtmişlerdi. Bu itibarla bu bölümde "Tugay Komutanının notlarına göre" veya Tugay harekât şube müdürünün notlarına göre" ifadeleriyle geçen pasajlar kendilerinin muharebeler sırasında tutmuş oldukları notlar olmayıp, Kore'den döndükten sonra müsvedde metin üzerine yazmış oldukları notlardır.)

(209) The History of The United Nations Forces in The Korean War; s.629 ; Reminiscences General of the Army Douglas Mac Arthur: s.374 : United States Army in The Korean War; Washington 1990,s.69

Kolordu Harekât şubesindeki durum haritasında 8 nci Ordu muharebe cephesinin orta kesiminde, özellikle Tokchon bölgesinde, 2 nci Güney Kore Kolordusuna düşmanın yaptığı karşı taarruzun neticesi olarak, bu kolordu cephesinin derinliğine yarıldığı görülmüyordu. Kolorduya gelen bilgilere göre, Amerikalıların 24 Kasım 1950'de giriştikleri genel taarruz sırasında Mançurya sınırlarında 340 000 kişilik bir komünist Çin ordusu yığınak yapmıştı. Kuzey Kore kuvvetleri arasında bazı Komünist Çin tümenleri vardı. Bunlardan 9 ncu Amerikan kolordusu cephesinde bulunan düşman 30 000 kişi kadar tahmin olunuyordu.⁽²¹⁰⁾

9 ncu Kolordu Komutanı Tümgeneral Coulter, 26 Kasım saat 15:30'da Kolordu Harekât şubesine gelerek, orada bekleyen Tugay Komutanına hitapla, az önce 8 nci Ordu Komutanıyla telefonla konuştuğunu söyledi ve harita başında ağzından şu emri verdi: "2 nci Güney Kore Kolordusu geriye çekiliyor. Tokchon şehri düşman tarafından kuşatılmıştır. Düşman, Kolordunun sağ tarafını tehdit etmektedir. Türk Tugayı Kunuri-Tokchon yoluyla hareket ederek Tokchon'u işgal edecek,⁽²¹¹⁾

Buradan 9 ncu Kolordunun sağındaki 2 nci tümen ile bağlantı sağlanacak ve Tokchon'dan Hyangsang ve Changsang-ni üzerinden kuzeybatıya giden yolu emniyet altına alacaktır."⁽²¹²⁾

Kolordu Komutanı devamlı şu bilgileri verdi: "1 nci Süvari Tümeni (bu tümen gerçekte motorlu bir piyade tümeni teşkilatında olup eskiden bir süvari tümeni olduğundan eski isim ve numarasını bir gelenek olarak taşımaktaydı).⁽²¹³⁾

Kunuri'nin 30 kilometre kadar güneyinde Sunchon bölgesinde toplanmaktadır. Bunları yarın sabaha kadar toplayabileceğimizi sanıyorum. Topçunuz size Kunuri'de katılacaktır. Hemen hareket etmeniz çok emniyetlidir. Bu kasabayı (Tokchon) almak üzere muhtemelen muharebe edeceksiniz."

Kolordu Komutanı emrini bitirdikten sonra, bir yardım isteği olup olmadığına Tugay Komutanına sordu. Tuggeneral Yazıcı'da cevap olarak:"Piyade taburlarının motorlu taşıt araçları olmadığını ve 60 km. kadar uzakta olan Tokchon'a sürat

(210) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.148,149; Celal Dora: a.g.e., s.98,99; Turan Ergüngör:a.g.e., s.50, The History of The United Nations Forces In The Korean War:a.g.e., s.629, Major R.C.W. Thomas O.B.E.:a.g.e., s.51,52 David Rees:Korea The Limited War; New York 1964, s.314, Bevin Alexander:a.g.e., s.157

(211) ATASE Arşivi: D.134.G.1.K.71.D.1.

(212) United States Army In The Korean War: a.g.e., s.71

(213) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.88.

le gidebilmek için kamyona ve ayrıca tank'a ihtiyaç olduğunu bildirdi." Kolordu Komutanı " Bu ihtiyaçlarının sağlanacağını, bir tank takımı ile 50 kadar kamyon verileceğini" vaat etti.

Tugay Komutanının durum hakkında biraz bilgi istemesine karşı, Kolordu Komutanı kendisinin de fazla bir bilgisi olmadığını söyledi ve Tokchon bölgesinden son gelen bir pilotun ifadesine göre bu mevkiin batısındaki sırtların düşman tarafından tutularak, yolun burada kapatıldığını ilave etti. Bunun üzerine Tugay Komutanı, Kolordu Karargâhından hareket etmezden önce, birliklere telefonla, hareket için ön emir verdiği gibi karargâha dönüşte gereken diğer emirleri verdi.

Kolordu Komutanından alınan emir esnasında orada bulunan Kurmay Binbaşı Faik Türün o anı şöyle anlatmaktadır: Harekât odasındaki harita da Tokchon istikametine doğru bir iki kırmızı ok ve Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin ulaşmış oldukları hat dışında fazla bir şey görülmüyordu. Kolayca anlaşılacağı üzerine Tugaya 9 ncu Kolordunun (tabiatıyla onun batısındaki 1 nci Amerikan Kolordusunun) açılması muhtemel sağ yanını koruma görevi veriliyordu. Ancak alınan bu emirde ve müteakiben 24 saat sonra telsizle ulaştırılan ikinci emirde genel durum ve dost kuvvetlerine yapacağı harekât hakkında bilgi yoktu. Çünkü Kolordu Komutanlığı da o sırada fazla bir şey bilmiyordu. Sonrada öğrenilenlere göre BM kuvvetleri stratejik bir baskına uğramıştı .⁽²¹⁴⁾

Türk Tugaylarına verilen vazifenin bir şehri kurtarmak ve mahsur olan kuvvetlerin imdadına koşmak gibi, muvaffakiyet halinde milletimiz için çok müsbet akisler yapmaya müsait olması Tugay personelini muharebeye iştahlandırmıştı. O anı anlatan Yüzbaşı turan Ergüngör şöyle demektedir: İlk esaslı muharebe vazifesini aldığımız o andaki ruh haletimizi çok iyi hatırlıyorum: memlekete bir zafer müjdesi gönderebilenin bir heyecanı içindeydik. Yürüyüş müddetince bölük ve takım komutanları erlerin arasına girerek alınan muharebe vazifesinin mahiyet ve ehemmiyetini anlatıyorlar, onları teşvik edici konuşmalar yapıyorduk.⁽²¹⁵⁾

" 26 Kasım 1950 günü Türk Tugayı (Kunuri-Tokchon) yoluyla 9 ncu Kolordu tarafından 2 nci tümenin sağına sevk edilmesiyle 2 nci Kore Kolordusunun bozgunu neticesi, 2 nci tümenin açılan sağ yanına yönelecek tehlikenin karşılanacağı ümit ediliyordu. Bu durum 8 nci Ordu karargâhından Tuggeneral Marshall bir aspirin tüpü tapasıyla taşan bir bira fıçısının ağzının kapanmak istemesine benziyordu." demektedir.

(214) Faik Türün: Kore Harbinde Türk Tugayı, Gaziler Dergisi, Yıl.1, Sayı:1/104, Kasım-Aralık 1985, s.7. (Emekli Orgeneral Faik Türün, 1 nci Kore Tugayı Harekât ve Eğitim Şube Müdürü olup daha sonra 1 nci ve 3 ncü Ordu K.lıkları yapmıştır.)

2 nci Kore Kolordusunun bölgesi boşalmıştı. Solundaki Amerikalıların o kolordunun akibetinden 26 Kasım günü geç vakte kadar haberleri yoktu.

9 ncu kolordu, Türk kuvvetlerinin böyle bir duruma karşı bir emniyet kuvveti olarak sevk etmekteydi. (216)

Bağlanmasından normal olarak bir fayda olmamakla beraber vazife, usulen tugay 2 nci tümene bağlanıyordu.

Kendi muharebe durumu ile fazla meşgul olan Kaiser (2 nci tümen kumandanı) bağlı birliği ziyaret etmedi, görmedi. Ve kumandan muavini General J.S.Bradley, ne de yüksek rütbeli subay bu ziyaret vazifesini yapmağa memur edildi. Netice olarak Türk Tugayı Kore toprağında, ilk muharebesinde bir kazanın ortasına atılarak ümitsiz ve karanlık bir vaziyette yalnız başına dastsuz bırakılmış oldu. (217)

Düşman taarruzu tam hızla, baskınla ve sert bir vuruşla yapmıştı. Bu husus taarruzun ve etkilerinin büyüklüğünü derhal ve doğru olarak kavramaya adeta engel oluyordu. Bu durumda Türkler kendilerine gösterilen hafif bir ışıkla yapabileceklerinin iyisini yapmaya çalışacaklardı.

B. Kunuri ve Tokchon Arasındaki Arazi ve Yol Durumu :

26-30 Kasım 1950'de dört gün süren muharebelere Tugayca "Kunuri Muharebeleri" adı verilmiştir. Kunuri kasabası, Chongcon nehrinin doğusunda ve kuzeye giden büyük şose ve demiryolu üzerindedir. Tokchon ile Kunuri arasında orta yerde kuzeyden güneye uzanan Karilyon sıradağları vardır. Bölge genel olarak dağlık ve yolsuzdur. (218)

Tokchon'a gitmek için Kunuri'den başlayarak doğuya doğru giden ve düzce araziden geçen Kaecheon suyunu izleyen bozuk şosedan yürümek zorunludur. Bu yol Wawon'dan sonra Karilyon dağına tırmanmaya başlar. Doruk çizgisine kadar yol dik, dar, dönemeçleri çok sert çok kıvrıntılıdır. Dağın doruk çizgisinden sonra doğuya inen yol kısmı da aynı şekilde çok sert virajlı, dar ve bozuktur. Yol Wawon güneyinde ve Kaecheon Kunuri arasında dar boğaz halindedir. Yolun geçtiği arazi kayalık, uçurumlu ve etrafı yolsuzdur. (219)

karilyon dağının iki yamacında motorlu araçların yol dışına çıkmaları olanak dışıdır. bu dağda bir kamyon geri dönmeyiz. Geri dönebilmek için düz bir yer aramak zordur. Düzlük yerlerde de kayalık dolayısıyla motorlu araçlar yolu terkedemez.

(216) Ulus, 29 Kasım 1950.

(217) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.154; Lütfü Şel : a.g.e., s.227; The History Of The United Nations Forces in The Korean War.s.635

(218) T.R.Fehrenbach:a.g.e., s.303

) Kore Harbi (1950) Si

26-27 Kasım 1950 gecesini Kunuri'nin batıgüneyindeki karargâhında geçiren Tugay Komutanı, 27 Kasım 1950 saat 04:30'da Choyang-myon'da grup komutanı Albay Celal Dora'nın yanına gelerek bugün yapılacak yürüyüş hakkında onunla görüşmüş ve anlaşmışlardır. (220)

Tugay Komutanının notlarına göre: "26-27 Kasım 1950 gecesi düşmanla herhangi bir temas olacağını düşünülmemesi, araçların ileriden dönme saatleriyle Kolordudan ne zaman gönderileceklerinin belli olmaması, araçlı ve araçsız birliklerle karışık bir yürüyüş kolu tertip etmenin güç olması, birliklerin bir an önce Choyang-myon bölgesine varıp yemek yemeleri ve ertesi sabah yapılacak ileri yürüyüşten evvel birkaç saat uyuyup dinlenmelerini temin sebepleriyle, birliklerin parça parça yürümeleri Tugayca zorunlu görülmüştür.

C. Tugayın İleri Hareketi :

26 Kasım 1950 saat 18:00'de harekete geçen pekiştirilmiş keşif birliğinden beş dakika sonra Tugay birlikleri yaya, sonra kademeli olarak motorlu halde yola çıktılar. Birliklerin Choyang-myon'a varmaları gece yarısından sonraya ve konup istirahate geçmeleri ise 27 Kasım 1950 saat 03:00'e kadar sürmüştür.

Tugay 26-27 Kasım 1950 gecesini boğazda istirahat ederek geceyi geçirmişti. Emniyet düzeni almak görevi 1 nci Tabura ve Choyang-myon boğazının doğusuna sürülen keşif birliğine verilmişti. Tugay karargâhı Kunuri'de kalmıştı. Tugaya katılan motorlu topçu taburu da, Song-yong kuzeyi ve kuzeybatısında yol boyunca ordugâh kurmuştu. Bu gece kuzey yönünden güneye çekilen 70 kadar mülteci yakalanarak Taburca sorguya çekildikten sonra, bunlar ve diğerleri Tugayın inzibat takımı tarafından toplanarak Kunuri'ye Kolorduya sevk olundular. (221)

Türk Tugay Komutanlığının 26 Kasım 1950 saat 17:20 harekât emrini almış olan Tugay Komutan Yardımcısı Albay Celal Dora, 27 Kasım sabahı Kunuri'den Choyang-myon'a gelen Tugay Komutanı ile görüştüktan sonra, Tugayın da görüş ve düşüncesine uygun olan yazılı grup emrini vermiştir.

Muharebe grubu emrine göre, mürettep motorlu keşif kıtası 27 Kasım 1950 saat 06:00'da anayoldan Tokchon istikametinde yürüyüşe geçti. Bu birlik bölgeden bölgeye sıçramak suretiyle hem keşif yapacak ve hemde sağ kolun ilerlemesini örtecekti.

Keşif birliğinin ardından 1 nci Tabur saat 06:30'da yaya olarak yürüdü. Bu sırada ortalık ağırıyordu. Sağ kol hareket etmeden önce ve yürüdükten sonra, şose boyunca

(220) Kore Harbinde Türk Silahlı...s.91.

(221) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.156

doğudan batıya küçük gruplar veya tek kişiler halinde, kadınlı erkekli, çoğu silahlı ve Güney Kore üniformalı göçmenler geçiyorlardı. Sorulan sorulara cevaben asker üniformalıları, 7 nci Güney Kore Tümeninden olduklarını, birliklerinin düşmanın taarruzuna uğrayarak bozulup dağıldığını ve Sungchon'da toplanmak emrini aldıklarını söylüyorlardı. Bunlar kısmen inzibat birliğince toplanarak Kunuri'ye 2 nci Amerikan Tümeninin esir toplama yerine sevk edildiler. Bu asker döküntülerinin ve göçmenlerin geçişi akşama kadar sürmüştür.

Muharebe grubu komutanı Albay Celal Dora, beraberinde Tugay Muhabere takımının telsiz arabası ve yanındakiler olduğu halde 27 Kasım 1950 günü Choyang-myon'dan harekete ederek yaklaşık saat 09:00 da sol kolun anayoldan ayrılacağı noktaya geldiğinde 2 nci Taburun buraya gelmediğini, orada bekleyen 2 nci bölük komutanından haber aldı. Bunun üzerine 2 nci taburu aradıysa da bir türlü bulamadığından, bir subayı ciple geriye göndererek sol kolun yanlışlıkla Wawon'un yaklaşık bir kilometre kuzeydoğusunda anayoldan kuzeye ayrılan başka bir patikaya saptığını ve bu patikada bir kaç kilometre yürüdükten sonra sarp ve ormanlık bir arazide bir keçi yoluna girdiğini öğrendi. Bu haber üzerine kol geriye çevrilerek anayola sokuldu ve neticede sol koldan artık vazgeçildi.

27 Kasım 1950 sabahı gün ısrırken 2 nci Taburu izleyerek topçu taburu hareket etmişti. Bunun ardından 3 ncü Piyade Taburu, istihkam ve muhabere bölüklerinin geri kalan kısımlarıyla uçaksavar bataryası yürüyüş kolundaki yerlerini aldılar.

Amerikalı irtibat subaylarından muharebe yüzbaşısı Lorenzo'nun emrine 9 ncu Kolordudan verilen telsiz arabası, Tugayla Kolordu arasında gereken irtibatı sağlıyordu. Bununla beraber 27 Kasım sabahına kadar kolordudan yeni bir emir ve düşmana dair bir haber alınmadığı gibi, henüz düşmanla bir temas olmamıştır. Bundan başka, oradaki arazinin sarplığı olanak vermediğinden Amerikan tümeninin sağındaki 38 nci Alayla bağlantı kurulamamıştır. (222)

27 Kasım 1950 günü yaklaşık saat 14:30'da 9 ncu Amerikan Kolordusunun telsiziyle (Tugaydaki Amerikan muhabere yüzbaşısı Lorenzo idaresindeki Amerikan telsiz postası aracılığıyla) Tugay Komutanlığına iki saat kadar geçikmiş olan şu Kolordu emri geldi. (223)

(222) Kore Harbinde Türk Silahlı.....s.96.

(223) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.159, :The History of The United Nations Forces in The Korean War: s.631

"Tokchon'a gidilmeyecektir. Dün gece kanyonlardan indiğimiz yerin 10 000 yarda (9140 metre) doğusunda kalarak yolu kapayınız. Chongsang-ni'de bir alay kadar düşman vardır

Emir bu kadardı. Kolordunun maksadını bilhassa 2 nci Tümenin durumuna, Kore Kolordusunun akibetine ait hiç bir bilgi verilmemişti. (224)

Bu emir alındığı zaman 3 ncü Piyade Taburu ile topçu taburu, istihkâm bölüğü, uçaksavar bataryası ve muhabere bölüğünün bir kısmı 1 nci Piyade Taburunu takip ediyorlardı. Sol kolu teşkil eden 2 nci Piyade Taburu ile 2 nci Bölük ve Tugay Havan Bölüğü yanlış yoldan asıl şoseye henüz yeni dönmüş bulunuyorlardı. Bu sırada Tugay Komutan yardımcısı ve Tugay Kurmay heyeti Aril-lyong'a geri dönmesi bu taburun, Tugayın ilerdeki birliklerinden yaklaşık 4-5 km kadar ayrılmasını gerektirmiştir.

Tugay Komutanı Kolordu emrini aldıktan sonra, durumu kısaca muhakeme etmiş ve neticede, tugayı Yongdong-ni bölgesine ilerleterek orada toplayıp, savunma ve yolu kapama tertipleri almayı Tugayın o andaki durumuna göre mümkün görmemiştir. Çünkü duruma göre, bu bölge tugayı tehlikeye düşürebilecek kadar çok ilerdeydi ve bugünkü yürüyüş temposu ile emirde belirtilen yerde hava kararmadan savunma tertipleri almak için vakit artık elverişli değildi. Saat 15:00'di ve gece karanlığına 2 saat vardı. Bundan başka ileriye gidildiği takdirde kuzeyde Chongsang-ni'de bulunduğu bildirilen düşmanı Tugayın yan ve gerisine kolayca düşebilecek bir durumda idi.

Emrolunan yolu tıkamak görevini, şimde bulunulan bölgede yapmak da Tugayca mümkün görülmedi. Çünkü bu bölge çok sarp ve ormanlık olması dolayısıyla, yaya birliklerden başkasının yani motorlu topçunun hatta motorlu piyade ağır silahlarının bile açılıp yayılmalarına elverişli değildi. Üstelik kuzeyde keşfolunan düşman alayı, Tugayın şimdi bulunduğu bölge için dahi bir tehdit unsuru teşkil ediyordu. Topçunun mevzi almak için yolun dışına çıkması da bu bölgede olanak dışı idi. Bu sebeplerle Tugay Komutanı, Kolordu emrini tamamen yerine getiremiyordu. Onun için sorumluluğu üstüne aldı ve Choyang-myon kesimine dönerek Kunuri Tokchon yolunu orada tıkamak kararını verdi. (225)

(224) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.159

(225) Tugayın Harekât ve sözlü ifadesine göre kurmay Binbaşı Faik Türün'ün belgeler arasında mevcut notlarına general bu kararı verirken "Benim Şark Harekâtından tecrübem vardır. Biz bu gece buralarda kalamayız" demiştir. (Emekli Orgeneral Faik Türün'ün banta alınan konuşması, eklerdedir.)

Tugayın 3 ncü Şube Müdürünün görüşüne göre, birliği belki o gece mahvolmaktan kurtaran bu yerinde karar olmuştur.

Gerçekten Kolordunun yeni emrinin telkin ettiği asıl maksat ve gaye Tokchon'dan Kunuri'ye yani Kolordu ile Ordunun sağ kanat ve yanına giden yol ve istikametini kapatılması olduğuna göre, bu görev Choyang-myon kesiminde daha iyi ve daha güvenle yapılabilirdi. (226)

Amerikan Harp Tarihi kaynakları, Kolordu Komutanının bu mesajının yanlış anlaşıldığını ve hatta bu konuda Tuggeneral Tahsin Yazıcı'nın hatalı olduğunu ancak Türk Tugayının pozisyonu sayesinde kuşatmanın önlendiğini yazarak çelişkili iki ifade kullanmaktadır ki, birliğin başarısı daima komutana aittir.

Ancak, Tugay Komutanının verdiği raporlar ve kurmay Binbaşı Faik Türün'ün ifadeleri ile belirtilen hatta savunmanın imkansız olması nedeniyle, Tugay Komutanının insiyatifi ve İstiklal harbinden kalan tecrübesiyle Tugayı geride daha uygun bir mevziye aldırıştır. (227)

Kararın yürürlüğe konmasına başlanmak üzere, 27 Kasım 1950 saat 14:45 te önce ileri yürüyüş durduruldu ve sonra ağızdan verilen kısa emirlerle, birlikler yürüyüş kolundaki yer ve sıralarını bozmadan geriye, bir gece önceki ordugâh yerine dönmeğe başladılar. Geri dönüş için, tez elden ve ağızdan verilen kısa emirlerden başka, dost ve düşmana geri dönüşün nedenine ve Tugay birliklerinin Choyang-myon kesiminde durup savunacakları yerlerle alınacak emniyet tertip ve düzenlerine dair toplu bir tugay emri verilmediğinden birlikler, duruma ait hemen hiçbir şey bilmeden sadece, bir önceki gece bulunulan yere geriye gidiyorlardı.

Tugay Komutanı notlarında: "vakit olmadığından yazılı bir Tugay emri verilemediğini, fakat Wawon'da emniyet düzeni aldirmek için geriye gönderilen Harekât şubesi müdürü, giderken birlik komutanlarına geri dönüş emriyle beraber amacı ve Wawon'da gerekli bilgiler verdiğini" açıklamaktadır. Tugay Kurmay subayı da notlarında, geriye dönüş kararına göre birliklerin gidecekleri yerlerle Choyang-myon bölgesinde alınacak çevre emniyet düzenlerini bir haritaya çizerek bunları birlik komutanlarına anlatmak ve Tugay Komutanının emrini bildirmek üzere geriye gönderildiğini, yolda 2 nci ve 3nci Taburlara durumu harita üzerinde anlattığını ve Tugay Komutanının emrini tebliğ ettiğini yazmaktadır. (228)

(226) ATASE Arşivi: D.134, G.1, K.71, D.1

(227) United States Army in the Korean War: s.77

(228) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.99.

Koloru emrine Tugayca neden harfi harfine uyulmayarak, Choyang-myon bölgesinin niçin ilerdeki bölgeye tercih edildiğine dair 9 ncu Koloru Komutanlığına her nedense derhal telsizle bir rapor gönderilmemiştir. Fakat Tugayın Kolordu emrine aykırı olarak Choyang-myon bölgesine geri dönmesi Amerikan İrtibat Heyeti Başkanı Albay Gumby'nin itirazına uğramış ve durum bu şahıs tarafından Kolorduya bildirilmiş olacak ki 20 Kasım 1950 yaklaşık saat 01:00'de Tugay Kurmay Başkanı ile harekât kurmay subayı açıklamada bulunmak üzere Kolordu Karargâhına çağırılmışlardı. Fakat Tugay Komutanı tarafından yalnız Kurmay Binbaşı Faik Türün ve tercüman Üsteğmen Hayrullah Batu gönderildi.

Tugay harekât kurmay subayı Kolordu Harekât şubesi müdürüne, Kolordu emrinin Tugayca neden aynen uygulanmadığını ve bunun yerine verilen kararın mucip sebeplerini yukarda belirtilen esaslar dairesinde izah etmiş ve aşağıda görüleceği üzere mürettep keşif müfrezesinin bu gece geri yürüyüşü sırasında, uğradığı baskında da Kolorduya haber vermiştir. Kolordu harekât şubesi müdürü bunları dinledikten sonra, sadece Kolordu emrinin yürürlükte olduğunu bildirdi. Bununla beraber olaylar Tugayca verilen kararın zorunlu olduğunu ve Tugayın daha 27-28 Kasım 1950 gecesi ileri kesimlerde üstün sayıda düşman kuvvetleri tarafından sarılıp yok edilmekten kurutulduğunu göstermiştir. Zaten Kolordu da bu konuya bir daha dönmemiştir. Tugayın harekât şubesi müdürü ve beraberindekiler 28 Kasım 1950 günü yaklaşık saat 10:00'da Tugay karargâhına dönebildiler. (229)

27 Kasım 1950 öğleden sonra Tokchon yönünde Choyang-myon'a yapılan geri yürüyüşte, geriye yürüyüş düzenli olmadığı gibi, normal bir süratle yapılamamıştır. Buna yürüyüş kolunun hem motorlu, hem de yaya birliklerden kurulu ve yolun dar ve sarp olması da neden olmuştur.

Nitekim Wawon ile Yongdong-ni arasındaki yolun bazı kısımları bir aracın yerinde manevra yaparak dönmesine elverişli olmayacak kadar dar, yanları sarp ve uçurum olması dolayısıyla buralarda araçlar geri dönebilmek için ileri gitmek ve genişçe bir yer aramak zorunda kalmışlardı. Bu yüzden hem çok zaman kayboldu, hem de duraklama ve karışıklıklar çıktı. Karanlık ve fazla yorgunluk sebebiyle geri kalmalar ve birliklerin birbirine karışması gibi durumlar olmuştu. Bunun sonucu birlikler Choyang-myon boğazına akşam yemeği yiyemeden, aç ve yorgun bir halde gelmişlerdi. (230)

(229) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.161

(230) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.100.

Wawon Muharebesi (28 Kasım 1950)

28 Kasım 1950 günü yaklaşık saat 04.00 sıralarında, Tugayın Keşif Takımı Komutanı Üsteğmen Kamil Doğan ve keşif takımını pekiştiren 3 ncü Bölüğün Silah Takım Komutanı Teğmen Hasan bir cip arabası ile Choyang-myon'da bir evde bulunan Tugay Karargahına gelerek "keşif müfrezesinin geceleyin emniyet görevine devam ederken düşman baskınına uğradığını, bir müddet muharebe ve direnmeden sonra dağıldığını, araçların düşman tarafından yakıldığını, buraya ancak dört erle gelebildiklerini, diğer erlerin ne olduklarını bilmediklerini, istihkam takımından bir haber olmadığını ve Amerikalı muharebe yüzbaşısı Lorenzo'nun telsiz arabasıyla birlikte düşman tarafında kaldığını" bildirdiler. ⁽²³¹⁾

Tugaydaki Amerikan irtibat heyetinden, muharebe yüzbaşısı Lorenzo'nun telsiz arabası, Choyang-myon'a geri yürüyüş sırasında, bu köyün aşağı yukarı 4 km kadar kuzeydoğusunda yol üstünde bir noktada arıza yaparak yolu kapamıştı. ⁽²³²⁾

Keşif kıtamız motorludur ve kolordudan tugay emrine verilen havaaleli bir telsiz otosu da kendisine katılmıştır. Kıtamız dönerken o menhus yolda bu telsiz arıza yapıyor. Amerikalı muharebe subayı Lorenzo kendisinin terk edilmesi endişesiyle otuyu tam yolun üzerinde durdurarak diğer vasıtaların geçmesine mani oluyor, keşif kıtasında mecburi olarak daracak yerde durup bozulan otonun tamirini bekliyor. Ne kadar zaman süreceği bilinmeyen duraklama esnasında bir duvar gibi yükselip çıkılmasına çok zaman isteyen ve yola kuşbakışı hakim olan yarların tepesinde düşmanla temas olmadığından bir emniyet tedbirine lüzum ve imkan görülüyor. Erlerimiz vasıta içinde beklerken sağdaki dik tepe üzerinden aniden ve müthiş bir ateş baskınına uğruyorlar... Sinsi ve zalim düşman gecenin her türlü melanetini gizleyen karanlığından faydalanarak bu yolu kesecek şekilde yaklaşmış ve tertiplenmişti. Tarih de kendisine yar oluyor ve en fena yerde telsiz otosunun bozulmasıyla hedef, taşla dahi imkanı mümkün bir halde gözünün önünde duruyor. Bir anda başlayan makinelili tabanca ve tüfek ateşleriyle kamyonlar içinde her şeyden habersiz ve müdafaa imkanlarından mahrum Mehmet'lerin üzerine ölüm yağdırıyor... Tepelerden atılan bombalar, kamyonların içinde patlıyor, parçalanıyor ve parçalıyor. Kamyonlardan atlayanlar ateşin geldiği istikamete doğru koşarak bir kale burcuna tırmanır gibi, kes-

(231) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.162,163.

(232) The History The United Nation Forces In The Korean War : s.631

in yarılara saldırıyorlar fakat pençesini kahpe düşmana geçirmek isteyen her yiğit Türk'ün derin bir tevekkül ve imanla Allah diyen son sesi duyuluyor. O meşum yol kısa zamanda bir şehitlik halini alıyor. Muhakkak bir ölüm halinde bile bir yaralı bir arslan gibi, düşmana saldırmak hırsıyla kayalara tırmanan bu yiğit cengaverlerin vuruşmak azmi tünelerindeki başkuş düşmanı şaşıtıyor. Uzun müddet hareketsiz bekliyorlar. Yüzyıllardan sonra Türk ile Çin'inin ilk karşılaşmasında talih onlara yar oluyor. Çin ana taarruz istikametini ruhsuz vucutlarıyla kapatan bu mübarek şehitler, Tugayı muhakkak bir baskından ve felaketten kurtarıyordu. İşte 28 Kasım'ın başladığı saatlerde duyulan ateş sesleri şهادetleriyle 5.000 Türk'ün hayatını kurtaran askerlerimize yapılan baskının işitilen akisleridir. (233)

Telsiz arabasındaki Yüzbaşı Lorenzo ile telsiz arabasını ve kendi vasıtalarını düşmana bırakarak çekilmeyi izzetinefislerine yediremeyen harb darb görmemiş genç subaylar, yanlarında kalmış az sayıdaki askerleriyle biraz fedai ruhuyla kuvvetleri tükeninceye kadar çarpışmışlar, bir kısmı şehit ve yaralı, bir kısmı da esir düşmüş, ancak iki subay ve az sayıda er, muharebede hayatlarını ve kendilerini düşman eline düşmekten kurtarabilmişlerdi. (234)

Muharebe Takım Komutanı Üsteğmen Tahir Ün ile keşif birliğindeki İstihkam Takım Komutanı Üsteğmen Muzaffer Arca'nın şehit düştüğü ve Amerikalı muhabere yüzbaşısı Lorenzo esir düşmüş ve sonra Birleşmiş Milletler ile Kızıl Çin arasında yapılan esir değişiminde Amerika'ya dönmüştür.

27/28 Kasım 1950 gecesi, Chomlang-myon bölgesindeki 5-6 km. kuzeydoğusundan itibaren yol boyunca, ilkin keşif müfrezesi ve sonra Tugayın dağılık kısımları ve döküntüleriyle düşmanın ileri kademeleri arasında çarpışmalar olurken 10 ncu Piyade Bölüğü Tugayın ileri karakol bölüğü olarak, Songbul-gol köprüsünü ve yolun geçtiği vadinin iki yanındaki tepeacikleri makineli tüfekle pekiştirilen birer takım-
la tutmuş bulunuyordu.

Tugayın birlikleri 10 ncu bölüğün gerisinde Choyang-myon boğazında, derinliğine doğru yaklaşık şöyle yerleşmişti.

10 ncu Piyade Bölüğü komutanı yukarıda yazıldığı gibi, 27 Kasım ileri yürüyüşünden dönüşte, Kurmay Binbaşı Faik Türün tarafından Wavon köyünün bir kilometre kadar güneybatısındaki köprüye hakim tepeye getirilmiş ve ana yolun Choyang-myon

(233) Turan Ergüngör : a.g.e., s.56

(234) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.164.

boğazına girdiği yerin kapatılması görevi verilmiştir. (235)

Düşmanın 10 ncu Bölüğe taarruzu, 28 Kasım 1950 günü ortalık ağırırken başlamış, 15 nci Güney Kore Kolordusu ve keşif kıt'amız üzerinde arka arkaya kazandığı muvaffakiyetlerle keyiflenen ve şımaran düşman, bu mukavemeti de çabuk kıracağını sanmıştı. Fazla yayılmaya lüzum görmeksizin bilhassa 10 ncu Bölük üzerine hayvani ululara benzeyen bağırışmalarla birbirini takip eden dalgalarla saldırmaya koyulmuş, heyecan, şevk verici bu taktikle yeni bir muvaffakiyet kazanacağını umuyordu.

Düşman gece pek ucuza kazandığı muvaffakiyetin sevinç ve şımarıklığı ile olacak ki toplumca hareket ediyorlardı. Her nöbetçinin karşısına 20-30 Çin'li isabet etmektedir. Muvaffakiyetlerinden o kadar emin görünüyorlardı ki hatta mütebessim bir çehre ile teslim olmalarını işaret ederek bir sürü halinde Mehmet'lere doğru ilerliyorlardı. Fakat bir anda zafer gülüşleri ölümün korkunç sırtıtsı oluyor... ölen ve yaralananları yere yuvarlanırken diğerleri de vahşi feryatlar çıkararak kendilerini civardaki hendeklere atıyorlar. Nöbetçilerimizin istenilenden kat kat fazlasını yapıp ilk düşman saldırışını durdurduktan sonra talimat gereğince geriye çekilirken meydanı, asıl mevzilerdeki silahlarımıza bırakıyorlardı. Ateş sahası geniş, hendekler pek bol açıkta, aylardan beri bu gün için hazırlanmış silahlar mükemmel ve... Dün gece kahpece şehit edilen arkadaşlarımızın intikamlarıyla tutuşmuş nişancılar hakikaten işlerinin ehli. Saat gibi işleyen makinalı tüfeklerin sesleri, 28 Kasım sabahının ilk saatlerinde kızıl istilacılar için ölüm teranesi oluyor.

Geniş düzlük Çin ölümleri ile dolmuştu. Can kaybına kıymet vermeyen kızıl tabyası biçilen bir taarruz dalgasını yenisiyle tazeliyor.

Gür ağaçlı Kore ormanlarında Allah Allah sedaları tepelerden tepelere akisler yaparken, düşman neye uğradığını anlamıyor. O şimdiye kadar ne bu sesi duymuş ve ne de mütemadiyen işleyen makineli tüfek ateşlerine karşı pervasızca göğüs gererek süngüsü ile saldıran böyle bir hasım görmüştür. (236)

Etkili ateş yiyen düşman kısmen geriliyerek köprüünün ötesinde mevziye girmiş, kısmende sağa sola kayıp, 10 ncu Bölüğü kuşatmaya çalışmıştı. İşte böylece başlayan Wavon muharebesi 28 Kasım 1950 akşamına kadar sürerek, bütün Tugay birliklerinin birbirinin ardından savaşa katılmalarıyla genelleşmiştir.

:

(235) Kore Harbinde, Türk Silahlı...s.104.

(236) Turan Ergüngör : a.g.e., s.61.

Tugay Komutanının, baskına uğrayan keşif müfrezesinin yolda kalan personel ve araçlarını kurtarmak amacıyla hareket etmesini emrettiği pekiştirilmiş 11 nci Bölük, düşmanın üstün bir kuvvetle 10 ncu Bölüğe saldırması üzerine bu bölüğün sağındaki sırtı işgal ederek muharebeye girmek görevini aldı.

10 ncu bölük karşısında düşmanın kuzeybatıya doğru taşması üzerine, 9 ncu Bölük de ilkin 10 ncu Bölüğün solunda muharebeye sokuldu. (237)

Bu sırada 10 ncu Bölük Komutanı Hüseyin Çatalpınar'dan 3 ncü Tabur komuta yerine şu rapor gelmiş ve tabur komuta yerine gelen Albay Celal Dora tarafından da okunmuştur; Cephemizden taarruz eden üstün sayı da düşman kuvvetlerini durdurmaya çalışıyoruz. Sağdaki vadi içinde çok sayıda düşman yok ettik. Kurtulanlar ters yüzü kaçtılar. Vadi tabanında bulunuyoruz. Düşmanın çok ezici piyade ve havan ateşi altında fazla kayıpveriyorum. Düşmanın büyük bir kuvvetinin solumuzdaki tepelerin arkasına doğru giden yoldan gerilerimize doğru sarktıklarını görüyorum."

Tugay Komutan Yardımcısı Albay Celal Dora bu rapor üzerine Tabur komuta yerine yakın bir yerde bulunan 9 ncu Bölüğün ihtiyat takımını kuzeye, bu bölüğün solu ilerisine sürerek düşmanın bu yandan, sık ormanlık ve sarp ve sırtlardan 9 ncu Bölüğün soluna yapmakta olduğu kuşatmayı önlemek için süngü hücumuna kaldırdı.

Takım tepeye yaklaşırken, uğradığı ateş karşısında genç, cesur Takım Komutanı Teğmen Orhan Özcan, takımını süngü hücumuna kaldırarak, bir hamlede tepeye çıkarak karşısındakilerin hesabını görmüş ve Kore muharebelerinde ilk süngü hücumu şerefi, 9 ncu Bölüğün o takımına nasip olmuştu. (238)

Bu suretle düşmanın bu yana doğru ilerleyen bir kolu geri atıldı. Fakat takım tepyi tuttuktan sonra şiddetli bir ateşe devam etmiştir. Düşman hiç görünmeyecek kadar iyi gizleniyor ve ağaçların üstünde otomatik silahlarla takımın yanlarına ateş ediyordu. Bu sırada 10 ncu Bölük çok kanlı muharebe ediyor ve düşman bu kesimde fazlaca havan kullanıyordu. Bölüğün silah takım komutanı düşmanın bir havan mermisi ile şehit oldu.

Kolordu'nun emrine uyularak İlha Myon mevziinde kalınsaydı, karanlıkta alınacak ve karışık, irtibatsız, emniyetsiz tertibatla belki de tertibatın alınması tamamlanmadan bu muharebe gecenin çok erken saatlerinde başlayabilirdi. (239)

(237) The History Of The United Nations Forces In The Korean War : s.61

(238) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.167.

(239) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.163. : Turan Ergüngör : a.g.e., s.56.

Düşmanın henüz gerisi görülmeyen büyükçe bir kuvvetinin de yürüyüş kolu halinde bulunan bölgenin solundaki tepelerden geçen yolu takiben gerilere sarmakta idi.

Çok sonradan anlaşıldığına göre taarruz eden bu düşman kuvvetinin 38 nci Çin Ordusu olduğu ve kuzeyde bir türlü irtibat yapılamayan, 2 nci Amerika'nın Tümenine de 40 ncı Çin Ordusunun taarruz etmiş olduğu neticesine varıldı.⁽²⁴⁰⁾

Cephede kuvvet dengesi bozulmuştu. Tugayımız on misli düşmanla çevrilmişti. Başkomutan Mac Arthur haritasında Türk Tugayını iki çapraz çizgiyle kapatmıştı. Haklıydı; çünkü; kuşatılan bir birliğin imhadan kurtulduğunu tarih kitapları yazmıyordu. Türk askeri sekiz-on düşmanı haklamalıydı ki, çember yarılabilsin. Acaba Türk askeri bu mucizeyi yaratabilecekmiydi?⁽²⁴¹⁾ Esas olarak Türk Tugayı imha olmuş gözüküyordu.⁽²⁴²⁾

Bu sırada, daha fazla beklemeye tahammül edemeyen Albay Celal Dora, süratle 3 ncü Tabur bölgesine gelmiş, buradan da altıncı bölüğün tertiplendiği yere vararak Allah Allah sedalarını göklere yükselten bir kükreyişle hep beraber hücumla kalkmıştı. Hiç duraklamadan önlerine rastladıklarını süngüleyerek 550 rakımlı tepeye çıkmışlar, mukavemete yeltenenler ezilmiş ve kaçanlar sık ormanlar içine atarak kurtarabilmişlerdi.⁽²⁴³⁾

1 nci Tabur Komutanı Yüzbaşı Ahmet Tuncer, aldığı emir üzerine 2 nci ve 4 ncü Bölüklerden birer takımla pekiştirilmiş 3 ncü Bölüğün tank desteğiyle taarruza başlamıştı. Düşman öğleye doğru diğer birbirliğin, savunma hattından ileriye çıkarak taarruz ettiğini görüyor...

Bir gün evvel koca bir Rok Kolordusunu imha edip maneviyatları yükselmiş en az üç tümenlik bir taarruz koluna karşı ufak kuvvetler mukabil taarruza geçmez ya... Fakat hakikat hiç de düşmanın takdir ve tahmini gibi değildi. Taarruza kalkan birlik takviyeli bir bölüktür, yalnız bir bölük.

Evvela ateş kesip mevzilerine sinen düşman, gırtlığına yaklaşan süngülerin korkusu içinde hayvani çıklıklarla kaçmaya başlıyor.

Henüz vücutları soğumamış, Çin'li ölümler seyyar birer cephanelik gibi hepsinde en az 8,10 sapsız bomba ve 100'den fazla da mermi var. Kaçırılamayan makineli tüfekle-

:

(240) United States Army In The Korean War :s.72

(241) Nazım Dündar Sayılan; Korede Türk Askeri, Ankara 1989, s.15.

(242) T.R.Fehrenbach : a.g.e., s.318.

(243) Celal Dora : a.g.e., s.119.

rin şarjörleri ateşe hazır vaziyette terk edilmiş. Bir çok canlara kıyabilecek olan bu düşman silahlarını keyifli keyifli seyir eden bir er süngüsünü öperek "Hey gözü-
nü sevdiğim süngü,göründümü parmakta tetiğe basacak kuvvet komuyorsun" diyor. (244)

Birleşmiş Milletler kuvvetleri için Kore'de son derece talihsiz geçen bu günün yegane zaferi Türk süngüsü tarafından elde edilmişti. (245)

Tugay karargahında bulunan Amerika'lı İstihkam Binbaşı Munson, kendiliğinden bir tanka binerek beraberce gittiğinden kurtarma olayı sırasında yaralanmıştır. 1 nci tabur henüz işe karışmadan Amerikan albayının yoldan ciple gelerek köprüyü geçtiği ve böylece tehlikeye maruz bulunduğu 10 ncu Bölüğün komuta yerinden görülmüş ve orada Tugayın gözetleme subaylığını yapan havacı üsteğmen Muzaffer (şehit) bir miktar erle yardımına koşmuştu.

Türk kuvvetleri içinde vazifeli bir yabancıyı pahalıya da mal olsa kurtarmak Türk'ün şerefineydi. (246)

Bu muharebe esnasında 3 ncü Bölük pek yakına sokulan düşmana, süngü hücumu yaparak geri atmaya muvaffak olmuştur. 3 ncü Bölük bugünkü muharebelerde bir teğmen, iki çavuş, 16 er şehit ve bir onbaşı altı er yaralı vermiştir. Düşman, 2 nci Tabur cephesinde yaklaşık saat 16.30'da ateşini kesmişti. 28 Kasım 1950 günü saat 11.00'den itibaren 3 ncü ve 2 nci Piyade Taburları ile yapılan karşı taarruz ve süngü hücumları sonucunda düşman kuvvetleri kuzey ve doğuya doğru geri atılmıştı. Topçu taburunun 27-28 Kasım 1950 akşamı Choyang-myon'da vadi içinde bulunduğu yerlerde mevzilenen bataryalar, 28 Kasım 1950 günü erkenden ateş hazırlıkları yapmış ve o sırada çıka gelen topçu uçaklarımızın ve ileriye sürülen gözetleyicilerin yardımıyla piyadelerimizin muharebe ve taarruzlarını bulundukları yerden desteklemişlerdir.

E. Tugayın Geri Çekilme Kararı :

28 Kasım 1950 saat 15.30 sıralarında, 9 ncu Kolordu karargahında irtibat vazifesini gören Kurmay Yüzbaşı Hakkı İncoğlu elinde bir tatbik krokisi ile Tugay karargahına gelmiş ve Kolordu komutanının " Türk tugayının bugün sabahtan beri düşmanla yaptığı muhirane savaşlar ve yer yer yaptıkları süngü hücumları sayesinde üstün düşman

(244) Turan Ergüngör : a.g.e., s.65.

(245) Ulus, 29 Kasım 1950

(246) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.170.

kuvvetlerini üzerine çekmiş ve bu kesim düşmanın çok üstün kuvvetle yaptığı taarruzları kırılmış ve 8 nci Ordu yararına büyük muvaffakiyetler kazanılmıştır. Türk Tugayını bu muvaffakiyetinden dolayı taktir ve tebrik ederim.⁽²⁴⁷⁾ sözünü ilettikten sonra tugayın çekilmekte olan 2 nci Amerikan Tümeninin sağ kanadı ile irtibat yaparak 998 ve 1190 rakımlı tepelere bunların devamında geçen geniş bir hat üzerinde mevzi tutması hakkında ağızdan Kolordu emrini vermişti. Fakat 2 nci Amerikan Tümeninin sağ kanadının nerede olduğu açıklanmıyordu. Kolordu'dan üçüncü olarak alınan emir bundan ibaretti. Bu emirde 2 nci Tümenin çekilmekte olduğu açıklanmış ise de ne şartlar altında çekilmektedir? Nereye kadar çekilecektir? Bunlar meçhul bırakılmıştı.⁽²⁴⁸⁾

Harekat Şube Müdürü Binbaşı Faik Türün'ün notlarına göre; bu sırada tugayın karanlık bastıktan sonra Sinnim-ni bölgesine çekilip tertiplenmesi kararlaştırılmış ve bunun için bazı hazırlık emirleri verilmişti. İrtibat subayı bu suretle tugayın kendi insiyatifi ile verdiği yeni çekilme kararını öğrendi.

Lorenzo'nun idaresindeki Amerikan telsiz arabasının bozularak yolda kalmasından ve düşmanın eline geçmesinden sonra, Tugayın 9 ncu Amerikan Kolordusu ile telsiz haberleşmesi kesilmişti. Çünkü tugaydaki telsiz muhabere cihazından hiç birinin gücü buna yetmiyordu. Amerikan Kolordusunun Tugaya yapmakta olduğu telli telefon hattı da tamamlanamamıştı. Bu sebeple Kolordu, Tugayın durumunu ancak Amerikalı irtibat subaylarının Kolordu karargahına cip arabasıyla giderek verebildikleri haberleri öğrenilebiliyordu.⁽²⁴⁹⁾

Bununla beraber, 27/28 Kasım 1950'de Kolordu karargahına gitmiş olan 3 ncü şube müdürü, Tugayın neden dolayı Choyang-myon bölgesine döndüğünü ve buradaki durumyla düşmana direnmesi kararını bildirmişti. Tugayın Choyang-myon'da tuttuğu mevkiiler zaten Kolordunun bu kez emrettiği 998-1190 hattının hemen üstünde bulunuyordu.

İrtibat subayının ağızdan getirdiği emirden ve beraberindeki haritadan dost ve düşman kuvvetlerinin muharebe durumları ile 2 nci Amerikan Tümeninin sağ kanadının nerede bulunduğu anlaşılıyordu. Ve 9 ncu Kolordu ile telli ve telsiz bağlantı dahi yoktu. 9 ncu Amerikan Kolordusunun sağındaki 2 nci Amerikan Tümeni, 26 Kasım 1950 sabahı Chongchon nehrinin batı ve doğusundan Komünist Çin ordusunun büyük karşı taarruzuna uğrayarak soldaki 9 ncu Alayı, adı geçen nehrin doğusuna atılmış, ortada-

(247) Celal Dora : a.g.e., s.122.

(248) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.172.

(249) Kore Harbinde, Türk Silahlı...s.103.

ki 23 ncü ve sağdaki 38 nci Alayları da üstün düşman baskısı altında güneye çekilmek zorunda kalmışlardı. 28/29 Kasım 1950 akşamı 2 nci Tümen yukarda adı geçen 998 rakımlı tepe ile Chongchon nehri arasında bulunuyordu. Buna göre 2 nci Tümenin sağ kanadındaki 38 nci Piyade Alayının da 998 rakımlı tepe hiza- larında olması gerekiyordu.

Bu esnada Çin'lilerin tüm gücü Türk Tugayı üstüne çökmüştü. (250)

Celal Dora grubu ile Tugay komuta yeri arasında telli ve telsiz bağlantısı yoktu. Bu sebeple Albay Dora yaklaşık saat 14.00 ile 14.30 arasında Songjong'un kuzey batısında bulunan generalin yanına gitmiş ve durumu bizzat anlatmıştı. Albay Dora' ya göre " Tugay, düşmanın üstün sayıdaki kuvvetlerinin devamlı şekilde yanlara ta- şarak birliklerimizin gerilerini kesmek için yapmakta olduğu kuşatmalarla tehlikeli bir durumdadır. Birliklerimizin sarılma ve yok olma tehlikesinden kurtarmak için bunların daha geriye çekilmesi gereklidir. Zaten Tugay bugünkü oyalama görevini ta- mamıyla yapmıştır. (251)

Geri çekilme hususunda Albay Celal Dora'nın önerisini uygun bulan Tugay Komu- tanı da durumu şöyle düşünmüştür : " İki tümenden az olmayan bir düşman kuvveti Tu- gaya cepheden ve yanlardan baskı yapmakla beraber büyük düşman kuvvetleri uzak yan- lardan gerilere sarmaktadır. Ayrıca Chong-myon bölgesi, görüş ve hareket olanakla- rı pek sınırlı olan ormanlık, sarp ve yüksek dağlarla çevrilmiş dar ve çetin bir vadi olduğundan, Tugayın 9 ncu Kolordunun yan ve gerilerini korumak görevini, daha elverişli olduğu düşünülen Sinnim-ni bölgesinde yapmaya devam edebilir. Aynı zaman- da, Chong-myon bölgesinde düşmanın daha fazla oyalanamayacağından, muharebeyi kese- rek daha batıdaki bölgeye çekilmek ve orada savunmak zorunluğu vardır." (252)

Esasen Tugay, Kolordu emrini almadan önce bu kararı 28 Kasım 1950 saat 15.00 sıralarında vermiş ve Kolordu emrini aldığı zaman uygulama hazırlıklarına başlamış- tı. Kolordunun sözlü emrini getiren irtibat subayı, Tugay Komutanının Kolordu emri- ni almadan önce bir defa daha kendi kendine ve sorumluluğu üstüne alarak verdiği kararı 9 ncu Kolordu ile 2 nci Amerikan Tümen Komutanlıklarına bildirmek ve bu Tü- menin sağ kanadının nerede bulunduğunu öğrenmek vazifeleriyle geri gönderildi.

(250) T.R.Fehren Bach : a.g.e., s.320.

(251) Celal Dora : a.g.e., s.112.

(252) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.172.

Ancak Amerikan Harp Tarihi kaynağı, 38 nci Çin Ordusunun kuvvetleri ile karşılaşan Türk Tugayının, emredilen Wavon hattından Kolorduya bildirmeksizin geriye Sınim-niye çekildiğini bunun sebebinin Kolordu ile irtibatın olmadığı şeklinde açıklanıyordu. Ancak yukarıda açıklandığı gibi, Tugay Komutanı liderlik prensiplerinin en önemlisi olan inisiyatifini ve muharebe tecrübesini kullanarak daha uygun arazi kesimine çekilmiştir. Ancak aynı kaynağın 82 nci ve 83 ncü sayfalarında Türk Tugayının muharebesi sonucu 8 nci Ordunun kuzey kanadının kuşatıldığı ortaya çıktı diyerek kuşatılan bir birliğin ısrarla o mevzide kalması gerektiğini çelişkili olarak ifade etmekte. Aynı zamanda General Walker'in Türk Tugayını Wavon'da kullanmasıyla 38 nci Çin Ordusunun ilerlemesinin durdurulduğunu da, taltif ederek söylemektedir. (253)

Aynı durumu Güney Kore Harp Tarihi dökümanı ise : Türk'lerin Wavon'daki yolu savunmadaki kararlılığını gören düşmanın ormanlık bölgeyi kullanarak Tugayı kuşatmaya başladığını, "General Yazıcı tüm problemi tam açıklığı ile görmekteydi. 2 nci Güney Kore Kolordusunun tahribinden dolayı Çin'liler Türk Tugayı üzerine saldırmakta bu sayede Birleşmiş milletler kuvvetlerini çevirerek batıya ve Sarı Deniz'e kollar sıkıştırmaktı. Türk Tugayı tuzağa yakalanmıştı. Ancak Türk Tugayı ile tehdit durdurulmasaydı, Komünistler batıdan zorlanmayarak Sarı Deniz'e ulaşacaklar ve Sianju havaalanına kadar olan bölgeyi ele geçireceklerdi." (254) diye yazmaktadır.

O esnada Çin'lilerin tüm gücü Wavon'da Türk Tugayı üstüne çökmüştü. (255) Aynı konu Amerikan basınında ise şu şekilde yazılmıştır :

"Türk'ler; Çin'lilerin kitle halinde yapılan ve kırksekiz saat süren taarruz tıskacı karşısında, cephane ve erzaklarının tükenmesine rağmen süngü, yumruk ve taşla nara atarak Çin dalgalarına karşı mükabil taarruza geçtiler. Amerikan tankları tıskaç içindeki Türk'lerin imdadına geldikleri zaman Türk'ler taarruza hazırlanıyordular. Çin'lilerin son derece üstün taarruzları karşısında kuşatma çemberinin içinde kalmış olan Türk'lere geri çekilme emri verildiği halde, Türk komutanı hayretler içinde : "Geri çekilmek niçin geri çekiliyoruz? Biz burada birçok Çin'li öldürüyoruz" demiştir. Nihayet bir yol açarak çekilmeye muvaffak oldular. Pyongyong yolu üzerinde 50 mil yürüdüler. Bu uzun yolda yaralılarını sırtta taşıdıkları halde ken-

:

(253) United States Army In The Korean War : s.82, 83

(254) The History Of The United Nations Forces In The Korean War : s.663

(255) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.221.

dilerine gösterilen istikamette istemeyerek çekilmekte olan askerler, "Generalin emri...Generalin emri..." cümlesini aralarında mütemadiyen tekrarlıyorlardı."

Binbaşı Fehranbach ise "Kara yüzlü uzun süngülü Türk'lerin çekilmeyi reddettiğini, hatta subayların hırslarından şapkalarını yere vurduğunu" yazmaktadır. (256)

Böylece kumandanının Kolordu emrini tadil ederek savunma bölgesini biraz daha geriye almasındaki çok isabetli kararı Tugayı 27 Kasım günü gece kuşatılmaktan kurtarmıştır. (257)

Bu muharebe dört ay önce teşkil edilmiş bulunan 1 nci Tugayın ilk muharebesiydi. Tugay, yeni teşkil edilmiş ve yeni Amerikan silahlarıyla donatılmış olması, deniz aşırı uzun süren bir yolculuktan sonra Kore'de önce gerillacılara karşı kullanılmış bulunması dolayısıyla hareket ve muharebe kudretini gereği gibi geliştirmek için yeteri kadar zaman ve olanak bulamamıştı. Buna rağmen Tugay dost veya düşman olduğu ayırt edilemeyen bir ülkede, çok sarp ve kapalı bir arazi ile soğuk hava şartları altında, dost taraf birliklerinin yardımından uzak olarak çok üstün sayıda ve akıcı bir düşmana karşı giriştiği bu muharebede 28 Kasım 1950 gününü kazanmış, düşmanın ileri hareketini bir gün geciktirmiştir.

Telli irtibat yapılamadığından, piyade taburlarına 3 ncü Şube Müdürü tarafından aşağıdaki çekilme emri telsizle verilmişti : "Ben Kurmay Binbaşı Faik Türün. Bugünkü muharebede birliklerimizin düşmana çok kayıp verdimişlerdir. Taburlar akşam karanlığında Tb.numara sırasıyla yerlerini terkedeceklerdir. Gerideki savunma mevzileri talimgah tarafından tutulmuştur. Karışıklığa meydan vermeden telaşsız çekilin. İlk çekilme yeri Tugay Karargahının bulunduğu yerdir."

Karanlık basınca birlikler muharebeyi keserek Choyang-myon'dan altı kilometre kadar güney batıdaki Sinnim-ni mevziine geri çekilmeye başladılar. İlk topçular geri çekilerek Sinnim-ni köyünün içinde ve gerisi yakınında yerleştiler. Birliklerin gerideki mevziye gidişi ağızdan verilen kısa emirle yapılmıştır. Bu maksatla Tugay Harekat Şubesinde bir mülhak subay, savunma düzenini gösteren bir harita ile yeni mevziye gönderilmiş ve birliklere yerleri gösterilmeye çalışılmıştır. (258)

:

(256) T.R.Fehrenbach : This Kind Of War, Newyork, 1989, s.318.

(257) Turan Ergüngör : a.g.e., s.56.

(258) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.174; Celal Dora : a.g.e., s.124.125.

F. Sinnim-ni Muharebesi (28/29 Kasım 1950) :

Albay Celal Dora'nın notuna ve 1 nci Tabur Komutanlığının 28 Kasım 1950 tarihli raporuna göre, 1 nci ve 2 nci Piyade Taburları Choyang-myon'dan çekilmeden önce Sinnim-ni'ye gelmişler ve buradan, Albay Celal Dora'dan akşam karanlığında aldıkları sözlü emir üzerine Sinnim-ni köyünün güneydoğu ve kuzeybatı sırtlarında tutacakları mevzilere gitmişlerdi. (259)

28/29 Kasım 1950 gece yarısı, genellikle Sinnim-ni köyünün içinde ve batısında, mevzide veya ordugahlarda bulunan piyade, topçu, havan birlikleriyle ulaştırma araçları birden bire düşmanın nereden ve nasıl geldiğini anlamadıkları şiddetli makineli tüfek, havan ve roketatar ateşlerine tutuldular. Baskın yapan düşmanın gecenin karanlığından faydalananarak, 1 nci ve 2 nci Taburların arasındaki tamamen emniyet altına alınmayan vadinin tabanından sessizce ilerleyerek Sinnim-ni'ye kadar sokulmuş veya bütün gün bu köy istikametinde akan sivil kıyafetli göçmen kabileleriyle beraber gelip köyde ve civarda gizlenmiş, yahut da kuzeyindeki sarp araziden gizlice sızmış olması muhtemeldir. (260)

Köyün içinde ve gerisinde bulunan 3 ncü Piyade Taburu ile Topçu Taburu, Havan Bölüğü ve ağırlıkları düşmanın havan mermilerinin ani olarak üzerine düştüklerini görünce, heyecana kapılmışlar ve gecenin karanlığında yol boyunca geriye doğru birbirlerine karışmış bir halde çekilmeye başlamışlardı. Bütün Kore muharebelerinin en uğursuzu olup Sinnim-ni... diye anılan bu gece orada bulunanların kalplerinde ve hatıralarında hayatları boyunca silinmeleri imkansız derin izler bırakmıştır. Düşman bütün gayesine erişmekte sabırsızlanırken bütün planlarını alt üst eden Türk kuvvetlerini imha edebilmek için mertçe yapamadığı hile ile başarmayı düşünmüş ve gündüz ki mağlubiyetenin acısını gecenin karanlığına bürünerek telafi etmek istemişti. (261)

Tugay Komutanı, notlarında bu baskını şu şekilde açıklamaktadır : "Bu baskın 1 nci ve 2 nci Taburların cephelerinde, topçu ve 3 ncü Tabur bölgelerinde hemen aynı zamanda başladığına göre, açılmış ve yayılmış olarak muntazam bir kuvvetin, yarlardan ve geriden bir kuvvetle ve ayrıca halkı yerlerinde kalmış köylerdeki geril-

(259) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.175, Celal Dora : a.g.e., s.124.

(260) Kore Harbinde, Türk Silahlı...s.116.

(261) Turan Ergüngör : a.g.e., s.71.

lacılarla birlikte taarruz ettikleri kuvvetli bir olasılıkla söylenebilir." (262)

Düşman baskını ile Sinnim-ni 'den bir kısım birlikler çekilirken Kaechon'da bir okul binasına yerleşmiş bulunan Tugay Komutanlık Karargahına ilk fena haberler gelmeye başladı. Oraya az evvel cepheden gelen, fakat Sinnim-ni baskınından henüz haberi olmayan Albay Dora, kendi gördüklerini yazdığı raporda şöyle anlatıyor : "Vakit 29 Kasım 1950, saat 01.00, Kapı açıldı ve heyecanlı bir topçu eri içeriye girdi. **Generalim ben aracım ile ileriye gidiyordum. Birliklerin bulunduğu yere yaklaştığım zaman her yandan makineli tüfek ve havan ateşi içinde kaldım. Taburlar baskına uğradılar, aracımı zor çevirebildim.**" dedi. İşte Tugay Komutanı baskın haberini ilk böyle haber aldı. Albay Dora raporunda şöyle devam ediyor : "Hepimizi yerlerimizden kalkarak dışarıya fırladık. Gördüğümüz manzara şu idi : Yedi sekiz metre genişliğinde yol, geri giden insan ve araçlarla dolmuş, bir sel gibi akıyor. Yanyana giden araçlar, yol boyunca ileriye, kuzeydoğuya doğru ilerleme olanağını kaldırmıştı. Büyük kamyonlar daha küçük olan araçların arkalarından iterek yolun dışına atıyor ve böylece kendilerine yol açıyorlardı. Yayaların binmek için araçlara hücum etmesinden ötürü, binemeyip düşenler araçların altında ezilmek tehlikesine maruz kalmakta idi." (263)

Tugay Komutanının notlarına göre "29 Kasım 1950 yaklaşık saat 10.00 raddelerinde Sinnim-ni bölgesinden, Kaechon'a hafif ve ağır silah sesleri gelmeye başlamıştı. Beş on dakika sonra Topçu Taburu Komutanı Yarbay Tahsin Kurtay ve yardımcısı Binbaşı Ahsen Saya, Tugay Komutanının bulunduğu okul binasına gelerek, Taburun basıldığını haber verdiler." (264)

Harekat Şube Müdürünün notlarında : "Tugay Komutanının ilk tedbir olarak, Kaechon'da yapılan ilk işin geri gidenleridir, yere in" komutuyla durdurmak ve karışmış birliklere olanakları çerçevesinde çeki düzen vermek olduğunu, ilerdeki 1 nci ve 2 nci Taburları telefonla bizzat aramış ise de taburların bağlandığı muharebe merkezinin cevap vermediğini bu taburların telsizle de arandığını, fakat cevap alınmadığını" yazmaktadır. (265)

Albay Celal Dora'nın kendisine sorduğu "**kararınız nedir**" sorusuna cevap olarak "toplanabilecek subay ve erlerle Kaechon'un doğu sırtlarında savunmak, önceki tabur-

:

(263) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.175.

(264) Celal Dora : a.g.e., s.135.

(265) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.175.

(266) ATEŞE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

larla bağlantı yapmak ve ondan sonra duruma göre hareket etmek" kararında olduğunu bildirdi. (266)

Sinnim-ni mevziini o gece karışıklık ve tıkanıklık içinde terketmek hem Tugayın perişaniyetine ve mahvına hem de en az 9 ncu Kolordunun arkasının kuşatılmasına, hatta en solda bulunan 1 nci Amerikan Kolordusunun çekilme yolunun kesilmesine sebep olabilirdi. Bundan başka Tugay vazifesini yapamamakla Birleşmiş Milletler Komutanlığı muvacehesinde, milli ve askeri şeref, huzurunda aciz bir duruma düşmüş olabilirdi.

Yüzelli kadar erin arasına girerek kısa bir hitabede bulunan Tahsin Yazıcı "Millet ve memleketin gözlerinin o anda kendilerine bakmakta olduğu, milli namus ve şeref, gösterecekleri fedakarlıkla, icabederse beraber öterek kurtarılmasının askeri ve milli bir vazife zarureti sayılması lazım geldiği, bu yüzlerce Türk kardeşlerinin hayatlarını, bir ordunun bozgununu kurtaracağını aksi halde komünistlerin zafer şenliği yapacaklarını" söylemişti.

Askerler şu şekilde haykırıyordu :

"Generalim, emrini yapmak için dayanacağız. İcabederse öleceğiz. Türk şerefini lekelemeyeceğiz. Komünistlere şenlik çanları çaldırmayacağız. Biz sana güveniyoruz. Sen de bize güven. Allah yardımcımız olsun." (267)

Kendisini heyecana kaptırmayan Tugay Komutanının kararı isabetli olmuştur. Verilen bu isabetli direnme ve savunma kararı sayesinde gerisi şuursuz akan insan seli Kaechon'da kısmen durduruldu. Bozulan birlikler burada düzenlenerek yeni bir direnme hattı kuruldu. 1 nci ve 2 nci Taburların Sinnim-ni dolaylarında bir gece direndikten sonra geri çekilerek Tugaya katılmaları sağlandı. (268)

Tugay Komutanı düşmanın derinliğe ilerlemesine rağmen, öndeki taburların arkalarını sardığını kuvvetle tahmin ediyordu. Bu taburlarla irtibatı kurmak için en emniyetli ve seri vasıta olarak tank takımını düşündü. Bu takımın ileri sürülmesi taburların maneviyatını artırabilir ve düşmana bir karşı taarruz yapılacağı zannına düşürebilirdi. Köyün batı bölgesinde bulunan tank takımının, bu maksatlarla vazife almak üzere köyün doğusuna yaklaşması bildirildi.

:

(266) Celal Dora : a.g.e., s.138.

(267) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.178.

(268) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.1.D.71.

Bu ilk yaklaşma emrine, Amerikan tank takımı komutanı, yolun tamamen açılmamış olduğunu, tankların ilerlemesine imkân bulunmadığını, yol iyice açıldıktan sonra da piyade refakati olmadan kendilerinin karanlıkta yalnız başına gidemeyeceklerini söylüyordu. Bir piyade takımının refakati hazır olduğu bildirilince de, soğuktan motorların donmuş olduğunu, benzinlerinin kafi bulunmadığına kadar türlü bahaneler, ileri sürdü. Karşı taarruz için Yüzbaşı Sacit Özbal görevlendirilmişti. Derhal komutanın bulunduğu tankın üzerine çıkarak, onu harekete çalıştı. O esnada tankın yaptığı sert ve hızlı bir dönüş sonrasında bu fedakar yüzbaşı tankın üstünden beş altı metre kadar dışarı fırlamış, yana düşerek kalçası yerinden çıkmıştı. Artık bu haliyle tekrar tanka zıplamak kuvvetini kaybetmişti. Tank takımı da taarruza sevk edilemedi. (269) Daha sonra bu cesur subay, Gümüş Yıldız Madalyası alacaktır. (270)

0 gün kelimenin tam anlamıyla boğaz boğaza bir muharebe günü oldu. Bu gün, dört topluk bir batarya ile desteklenen iki piyade taburunun düşman tümenlerine karşı icra ettiği hareketle, bilhassa geceki baskında Sinnim-ni'de bıraktığımız her şehidin ayak ucuna, en az on Komünist Çin'liyi uzatmak bahtiyarlığına erdik.

Artık Mehmetçikler, devleri imrendiren, bir kudret ve hamasetle çarpışıyordu. Her tarafları gülle, bomba, kan ve ateşle çevrili olduğu ve Türk olmayanların, tek-nik ümitleri kırıldığı halde, bozguna uğramış bir düşmanı kovalıyormuş gibi, fütursuz ve pervasız döğüşüyorlardı. (271)

Tugay 28/29 Kasım 1950 yarısından itibaren 9 ncu Amerikan Kolordusunun emrinden çıkarak 2 nci Amerikan Tümeninin emrine girmiş ise de Tümenen hiç bir görev ve emir almamış, Tümenle bağlantı sağlayamamıştır. Yalnız sabaha karşı Tugaydan Tümenene bir subay gönderilerek Tugayın durumu bildirilmiş ve yardım istenmişti.

O anı Albay Celal Dora şu şekilde anlatmaktadır :

"Yollar tıkanmış durumda idi. Emir subayına, sancağı sırtından sök, belimize saracağız ve yaya olarak bu ölüm çemberinden sıyrılacağız dedim. Sancağı söktüler, hep beraber sancak uğruna savaşacağımız Yüzbaşı Cihan Kumbasar ve Yüzbaşı Abbas Yur-lakul'u da yanıma alarak yola koyulduk. Karışık bir halde çekilen birlikleri durdur-mak, bir uygun yerde yeniden tertiplenmek üzere ilerledik. Sonchon'a vardığımızda,

(269) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.180. : Celal Dora : a.g.e., s.137.

(270) Headgua ters Eighth United States Army Korean, General Orders number.116. (Gümüş Yıldız ve Bronz Star Madalyaları Emri, Eklerdedir.)

(271) Mustafa Kepir : a.g.e., s.20.

orada bir hayli er bulacağımızı hesaplamıştık. Orada 1 nci Süvari Tümeni Karargahı-
na giderek, Tugayın uğradığı akibeti anlattım ve yardım isteğinde bulundum. ⁽²⁷²⁾ demektir. Sancağı beline saran Yüzbaşı Cihan Kumbasar ile yapılan görüşmede, Alay Komutanı bu fedakar subayın o andaki gayretini gördükten sonra "Seni Allah ve Millete, Memlekete, genç ailene bağışlasın" demiştir. ⁽²⁷³⁾ Alay komutanının bu hareketi Türk basınında da övgüyle bahsedilmiştir. ⁽²⁷⁴⁾

Albay Celal Dora Seoul'de Tugaydan kopanlara moral verip, onları tertitledikten sonra Tugaya Kesong'da Kunuri Muharebeleri'nin sonunda iltihak edecektir. ⁽²⁷⁵⁾

Tugay Komutanına göre, 29 Kasım 1950'de gün doğarken durum şöyle idi : "2 nci Tabur Sinnim-ni'de düşmanla temasta, fakat sol kanat ve yanı kuşatılmış bir halde. 1 nci Taburun 1 nci ve 3 ncü Bölükleri geceden Kaecheon'a gelmişlerse de, Sinnim-ni'de mevzide kalan 2 nci Bölük düşman tarafından kuşatılmış olarak muharebeye devam etmekte idi. ⁽²⁷⁶⁾

29 Kasım 1950 saat 09.00 sıralarında, bir Amerikan piyade taburu ile bir tank bölüğünün Kaecheon'da Tugaya yardıma gelecekleri öğrenildi. Bu birlikler, 2 nci Amerikan Tümenine mensup 38 nci Piyade Alayı Komutanının emrinde olarak, saat 10.00'da geldiler. Durum, Tugayca Alay Komutanına bildirildi, ve Sinnim-ni güney ve kuzey batısındaki birliklerin kurtarılması için mahdud hedefli bir taarruz yapılması önerildi. Fakat, Alay Komutanı bu taarruzu yapamayacağını, görevinin sadece 2 nci Tümenin sağ yanını korumak olduğunu söyledi.

38 nci Alay Kumandanının almış olduğu vazifeyi esasen Türk Tugayı yapmakta idi. Çünkü başlangıçta bu Tümenin dolayısıyla 9 ncu Kolordu ve Birleşmiş milletler Kuvvetlerinin kuşatılmaması için Tugay Tokchon'a gönderilmişti.

Bu olumsuz cevap üzerine Tugay Komutanı, ilerdeki kuvvetleri kurtarmak için tasarladığı taarruzu. emrindeki zayıf kuvvet ve olanaklarla yapmaya karar verdi. Bu sırada, Amerikan Taburu Kaecheon'un kuzeyindeki sırtları tuttu. Daha önce bu sırtları tutan 3 ncü Tabur da Kaecheon'un hemen batısında toplandı. ⁽²⁷⁷⁾

_____ :

(272) Celal Dora : a.g.e., s.142,143.144.

(273) Cihan Kumbasar : Kore'de 241 nci Piyade Alay Sancağının Kurtarılması :Gaziler Dergisi, s.3, Y-2, 1986, s.12,14.

(274) Ulus, 6 Aralık 1950

(275) Mim Kemal Öke : a.g.e., s.96

(276) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.186.

(277) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.187.

29 Kasım 1950 saat 11.00'e kadar, Kaecheon'un kuzeydoğu tepelerinde, zayıf dahi olsa bir savunma cephesi kurulmuştu. Yukarıda bildirdiği gibi, 2 nci Amerikan Tümenine mensup 38 nci Piyade Alayının bir taburu, 3 ncü Taburu değiştirmiş, Kaecheon'un kuzeyindeki sırtlara yerleşmişti.

Düşman, yolun kuzey ve güneyinden ilerleyerek Kaecheon mevzilerine taarruza başladıysa da, Amerikan 38 nci Alay 1 nci Taburunun mevzilerinden şiddetli bir ateşle karşılandı. Bu sırada, Sinnimi'den güneybatıya, Kaecheon'un güneyinde ilerledikleri görülen düşman kolları topçu ateşi altına alındı. Saat 16.30'da, mevziin güney kısmını tutan 1 nci Tabur cephesinde, 10-15 kişilik bir düşman grubu, teslim olacaklarmış gibi bazı işaretler yaptılarsa da, bunun bir hile olduğu anlaşıl原因, ilkin kasilen ateş tekrar başladı. Fakat düşmanın 1 nci Tabur üzerindeki gittikçe artıyordu. Bununla beraber, Taburun tuttuğu yer hakim olduğundan, yakına sokulmaya çalışsan düşmana çok kayıplar verdirildi.

Saat 17.00'de Amerikan Piyade Taburu motorlu araçlarını getirerek çekilmeye başladı. Amerikan Taburu, bu çekilişini Tugaya haber vermemişti. Bu suretle kuzey yamını açılan Tugay, yine yalnız başına kalarak, her iki yandan düşman kuşatmasına uğrayacak durumda idi. Tugay komuta yeri, Kaecheon'un kuzey sırtlarından makineli tüfek ateşi yemeye, aynı zamanda batıya yol istikametinden ateş sesleri gelmeye başladı. Tugayın bugünkü oyalama ve zaman kazanma görevi artık fazlasıyla tamam olmuş ve düşmanın daha çok oyalanabileceği ihtimali kalmamış sayılırdı. Onun için Tugay, bu durumda Kaecheon mevziinde daha fazla durmayarak akşama doğru düşmandan çözülüp çekilme kararını verdi. Mevziide bırakılacak olan 1 nci Tabur, geri çekilmeyi himaye edecekti. Tugay 28 ve 29 Kasım 1950'de yaptığı Wavon, Sinnim-ni ve Kaecheon muharebeleriyle düşmanı iki gün oyalamıştı. Kazanılan bu üç günlük 27 Kasım dahil kıymetli zaman içinde 9 ncü Kolordu ve dolayısıyla 8 nci Ordu çekilme olanağını bulmuşlardı ki, Tugayın aldığı görev de zaten bundan ibaretti. (278)

2 nci ve 3 ncü Piyade Taburları, 29 Kasım 1950 saat 17.30 sıralarında Tugaydan çekilme emrini aldılar. 1 nci Tabur, artçı olarak önceleri yerinde kaldı. ve düşmanı oyaladıktan sonra diğer taburların peşinden çekilmeye başladı. Artçıda kalan tanklar da ateş ederek bu Taburun çekilmesini korudular.

Çekilme esnasında kendiliğinden teşekkül eden bu grupların içinde Amerikalı ve Güney Kore'li askerlerde vardı. Fakat ekseriyeti Türk'ler teşkil ettiği için en kıdemli subay komutayı eline alıp icabederse emirleri veriyordu. Gruplardaki Amerika'lı subay ve erler. de verilen emirleri Türk silah arkadaşları ile beraber cesaret ve itaatle ifa ettiler. Bu tehlikeli durumlarda bile bizden ayrılmayıp verilen emirleri (peki efendim) diye telâkki eden bu centilmen ve icabında en pişkin bir asker olarak ölmesini bilen Amerika'lı delikanlıların arkadaşlığı inanalım ki, bizler için büyük bir kıymettir. (279)

G. Kunuri ve Sunchon Boğazları Muharebeleri ve Tugayın Sosari'ye Çekilişi :

Bu sırada düşman, Kaecheon'un kuzey ve güney açıklarından dolaşarak, 500 metre kuzeybatıda başlayan ve Kunuri'ye doğru dört kilometre kadar uzayan boğazın giriş yerindeki tepeleri tutmuştu.

0 boğaz Kunuri ile Sunchon arasında kuzeyden güneye doğru uzatılmış bir bira şişesine benzer, 2 nci Tümen birlikleri, Türk ve Kore Birliklerinin bazı kısımları adeta böyle bir şişe gövdesinde kapanmıştı. Düşman her taraftan bu birlikleri sıkıştırmakta ve gün geçtikçe insan ve bazı malzeme zaiyatını artırmakta idi. selamet, şişenin boğazını ve ağzını kırmakta idi. Aksi halde ölüm ve esaret mukadder idi.

Boğazı artık silah kuvvetiyle zorluyup geçmekten başka çare kalmamıştı. 2 nci ve 3 ncü Piyade Taburlarının Bölükleri küçük gruplar halinde savaşıyor, bir yandan yola ateş eden tepelerdeki düşman silahlarını susturmaya, öte yandan boğazı zorlayıp geçmeye uğraşıyorlar. Böylece, boğaz zorlanıp geçilirken, Tugayca hatta Taburlarca bile sevk ve idare sağlanamadı.

Gece ay ışığı vardı. İsabet alan motorlu araçların bozulup duraklaması sebebiyle, boğazdan geçen yol sık sık tıkanıyordu. Amerikan piyade taburu da, bu yüzden, araçlarından inerek boğazdan geçebilmek için küçük gruplar halinde muharebe etmek zorunda kaldı. Amerikan Tank Bölüğü, Amerikan taburunun artçısı ile beraber Taburu geriden izledi. Bunları da 1 nci Piyade taburu en geriden izledi.

Yol tıkanıldığı anda, başka başka birliklerden toplanan subayların hizmet ve gayretleriyle teşekkül eden takviyeli bir bölükten ibaret olan kuvvetimiz icabederse muharebe düzenini alarak ateş gelen tepelere doğru taarruz ediyordu. Çok zaman son-

:

ra o esnada orada bulunup bütün bu hadiselerle şahit olmuş iki Amerikan yüzbaşısı şöyle anlatıyordu : "Bu Türk bölüğünün, tepelere doğru taarruzun ve hattı bâlâya çıkan üç erin yol boyunca yığılı kalmış motorlu vasıtalarla doğru (yürüyün, gidin) demek isteyen kol işaretlerini taklit ve ölüm saçan düşman makineli silahlarının mevzi- lendiği bu tepelere doğru fütursuzca koşarak, ateş ederek fakat duraklamadan iler-leyen Türk'leri hayranlıkla seyrettik ve Mac Arthur size olan sevgi ve güvenini öğ- rendiğimiz vakit kendisine hak verdik" diyorlardı. (280)

29 Kasım 1950, yaklaşık saat 21.00 sıralarında, güneyinden gelen bir düşman kuv- veti, Amerikan piyade taburunun artçısının ve 1 nci Türk Piyade Taburunun bazı kı- sımlarını tuttukları 107 rakımlı tepeye, birer saat ara ile iki taarruz yaptıysa da ateşle püskürtüldü.

Türk Topçu Taburu erken davrandığından, boğazdan ateş yemeden geçerek, Kunuri' nin bir kilometre kadar güneydoğusunda, yolun kuzeyindeki düzlüğe geldi.

30 Kasım 1950 saat 03.00 sıralarında gelen dört Amerikan uçağı, ilkin aydınlat- ma bombaları atarak bölgeyi iyice aydınlattılar, sonra düşmanın tuttuğu sırtları ma- kineli tüfek roket ve bombalarla isabetli bir surette dövdüler.

Tugay Komutanı yanında bir emir subayı, bir tercüman subay ve bir Amerikan su- bayı olduğu halde, araçlı bir boğazdan çıkarak Kunuri'nin güneybatısındaki ilk ordu- gah yerine 30 Kasım 1950 saat 04.00 ile 05.00 arasında gelmişti. 2 nci Amerikan Tü- meninin 38 nci Alay Komutanı ile temas ederek, durum hakkında bilgi aldı. O sırada Kunuri bölgesinde bu Alayla 2 nci Amerikan Tümeninin askeri polislerden ve 1 nci, 3 ncü Taburlarımızdan başka dost birlik kalmamıştı.

Genel duruma göre, Kunuri bölgesi, Tugayın durup oyalanmasına elverişli değıl- di. Bu esnada 1 nci ve 3 ncü Taburlar, Tabur komutanları başlarında olarak, kısmen Kunuri'de toplanmışlardı. Bunlara emir beklemeleri bildirildi. Topçu Taburu daha önce kendi başına Anju yoluyla Pyongyang'a gitmişti. 2 nci Tabur da, kısmen Anju ve kısmen Sunchon üzerinden geri çekilmişti.

Pyongyang'a gitmek için iki yol vardı : Biri batı yönünde Anju üzerinden, diğ- eri ve kısası güney istikametinde Sunchon boğazından geçiyordu. Tugay Komutanı, her iki yolun henüz açık olduklarını öğrenmişti. (281)

(280) Turan Ergünger : a.g.e., s.81.

(281) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.194,195.

Boğazın içinde her türlü tehlike ile karşı karşıya kalınacağı muhakkaktı. O halde her tehlikeyi göze alarak çelik bir burgu gibi, düşman savunma hatları yarılcaktı. (282)

Sunchon Boğazı, iki günden beri düşman kontrolü altında bulunuyordu. 2 nci Amerikan Tümeninin kuzeyden, İngiliz Tugayının güneyden giriştikleri taarruzlar, sonuç vermemişti. Piyadelerimiz, kısa bir nefeslenmeden sonra, Sunchon Boğazına yerleşen düşmana taarruza başladılar. Amerikan Piyadeleri ile tankları taarruz ile boğaz açıldı.

Türk Piyadesinin süngüsü, burada da hükmünü yürütmüş ve 2 nci Tümenin çakılıp kaldığı Sunchon Boğazını geçişe açmıştı. Tugay Kunuri adı verilen muharebeleri, böylece ve parlak bir biçimde sona eriyordu. (283)

Kahraman Mehmetçikler, elde süngü o yalçın kayalara tırmandılar. Cepaneleri tükenmişti. İkmal yapılamıyordu. Eksi 15-20 derece soğukta, açıkta ve aç olarak çevrelerindeki o katmerli halkaları süngüleriyle yarıdılar. Vuruşa vuruşa dönüş yolunu açtılar. Tugay yol açarken, öte yandan boğazda sarılmış durumda bulunan 2 nci Amerikan Tümeni Karargahının kurtulmasına da yardım ettiler. (284)

Tugay Komutanı sonradan Kumpo'da yazdığı 31 Aralık 1950 tarihli raporunda şöyle demektedir. : "Tugay, Kunuri-Sunchon arasındaki boğazdan çekilme muharebelerinde, en çok kaybı vermiştir."

Tugay 1 Aralık 1950 sabahından itibaren Pyongyang'a vardı, (285)

Türk Tugayından kurtulanların karşılaşmaları esnasında çok samimi ve çok hissi sahneler, orada bulunan Amerika'lıların bile gözlerini yaşarttı. Erlerimizin hepsi subaylarımızın ellerine sarılıyordu. Kucaklaşıyor ve öpüşüyorlardı.

Bir Amerika'lı Doktor Binbaşı :

"Ben İkinci Dünya Harbinde Avrupa cephesinde bulundum. Bir çok milletler tanıdım.Efvesubayın bu kadar seviştiğini sizde görüyorum" demiştir. (286)

(282) Turan Ergüngör : a.g.e., s.83.

(283) Kore'de Savaşanlar Derneği Muhtırası, Ankara, 1974, s.17.

(284) The History Of The United Nations Forces In The Korean War : s.639

(285) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.7.D.1.

(286) Turan Ergüngör : a.g.e., s.90.

Tugay Komutanı 30 Kasım 1950 akşamı Pyongyang'a geldiği zaman gece olmuştu. Şehrin kuzey giriş bölgesinde Tugay karargahının geri kademesinin bir kısmıyla, birliklerinden ayrı düşen bazı erler ve 2 nci Taburun bir kısmı toplanmışlardı. Sahra Hizmet Taburlarıyla bazı dağınık erler şehrin içinde bulunuyorlardı. Topçu Taburu Taedong ırmağının köprüsünü geçerek şehrin güneyinde yerleştiler. Tugayın Sunchon boğazı yoluna yapan 1 nci ve 3 ncü Taburlardan birer kısım, Sunchon'da 1 nci Süvari Tümeni birliklerine katılmış, birer kısımlarının da Pyongyang'a gelmekte oldukları Tugayca haber alınmıştı.

2 Aralık 1950'de 9 ncu Kolordudan gelen bir emir gereğince en büyük oranda kayıp veren Türk Tugayı ile 2 nci Amerikan Tümeni, toplanıp teşkilatlanmak ve noksanlarını tamamlamak üzere Kaesong'a taşınmak hazırlıklarında bulundular. Onun için, 3 Aralık 1950'de Türk Tugayı kısmen trenle, motorlu birlikler ise karayolu ile Kaesong'a harekete başladı. 5 Aralık 1950'de burada toplandı. İlk kar, 3 Aralık 1950'de yağmaya başlamıştı. (287)

Genel durum, Tugayın Kaesong'da da uzunca müddet durup, ikmal işlerinin burada tamamlanmasına elverişli değildi. Komünist Çin orduları 25 Kasım 1950 sabahı başlattıkları büyük taarruzlarına şiddetle devam ediyorlardı. 8 nci Ordu, İmjin ırmağını savunmak üzere sol kanadını geriye almayı, İmjin-Yangyang hattıda da tutunamadığı takdirde, Seoul'ü de bırakarak Han ırmağının güneyine çekilmeyi tasarlıyordu. Onun için 15 Aralık 1950 günü 9 ncu Kolordudan ikmal işlerini daha kolay yapabilmek için, Tugay, 'Seoul'ün 18 kilometre batı güneyinde, Seoul-İnchon yolunun üstünde bulunan) Sosari'ye hareket emri aldı.

Tugay, 8 nci Orduya mensup diğer kuvvetlerle bu uzun boylu çekilme hareketini yaparken bütün yollar yüz binlerce göçmen ile dolu idi. Komünistlerin zulüm ve tecavüzünden kaçan Kore'liler, tam bir yoksulluk içinde güneye, emniyet bölgelerine göç ediyorlardı. Bunların içine karışan gerillacılar, sabotajcılar, hatta Güney Kore'li kıyafetlerine bürünmüş düşman askerleri bu suretle, Birleşmiş Milletler ordusunun gerilerine kolayca sızmakta, geri hizmet ve tesislerine saldırmakta, yol ve köprüleri bozup yıkmakta idiler. Bu düşman elemanlar, vardıkları yerlerde kendilerinden onlarla birleşerek Birleşmiş Milletler ordusunun geri emniyetini ciddi şekilde tehdit edebilecek bir kuvvet haline geliyorlardı.

:

Türk Tugayının, rahat etmek ve yeniden düzenlenip ikmal olunmak amacıyla gideceği Sosari, işte bu göçmen kabilelerin teşkil ettiği büyük sel yatağı üzerinde idi. Çünkü göçmenler, muharebe alanının batısında olan Kumpo yarımadasının kuzeyinden geçen Han nehrini aşarak güneye gitmekte ve çoğu Türk Tugayının bulunduğu bölgeden yollarına devam etmekte idiler. Tugayın yaya birlikleri, 6 Aralık 1950 saat 13.30 ve 20.35'te iki trenle hareket ettiler. Topçu Taburuyla motorlu birlikler saat 21.00'de kendi araçlarıyla yoldan giderek 7 Aralık günü sabaha karşı Sosari'ye toplandılar. (288)

Önce, Tugayın 3 Kasım 1950'deki emriyle, Taegu'da kuruluştan kaldırdıkları, personel ve araçlarının çoğu Tugay Karargahına katılan 241 nci Alay komutanlık kademesi, 7 Aralık 1950'de Erkanı Harbiye-i Umumiye Reisliğinden gelen bir emir üzerine, Tugayca Sosari'de yeniden kuruldu. (289)

8 Aralık 1950'de birliklerin kayıpları ile noksanlarının tespitine başlandı. 1 nci Tugayın 26 Kasım 1950'den 6 Aralık 1950 tarihine kadar olan Kunuri muharebeleri ile çekilmelerindeki kayıp toplamı, insan olarak mevcudunun % 15'i, ağır silah ve araçlarının % 70'dir. Subayların şahsi eşyaları hemen hemen tamamıyla Wavon ve Kunuri bölgesinde kalmıştı. (290)

0 muharebelerde Tugayca düşmana verildiği tahmin edilen zaiyat 5000 kadardı. Bu rakam mübalağalı görülmemelidir. Çünkü, Tugay karşısındaki düşman kuvveti iki Tümen tahmin ediliyordu. Muharebenin ikinci günü o kuvvet üç tümen olmuştu.

Bizim yukarıda belirtilen zaiyatlarımıza rağmen çekilmesini himaye ettiğimiz 2 nci Tümenin zaiyatı 4849 kişi olup, (291) bu zaiyatın daha da fazla olmaması, Türk Tugayınca kuşatmaya engel olunarak sağlanmıştır.

(288) Kore Harbinde, Türk Silahlı...s.137.

(289) Celal Dora : a.g.e., s.159.

(290) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1. Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.199.

(291) Harry G Summers, J.R.Colonel Of Infontry : Korean War Almanac, Newyork, s.165.

H. Yaratılan Kunuri Destanının Yurt İçi ve Yurt Dışındaki Yankıları :

Türk Tugayının Kunuri'de yarattığı destan Türkiye'de ve Dünya'da büyük akis yapar. Başbakan Adnan Menderes Türkiye'den gönderdiği mesajda "Sulh ve hürriyetin bütün mütecavizlere karşı korunması gibi yüksek insani gayeyi kendisine milli gaye edinen Türk milletinin Kore'deki mücadelesinde "Tugayımızın göstermiş olduğu başarıyı kutlar, Başbakanı takiben, Genelkurmay Başkanı ve diğer mülki-siyasi erkan da Tugayımıza şükranlarını iletir. Ayrıca tüm yabancı basın ve devlet adamları tugayımızı kutlamıştır. Bu tebrik ve takdirler aşağıdadır.

Başbakan Adnan Menderes'in mesajı :

Kore'de BM emrindeki Türk Silahlı Kuvvetleri Kumandanlığına :

Sulh ve hürriyetin bütün mütecavizlere karşı korunması gibi yüksek insani gayeyi kendisine milli gaye edinen Türk milletinin Kore'de aynı ideale bağlı diğer milletlerle beraber giriştiği hak ve adalet mücadelesine yüksek kumandanız altındaki kuvvetlerimizin gösterdiği büyük fedakarlık ve kahramanlık kalplerimizi haklı bir iftiharla doldurmuştur. Hükümet, kendisine tevdi edilen bu çok şerefli vazifeyi bu kadar büyük bir başarı ile ifa ederek bütün sulh ve hürriyet dünyasının hayranlığını kazanan başta kıymetli şahsiyetiniz olmak üzere yurdun cesur ve kahraman evlatlarına en samimi takdir ve şükranlarımı sunarım. (292)

**Başbakan
Adnan MENDERES**

Tuggeneral Tahsin Yazıcı'nın Başbakan Adnan Menderes'e cevap mesajı :

Sayın Adnan MENDERES

Kore'de Dünya hürriyeti, adaleti ve aziz Türk milletinin şerefi için çarpıştığını iyi bilen subay, gedikli ve erlerimiz Sayın Başbakanlarının yüksek takdir ve iltifatlarına mahzariyetten duyulan bahtiyarlık ve şükranı tanzimle,

Arz ederim. (293)

**Tahsin YAZICI
Tuggeneral
Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı**

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Aldığı Karar :

Birleşmiş Milletler emrinde savaşmak üzere Kore'ye göndermiş olduğumuz şanlı Tugayımızın iştirak ettiği bütün hareketlerde gösterdiği üstün kahramanlık ve elde ettiği iyi neticeler, yerli ve yabancı matbuatta ve ajanslarda takdir dolu ifadelerle ve büyük bir yer almakta. Milli Savunma Bakanlığımızın tebliğleri de bu hakikati

(292) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.216 ; Ulus, 3 Aralık 1950

(293) ATASE Arşivi: D.134. G.1.K.71.D.1

teyit etmektedir.

Hakiki sulhu korumak ve kurmak azmiyle Birleşmiş Milletler etrafında toplanan Demokrat cephe milletleriyle samimi bir işbirliği tesis eden milletimizin bu fedakar ve cesur çocuklarının muvaffakiyetleri bütün yurttta heyecan ve alaka ile takip edilmekte ve göğüsler iftiharla kabarmaktadır. Türk milletinin hakiki rey ve iradesiyle teşekkül eden Büyük Millet Meclisimizinde hissiyatı hiç şüphesiz bu merkezdedir. Tezahür eden bu duygu ile bayrağımızın şeref ve itibarını milletimize hak liyakat ve vazifeseverlikle temsil eden evlatlarımıza Büyük Millet Meclisimizin selam ve sevgilerinin, duyurulmasının karar altına alınmasını saygı ile arz ederiz. ⁽²⁹⁴⁾

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Nuri Yamut'un Mesajı :

Kore Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanlığına ve onunu bütün mensuplarına ;

Aziz evlatlarımız, yiğit askerlerimiz. Mücadelenin en güçlü hal ve şartlarını karşılayarak milletimizin verdiği şerefli vazife yolunda ve büyük cedlerimizin yarattığı şerefle, an'anelerimize uygun ve layık şekilde savaştığımızı öğreniyorum. Çetin savaş günlerinizden birine rastlayan 27 Kasım 1950 tarihinde TBMM'nin sizlere selam ve sevgisini iblağa karar verdiğini bilmekle bahtiyarım.

Asil Türk Milletinin, Türk askeri hakkında daima beslediği güven duygusuna liyakatiniz Kore'de bir kere daha göstermiş oldunuz. Dost düşman istisnasız bütün dünya sizin kahramanlığınızın hayranı ve takdirdarı oldu. Türk askerlerinin değerlerini bütün dünyaya göstermek gibi büyük ve şerefli vazife yapmak sizin payınıza düştü. Bundan dolayı hakikaten talihli ve bahtiyarsınız.

Mukaddes şehitlerimizin yeri milletinin kalbidir. Bütün dünyanın hürmet ve takdir duyguları da onlara çelenktir.

Başta Milli Savunma Bakanı olduğu halde, Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup bütün arkadaşlarınız sizlere gönülden takdir ve sevgilerini sunuyor. Sağ olunuz, hak rehberiniz olsun.

Nuri Yamut

Genelkurmay Başkanı

8 nci Ordu Komutanı General Walton Walker'in Mesajı :

2 nci Tümenle beraber hareket eden Türk savaş birliği gösterdiği kahramanca cesaretiyle dört gün devam eden geciktirme savaşları sayesinde. ordunun sarılmasına ve parçalanmasına mani olmuştur. 28 Kasım 1950 gecesi Türk Savaş birliği bir tümen olduğu tahmin edilen Komünist Devletler tarafından Wawon civarında sarılmıştır. Türkler cesaretle savaşımlar ve göğüs göğüse yaptıkları muharebelerde süngü ile iki yüz

düşman öldürmüşlerdir. İki günlük savaştan sonra düşmanın bu kesimdeki kuvvetleri altı tümeni bulduğu halde hatlarımıza girmeye muvaffak olamamıştır.

Türk Savaş birliği 2 nci Tümenle birlikte 8 nci ordunun çevrilmesini önlemek için lazım gelen zamanı temin etmiştir.

Amerikan Kara Kuvvetleri Komutanı General Collins'in Beyanı :

Türk kuvvetleri Kore'de yaptığı muharebelerde ümidin üstünde bir başarı göstermişlerdir. Kahramanlığınızla övünebilirsiniz. ⁽²⁹⁵⁾

İngiliz Savunma Bakanı Emanuel Shinwell'in Mesajı :

Kore'deki Türk Tugayı son savaşlar esnasında, diğer BM'le, kuvvetlerine nisbeten en güç şartlar altında savaşmış ve buna rağmen vazifesini en parlak bir şekilde ve başarıyla ifa etmiştir. Binlerce BM askerinin muhakkak bir çemberden kurtuluşlarını Türk askerlerinin kahramanlığına borçluyuz. Kore'deki Türk askerleri, Türk milletin kahramanlık, an'ane ve menkıbelerine yeni ve unutulmaz bir şeref sahifesini daha ilave etmiştir.

İngiliz Basınından :

İlk defa olarak 28 Kasım 1950'de ilk hatlara sokulan Türk Tugayı Pyongyang kuzeyinde Kunuri bölgesinde 27 nci İngiliz Tugayının yanında bulunuyordu. Bu Tugay Kore'nin kuzey batı bölgesinde 8 nci Amerikan ordusunun sağ kanadında Çin kuvvetlerinin açtığı gediği tıkamak vazifesiyle görevlendirilmişti. Kuvvetli Çin ihtiyatlarıyla takviye edilen bu cephenin beş kilometrelik bir kısmında (Sunchon-Kunuri) yolu tarafeyninde Türkler On'a karşı bir'le aslanlar gibi dövüştüler.

Tugay bu ağır şartlar içinde düşmandan sıyrılmaya ve Pyongyang'da, daha sonra da Kaesong'da toplanmaya muvaffak oldu. Fakat hareket ağır zayiata mal oldu. 500 den fazla ölü ve yaralı verildi ve bir çok esirler de muharebe sahasında kaldı. Türkler uzun müddet böylece düşman karşısında çarpışırken ve ölümler verirken İngiliz ve Amerikalılarda geri çekiliyorlardı. Cephaneleri tükenen Türkler süngü takarak düşmana saldırdılar. Göğüs göğüse müthiş bir boğuşma başladı. Atılacak mermisi kalmayan Türk askerlerinin düşmanla yumruk mücadelelerine girdiği görüldü. Böylece çarpışa çarpışa ağır zayiata uğrayan Türk Tugayının askerleri yaralı arkadaşlarını da sırtlarında taşıyarak geri çekilmeğe muvaffak oldular. Türk Tugayı nihayet Pyongyang'a geldi. Başları yukarda olarak bir resmi geçit yaptı.

Tarihin garip bir cilvesi olarak ecdatları Cengiz Han ve Timur'un vaktiyle işgal ettikleri bu topraklarda 700 yıl sonra tekrar Türk Askerleri çarpıştılar. ⁽²⁹⁶⁾

(295) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.217

(296) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.220

Kutup Yıldızı Gazetesi : (2 Şubat 1951)

26-30 Kasım günlerinde ki harekât ve muharebelerimizde 8 nci Ordunun kuşatılmaktan kurtarılmasında Ordumuz ve Milletimizin dünya milletleri nazarında kazandığı nam ve şöhret çok büyüktür. (297)

Tahsin YAZICI

Tuggeneral

Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı

8 nci Ordu Kurmay Başkan yardımcısı Tümgeneral Alle beni yanına çağırdı. "Tugayın yaptıkları vazife ve yardım büyük kelime ile ifade edilmeyecek kadar şumulüdür." dedi. (298)

Tümgeneral Yelman

Tokya İrtibat Heyeti Başkanı

Kore Harekâtına ait gazete, radyo haberleri ile Ordu Bakanlığındaki haftalık mutad konferanstan alınan bilgi,

Bugünkü muharebenin BM için yeğane parlak noktası, Kunuri Kuzey doğusunda ilk hatta sürülen Türk Tugayı tarafından yaratılmıştır. Kızılar tarafından kuşatılan Türkler süngü hücumları ile kuşatma hattını yarmışlardır. (299)

Washington Ataşemilitesi

Kurmay Albay Arif GÜVENÇ

8 nci Ordu Komutanı Walker'in 13 Aralık 1950'de Türk Tugayını Ziyaretinde Yaptığı Konuşma :

"Kahraman Türk evlatları, Size şahsım, Ordum ve Amerikan milleti adına teşekkür etmek için gelmiş bulunuyorum. Ben sizi KUNURİ bölgesinde hemen vazifelendirmek istemiştım. Fakat düşmanın taarruzu ile hasıl olan fena durum dolayısıyla size birden ağır bir vazife vermek mecburiyetinde kaldım. Vazifelerinizi fedakarane bir şekilde yaptınız. Eğer sizin düşmanı durdurmak için kahramanca çarpışmanız ve mukavemetiniz olmasaydı ordumu kuşatılarak çok zor durumlara düşecek belki de imha edilecekti. Size teşekkür ve takdirlerimi sunuyorum ve ordumun değerli bir uzvu olmanızdan iftihar duyuyorum." (300)

"4 500 asker ateş hattının ortasında, harikalar yaratmasını bilmiştir. Türklerin fedakarlıkları, ebediyen akıllardan çıkmayacaktır."

Washington Tribune

(297) ATASE Arşivi: D.134.G.4.D.1

(298) ATASE Arşivi: D.134.G.1.K.71.D.1

(299) ATASE Arşivi: D.134.G.1.K.71.D.1

(300) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.240

"Türk Tugayının kahramanca muharebeleri, bütün Birleşmiş Milletler Kuvvetleri üzerinde, bir iksir tesiri yaratmıştır."

Time

"Kore muharebelerinin sürprizi Çinliler değil, Türkler oldular. Türklerin muharebelerde gösterdiği kahramanlığı anlatacak bir kelime bulmak, şu anda mümkün değildir."

Abent Post

"Türkler Kunuri'de şanlı tarihlerine lâyık bir kahramanlık göstermişlerdir. Türkler, muharebelerde şanlı döğüşmeleriyle bütün dünyanın hayranlığını kazandılar."

Figaro

"Tarih boyunca cesareti ve nitelikleri ile tanınmış olan Türkler, Birleşmiş Milletlerin Kore'de giriştikleri savaşta da, bu vasıflarını koruduklarını ispat ettiler."

Burner-Amerikan Mebusu

"Kıymetli müteffik Türklerin, çetin savaşçı olduklarını ve cephede çok büyük işler başardıklarını, artık bilmeyen kalmamıştır."

Claud Pepper-Amerikan Senatörü

Şimdi anlıyorum ki, Türkiye'ye yardım lehinde verdiğim oy, hayatımda verdiğim en yerinde oy olmuştur. Cesaret. secaat ve kahramanlık, eninde sonunda galebe çalacak en büyük hasletlerdir. Bu hususta ise, Türklerden üstün hiç bir millet tanımıyorum."

G.G. Martin-İngiliz Korgenerali

Yukarıda belirtilen, Türk Tugayına ait takdir ve tebrikler yazılanların çok daha ötesinde ve çok miktardadır. Burada bunlardan bir kısmı alınmıştır. (301)

Sonuç olarak; Türk Tugayı, Kunuri muharebelerinin özet ifadesinden ve dünyada görülen akislerinden de anlaşıldığı gibi, görevlerini başarı ile yapmıştı. Tugay, devletin ve ulusun beklediği başarı haberlerini: en üstün bir düzeyde, yurda duyurmanın kıvancı içinde idi. Bir avuç asker, devlete güç ve büyük olanak ile itibar sağlamıştı. (302)

(301) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.218: Kore'de Savaşanlar Derneği Muhtırası: a.g.e., s.19

(302) Gaziler Dergisi, Yıl.3, Sayı.16, Kasım-Aralık 1987 s.18

Kunuri Destanı Sonuçları :

25 Kasım akşamından itibaren başlayıp, 1 Aralık gününe kadar devam eden 2 nci Tümençe Chongcon, Türk Tugayınca Kunuri muharebeleri denilen bu muharebeler geceli gündüzlü devam etmiş ve Kore harp tarihinin en çetin ve en tahripkar muharebeleri olmuştur.

Birleşmiş Milletlerin sağ yanını tutan 2 nci Güney Kore Kolordu cephesinin yarılması ve bu Kolordunun parçalanması sonucu açılan bu gediği kapatmaya gönderilen ve bu şişenin ağızlarını vücutları ile tıkayarak, süngüsüyle bir Türk'e karşılık 10 Çinli leşini oraya bırakan, kahraman Türk Mehmetçiğinin yarattığı Kunuri destanı ile ne kadar övünsek azdır. Bunu bize sağlayan şehit ve gazilerimizin ruhları şad olsun.

Bilindiği gibi Türk Tugayı'ndan "mucizevi" bir sonuç alması beklenmiştir. Çaresizliğin telaşı içinde, 9 ncu Kolordu düğümü çözme görevini Türklerin üzerine bırakmıştır. O emirle Kore savaşının bütün muharebelerine kıyasla askeri tarih ve dünya kamuoyunda en fazla hatırlanan Türk Tugayı'nın "Kunuri Destanı" başlamıştır.⁽³⁰³⁾

General Marshall'ın dediği gibi :

"Türk Tugayı 8 nci Ordu'ya ÜÇ ALTIN GÜN kazandırmıştır. 8 nci Amerikan Ordusunun intizamla çekilişine lazım olan zaman elde edilmemiş olsaydı, ilk önce Kunuri'den geçmeye mecbur kalan 2 nci ve 25 nci Tümenlerin, müteakiben ve kuvvetli ihtimal ile 1 nci Kolordunun arkası kesilerek, bütün ordu kuşatılabilir, imha edilebilir, imha edilmese bile çok ağır kayıplara uğrayabilirdi. Böyle bir fecaat, BM camiasının ve onun direği olan Amerika'nın dünya efkarı muvacehesinde siyasi, askeri nüfuz, şeref ve şahsiyetin yıkılmasına, Kore'nin tamamen kaybolmasına, bu suretle komünizmin zaferine, geniş propagandalarına ve yeni fiilli tecavüzlerine, o zaman zayıf olan Japonya'yı ve uzak şark milletlerini komünistleştirmeye büyük fırsatlar verebilir ve bugün durum başka şekil ve renge girebilirdi."

İşte bir avuç fedakar Türk evladının Kunuri muharebelerindeki başarısı yalnız kendi taktik sahasında değil, ordunun stratejik sahasında, demokrasi ve komünizm alemlerinde de tesirli bir şekilde kendini gösterdiği hükmüne varmak doğru olur.⁽³⁰⁴⁾

(303) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.201; M. Kemal Öke: a.g.e., s.100-101

(304) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.200

Kunuri muharebesinin sonuçlarını, o anda Genelkurmay Başkanlığına çektiği raporlarla kesin olarak açıklayan General Tahsin Yazıcı'nın raporlarında tüm gerçek açıktır.

Genelkurmay Başkanlığına

Görülen lüzum üzerine Tugay yine kendi kararı ile çekilmiştir. Piyadelerimizin yaya olarak oynak kıtaların korunması vazifesini alması himaye edilen kıtaların motörlü hareketleri, Tugayın yalnız kalışı, düşman tarafından tutulmuş yol ve geçitlerin taarruzla açılmak mecburiyeti, zayıfın sebebidir.

Tugay yapmış olduğu muharebelerde en az iki ile üç tümenle karşılaşmış 9 ncu Kolordunun dolayısıyla 8 nci Ordunun yanı ve gerisini ve bu arada uzun mesafeli geri çekilmesini başarı ile korumuştur.

Arz ederim. (305)

Tuggeneral Tahsin Yazıcı
Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı

Genelkurmay Başkanlığına

Kuvvetlerimiz sekiz, on misli düşman kuvvetleriyle 3 gün ve gece aralıksız çeşitli muharebelerden sonra malzeme ve kayıplarını ikmal etmek üzere geri alınmıştır. (306)

Arz ederim.

Tuggeneral Tahsin Yazıcı
Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı

(305) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1

(306) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1

IX. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ORDUSUNUN İMJİN NEHRİ VE DOĞUSU HATTINA ÇEKİLMESİ VE TUGAYIN SAVUNMA GÖREVİ ALMASI :

Türk Tugayı, Pyongyang'a geldiği 1 Aralık 1950'den itibaren büyük kayıplarını tamamlayarak yeniden teşkilatlanmaya, hareket ve muharebeye muktedir hale gelmeye çalıştı. Fakat bunun için birkaç güne ihtiyacı vardı. (307)

Komünist Çin Ordularının taarruzu ise bütün şiddetiyle devam ettiğinden, Pyongyang'ın tahliyesi zarureti hasıl oldu. Türk Tugayı Kasong üzerinden daha gerilere, Seoul ile bu şehrin Sarı Deniz kıyısında limanı olan İnchon arasında Sosari kasabasına nakledildi. Türk Tugayı burada 8 nci Ordunun ihtiyatı vaziyetinde birkaç gün sükuna kavuşabildi. (308)

Birkaç gün içinde şiddetle devam eden Komünist Çin Ordularının taarruzu yüzünden, 8 nci Ordu, sol kanadını, İmjın Nehrini savunmak üzere geriye çekmeyi, hatta Seoul'ü terkederek Han Nehri güneyine çekilmeyi de düşünmekte ve planlamakta idi.

8 nci Ordu bu çekilme hareketlerini yaparken, bütün yollar ve şoseler yerinden oynamış yollar yüzbinlerce muhacir ile dolu idi. Bu bedbaht insanlar ya kendi arzuları ile veya Komünistlerin zoruyla kış ortasında yurtlarını ve her şeylerini bırakarak tarifi imkansız sefalet ve perişanlık içinde güneye, emniyet ve hürriyet bulunan yerlere göç etmekte idiler. (309)

Bu gruplar içindeki küçük çocukların, günlerden beri yürümekten şişmiş aşakları ile her adımda tabanlarına iğneler batıyormuş gibi yüzlerine akseden muzdarip ifadelerle ağlaşmaları ve bazen isyan edip çömelmek isteyince, yarı tehdit, yarı yalvarmalarla çocuklarını biraz daha yürütebilmek isteyen aciz ve zavallı anaların ızdırabına seyirci kalınıyordu.

Bu facia aylarca bitmedi. Düşmanla mücadele edilirken karşılıklı uçuşan top ve tüfek mermilerinin altında şoursuz, perişan muhacir kabileleri akını devam etti. Donan ve yaralananlar oldukları yerde kıvrılıp kalıyor ve biraz sonra bir tavuk, bir kedi kadar bile kıymet ifade etmeyen birer varlık gibi göçüp gidiyor-

:

(307) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.234.

(308) Celal Dora : a.g.e., s.160.

(309) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.253.

lardı. O zamanlar Kore yollarında son yardım olarak ancak yandaki hendeğe kadar itilebilmiş bu kabil bir çok ölümlere sık sık rastlanmıştı.⁽³¹⁰⁾

Yüzbinlerce bedbahtın içine gerillacılar, sabotajcılar, hatta halk kıyafetinde düşman askerleri de karışarak, Birleşmiş Milletler Ordusunun gerilerine kolayca sızmakta ve gerilerde gece baskınları ile geri hizmet müesselerine, köprülere, depolara, hatta kıt'alara hücum etmekte idiler. Bu düşman unsurları, vardıkları yerlerde kendileri gibi olanlarla birleşerek, Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin emniyet ve selametini ciddi surette tehdit eden kuvvet haline geliyorlardı. Türk Tugayının istihbarat ve düzenleme için getirildiği Sosa-ri, büyük mühacir kafilelerinin hareketlerine sahne olan yollar üzerinde idi. Çünkü muhacirler, muharebe sahasının batısında olan Kumpo Yarımadasının kuzey kıyılarında Han Nehrini geçerek güneye gitmekte ve çoğu Türk Tugayının bulunduğu bölgenin yollarından geçmekte idiler.⁽³¹¹⁾

8 nci Ordu, 12 Aralık 1950'de sol kanadını İmjın Nehrine çekince düşman, Kumpo Yarımadasının kuzey sahillerinde Han Nehrine ulaşmış oluyordu. Düşman da muhacirler gibi Kumpo Yarımadası üzerinden büyük kuvvetler geçirebilir ve bu kuvvetleri imha etmeyi tasarlayabilirdi. Kuzey Kore Ordusu evvelce Han Nehrini geçerken bu manevrayı tatbik etmişti. Bu sebepten 8 nci Ordu, Seoul kuzeyinde kaldıkça, Kumpo Yarımadasından düşmanı geçirmemek ehemmiyetle mesele olmuştu. Bunun için de Birleşmiş Milletler Ordusunun sol kanadını Kumpo Yarımadasının kuzey sahillerine doğru uzatmak ve karışık insanlarla dolu ve içinde hava meydanı, büyük depolar ve büyük bir liman şehri bulunan 12 Km. genişlik ve 20 Km. kadar uzunlukta olan bu yarımadayı, ne pahasına olursa olsun, savunmak gerekiyordu.⁽³¹²⁾

A. Türk Tugayına Kumpo Yarımadasının Savunma Vazifesinin Verilmesi :

Kumpo Yarımadasını savunmak için cesur askerlere ve kendi başına muharebe edebilecek teşkilata malik, müstakil birliğe ihtiyaç vardı. Çok yorgun olan Amerikan birlikleri, cephede muharebe ediyorlardı ve bunlardan Kumpo için kuvvet ayıramazdı. Türk Tugayı da henüz noksanlarını tamamlamamıştı. Buna rağmen 8 nci Ordu Komutanı General Walker, Türk Tugayına, Kumpo Yarımadasının savunma vazifesini

(310) Turan Ergüngör : a.g.e., s.100.

(311) Kore Harbinde, Türk Silahlı Özet,s.43

(312) The History Of The United.....s.642.

vermekte tereddüt etmedi. General, 13 Aralık 1950'de Sosa-ri'ye gelerek Türk Tugayını teftiş etti ve Kunuri Muharebelerinde yararlılık gösterenlere madalya dağıtırken Amerikan birlikleri kadar ve hatta daha fazla yorgun olan Türk Tugayına güvenini aşağıdaki söylerle açıkladı :

"Türk Tugayı 15 gün evvel Kunuri bölgesinde 8 nci Ordunun geri çekilmesini kahramanca korumuştur. Türk Tugayı henüz muharebeye girmemiş olduğundan alışmak üzere onu, bidayette gerillacıları takibe memur etmişim. Türklerin buna ihtiyacı yokmuş. Türklerin en keskin silah olduğunu öğrendik."⁽³¹³⁾

Şimdi Türk Tugayı, 25 nci Amerikan Tümeninin emrinde olarak Kumpo Yarımadası'nın kuzey sahillerinde Birleşmiş Milletler Ordusunun sol (batı) kanadını savunuyordu. Fakat 25 nci Tümen ile aralarında büyük Han Nehri vardı. Türk Tugayı 15 gün evvel durum gereği Birleşmiş Milletler Ordusunun sağ kanadını Kunuri bölgesinde korumak için zor şartlar içinde muharebe etmeye mecbur olacaktı.⁽³¹⁴⁾

Türk Tugayının kuvveti, 15 Km.den fazla tutan cephesini savunmaya kafi değildi. Tugay, kuvvetinin noksanını tahkimat ile gidermeye karar verdi ve insan gücünün çok üstünde bir gayretle tahkimat vücuda getirmeye koyuldu. Durmadan muharebe provaları yapıldı. Düşmanın daima gece baskınları yaptığı Kunuri doğusundaki muharebelerde, tecrübe edilmişti. Bu defa Tugay, savunma hazırlıklarını hususiyle düşmanın gece baskınlarını dikkate alarak ona göre ayarladı.

Cephedeki düşmandan daha tehlikeli olan gerillacılara karşı da tedbirler alındı ve yarımada halk arasındaki düşman unsurları, buradan çıkarılmak suretiyle temizlendi.

B. Komünist Çin Ordularının Umumi Taarruza Devanı :

1951 yılbaşı gecesi Komünist Çin Orduları, Birleşmiş Milletler Ordusunun bütün cephesine yeniden taarruza başladılar. Düşman, 8 nci Ordunun doğu kanadında tehlikeli surette girme yaptı ve burada 100 Km. kadar güneye Wonju istikametinde, mühim kuvvetlerle ilerledi. Batı kanatta kanlı muharebeler neticesinde İmjın Nehrini de geçti. Seoul istikametine büyük kuvvetlerle ilerledi, Seoul'ü zaptetti ve

:

(313) Celal Dora : a.g.e., s.166, The History Of The United..., s.642.

(314) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1., Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.244.

büyük Han Nehrini küçük kuvvetlerle geçti. (315)

Fakat düşman, Kuzey Kore Ordusunun daha önce, 1950 Haziran'ı sonunda yaptığı gibi Kumpo (Tongjin) Yarımadasından geçerek 8 nci Orduyu Han Nehri güneyinde batı kanadından kuşatmaya teşebbüs etmedi, aksine, kanlı cephe muharebelerini tercih etti. Bu durumu, Ordu Komutanının da kanaatini ifade eden 1 nci Amerikan Kolordusu Komutanı Milburn, Türk Tugayına gönderdiği bir mesajda açıklanmıştır. Bu mesaj aynen şöyledir : "İnchon-Seoul bölgesindeki yeni hareketler esnasında batı kanadını korumak, Birleşmiş Milletler İnchon ve Kumpo'daki tesislerini savunmak vazifesi Tugayınıza verilmiş bulunuyordu. Tugay birlikleri maharetle vazifelendirilmiş ve savunma planlarınızı tesirli şekilde bütün Türk Tugayı elemanları tarafından, düşmanın 1 nci Kolordu sol kanadına doğru olan çevirme hareketlerini değiştirecek kadar muvaffakiyetle tatbik edilmiştir.

Bu güç durum esnasında bütün Tugay mensuplarının muvaffakiyetlerini samimiyetle kutlar takdir ederim." (316)

Komünist Ordularının taarruzu durmadan devam etti. Düşman Seoul'ü aldıktan sonra bütün kuvvetlerini Han Nehri güneyine geçirdi. Doğu kanattaki düşman ilerlemesi ciddi, tehlikeli halini aldı. Düşman doğu kanattan 8 nci Orduyu büyük kuvvetlerle ve bu ordunun gerisindeki onbinlerce gerillacının da iştirakiyle kuşatacak vaziyete geldi. Ordu Komutanı, düşmanın öngördüğü büyük kuşatma ağını, daha başlangıçta sezdi ve ordusunu Ansong'tan geçen ırmakla doğu kesimine kadar 100 Km. geriye çekti.

8 nci Ordu daha 3 Ocak 1951'den itibaren Ansong'un savunmasını düzenlemeye başlamıştı. Bu büyük geri çekilmede, Türk Tugayı, emrinde bulunduğu 25 nci Tümen birlikleriyle beraber birkaç artçı mevzii işgal ede ede, Ansong savunma mevziine vardı ve 6 Ocak 1951'de Chonan'da ihtiyata alındı. (317)

C. Bir Türk Taburunun 29 ncu İngiliz Tugayına Bağlanması :

8 nci Ordunun Ansong savunma mevziinin batı ucunda 29 ncu İngiliz Tugayı mevzilemişti. Bu Tugayın emrindeki Tayland Taburu geriye alında ve yerine 18 Ocak

:

(315) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

(316) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.248.

(317) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

1951'de, ihtiyattaki Türk Tugayından bir tabur getirildi. Tabur Somyon bölgesini işgal etti. ⁽³¹⁸⁾

Türk Taburunun, İngiliz Tugayı ile dirsek dirseğe düşmanı beklemeleri bazı karşılıklı sevgi tezahüdlerine yol açtı.

Bir zamanlar Çanakkale'de, Filistin'de, Irak'ta birbirine şiddetle hücum edenlerin evlatları bugün, hak ve hürriyet ideali uğrunda yan yana dövüşeceklerdi. Bu, insanlık için ferah verici bir haldi. Fakat İngilizlerle başlayan bu samimi silah arkadaşlığı sevki, bir haftadan fazla sürmedi. Çünkü düşman, mevzilerimize taarruz etmedi. Bilakis, Birleşmiş Milletler Ordusu, düşman savunma mevzilerinin önüne sürdüğü küçük birliklerle hırpalayıcı taarruzlarına başlamıştı. Bu usuldeki muharebeler faydalı görüldü ve genişletilerek daha ciddi taarruzlar yapılmasına kara verildi. I nci Kolordu cephesinde yapılacak taarruza ihtiyattaki 25 nci Amerikan Tümeninin birlikleri ile bu Tümen emrindeki Türk Tugayı memur edildi. ⁽³¹⁹⁾

(318) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

(319) Kore Harbinde, Türk Silahlı...Özet, s.45.

X. KUMYANGJANG-Nİ DESTANI

8 nci Ordu Komutanı General Ridgway, düşmanın yapması muhtemel yeni bir taarruzun meydana getireceği yeni durumları düşünerek, yeni bir mevziinin keşfini ve gerekirse Kore'yi boşaltmak için hazırlık planlarını yaptırırken bir taraftan da, düşmanın niyet ve hareketlerini öğrenmek için keşifler yapmak, esir almak, kuvvetlerini hırpalamak, nihayet insiyatifi ele geçirmek gibi maksatlarla, Ocak ayı ortalarında bazı taarruzi keşifler yapılmasını emretmişti. Bir süre sonra, bir de Türk Tugayının denenmesini emretti. 23 Ocak günü, 25 nci Tümen K.lığından alınan bir emirde, Tugayın keşif taarruzu bölgesi belli olmuştu. O vazife için Tugay iki tank bölüğü ve bir uçaksavar takımı ile takviye edilmişti. (321)

Bu vazife için Tugay Komutanı, 24 Ocak 1951 saat 10.45'te, birlik komutanlarını toplayarak, alınan muharebe emrine göre birliklere yürüyüş emrini verdi. Türk Tugayı önce Ansong kasabasında toplanacaktı. Bu kasabaya kadar yürüyüş kolü Ch'onandan Songwon-ni'ye kadar geniş ikmal yolunu izleyecek ve buradan Ansong yoluna sapacaktı. (322)

Asıl yapılacak görev, 1 nci Kolordu cephesinde, 25 nci Tümenin 35 nci Alayı ile Osan'dan Suwon istikametine ve Türk Tugayı ile de Songjon-ni-Osan-ni hatında kuzeye yıpratıcı taarruz yapılması idi.

Bu hareketin yanları batıda 25 nci Tümenin keşif birlikleri ile ve doğuda 1 nci Süvari Tümeninin bir Taburunun Kumyangjang-ni kasabasını zapt etmesi sureti ile koruncaktı. Bu hareket büyük hava kuvvetleri ile desteklenecek ve Amerikan topçusu batı kanatta Türk Tugayına yardım edecekti.

Bu taarruz Kore muharebelerindeki ehemmiyeti kadar sonuçları da çok önemlidir. Türkler, birincide pek az bir kuvvetin parça parça ve bölgeden bölgeye yaptığı savunmalarla, karşı taarruzlarla 10.000'lerce silah arkadaşlarını, muhakkak bir felaketten kurtarmışlar, ikincisinde ise, o günler için artık yenilmez kararına varılan muazzam ve küstah bir Ordunun tahminleri aksine, pekala

:

(321) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

(322) Kore Harbinde, Türk Silahlı....s.197

The History Of The United.....s.643.

mağlup ve kaçmaya mecbur edilebileceğini ispat etmişlerdir.

26 Ocak günü Kumyangyang-ni, 156 Rakımlı Tepe hattını azimle savunan düşmanın yüzlerce ölü ve esir vererek mağlup ve perişan bir vaziyette kaçmaya mecbur edilmesi, Birleşmiş Milletler Komutanlığının kararına da müessir olmuş, Kore'nin tahliyesi ihtimallerine mukabil yeni ve akla gelmeyen zafer ümitleri doğurmuştur. (323)

Taarruz hareketi için, başlangıçta, toplanma bölgesi işgal edilecek ve 25 Ocak saat 07.30'dan itibaren bütün Tugayca Kumyangjang-ni Kasabasının güney ve güneybatısındaki sırtlara ve tepelere karşı taarruzi bir keşif yapılacaktır.

Bu bölgede stratejik ehemmiyeti haiz noktalar; 185 ve 156 rakımlı tepelerle sağdaki Kumyangjang-ni Kasabası idi.

Bize isabet eden arazi kısmı; sağda düşman işgali altında bulunduğu tahmin edilen ve Kumyangjang-ni denilen bir kasaba ve onun solunda 156 rakımlı tepe ve batıya doğru uzanan 10 Km.genişlikte bir arazi manzumesi idi. Kumyangjang-ni ile 150 rakımlı tepe arasında kuzeyden güneye doğru uzanan sağa ve soldaki araziye hakim yalçın kayalık sırtlar bu iki arazideki taarruz bölgesini birbirinden ayırmakta olduğu görülmüyordu. Ancak böyle bir araziye sevk edilecek Türk birliğini Ordu Komutanı işaretlemişti. (324)

Tugaya verilen taarruz cephesi, 15 kilometreyi aşkındı. Hazırlanmış mevzilere karşı o cephe normal olarak iki Tümenlik bir cephe idi. Bizim taarruzumuzun ilk adı, taarruzi keşif olduğuna göre cephe genişliği ile birlikte kuvvet ve vazife bir dereceye kadar bağdaşmış sayılabilirdi.

Arazi umumiyet itibariyle ormanlık, kısmen çıplak, arızaları oldukça mutedildi. Taarruz bölgesinin orta kısmı arızalı, harekete müsaadesi azdı. Toprak donmuş, buzlanmıştı. Ancak düşman, 20 günden beri bütün imkanıyla savunma mevziini tahkim etmişti. Bütün cephede kat kat siperler kazmış, mevzileri üstün sayıda kuvvetlerle işgal etmişti. Hakim tepeleri üstü kapalı silah mevzileriyle direnek (her tarafı müdafalı ve kendi başına muharebe edebilen kilit mevzileri)

:

(323) Turan Ergüngör : a.g.e., s.115.

(324) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.259.

halinde tahkim etmişti. Düşman savunma mevziinin derinliği de çoktu. Daha kuzeyde başka mevzilerin de hazırlandığı görülmüyordu.

Türk Tugayı 13 Km'lik tahkim edilmiş düşman mevziinin hepsine birden taarruz edemezdi; buna kuvveti kafi değildi.

Tugay Komutanı kuvvetinin üçte biri ile düşman cephesinin doğu kısmında (2 nci Tabur ile) kuvvetinin üçte ikisi ile de bu cephenin batı kısmına taarruz etmeye karar verdi. Alayın kalan kısmı ortada kalan düşman cephesinin dağlık kısmına taarruz etmeye ve buradaki düşmanı, kuvvetli keşif kollarıyla oyalıyacaktı. Tertibat ne olursa olsun, yapılacak muharebenin mahiyeti, müstahkem düşman mevziine cepheden taarruz etmekti ve netice süngü ile alınacaktı. Askerin neşesi yerinde, morali yüksek derecede idi. ⁽³²⁵⁾

24 Ocak 1951, henüz otolara yüklenmeyen seyyar mutfaklar da birer kuzu büyüklüğündeki hindiler pişti. Amerikalılarca Kore'de taarruza takaddüm eden günlerde hindi verilmesi bir kaide idi. Artık birliklerimiz iki aydan beri devam eden uğursuz bir mecburiyet hilafına düşmana sırtlarını çevirerek gerilere değil, göğüslerini gere gere düşmana doğru gidiyorlardı. ⁽³²⁶⁾

Doğudan taarruz edecek 2 nci Tabur kamyonlarıyla yürüyüşüne devam ederken 24 Ocak 1951 saat 23.00'te Songjon-ni'ye vardı. Tepelerde çepeçevre emniyet tedbirleri alarak istirahatata geçti. Üç saat sonra yaya olarak kuzeye hareket etti ve saat 17.30'da taarruz mevziindeki yerine geldi ve ileri harekete başladı. Bu gün zayıf düşman kolları ile temas edildi. 2 nci Tabur (25 Ocak 1951) 8 kilometre ilerleyebilmişti.

Bugün düşmanın muharebe meydanında bıraktığı ölümlerin üzerinde yapılan aramada, birinden çıkan bir not defterinin Kunuri muharebelerinde şehit düşen bir Çavuşumuza ait olduğu, bu suretle karşımızdaki düşmanın Kunuri'de Türk'ün imanlı cephesini sökmek için binlerce zaiyat veren fakat o muharebelerin yüreklerimizi yakmış olan birliklerin bulunduğu öğrenilmişti. O tesadüfün yaratmak Allah'ın bize bir lütfu idi. Aynı zamanda düşmandan alınan esirlerin soruşturmasında da karşımızdaki düşmanın bizi Kunuri'de kuşatan 38 nci Çin Ordusuna mensup 150

:

(325) The History Of The United.....s.643.

(326) Turan Ergüngör : a.g.e., s.III.

nci Tümen 2 nci Alayına mensup olduğu anlaşılmış ve bu durum bütün Tugay birliklerine bildirilerek intikam almak zamanının geldiği hatırlatılmıştı. (327)

Tabur komutanı, gözetleme ve keşifler sonucunda düşmanın asıl muharebe hattının Kumyanjang-ni kasabasından batıya doğru giden demiryolunun kuzeyindeki hakim tepelerden geçtiğini ve bu tepelerin direnek noktası halinde tahkim edilmiş ve yollarının engellerle kapatılmış olduğunu tespit etti.

26 Ocak 1951 günü kasabaya ve kasabanın kuzeyinde ve batısındaki düşman mevziilerine hücum ederek zapt etmek ve bundan sonra kuzeye ilerlemek gerekiyordu.

2 nci Tabur Komutanı, kasabaya taarruz ederek zapt ettikten sonra kasabanın kuzeyindeki kuvvetli berkitilmiş tepeyi de ele geçirmeyi planladı ve taarruza başladı. Bu sırada Amerikan jet uçakları da kasabayı bombaladı. Bu ağır ateşler, kasaba kenarında ve içindeki düşman ateş mevzilerinin hepsini tahrip edemedi. Yollar engellenmiş olduklarından tanklar da kasabada ilerleyemedi. Düşmanın direnmesi kırılamamıştı.

Taarruzun tekrarlanması gerekiyordu. Bu taarruzu hazırlamak üzere uçak yardımı istendi. Saat 17.00'de jet uçakları berkitilmiş yerleri, şiddetle bombalarken, hücum katıldı. Hücum edenler kasabanın savunulan evlerine, sokak barikatlarına, tahkim edilmiş yerlere birer birer saldırdılar. Kasaba içinde boğaz boğaza boğuşmalar, şiddetli süngü muharebeleri başladı ve cesur askerler düşmanı birer birer tepeledi ve kasabayı zapt etti.

Burada, Tabur, düşman mevzii önünde ve iki kanadı açık durumda sabahı beklerse, gece düşman baskınına uğraması muhakkaktı. Düşmanla temas halinde geceyi geçirmenin tehlikesinden korunmak için Tabur Komutanı, ilerlemiş olan bölükleri ve tank bölüğünü bir gece önce bulunduğu 500 metre güneydeki tepelere geri aldı. Tabur saat 21.00'e kadar gerideki tepelere gelebildi ve çevre savunmalı düzenler aldı. (328)

2 nci Tabur, bugün berkitilmiş, mevziinde savunma için düzenlenmiş bir Çin Alayına taarruz etmiş ve ona 200 kadar kayıp verdirmişti.

:

(327) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71..D.1 ; Celal Dora : a.g.e, s.198.

(328) Kore Harbinde, Türk Silahlı....s.201.

Her türlü ikmal yapıldı. Subay ve erlerin morali sağlamdı. Hava soğuktu ve yerde kar vardı.

2 nci Tabur Komutanı, 27 Ocak 1951'de taarruzu tekrarlamak üzere bir gün önceki düzenle bölüklerini saat 08.00'de hareket ettirdi. Gecedan çekilme belirtileri gösteren düşmanın sabah olmadan önce mevzilerini bırakmış ve kuzeye çekilmiş olduğu anlaşıldı. Bölükler ilerleyerek boşaltılmış olan düşman mevzilerini ve kasabayı işgal ettiler.

27 Ocak 1951 ögle üzeri Türk Tugayının görevi başka birliklere teslim ederek Suwon bölgesinde toplanma emri aldı. 2 nci Tabur, görevi 15 nci Güney Kore Alayına teslim ederek otolarla toplanma bölgesine hareket etti.

Batıdan taarruz edecek Alayın diğer kısmı, 24 Ocak 1951'de gece yürüyüşüne devam ederek gece yarısından sonra taarruz için taarruz mevziinin batı kısmına vardı. Taburlar Osan doğusunda saat 0415'e kadar kısmen köy evlerinden ve boş vagonlardan yararlanarak kısa gece istirahati yaptıktan sonra ay ışığında yaya hareket ederek 25 Ocak 1951 saat 06.00'da taarruz mevzii olan Pyongchon-Naegok kuzeyi yakınında tertiplendiler.

Taarruz arazisi dağlık olduğundan tankların hareketine uygun değildi. Amerikan tank bölüğü, tankların hareketine uygun olan batı kanattaki vadiden ilerleyerek alayın sol kanadını koruyacak, vadiye rast geldiği düşmana taarruz edecek, düşmanın asıl muharebe hattı anlaşılmıca bunu batıdan kuşatacak ve düşman gerilerine sarkacaktı.

Batıya doğru olan cephenin de kuvvetli olarak tahkim edilmiş olduğu görüldü. Şu halde Alayın taarruzu tahkim edilmiş bir cepheye taarruz şeklinde olacaktı. ---

Bu taarruzda da Mehmetçikler düşmanı mevzilerinden söküp atacak veya kendi elleriyle kazdıkları çukurlarını kendilerine mezar edecek ve tek sonuç olarak silah yine Mehmetçiğin süngüsünden başka bir şey olmayacaktı. Bu düşmana karşı beslenen kin ve garazla karışmış olan intikam hisleri, istisnasız olarak alınan vazifenin bir keşfi taarruzu olduğunu unutturmuş ve katii neticeli bir muharebe yapmak ve düşmanı yok etmek azim ve imkanıyla bütün Komutanlar, kendi birliklerinin başında yapılan destek ateşlerinin himayesinde azami gayretlerini

sarfederek bu cehennemi ateş altında düşmana yaklaştırmaya çalışmakta ve bütün Komutanların endişesi zaiyat vermeden zafere ulaşmak heyecanı ile, sevk ve idare kuvvetlerini kullanmak istemekteydiler. (329)

25 Ocak 1951 gününün hedefi, 185 rakımlı tepe ve bu tepeden batıya doğru ve vadiye inen sırtlardı.

Düşman hakkında hiç bir bilgi yoktur. Görev, belirli saatta hareket etmek ve raslanan düşmana taarruz ederek günlük hedefe varmaktır. Taarruz hazırlıkları için zaman yoktu. Bu sebepten, Alay geniş çephe ile 25 Ocak 1951 saat 06.00'da ileri harekete başladı. Alay batı kanadında 25 nci Tümenin 35 nci Alayı taarruz etmekte idi.

Alayın doğu kanadı ise emniyette değildi, 2 nci Tabur ile alay arasındaki geniş dağlık bölge boş olduğundan düşman bu istikametten ilerleyebilir ve alay grubunu doğudan kuşatabilirdi. Buna karşı da, 1 nci Tabur sağ kanat gerisinde ilerliyordu. Düşmanın baskın ve hile yapmaktaki ustalığı bilinmekte idi. Geçilecek arazi, fundalık ve hilekar düşmanın gizlenmesine pek uygun idi. Köylerde de daima gerillacıların mevcut olduğu biliniyordu. Bu sebeplerden, ileri hattaki köyleri arayarak ve araziye tarayarak ilerlemek zorunda kaldılar.

Bölüklerde ileri hareket kademeli yapıldığından çok ağır oldu. Öğleye kadar ancak iki kilometre ilerlemek mümkün olabilmisti. İlerleme yapılan arazide düşman kuvvetlerinin varlığı anlaşıldı ise de düşman temas etmeden çekildiğimizden bir olay olmadı. Öğle üzeri 9 ncu Bölük 88 rakımlı tepeye, 10 ncu Bölük, 215 rakımlı tepenin güneybatısına, 11 nci Bölük ise 125 rakımlı tepenin güneydoğusu bölgesine varmışlardı. Müteakiben önlerindeki geniş dereyi geçtiler ve sırtlara tırmandılar. Bu hatta düşmanın ileri karakol postaları ve keşif kolları ile temas olmuştu. (330)

İlerledikçe sertleşen düşman direnmesi ile karşılaşıldı. Düşman ileri karakol birlikleri, küçük gruplar halinde tepeleri savunduklarından, bu tepelerin birer birer zaptı gerekiyordu.

(329) Celal Dora : a.g.e., s.200.

(330) Kore Harbinde, Türk Silahlı....s.202.

Bu maksatla, boğuşma ve didişme bütün cephede devam ederken birlikler yer yer tepelere doğru yuvadan yuvaya ilerliyorlardı. Subaylar makineli tabancalarını, karabin tüfek ve süngüleriyle, erler bomba ve süngüleriyle, istinasız herkes vuruyor, öldürüyor ve Çin leşlerini çiğneyerek gözünü budaktan esirgmeden ilerliyor ve bir mevziden diğerine fırlıyorlardı. Muharebenin heyecanı ve arazinin fundalıklı bulunuşu ve Çin'lilerin siperlerini çok iyi gizlemiş olmaları yüzünden düşman mevziilerinden bazıları bu hengamede görülmemiş ve içindekiler temizlenmeden gerilerinde bırakmışlardı.

İntikam duygusu ile düşman üzerine saldıran bu Türk cengaverleri tepelere çıkıncaya kadar öldürmekten o kadar doymuş olmalı ki tam tepeye çıkıp kaçıp kurtulmaya çalışan düşman sürülerini ateş etmeden ve yere yatmadan arkalarından kahkahalarla gülerek kaçırlarını seyre dalıyorlardı.

Böylece 9 ncu Bölük hedefi olan 185 rakımlı tepenin batıya uzanan sırtlarını zapt ve işgal etti. (331)

Diğer taraftan taarruz eden, 10 ncu Bölük, düşman mevziine yaklaştırmaya başladı. Düşman, planlı ve etkili ateş ediyordu. Roketatarlar düşman mevzilerinin mazgallarını tahrip etmekte çok işe yarıyorlardı.

185 rakımlı tepeye karşı önceden, mevzilendirilmiş olan bölüğe tepele güneyden hücum etmesi bildirildi. Uсталıkla sevk ve idare edilen fundalık ve engebeli arazide düşmana görünmeden hücum mesafesine kadar yaklaşıldı. 1 nci Takım Komutanı süngü takdırdı, el bombaları atıldı ve başta Takım Komutanı Üsteğmen olmak üzere bütün takım "ALLAH..ALLAH"... sedaları ve büyük vecd içinde, büyük bir heyecan ile düşman mevziilerine saldırdılar; açıkta veya hendeklerde bulunan düşmanı süngü ile, bomba ile yok ettiler. Takımın hücumu kalkacağı anlaşılan düşman, ihtiyatlarını acele olarak buraya ulaştırmak istedi. Bu ihtiyatlar tepenin zirvesine doğru koşarlarken hücum mesafesine yaklaşmış olan bölüğün iki takımı da hep birden hücumu kalkarak meydana çıkmış olan bu ihtiyatların üzerine atıldılar. 1 nci Takım da güneyden bu düşmanın üstüne atıldı. Türk subayı ve eri savaş kabiliyetini, iman kudret ve kuvvetini gösterecek bu anı beklemekte idi. Bu coşkun

(331) The History Of The United.....s.644.

kitle ayaktaki düşmana çarpınca dost düşman birbirinin içine girdi. Birkaç dakika sonra meydanda sağ düşman kalmamıştı. Ancak, düşman gerillacıları ve baskınlarına karşı bölüklerin gündüz zapt ettikleri yerlere çekilmeleri emredildi. Bölükler çekilmeyi intizamla uyguladılar. Çekinilen bölgede o gece yeniden taarruz için hazırlıklar yapıldı.

Bölükler gün doğmadan iki saat önce, terk ettikleri yerleri hücum ile geri almak üzere ileri hareket ettiler. 10 ncu Bölük, gün doğarken 185 rakımlı tepeye ulaştı. Düşman çekilmişti; hiç bir çatışma ve temas olmadı.

Sonuç itibarıyla, 25 Ocak 1951 günü Alay, kuvvetli mevzilerinde savunma halinde bir düşman taburuna taarruz etmiş ve şiddetli ateşler, süngü ve bombalarla düşmanı geriye atmıştır.

26 Ocak 1951 günü ileri harekete devamla dört kilometre kadar kuzeyde mevzi- lenemiş olan düşman taburuna taarruz edilerek bu düşman geriye atıldıktan sonra ilerlemeye devam edilecekti. Bugünkü hedef, 156 rakımlı tepeydi. Görev, tepeyi ve tepeden batıya, vadiye doğru alçalarak uzanan sırtları zapt etmektir. (332)

Bir gün önce düşman mevziinin kilit noktası olan 185 rakımlı tepe 10 ncu Bölüğün liyakat ve dirayetle idare edilmesi ve bu bölüğün eşsiz kahramanlarının, hayranlık yaratan cesaret ve fedakarlığı ile zapt edilmiştir. Bugün 156 rakımlı tepe, daha ağır şartlar altında yine bu bölük tarafından zapt edilecekti.

Akşam yaklaşıyordu. O günkü muharebenin mihrak noktasını 156 rakımlı tepe teşkil ediyordu.

Karşımızdaki düşman tahkimatına karadan ve havadan yapılan bombardıman tersirsiz kalıyordu. Çünkü; düşman tahkimatı çok kuvvetli idi. Siperlerin üstü birkaç kat halinde ağaç gövdeleri ve kalın bir toprak tabakası ile örtülmüştü. (333)

Öğleye doğru 10 ncu Bölüğün ileri kısımları 156 rakımlı tepeye 600 metreye kadar yaklaşmışlar ve kuvvetli tahkim edilmiş olan bu tepeden yapılan makineli tüfek ateşleriyle karşılaşmışlardı. 10 ncu Bölük 156 rakımlı tepeyi cepheden hücumla zapt etmek zorunluluğundaydı. Bu sebeple düşmanla ateş muharebesine başla-

:

(332) Kore Harbinde, Türk Silahlı....s.206.

(333) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.266.

mış ve ateş üstünlüğünü elde edilen yerlerde küçük kısımlarla ileriye sıçramak sureti ile düşmana yaklaştırmaya çalışmaktaydı. Bölük topçudan, ağır silahlardan en büyük yardımını görüyordu. Havan ve makineli tüfeklerle ateş üstünlüğü elde edilmiş ve düşman silahlarının çoğu susturulmuştu. Artık süngü hücumu zamanı gelmişti.

Takım Komutanı Üsteğmen, henüz ateş eden bir düşman makineli tüfek mevziinin mazgalına ağır makineli tüfekle bizzat ateş ederken, omuzundan vuruldu. Bu olayı yakındaki er gördü ve heyecanlanarak herkese açıkladı. Bu heyecan, hücumu kalkmak üzere olan takımın erlerine sirayet etti ve takımın erlerini karamsarlığa düşürdü. Bunu hisseden yaralı takım komutanı üsteğmen, şiddetli düşman ateşine ehemmiyet vermeyerek yaralanmamış olduğunu erlerine göstermek maksadıyla ayağa kalktı, bu defa da boynundan vuruldu.

Bu er, subayının cesaret ve fedakarlığından heyecanlandı; "subayımın intikamını alacağım" diye bağırdı ve yalnız başına ileriye fırladı. Bu cesur erin hareketi takıma hücum komutu yerine geçti ve bütün takım erleri birdenbire ayağa kalkarak düşmana doğru koştular. Bölüğün diğer takımları da hücumun başladığını görerek kendiliklerinden ayağa kalkıp ileriye koştırmaya başladılar. Bütün bölük "ALLAH..ALLAH..." sedaları içinde kükremitmiş hale gelmişti. Önde gidenler bombalarını atmışlardı. Koşarken ateş edenler de vardı. Bütün bölük bir anda düşman mevziine girdi; ayakta veya açık hendekteki düşman bir anda süngülandı. Kaçanlarda ateşle yok edildiler. Meydanda düşmandan sağ olan kimse kalmamıştı. Fakat, üstü kapalı mevzilerdeki düşman ağır makineli tüfekleri direniyor ve mazgallardan ateş etmeye devam ediyordu. Düşman mevziileri çok olduğu için bunları temizlemek güç oldu. Bir er mazgala ateş ederken diğer erin yaklaşması ve mazgaldan içeriye bomba atması gerekiyordu veya bu mazgalları roketatar ve ağır makineli ateşleri ile tahrip etmek zorunluluğu vardı. Karanlık basmadan ve düşmanın gece baskınları başlamadan bu işi tamamlamak ve düşmanın işini bitirmek gerekti. Bu sebeple herkes sonsuz bir gayret ve fedakarlıkla çalıştı ve mazgal muharebesine, hatta geri hizmette ve ikmal işlerinde çalışanlar da kendiliklerinden katıldı. 10 ncu Bölüğün bir takımının başta komutanları olduğu halde yaptığı son hücum neticesinde tepe, saat 17.30'da tamamen zapt edildi. (334)

Böylece düşman kalan 18 hendekte de Türk süngüsüne ümitsizce maruz kalmıştı. (335)

Birliklerimiz 26 Ocak 1951 akşamı kazanılan zafer sevinci içindeydiler. Akşam olmuş, güneş gurubun son şualarını muharebe sahasını kızıl kanlarıyla boyamış olan Çin leşleri üzerine yayarken dağ taş bir mezbahamanzarası arz ediyordu. Kaçıp canlarını kurturabilenler bir daha arkalarına bakmadan olanca hızları ile uzaklaşıyor ve muharebe sahasını Türk'ün muzaffer süngüsüne terk ediyordu.

İki gündür uykusuzluğa, gündüz devamlı muharebelere rağmen erlerimiz, çelik gibi sağlam ve neşeliydiler. Varılan son hattaki düşman siperlerinden tavşan kovalar, tilki yakalar gibi Çinli döküntülerini topluyorlar. Bir parça emniyetli sığınaktan, kulağından tutularak çıkarılan her Çinli, başardıkları büyük zaferlere mukabil bir çocuk kadar saf Mehmetlerimizi kahkahalarla güldürüyor, neşelendiriyor ve eğlendiriyordu. Bu şekilde 40-45 esir toplandı. O gariplerin hal-leri de çok acayipti. Saklandıkları yerlerden çıkarılanlar kafalarına inecek bir dipçiğin veya göğüslerine saplanacak bir süngünün korkusu ile titrerken, karşılarında yağız çehreli, ekserisi bıyıklı Türk delikanlılarının gülüşen, şakalaşan vaziyetlerini görünce evvela şaşkın şaşkın bakışıyorlar....Fakat kısa bir zamanda avcılarının neşesi onlara da sirayet ediyor, onlarda gülmeye, şakalaşmaya başlıyorlar, kendilerine aranıpta bulunmuş bir ahbap, bir dost gibi su, sigara, Jiklet, çikolata ikram ediliyordu. Şimdi de onlar utanarak yiğit delikanlıların yaklarına minnettar ve şükranla kapanıyorlardı.

Muharebe meydanında düşman hayli ölü bırakmış, kuzeye doğru perişan bir halde çekilirken takip ateşleriyle daha da hırpalanmıştı. O günkü muharebe neticesi alınmış düşmana mükemmel bir Türk şamarı vurulmuştu. O kanlı muharebe sahnesine gecenin ilk karanlığı bir örtü çekerken, bizimkiler memnun ve bahtiyar bir halde birbirlerini kucaklıyarak tebrik ediyor, semada titrek ışıkları ile yaplamaya başlayan yıldızlar Türk kahramanlarına adeta türlü iltifatlar yapıyorlardı. Karanlık ilerledikçe silahlar susarak bir sükunete giriyordu. O taarruz vazifesini şerefle yapmış olmanın, Kunuri muharebelerini hatırlayarak, Kunuri intikamını kısmen almanın sevk ve huzuru kalpleri bir ferahlıkla okşayıp sarıyordu. (336)

:

(335) The History Of The United....s.645.

(336) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.271.

Bu muharebelerde düşman erleri, pek çok hile yapmışlardı. Bir elini havaya kaldırarak teslim oluyormuş gibi davranarak elindeki bombayı gelenlere atmak, kendini ölü gibi göstererek yaklaşanlara bomba atmak gibi hileleri yapıyorlardı.

Bu muharebelerdeki Türk subayları büyük cesaret göstermiş ve muharebeyi bilgi ve yetenekle idare etmişlerdir. Erler de kahramanca çarpışmışlar ve vazifelerini tam olarak yapmışlardır. Topçu çok başarılı olmuş ve piyadenin taarruzunu ateşleri ile çok yakından etkili olarak desteklemek suretiyle onun başarı sağlamasını kolaylaştırmıştır. Bu muharebelerde beliren her düşman direnmesi için hava irtibat kurulları aracılığıyla Amerikan Hava Kuvvetleri ve uçaklar tam zamanında ve tam yerinde muharebeye karışarak hücum hedeflerinin tahribinde ve düşman direnmesinin ortadan kaldırılmasında önemli derecede yararlı olmuşlardır.

Havan, tank, topçu ve piyadenin işbirliği yapmaları ve bunda yüksek derecede başarı göstermeleri, az kayıpla bu parlak sonucun elde edilmesinin esas etkeni ve sırrıdır. Alay 26 Ocak 1951'de günlük hedefine ulaştı. Birlikler vardıkları yerlerde tertibat alarak geceyi geçirmeleri ve ertesi sabah ileri harekete devam edileceği bildirildi. Böylece Tugay Kumyanjang-ni ile 10 Km. kuzeybatısına ilerlemiş oldu. (337)

Bugün Türk Tugayı, 150 nci Komünist Çin Tümeninin 447 nci ve 448 nci Alayları ile muharebe etmiş ve bir alayını tam bozguna uğratmıştır. Türk Tugayı bir ay önce Kunuri muharebesinde bu tümenle savaşmıştı. Düşmandan intikam alınmış olması sevinçle karşılandı.

27 Ocak 1951'de Alay, dört bölüğü birinci hatta ve birbirinden bir kilometre kadar aralıkla saat 07.30'da kuzeye harekete geçti ve birkaç kilometre ilerledi ise de perdişan olan düşman kaçmış olduğundan temas olmadı.

27 Ocak 1951 saat 12.00'de Türk Tugayının 2 nci Taburu, görevini 15 nci Güney Kore, Alay da 3 ncü Amerikan Tümeninin 65 nci Portoriko Alayına devir ve teslim ederek kamyonla Suwon güneyinde Ch'akchi kasabası yakınına nakletti. (338)

(337) ATASE Arşivi : D,134.G.1.E.1.K.71.D.1.

(338) The History Of The United.....s.645.

Türk Tugayı birlikleri bu kasaba dolayında güvenlik tertibatı alarak, 1-2 saat uyumak olanağını buldular ve ertesi gün yapılacak taarruza hazırlandılar.

Birleşmiş Milletler Ordusunun yıpratıcı taarruzlarına devam edeceği bildirildi. Bu arada 1 nci Kolordu da yeni kuvvetler kullanarak düşmana taarruz edecekti. (339)

A. Kumyangjang-ni Muharebelerinde iki Tarafın Kayıpları :

27 Ocak 1951 günü Türk Tugayının zapt ettiği mevziler gezilmiş ve meydanda 525 düşman cesedi sayılmış ve 45 Çinli esir alınmıştı. Ölülerin çoğu 156 rakımlı tepededir ve yine çoğunun piyade mermisi, bomba, süngü ile vurulmuş ve dipçik ile ezilmiş olduğu görülmüştür. (340)

Bilahare, 25 nci ve 3 ncü Tümenlerin istihbarat subayları ve birkaç Amerikalı Albay, yabancı basın mensupları, ayrıca irtibat heyetindeki Albay Ganbi, Yarbay Wevir, ayrıca Yarbay Blair bölgeyi dolaşmışlar Çin leşleri ile dolu arazinin filim ve resimlerini almışlar ve Türk Tugayına verilen üstün birlik bölgesinde de belirttiği gibi düşmanın zayıflığını 1734 kişi olarak tesbit etmişlerdir. (341)

Türk Tugayının kaybı biri astsubay ve 11'i er olmak üzere 12 şehit, bir astsubay ve 29 er olmak üzere 30 yaralıdır. (342)

B. Kumyangjang-ni Destanının Yurtiçi ve Yurtdışı Akisleri :

26-30 Kasım 1950 Kunuri muharebelerinde üstün düşmanla dost birliklerden uzak durumda çarpışan Türk Tugayı, şehit, yaralı ve kayıp vererek zayıflamış duruma gelmiş olduğu halde yine direnmeye ve savunmaya devam etmiş ve bu gayretleriyle, Birleşmiş Milletler Ordusunu kuşatarak yok edecek olan düşmanı üç gün durdurmakla 8 nci Orduyu kurtarmıştı. Bu başarı, dünyaya yayılınca komünist olmayan hükümet başkanları, elçiler, parlamentolar, kongreler, resmi ve hususi kurullar, güvenilir kişiler, Türk askerinin bu büyük başarısının hayranlığı içinde Hükümeti tebrik ettiler. Dünya basını ise, Türklerin hürriyet yolunda gösterdikleri kahramanlık ve fedakarlığı yarışma derecesinde geniş yayın ile bütün dünyaya duyurdular. Dünya kamuoyu, son zaferin kazanılacağına ve Türklerin her zaman

:

(339) Kore Harbinde, Türk Silahlı....s.212.

(340) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.The History Of The United....s.645.

(341) Celal Dora : a.g.c., s.208.

(342) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.212.

olduğu gibi mucizeler göstereceğine inandı. Türk başarısı, dünyada komünist korkusunu azaltmış ve morali yükseltmişti. Bu yayın sayesinde, Türkleri tanımayan milletler bile, milli karakterimizi, devrimlerimizi, son zamandaki demokrasi anlayışımızı öğrendi. Türkler bu başarı sayesinde bütün dünyanın yakınlığını ve itibarını kazandı. Şimdi bunun arkasından, çok büyük ve önemli bir zafer Kумыang-jang-ni kazanılmıştı. İşte Türk Tugayının 2 nci kez yarattığı kahramanlık destanının yankıları ve taltifleri şu şekildedir :

26 Ocak 1951 günü muharebelerini ve 156 rakımlı tepenin ve bütün düşman mevzilerinin zaptı olaylarını yakından seyretmiş olan İkinci Dünya Harbinin şöhretli Amerikan piyade komutanı Yarbay Blair, resmi rapor hazırlamak maksadıyla 27 Ocak 1951 günü Amerikan Yüksek Rütbeli Subayları heyetiyle muharebe meydanını gezmiş ve gördükleri, aynı günkü 1 nci Amerikan Kolordusunun günlük gazetesinde şöyle yayımlamıştır. ⁽³⁴³⁾

"8 nci Ordunun yaptığı mahdut hedefli taarruz yavaş yavaş ilerlerken, bu hafta sonunda Kore harp tarihine kahramanlık öyküleri de yazılmıştır.

Türklerin karşısındaki düşman, kaçmaya vakit bulamamıştır. Bunlara bulundukları mevzii her ne pahasına olursa olsun tutmaları emredilmiş ve tutmuşlardır, fakat hayatlarını kaybetmek pahasına.

Bu hareket, şüphesiz ki bu harbin en kanlı piyade muharebesi olmuştur. Şahsi tecrübeme dayanarak şunu kesin olarak söyleyeyim ki bu taarruz herhangi bir harbin en kanlı muharebei olmuştur.

Türkler harikulade, harp tarihinde uzun müddet yaşayacaktır. Çinliler gördüğüm boş mermi kavanlarına bakılırsa, çok şiddetli çarpışmışlardır. Bir Çinli de el bombasını atmak üzere ve bomba elinde iken öldürülmüştür.

Komünist Çinliler iyi donatılmışlardı. Tüfek bombaları, otomatik silahlar ve havanları vardı. Giyimleri de iyi idi. Çift münflonlu ayakkabıları vardı. Yiyecek ve cephaneleri ise pek çoktu. Disiplinleri iyi olmalı idi, aksi halde mevzilerde ölmezlerdi.

:

(343) ATASE Arşivi : D.134.G.4.D.1.; Kutup Yıldızı Gazetesi, Cilt.1., s.29. 2 Şubat 1951 ; The History Of The United.....,s.645 ; Kore Harbinde, Türk Silahlı.....s.213.; Celal Dora : a.g.e., s.210.

Kaide olarak, bu gibi hazırlanmış mevziilere taarruzda, taarruz eden tarafın savunan tarafa nazaran üç misli kuvvetli olması lazımdır. Halbuki burada, mevzilerindeki her kızıl Çinli ile bir Türk çarpışıyor. Ancak Türkler çok üstün nitelikte askerdi."

156 rakımlı tepenin zaptını yakından seyretmiş olan United Press muhabiri de gördüklerini aynı tarihli 1 nci Kolordu gazetesinde yayımlamıştır. Bu yazının tecrübesi de aynen aşağıdadır :

Türkler, cuma günü Çinlilerle karşı karşıya gelmişler ve daha cesur olduklarını ispat etmişlerdir. Türklerin kuzeye ilerlemesini, vadiye hakim bir tepeye iyice mevzilenmiş olan, Kızıl Çinliler durdumak istemişlerdir.

Karanlık basmadan biraz önce mevcudu 500'den eksik olan iki Türk bölüğü, çıplak tepenin 2.000 metreye yakın tutan cephesine karşı iki dalga halinde avcı hattına yayılmışlardır. Bunların ilerleyişini hava kuvvetleri, topçu desteklemiş ve ateş Çinlileri tilki yuvalarına sinmeye zorlamıştır. Tilki yuvaları gayet iyi inşa edilmiş, derin ve üstleri kapatılmış ateş mevzileridir. Tilki yuvalarının önlerine ustalıkla yayılmış olan toprak yığınları ve gizleme tertibatı sayesinde bunlar 50 metre yaklaşıldığı halde görülemiyordu. Birinci dalgayı teşkil eden avcı hatları karanlık ile beraber düşmana 130 metre yaklaşmış, ikinci dalga da hemen birinci dalganın arkasına yaklaşmıştı. Buradan yukarıya tırmanan Türkler süngülerini takmışlar, ateş ederek ilerliyorlardı. Tilki yuvalarının yanlarına yaklaştıkları zaman bir Türk ateş etmiş, diğeri de deliğinde ümitsiz bir halde bekleyen Çinliyi süngülemiştir.

Hareket 30 dakika sürmüştür. Bu 30 dakikalık taarruza iştirak eden her Türk'e karşılık bir Çinli öldürülmüştür. Türklerin kaybı 100 kadardır."

Amerikan Kongresi Tarafından Türk Tugayına Mümtaz Birlik Nişanı ve Beratının Verilmesi :

25-27 Ocak 1951'de yapılan muharebelerdeki başarıları dolayısıyla Türk Tugayına Amerikan Kongresince, Mümtaz Birlik Nişanı (Distinguished Unit Station) ve beratı verilmiştir. Bu nişan ve berat, Amerikan Orduları Uzak Doğu Başkomutanı General Ridgeway'in bir mesajıyla Türk Tugayına gönderilmiştir. Mesajda : "Hükümetim tarafından kahraman birliğinizin Mümtaz Birlik Nişanı ile taltif edildi-

ğini bildiririm ve müjdelerim. Amerikan Hükümetinin en büyük nişanının bundan daha iyi ve isabetli hallerde verildiği pek azdır." denilmekte ve muharebe meydanında elde edilen şereften dolayı samimi tebriklerde bulunmaktadır.

Nişan, 6 Temmuz 1951 saat 16.30'da 8 nci Ordu Komutanı General Van Fleet ve üst rütbeli Amerikan generalleri huzurunda 241 nci Alayın sancağına takılmış ve bu münasebetle büyük merasim yapılmış bir kokteyl verilmiş aynı zamanda bu muharebelere katılanlara madalyalar ve rozetler de verilmiştir. Nişanın beratı aşağıdadır. (344)

"Kore'de Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin bir kısmını teşkil eden Türk Silahlı Kuvvetleri ile bu kuvvetler komutanlığının emrindeki Amerikan danışma grubu, 79 ncu Amerikan Tank Taburunun A Bölüğü, 89 ncu Amerikan Tank Taburunun D bölümü ve 25 nci Amerikan Uçaksavar Bataryasının bir takımı ile 25-27 Ocak 1951 tarihleri arasında Kore'de Kumyangjang-ni kasabasının batısında yedi millik cephe üzerinde düşman silahlı kuvvetlerine karşı giriştikleri harekatta gösterdikleri olağanüstü kahramanlık, taltife layık görülmüştür. Bu bölge, 1 nci Kolordunun sağ kanadında ve 9 ncu Kolordunun sol kanadında bulunmakta idi. Arazi çok sarptı ve pek üstün düşman kuvvetleri Han nehri güneyindeki ana direnme hatlarını korumak maksadıyla, bu bölgede derinliğine tertibatla, savunma durumunda idi.

Taarruz eden Türk kuvvetleri, 25 Ocak 1951 saat 15.00'te bu bölgenin iki kanadından iki kol halinde ilerlemişler ve aralarındaki zorlu dağ silsilesi dolayısıyla ara irtibatlarını keşif kolları ile sağlamışlardır.

Bu bölgenin stratejik önemi haiz yerler, 185 ve 156 rakımlı tepelerle Kumyangjang-ni kasabası idi.

Düşman kuvvetleri ana ikmal yollarını, kanatlarını ve o bölgedeki esas mukavemet hatlarını korumak maksadı ile mevzilenmiş bulunuyorlardı. Düşman bu berkitilmiş bölgeyi Kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve emrindeki birliklerin müthiş ve aralıksız hücumlarına rağmen, inat ve sebatla savunmakta idi. Göğüs göğüse sert çarpışmalardan sonra, 185 rakımlı tepe alınmış; diğer taraftan bazı

:

(344) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.; Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.274. 275.; Celal Dora : a.g.e., s.292-294.; Kore Harbinde Türk Silahlı s.214.

birlikler de Kumyangjang-ni'nin dış mahallerine girmişlerdi. Muharebe gayet çetin şekilde devam etmiş, düşman çekilmek istememiş, Türk Silahlı Kuvvetleri de devamlı taarruzunu gevşetmemiştir.

Bu inatçı direnmeye karşı kahraman askerler, süngülerini takarak kasabalarda, açık arazide ve yalçın kayalıklarda ve gizlendiği her yerde ve mevziilerde hücum ile düşmanı silip atmıştır.

Düşman, direnme veya ölüm emri aldığı için, bütün varlığı ile savunmuştur. Buna rağmen Türk Silahlı Kuvvetleri, kahraman askerlere özgü olan büyük cesaret, azim ve irade ile taarruzlarına devam etmiştir. Türk Silahlı Kuvvetleri ve emrindeki birlikler, durumun önemini kavrayarak kendilerinden beklenebilecek en yüksek vazife aşkı ve sarsılmaz cesaret azmi ve iman ile savaşmışlardır.

İlerleyen kuvvetlerin geride bıraktığı süngülerle delik deşik olmuş, dipçiklerle ezilmiş düşman ölümleri, bu taarruzun şiddet ve derecesini ifade eden sessiz şahitlerdir. Bu cesurana ve devamlı hücumlar neticesinde 10 kilometre kadar ilerlenerek bütün berkitilmiş noktalar zaptedilmiş ve bu bölgedeki düşman direnmesi kırılmıştır.

Türk Silahlı Kuvvetleri hedefine ulaştıktan sonra, vazife bölgesini devir alacak başka birliklerin yolda oldukları bildirildiği halde, korkusuz askerler, bu kuvvetlerin gelmesini beklemeden düşmanı aramaya devam etmişlerdir. (345)

Düşmanın 1734 insan kaybetmesi, savaşta kahraman askerlerin cesaret, kabiliyet ve başarılarını gösterir.

Türk Silahlı Kuvvetleri ve emrindeki birlikler olağanüstü kahramanlık, cesaret, savaş meydadında görevlerini tam olarak başarma ve üstlerine bağlılıkları ile sivrilmişlerdir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve emrindeki birliklerin savaşta müstesna ve olağanüstü tarihi başarıları ve örnek alınmaya değer savaş kabiliyetleri kazanmış oldukları üzü bir kat daha arttırmıştır.

Demokrasi prensiplerinin sürekliliğine yardım eden Birleşmiş Milletlerle Birleşik Amerika Devletlerinin askeri kuvvetleri ve Türk Vatanını Kore savaş meydan-

larında bu kadar parlak şekilde temsil eden cesur askerler, yüksek şerefe ve her türlü takdire layıktırlar.

Dört gün devam eden Kunuri muharebelerinde çekilen Birleşmiş Milletler Ordusunun sağında ilerleme görevi alarak yalnız başına kalmış olan Türk Silahlı Kuvvetleri, tahmini mümkün olmayan hallerle karşılaşmış, kış ortasında dilini bilmediği bir memlekette, dost ve düşman ayırt edemeden, gerillacı baskınları yüzünden binden fazla kayıp vermiş ve çok sarsılmış olmasına rağmen bu ağır şartlar altında da Birleşmiş Milletler Ordusunu kurtaran, parlak sonuçlar elde etmiştir."⁽³⁴⁶⁾

Güney Kore Cumhurbaşkanı Syngman Rhee Tarafından Tugaya Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanının Verilmesi :

25-27 Ocak 1951'deki muharebeler dolayısıyla Güney Kore Cumhurbaşkanı, Türk Silahlı Kuvvetlerine, Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanını vermiş ve bu nişan, 17 Eylül 1952'de Cumhurbaşkanı ve eşi, Milli Savunma Bakanı, Amerikan ve Kore ordusunun ordu, kolordu ve tümen komutanları, Kore'de Birleşmiş Milletler Türk delegesi huzurunda merasimle Tugay Komutanının göğsüne bizzat Cumhurbaşkanı tarafından takılmış ve beratı da verilmiştir. Nişanın beratı aşağıdadır :

"Kore Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kore'de Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanlığına, çok değerli ve müstesna hizmet ve kahramanlıkları dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanını vermekle iftihar duymaktadır.

25-27 Ocak 1951 tarihleri arasında Kumyanjang-ni bölgesinde silahlı düşmana karşı yaptığı cesurca ve çok kahramanca hareket dolayısıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri taltif edilmiştir. Burada, Türk Silahlı Kuvvetlerine Kumyanjang-ni batısında yedi millik bir cephe verilmiştir.

Bu bölge, 1 nci Kolordunun sağında ve 9 ncu Kolordunun sol kanadında idi. Arazi çok engebeli idi.

Düşman, Han nehri güneyindeki asıl muharebe hattını sayıca çok üstün kuvvetlerle ve derinliğine tertibatı ile savunuyordu. Taarruzu yapan birlikler 25 Ocak

_____ :

(346) ATASE Arşivi : D.134.G.68.D.17.; Kore Harbinde, Türk Silahlı....
s. 216.

1951 saat 15.00'te cephenin iki yanından iki kol halinde harekete geçti. 185 rakımlı tepe, 156 rakımlı tepe ve sağ kanatta Kumyangjang-ni kasabası stratejik noktaları teşkil ediyordu. Kendileri için hayati önem taşıyan ikmal yollarını, kanatlarını ve asıl muharebe hattını savunmak için düşman çok iyi mevzilenmişti.

Kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri ve bağlı birliklerinin yaptığı amansız hücumlara karşı, düşman inatla direnmeye çalışıyordu.

İnatla ve boğaz boğaza savaşlardan sonra Türkler, 185 rakımlı tepeyi ele geçirdiler ve öte yandan da diğer kuvvetler Kumyangjang-ni kasabasına girmeyi başardılar. Muharebe çok şiddetli oldu. Düşman çekilmiyor, Türk Silahlı Kuvvetleri de amansız taarruzlarını hiç hafifletmiyordu.

Düşmanın inatla direnmesine karşı kahraman askerler süngülerini takarak köylerde, tepelerde, uçurumlarda düşmana şiddetle hücumla geçtiler. "Tilki yuvası" denilen yerleri ve saklandığı her yeri basarak düşmanı yerinden çıkardılar.

Türk Silahlı Kuvvetleri, hücumlarını cesaretle, inatla ve amansız şekilde yapıyordu. Türk Silahlı Kuvvetleri emrindeki birlikler, savaşın en hararetle safhasında, görevin yaratamayacağı seviyeye ulaştılar. Düşmanın ağır kayıpları, süngü ve dipçiklerle öldürülen askerleri, birliklerin taarruz kudretini gösteren sessiz delillerdi. Bu cesur ve amansız hücumlar sayesinde bu bölgedeki düşman direnmesi kırılmış ve düşmanın işgal ettiği 10 millik saha zapt edilmiştir. (347)

Hedefine ulaşmış olan Türk Silahlı Kuvvetlerini değiştirecek birliklerin yolda olduğu bildirildiği halde, Türk askeri muharebe sahasından çekilmeden önce düşmanı aramaya ve öldürücü hareketlerle ezmeye devam etmiştir. Düşmanın vermiş olduğu 1734 kayıp, bu kahraman askerlerin cesaret, ustalık ve başarısını gösterir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin eşsiz cesaret ve kahramanlıkları hayrete değer. Bu olağanüstü başarılar, Türk birliklerinin ününü artırmış ve demokrasi ilkelerinin sürekliliğine yardım etmiş ve Kore savaş meydanlarında takdire değer şekilde temsil ettikleri Birleşmiş Milletlerin ve Türk Vatanının itibarını yükseltmiştir.

Bu taltif aynı zamanda yukarıda bahsedilen devrede hizmet görmüş Türk Silahlı Kuvvetleri personeline Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanı kurdelesini takmaya hak verir."

SYNGMAN RHEE
KORE CUMHURBAŞKANI

(347) Belgenin aslı, 241 nci Piyade Alayının Bulunduğu Lüleburgazdaki Alay Kore Müzesindedir. Kore Harbinde Türk silahlı....s.217.

Türk milleti bu kahramanlıkları milletimize has olan savaşçı ruhu devam ettiğinin açık delili saydı ve derin heyecanlar duydu.

Dünya hürriyetini savunmanın vatanı tehlikelerden korumak olduğu kanısı kesin olarak ifade edildi ve bunun istisnasız her tabakadan halkın ortak inancı olduğu meydana çıktı.

Bu inanç ve heyecan ile Türk halkı okullarda, halk topluluklarında, şehirlerde ve her yerde Kore kahramanları için büyük gösteriler düzenlendi. Bu gösterilerde büsbütün coşanlar her tabakadan halk aynı şeyleri hisseden yekpare bir millet olduklarını göstermekle daha da heyecanlandı.

Türk milleti tarafından Kore'deki Türk Tugayı Komutanına binlerce tebrik telgrafları ve mektup gönderildi.

Camilerde Kore şehitleri için okunan mevlütler ve ateşli dualar geniş halk kitlelerinin inanç hislerini göstermeye neden oldu.

Halkın coşkunluğu giderek artıyordu. Şehit ve yaralı ailelerine, yurda dönen yaralılara büyük sevgi gösterileri yapıldı. Bu hisler on binlerce insan Kore'ye gönüllü gönderilmelerini istediler.

Kore muharebeleri Türk milletinin maneviyatını yükseltmiş kendine güvenini artırmıştı.

Tokyo'da hastanede tedavi edilen yaralıların, yaraları geçmeden cepheye gönderilmelerini ısrarla istemeleri gibi haller ve Kunuri muharebelerinin yapılışının ayrıntıları, Birleşmiş Milletler Ordusu içinde Türklerin kıymet ve itibarını çok yükseltti. Türk Tugayının personeli, kazanılan yüksek şereften ve Türk milletinin, hatta bütün dünyanın kendileriyle duygu bakımından beraber olduklarını göstermekten sonsuz ve derin gurur duyular. Bu hal askerin moralini yükseltmiş ve bundan sonraki muharebelerde görülen harikaların yaratılmasına etken olmuştur. (348)

(348) Kore Harbinde, Türk Silahlı.....s.218.219.

C. Kumyangjang-ni Destanının Sonuçları :

Bir keşif taarruzu mahiyitinde başlatılan bu harekatta Türk Tugayının Kumyangjang-ni muharebelerinde kazanmış olduğu bu eşsiz muvaffakiyet, 8 nci Ordu Komutanının vereceği karar üzerinde çok müessir olmuş ve daha gerilere çekilmek ve hatta Kore'yi tamamen tahliye etmek için planlar hazırlanmışken ordu komutanı bu muvaffakiyetimizden cesaretle faydalanarak çekilme halinde bulunan orduya mukabil taarruz emri vermek fırsatını kazandırmış buradan da Türk Tugayı Birleşmiş Milletlerin makus talihini bir daha yenmiş, Türk'ün şerefini bir kat daha yükseltmiştir. (349)

Kumyangjang-ni ve 156 rakımlı tepe muharebesiyle, 9 ncu ve 1 nci Amerikan Kolordularının, iç kanatları bölgesi karışısında düşmanın günlerdenberi kuvvetle tahkim edilmiş mevzilerindeki şiddetli mukavemeti kırarak o mevziler zaptedilmiş, o mevzilerin zaptı diğer dost birlikler karşısında henüz zaptedilmemiş diğer mevzi kısımlarının kıymet ve ehemmiyetlerini kaybettirerek, düşman geniş bir cephe ile ve ağır zayıatla çekilmeye mecbur edilmişti. O durumda 27 Ocak'ta 1 nci Kolordu bütün cephesiyle, 9 ncu Kolordu sol kanadını, bir kaç gün sonra, bütün ordu cephesiyle düşmanla tekrar temasa geçmek ve taarruza devam etmek üzere harekete geçilmişti. Bu suretle Birleşmiş Milletler Ordusunun kara bahtı değişmiş, hareket ve muharebe insiyatifi ele alınarak Kore'yi tahliye hazırlık planı dosyasına konulmuştur.

Türk Tugayından aldığı kuvvetli darbeden sarsılarak bir çekilme yapmış, o çekilme düşman komşu birliklerine de sirayet ederek geniş mikyaslı bir çözülme olmuştur. Böylece bizim komşu birliklerinde serbestçe ilerledikleri görülmüştür.

Bu muharebede, Türk Tugayının, ordunun genel durumuna müessir ve faydalı ikinci muharebesi olmuştur. Birinci muharebe Kunuri muharebesi idi. O muharebe her bakımdan meçhuller ve fena her bakımdan meçhuller ve fena şartlar içinde, yabancı bir memlekette bir tecrübemiz olmadan başlamış, sık sık şekil değiştirerek hayli sıkıntılı ve zayıatlı cereyan etmişti; fakat herkese faydalı derslerin hocası olmuş, çok şeyleri bilhassa düşmanın muharebe usul ve hilelerini

:

(349) Celal Dora : a.g.e., s.2111.; "Eşsiz Kumyangjang-ni Zaferi", Gaziler Dergisi, Y.2., s.10., Kasım, Aralık 1986; Muzaffer Sebükcebe : "Kumyangjang-ni Zaferi", Gaziler Dergisi, Y.1., s.1/05, Ocak, Şubat 1986.

öğretmişti. İkinci muharebe, manen beslenmiş, hareket planlanmış olarak yapılmıştı. Birinci muharebenin acı tatlı hatıraları ve dersleri hafızalarda tazeliklerini muhafaza ediyordu. Düşmanın vurmak, tepelemek hırsı ruhlarda kuvvetli bir yer almıştı. (350)

Türk Tugayının kendisinin üç misli kuvvetinde olan Çin tümenine taarruz ederek yaptığı boğuşmada süngü hücumlarıyla çok üstün bir zafer kazanmış ve muharebe sahasında gezildiğinde, binlerce Çin ölüsünün ekserisi alınlarından vuruldukları görülmüştür. Bu manzara Türk birliğinin ne kadar atıcı ve ne mükemmel savaşçı ve süngüsünü meharetle kullanan ne cesur bir birlik olduğunun eşine rastlanmayan en büyük şahidi olmuştur.

Ayrıca ilerleyen kuvvetlerimizin gerilerinde bıraktıkları, süngülerle delik deşik edilmiş, dipçiklerle ezilmiş düşman ölüleri, bu taarruz kudretinin şiddet ve derecesini ifade eden sessiz şahitler sözünü yabancı askerler gözleriyle görmüşlerdir. (351)

Kumyangjang-ni muharebesi sonunda Amerikan Komutanlığı muharebe sırasında süngü, dipçik ve mermi ile alınlarından vurulan ve bu suretle çeşitli şekillerde öldürülmüş olan Çin askerlerinin resimlerini gösteren büyükçe bir albümü Birleşmiş Milletler birliklerine yayınlanmış ve Tugayımıza da göndermiştir.

Ayrıca yine Amerikan Komutanlığınca uçaklarla Çin Ordusu üzerine atılan beyannamelerin arkasına Çin ölülerinin resimleri ve başlarında onlara süngüsünü saplayan Türk erinin heybetli resmi basılmış ve altında da Türk askerinin karşısına çıkacak Çinlilerin akibeti işte böyle olacaktır, ibaresi yazılmıştı. Bir müddet sonra Çinlilere ve Kuzey Korelilere havadan atılan bu propaganda kağıtları üzerindeki resimlere gösterilen süngü hücumları ve alından vurulmalar düşmanda korku yaratmıştı.

Bir Örnek Propaganda Belgesi (352)

Cengaver Türk Kuvvetlerine rastladınız. Çin Komünist askerleri, şu köpekler gibi ölmeyiniz. Kore'de Birleşmiş Milletlere karşı harp ilan eden ihtiyar Mao

(350) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.273.

(351) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.275.

(352) ATASE Arşivi : D.133.S.143.K.138.D.84.

erlerinin üçte birini zayi etti.

Silahlarınızla birlikte teslim olunuz.

241 nci Piyade Alay Komutanı

(Broşür üzerinde süngülenmiş bir Çinli asker resmi vardır.)

Kumyangjang-ni muharebelerini zaferle neticelendiren Türk birliğine tüm Birleşmiş Milletler Orduları arasında ilk defa üstün birlik ünvanı verilmiş ve şanlı sancağımız 156 Rakımlı Tepe muharebelerinin cereyan ettiği Kumyangjang-ni mevkiine izafeten mavi kurdela üzerine mezkûr mevkiin adını taşıyan zafer nişanını 6 Temmuz 1951 günü merasimle Birleşmiş Milletler Ordusuna mensup kolordu, tümen ve alay kumandanları huzurunda bizzat 8 nci Ordu Komutanı Orgeneral Vanfleet tarafından takılmıştı. Bununla beraber mezkûr zaferin hatırası ve mümtaz birlik alameti olarak Tugay mevcuduna göre getirilmiş olan sarı çerçeve içindeki mavi kurdela bütün birlik mensuplarının göğüslerini süslemek üzere sembol olarak General Tahsin Yazıcı ile Albay Celal Dora'nın göğsüne takılmış ve bu günden itibaren Türk birliği mensupları bu nişanla göğüslerini iftiharla süslemişlerdi. Verilen bu mümtaz birlik nişanını Türk birliğinin Birleşmiş Milletler Orduları arasında ve dünya milletleri yanında şeref ve itibarını bir kat daha artırmış, kolunda ayyıldızı ve sağ göğsünde mümtaz birlik nişanını taşıyan bütün Türk birliği mensupları Birleşmiş Milletler Orduları arasında en büyük itibara mazhar olmuşlardı. Bu mazhariyet bize yurtlarından onbinlerce mil uzakta ve yabancı ülkelerde, Atamızın en büyük yadigarı olarak bıraktığı "NE MUTLU TÜRKÜM DİYENE" sözünün içten duyarak ve göğsümüzü kabartarak söylemelerine bir daha hak kazandırmıştı. (353)

Tugaya 15 Km.lik cephe genişliği verilmesini Tugay Komutanı aşağıdaki mesajla bildirmekte,

Genelkurmay Başkanlığına

Tugay 25 nci Tümen emrinde taarruz maksadıyla keşif için tamamıyla Chonni ile Osanni arasında 15 Km.lik cephede düşmana zayıat verdirme vazifesini almıştır. (354)

Tahsin YAZICI
Tuggeneral
Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı

(353) Celal Dora : a.g.e., s.209.

(354) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

Bu kadar geniş cephede 1734 Çinliyi öldüren Türk Tugayını 25 nci Tümenle bulunan muhabir yine şöyle anlatmıştı.

Kutup Yıldızı Gazetesi, 2 Şubat 1951

Türkler Cuma günü Çinlilerle karşı karşıya gelmiş ve daha iyi asker olduklarını ispat etmişlerdir.

Türkler Tilki yuvalarına taarruzlarında, harekata iştirak eden her Türk'e bir Çin leşi sayılmıştır. (355)

Bu muharebe karşımızdaki düşmanın Kunuri'deki hasmımız olduğu ve Türk askerinin nasıl muharebe ettiğini Tugay Komutanı Tahsin Yazıcı aşağıdaki mesajla bildirmiştir.

Genelkurmay Başkanlığına

Ölülerin çoğu alın ve şakaklarından kurşun yemişlerdi. Çin Ordusu 150 nci Tümen 2 nci Alayına mensup esirler Kunuri savaşında bulunduklarını söylemişlerdir. (356)

Tahsin YAZICI

Tuggeneral

Kore Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı

Bütün bu belgeler, bu destanın gurur verici sonuçlarıdır.

Şimdi bu hareket sahasının en hakim bir tepesin süngü şeklinde "Türk Zafer Anıtı" yükselmekte, yanında bir milli park bulunmaktadır.

(355) ATASE Arşivi : D.134.G.4.D.1.

(356) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

XI. 1 NCİ TÜRK TUGAYININ ŞUBAT-KASIM 1951 TARİHLERİ ARASINDAKİ MUHAREBELERİ :

A. 28 Ocak-5 Şubat 1951 Tarihleri Arasında 431 ve 109 Rakımlı Muharebeleri :

Birleşmiş Milletler Ordusu 25-27 Ocak 1951'de giriştiği yıpratıcı taarruzları ile Türk Tugayı sayesinde iyi neticeler almış ve kazanılan küçük muvafakiyetlerle orduda moral düzelmiş muharebe şevk ve neşesi yerine gelmişti. Ordu bu nevi taarruzları daha da büyüterek düşmanı bütün cephe boyunca kuzeye atmaya ve bu suretle onu bitkin hale getirmeye karar verdi. Bu maksatla cephede yapılan birlik yer değiştirmeleri sırasında Türk Silahlı Kuvvetleri de geri alındı, 25 nci Amerikan Tümeninin soldaki 35 nci Alayının batı kanadındaki birliklerini değiştirerek ön hatda vazife aldı. Bu bölgede düşman Sarı Deniz kıyılarına kadar tahkimat yapmış ve kati savunma halinde idi.

Türk Silahlı Kuvvetleri geceyi Suwon güneyinde geçirmiş ve 28 Ocak 1951 günü taarruz hazırlığı yapmış 2 gün sonra da taarruzlarına başlamıştı. Cephenin sağ kanadı kuzeye uzanan dağ kitlesi, ortası alçak arazi, sol kanadı da alçakca tepelerdi. Cephede düşman, sağ kanattaki dağların en yüksek tepesi olan 431 Rakımlı Tepe ile sol kanatta 109 Rakımlı Tepededir. Düşman bu tepeleri tahkim etmiş ve kuvvetli tutmuştur. Türk Silahlı Kuvvetleri düşmanın savunduğu bu tepelerden 431 Rakımlı Tepeye 2 nci Tabur ile 109 Rakımlı Tepeye 3 ncü Tabur ile taarruz etmeye karar verdi. 30 Ocak 1951 sabahı ilerleyen 2 nci Tabur sivri kayalıklı tepeler hatından güçlükler ilerledi. Topçu ve uçaklar düşmana şiddetli ateş ettiler. (357)

Ertesi gün 3 ncü Taburun keşif kolları 109 Rakımlı Tepenin düşman tarafından işgal edilmiş olduğunu gördü. Tabur bugün de 109 Rakımlı Tepeye üç tarftan taarruz etti. Tepeyi bomba, süngü muharebesi ile zapt etti. Geceyi, çok kuvvetli olduğu tespit edilen ydüşmanın yakınında geçirmek doğru görülmediğinden bölükler bu gece de zapt ettikleri yerleri terkederek bir gece evvel geçirilen yerlere geri alındı. Bir gece evvel tahliye edilmiş olan 109 Rakımlı Tepeyi düşman işgal etmiş olduğundan, 3 ncü Tabur Tepeyi 4 ncü defa taarruz ve hücumla zapt etti. (358)

(357) The History Of The United.....s.646.

(358) The History Of The United.....s.647.

şiddetli uçak ve topçu ateşi altında alındıktan sonra evvelki günlerdeki gibi taarruz edildi. Bu muharebelerde 7 er şehit oldu; 2 subay ve 28 er de yaralandı. Düşmanın 244 zayıat verdiği tespit edildi.

431 Rakımlı Tepenin büyük insan zayıatını göze almadan zapt edilemeyeceği anlaşılmışdı. Ordu, bu işin tank-piyade işbirliği ile karar verdi. 40 tanklı bir tank gurubuna 25 nci Amerikan Tümeninin 27 nci Alayının 1 Taburu bindirilerek 3 ncü Taburun hedefi olan 246 Rakımlı Tepenin gerisine sevk edildi.

3 ncü Tabur da cepheden bu tepeye yaklaştı. 5 Şubat 1951 sabahı yapılan bu hareketlerle düşman iki ateş arasında kaldı ve perişan oldu. 3 ncü Tabur da kolayca hedefine vardı. Türk Silahlı Kuvvetlerinin emrinde bulunan 2 Amerikan Tank Bölüğü ile 1 nci Tabur 431 Rakımlı Tepenin kuzeyindeki 226 Rakımlı tepeye taarruz etti ve ertesi gün (6 Şubat 1951) öğleden evvel bu tepayı zapt etti. Taarruz sonunda muharebe sahasında 373 düşman cesedi sayıldı. (359)

Bu tesirlerle düşman 431 Rakımlı Tepayı boşalttı ve burasını 35 nci Amerikan Alayının 1 Taburu muharebesiz işgal etti.

B. 7 Şubat-7 Mart 1951 arasında Türk Silahlı Kuvvetlerinin Taarruz Muharebeleri :

Düşman direnek noktalarının bu suretle zaptından sonra Türk Silahlı Kuvvetlerinin, 2 Taburu birinci hatta olmak üzere zayıf düşman mukavemetlerini ortadan kaldırarak, suretle kuzeye ilerledi ve iki günlük hedefi bir günde işgal ederek 11 Şubat 1951'de Han Nehrine ulaştı. Bu suretli ilerleme neticesinde düşman çekilmeye mecbur kaldı, bir çok cephane ve iki de top terketti. (360)

Bu muharebelerde Türk Silahlı Kuvvetleri, 8 ncü Kuzey Kore Tümeni ile muharebe etmiş ve ağır kayıplar verdirerek onu Han Nehri kuzeyine atmıştır. Düşman Seul ve batısında Han Nehri kuzeyinde nehri savunur vaziyete gelmiş, Türk Silahlı Kuvvetleri di Seul'un hemen batısındaki düşman mevzilerinin karşısında (Nehrin güneyinde) mevzilenmişti.

_____ :

(359) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.; The History Of The United.... s.648.

(360) Düşmandan ele geçirilen malzemeler İstanbul'daki Askeri Müzededir.

13 Şubat günü teyyaresi ile Japonya'dan kalkan Uzak Şark Başkomutanı General Mac Arthur henüz tam emniyetli olmayan Tugay bölgesindeki Kimpo hava meydanına gelmiş ve Tugayı ziyaret etmişti. O ziyaretten bir kaç saat evvel haberdar olan Tugay, kendilerini karşılamak üzere bir muharebe sahasında alınabilecek karşılama tertiplerini almış ve kendilerine bir Türk hatırası sunmayı tasarlamıştı. Selçuk Kız Okulundan, milli duyguları ile Kore'deki kardeşlerini takip edin genç kızlarımızın elleriyle hazırlayıp işledikleri ipek bir Türk bayrağı o günlerde yeni alınmış ve o bayrağın generala sunulması uygun görülmüştü.

General Bölüğü teftiş ettikten sonra kendisine büyük şeref ve iftiharla bayrak takdim edilmiş ve o büyük asker, kucağına yayılmış bayrağı yüzüne götürüp öpererek kalbine basmış ve o anda heyecanlanarak memnuniyet ve teşekkürleri ile beraber Tugaya şu şekilde hitap etmiştir.

"Sizleri görmekten memnunum, Türkler" Bravest Of Bravers, Kahramanlar kahramanıdır." demiş ve inanırım ki elinizdeki her personele karşılık 10 Komünist öldürmüşsünüzdür. Bu bayrak, büromdaki Atatürk fotoğrafının yanında onu süsleyecektir" demiştir. (361)

Düşman orduları, 13 Şubat 1951'de dört gün süren umumi taarruzlarına başladı. Bu taarruz, Türk Silahlı Kuvvetlerinin emrinde bulunduğu 25 nci Tümen cephesinden başka, doğuya bütün Birleşmiş Milletler Ordusunun cephesine yöneltilmişti. Asıl sıklet merkezi Kore'nin ortasında Wonju bölgesinde kullanılmış ve bu bölgede çok miktarda gerillacı da yığılmıştı. (362)

Düşman Taarruzları neticesinde cephede yer yer buhranlar hasıl oldu. Cephe vaziyetinin tesiri ile Han Nehrinin güney sahillerinin savunulmasına başka kıt'alar tahsis edilerek 25 nci Tümenin alayları ihtiyata alındığı gibi Türk Silahlı Kuvvetlerinin de ihtiyata alınması icabetti ve 14 Şubat 1951'de Tugay Anyang-ni' de toplandı. (363)

Burada, zırhlı keşif kolları ile taarruzlar yapıldı. 17 Şubat'ta düşmanın merkez kesimindeki taarruzları şiddetle devam ederken batı kanatta düşman büyük

:

(361) ATASE Arşivi : D.134.G.4.K.71.D.1., Kutup Yıldızı Gazetesi, 18.2.1951

(362) The History Of The United.....s.649.

(363) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

kayıplara uğrayarak çekilmeye başlamıştı. (364)

Birleşmiş Milletler Ordusu Komutanlığı batı kanattaki bu müsait vaziyetten istifade ederek taarruza bu kanattan devam etmeye karar verdi. Bu taarruzlar sırasında Türk Silahlı Kuvvetlerine en yakın olan ve Han Nehrine ulaşmaya çalışan 3 ncü Amerikan Tümeni, cepheden sızmış ve gerilerden gelmiş gerillacıların taarruzuna uğradı. 21 Şubat 1951'de düşma, umumi taarruzlardan vazgeçerek kuzeye çekilmeye başladığından, Birleşmiş Milletler Ordusu da bütün cephede ilerlemeye başladı. (365)

22 Şubat 1951'de 25 nci Tümen birlikleri Pukhan Nehrinin, Han Nehrine kavuştuğu noktanın iki tarafında ve Han Nehrini savunur vaziyette idiler. Bunlardan doğu kanatta mevzilenmiş olan 27 nci Alayı, Türk Silahlı Kuvvetleri değiştirdi ve 13 Mart tarihine kadar bu mevziide savunmada kaldı.

C. 7 Mart 1951'de 25 nci Amerikan Tümeninin Han Nehrini Geçmesi ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebelere Katılması :

7 Mart 1951'de 25 nci Tümenin iki alayı Pukhan Nehrinin iki tarafından Han Nehrini geçtiler. (366) Düşman, Han Nehri kuzey sahillerini savunmak için tertiplenmiş ve kuvvetli tahkimat vücuda getirmişti. Nehri geçen Amerikan birlikleri iyi sevk ve idare edilmiş ve Amerikan askerinin gayret ve fedakarlığı ile düşman mevzileri zaptedilmiş ve düşman kuzeye sürülmüştü. Bu geçiş hareketlerini Türk Silahlı Kuvvetleri Han Nehri güneyindeki mevzilerde Amerikan Tümen Topçu Komutanlığının ateş planına göre, yalnız Topçu Taburu ile desteklemiştir. 13 Mart 1951'de Türk Silahlı Kuvvetleri geçiş yerinden 10 Km.kuzeye ilerlemiş olan 27 nci Alayının kamyonlarla nakledilmiş ve bu alayın bir taburunun cephesini teslim alarak taarruzlarla kuzeye ilerlemiş ve 22 Mart 1951'de yüksek dağlık ve çok arızalı arazide düşman savunmasına çatmıştır. 711, 781, 440 Rakımlı taşlık ve çok sarp tepelerde düşman direnek halinde yaptığı tahkimat içinde savunma vaziyetinde idi. İki gün içinde bu tepeler topçu, ağır havan ve uçaklarla şiddetli ateş altına alındı ve iyi sevk ve idare edilen Tb.larımız çok güç şartlar içinde bu

(364) ATASE Arşivi : D.134.G.14.K.153.D.36.

(365) ATASE Arşivi : D.134.G.14.K.153.D.36.

(366) ATASE Arşivi : D.137.G.1.K.71.D.1.

tepelere taarruz ederek bütün düşman mevziilerini süngü ve bomba muharemesiyle zaptetti. Bu yolsuz ve sarp dağlarda taarruz muharebeleri daha 3 gün sürmüş ve birliklerimiz savunma halindeki düşmanı direneklerinden süngü ile çıkararak kuzeye sürmüş ve 27 Mart 1951'den sonra düşman süratle 38 nci paralelin kuzeyine çekildiğinden Türk Silahlı Kuvvetleri de ihtiyata alınmıştır. (367)

Bu muharebelerin en önemli bir yönü de;

711 Rakımlı Tepeyi ele geçiren alayımız araziye iyi gizlenmiş ve mevziilere yerleşmiş bulunan düşman ummadığı bir sarp yerlerde Türk süngüsünün parladığını görünce şaşkına dönmüştür. (368)

İki alay kadar tahmin edilen düşman mukavemetine rağmen 711 ve 781 Rakımlı Tepeler zaptedilmiştir. Düşman muharebe meydanında 400'e yakın ölü ve 8 esir bırakmıştır. (369)

Ele geçirilen 26 ncı Çin Ordusu 79 ncu Tümen 264 ncü Piyade Alayı esilerinin Kurmay Yüzbaşı Mithat Kapsavaş tarafından sorgulanmasında;

Kıtaların silah kudreti zayıf ve cephaneleri mahduttur.

Erat ne maksatla savaştıklarını ve görevlerini bilmediklerini,

Emirsiz geri çekilmeler de bu gibileri öldürmek için Mk.Tf.lerin mevzilendiğini, Sb.ların daima geride olduğu,

Kıtalarına komünist akidelerini telkin ettiklerini, Birleşmiş Milletler Orduları tarafından kazanılacağından emin olduklarını açıklamışlardır. (370)

B. Hant'an Nehrini Zorla Geçiş, Ağır Şartlar Halinde Taarruz Muharebeleri :

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyatta bulunduğu günlerde bütün ordu ilerlediği gibi, 25 nci Tümen de taarruz ederek düşmanı kuzeye sürmüştü. 5 Nisan 1951'de Hant'an Nehrine ulaşan Tümenin 27 nci Alayı, mevziilerini Türk Silahlı Kuvvetlerine teslim etmişti. Türk Silahlı Kuvvetleri, kıvrıntılı olan nehrin güneyinde

(367) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

(368) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1., Kutup Yıldızı Gazetesi :

2 Mart 1951.

(369) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

(370) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

iki tabur ile 1 nci mhatta mevziilendi ve bir taburunu ihtiyata ayırdı. Düşman, nehrin kuzeyinde hakim yerlerde direnek halinde tahkimat yapmış olarak savunma tertibatı almıştı. Düşmanla aramızdaki Hant'an Nehri normal zamanlarda yayalara geçit veren yarım veya bir metre derinliğinde ve yirmi metre genişliğinde nehir-
dir. Birleşmiş Milletler Ordusu kuzeye taarruza devam edeceğinden 25 nci Tümenin ve dolayısıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinin de kendi şeridi içinde nehri muharebey-
le geçerek kuzeye ilerlemesi emredildi. 11 Nisan 1951'de ileri harekete başladı. 3 ncü Tabur, nehrin kuzeyindeki 306, 411 Rakımlı Tepeleri, 2 nci Tabur 152 Ra-
kımlı Tepe bölgesini, 1 nci Tabur da 282 ve doğusundaki tepeleri zaptetecek, sağ-
daki 24 ncü Alay 463 Rakımlı Tepeyi zaptederek 1 nci Tabura teslim edecekti. Bu
tepelere uçak, topçu ve ağır havanlarla tesirli ateşler yapıldı. (171)

7 nci Bölük düşmanı tesirli havan ateşi altında piyade muharebesi ile, yani
ateş üstünlüğü ile elde edilen yerde kısım kısım ilerlemek suretiyle, 152 Rakım-
lı Tepeye yaklaştı. Bölük, zayıat vererek ilerledi ve tepeyi hücumla zaptetti.
Düşman kaybettiği bu cepheye derhal havan ateşi açtı. Bu ateşlerde Bölük Komuta-
nı şehit oldu.

Bugün Türk Silahlı Kuvvetleri 26 ncı Komünist Çin Ordusunun 76 ncı Tümeni
ile muharebe etmiştir. Amerikan topçusu 900 ve Türk Topçusu 3000 mermi atmış ve
bir subay ile beş er şehit olmuştur. 1 subay ile 29 er yaralanmıştır. 65 düşman
öldürülmüş ve 8 esir alınmıştır.

12 Nisan 1951'de sağdaki 1 ve 2 nci Taburlar bir gün önceki hedeflerini zapt-
t edecekler, 3 ncü Tabur yyerinde kalacaktı. 1 nci Tabur sor şartlar içinde neh-
ri geçti ve soldaki 2 nci Bölük, topçu ve uçak desteğinden maharetle istifade ede-
rek, büyük gayretle ve kahramanlıkla 282 Rakımlı Tepeyi süngü hücumu ile zaptet-
ti. Düşman derhal karşı taarruz yaptıysa da bölük, bunu püskürttü.

Karanlık basınca düşman sabaha kadar 3 defa baskın şeklinde gece taarruzları
yaptı ve bir defasında tepenin zirevsine de çıktıysa da süngü ve bomba muharebe-
siyle ve topçunun tesirli yardımıyla geriye atıldı. Mevziide 31 düşman ölüsü sa-
yıldı.

_____ :

(171) The History The United....s.652.; Kore Harbinde Türk Silahlı....
s.59.

15 Nisan 1951'deki taarruz bir gün evvelki tertibatla tekrarlandı. Uçaklar, topçu ve ağır havan bölüğü düşmanı şiddetli ateş altına aldı. Bugün hava çok sisliydi ve düşman gözetlemesi tamamen körlenmişti. Bu halden faydalanan bölüklerimiz zayıtsız düşmana yaklaştılar ve baskınlarla tepeleri zapt ve işgal ettiler. Bugün düşman çekilmeye başlamış olduğundan, bütün bölükler zayıf mukavemetlerle karşılaşmışlar ve hedeflerine kolaylıkla varmışlardı. (372)

Düşman cepheden çektiği bir orduya mukabil iki orduyu yanıştırmıştır. 18 Tümen tahmin edilmiştir. (373)

Türk Silahlı Kuvvetleri düşmanın savunma sahasının derinliklerinde ilerlemekte ve çetin arazide planlı yerleşmiş düşmanı söküp atabilmek için çok zorluk çekmekteydi. Şimdi daha sarp ve yüksek yerlerdeki düşman direneklerini zaptetmek icabediyordu.

Bugünkü muharebelerde Tugaydan 2 subay, 15 er şehit olmuş, 44 er yaralanmıştır. Sayılabilen düşman ölü sayısı 56'dır.

Çin'in bundan önceki bölümünde de belirtildiği gibi, ateşkese yanaşmaması karşısında Birleşmiş Milletler Ordusu Komutanlığının stratejisi; düşmanı taarruzlarla zayıata uğratmak, bitkinleştirmek ve sonunda masaya oturtmaya dayanıyordu. Bu Kore'ye mahsus yeni bir muharebe yöntemi olmuştu. Nisan ortalarına doğru Komünist Çin Orduları geri çekilmekle ikmal kaynaklarına yaklaşmış, teşkilat ve yığınaklarda kolayca elde etmiş ve genel bir taarruz için fırsat ve imkanlarını oluşturmuştu. Nitekim; 22 Nisan saat 20.00'de bütün cephe boyunca atağa kalkacaklardı.

Düşmanın Birleşmiş Milletler gücünü ülke içine çekmiş, geniş bir sahaya yayılmış, geriyle ikmal hatlarını zayıflatmış ve kendisi için bir taarruz imkanı yaratmıştı. Ateşkes teşebbüsleriyle ağırlık ve işlerlik kazandırmayı planlarken Mac Arthur 24 Mart 1951'de Tokyo'da bir açıklama yaparak düşmana, içinde bulunduğu askeri yıkımdan kurtulmanın yolunu gösterir. Ateşkese kabul etmelidirler.

(372) The History Of The United.....s.653.; Kore Harbinde Türk silah-
lı.....Özet.s.61.

(373) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

Mac Arthur'un bu izinsiz çıkışı, Washington'da şok tesiri yaratır. Tedirgin olurlar. Çünkü, Mac Arthur'un tehditler saçan bu ateşkes tehdidi, Çin nezdinde Birleşmiş Milletler gücünün kendisine sert bir şekilde yükleneceği intibasını verebilir. Truman, bu gelişmeler üzerine tasarladığı ateşkes ilanını erteler. Ama, Mac Arthur'u da görevden alır. Çünkü; Birleşmiş Milletlere üye devletler, Washington eğer kendi generalinin sözlerini denetim altında tutamıyorsa, hareketlerini nasıl kontrol edebilecek, diye Truman'ı sorgulamaktadırlar. Başkanın emriyle 11 Nisan'da General Ridgway Van Fleet de Kore'deki VIII ncü Ordu Komutanlığına getirilir. (374)

General Van Fleet Türk Tugay karargahına ilk tanışma ziyaretini yapmış, Tugayın durum hakkında istediği bilgiyi alarak ve iltifatlarını yaparak ayrılmıştı. O zat da selefleri gibi değerli bir komutan olduğunu kısa zamanda göstermiştir. (375)

Van Fleet komutasındaki Birleşmiş Milletler Ordusu ise derhal geri çekilme kararı alır. Türk Tugayından ise ilk aşamada 22 Nisan'da bulunduğu hattı savunması emredilir. Aynı gün, saat 19.15'te düşman, savunma mevziilerimizi şiddetli topçu ve havan ateşi altına alır. Bombardıman aralıksız devam eder.

E. Türk Silahlı Kuvvetlerinin Geri Çekilme ve Tekrar İlerleme Muharebeleri (22 Nisan-1 Mayıs 1951) :

Artık, çok arızalı yerlerdeki başarılarından ötürü, kendisine Dağcı Tugayı da denilen, Türk Tugayı, cephenin orta kesimine yakın, çok arızalı bir mevziide tertiplenmiştir.

Geçen süre içinde aldığı takviyelerle, daha elde edilen bilgilere göre, 42 tümenlik bir güce ulaşmış olan hasım kuvvetler, 22/23 Nisan 1951 gecesi, ilkba-
yar taarruzu adı verilen, bir genel saldırıya geçtiler. Mehtaplı bir gecede bütün cephede başlatılan bu genel taarruzda, yer yer girmeler ve derinliğine sız-
malar sonucu, Birleşmiş Milletler Kuvvetleri bütün cephede çekilmek zorunda kal-
dılar. 6.5 Km.lik bir cephe kesimini savunmak durumunda olan Türk Tugayının, iki
anattaki ara hatları istikametinden iki alayla saldıran düşmana yakın muharebe
ilahları ile boğuşulmuş, neticede, Hant'an Nehrinin gerisine, Tümen Komutanının
emriyle çekilmiştir.

(374) Mim Kemal Öke : a.g.e., s.131.132.

(375) Tahsin Yazıcı: a.g.e., s.301

Düşman 1 nci Kolordu cephesine 16 Tümen, 9 ncu Kolordu cephesine 6 Tümen, 10 ncu Kolordu cephesine 5 Tümen, Güney Kore Kolordusu cephesine 4 Tümenle taarruz etmiştir. (376)

22 Nisan 1951'de sağdaki 24 ncü Amerikan alayının hedeflerini işgal etmesi nedeniyle, yalnız muharebe gücü keşif kolları, düşmanla temas edinceye kadar ilerletildi. Bu suretle vazife almış olan sol kanattaki 6 nci Bölüğün keşif kolu ilerlerken, 25 kişilik düşman keşif kolu ile karşılaştı ve bunların bir kısmı yakalandı. Elllerinde modern topçu kestirme aletleri olan bu esirlerin (Birisi Yüzbaşı) ifadelerinden düşmanın tüm cephede taarruz edeceği anlaşıldı. Akşam karanlığı basarken düşmanın top ve havanlarla tanzim atışı yaptığı ve karanlıkta da mevziileri şiddetli ateş altına aldığı görüldü.

Bu düşman taarruzu hazırlık ateşiydi. Bu ateş güney ihtiyat taburu ile topçu mevziilerinin bulunduğu sahaya kaydı. 25 nci Amerikan Tümen Komutanı, düşman taarruzu halinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin bulunduğu mevziileri savunması ve icabederse 5-6 Km. geride bir hatta tekrar mukavemet edilmesini emretti.

Gece yarısından evvel düşman sağ kanatta 425 Rakımlı Tepede mevziilenmiş olan 9 ncu Bölüğe cepheden ve yandan hücum etti. Sağ kanatta bulunması lazım gelen 24 ncü Alayın Bölükleri yerinde değildi. Bu sebepten düşman bu alayın bölgesinden geçerek bir engele rastlamadan 9 ncu Bölüğün ve bunun güneyinde mevziilenmiş olan 1 nci Bölüğü kuşattı.

Bölük komutanının yanındaki topçu gözetleme ekibinin subayı şehit oluncaya kadar topçunun, 9 ncu Bölüğün önüne ateş etmesini temin etti.

Topçu Tabur Karargâhında bu ölüm dileğinde bulunan Topçu Teğmen Mehmet Göneng'in verdiği telsiz isteğini dinleyen, şu subaylardı : Tabur Komutanı Yarbay Tahsin Kurtay, Yardımcı Binbaşı Ahsen Kaya, S-3'ü Binbaşı Lemsî Eralp ve 25 nci Tümen Topçu Taburundan İrtibat Subayı görevlisi Yüzbaşı Alaattin Haydaroğlu.

Bütün subaylar şaşkın şaşkın birbirlerinin yüzüne bakıyor, hiçbirisi konuşmaya cesaret edemiyordu.

İleri gözcü subayı, bulunduğu yere bütün toplarıyla ateş açılmasını istiyordu. Harp tarihinde bu olay ne görülmüş ne de duyulmuş bir istekti.

Aralarında güçlükle yapılan bu durum muhakemesinden sonra Topçu  ste men Mehmet Gönenç'in vasiyetini yerine getirme kararı alındı. G zya ları içinde bütün toplar ateşe ba lamı tı. Yalnız Tugayımızın Topçu Taburu değil, tümenin bütün topçu taburları bildirilen koordinata ateş etmeye başladı. Toplar g rlemiyor hı -kırıyordu sanki... (377)

Birinci hat bölüklerinin komutanları telsizle alay komutanıyla g r  m  ler ve düşmanın taarruz ve baskınları tamamen gelişmeden çekilmeyi teklif etmişlerdir.

Topçu taburunu çekilmesi tamamlanınca, Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı, 23 Nisan 1951 saat 02.30'da bölüklerin çekilmesini emretti.

Bu saate kadar düşman taarruzları inki af etmiş ve bölüklerin çoğu artık  ekilmeyecekleri kanaatiyle sabaha kadar mevziilerinde kalmalarına müsade edilmesini istediler. Düşman Türk Silahlı Kuvvetlerinin iki kanadından girme ilerliyen düşmanı durdurmak mümkün olmadığına göre, imha edilmek tehlikesinden kurtulmak için şartlar ne olursa olsun çekilmek icabedece i telsizle bildirildi.

Bu  ekilme emrine göre 9 ncu Bölük, evvelce teşebbüs edip muvaffak olamadığı bu hareketi tekrarlamak zorunda kaldı. 9 ncu Bölük mevziilerini bo altıncaya güneyde 1 nci Bölükle aradaki boyun noktasından kuvvetli düşman topluluğunun içine d  tt  ve düşmanın birdenbire ve dört taraftan yaptığı ate lerle ağır zayıat verdi. Bölük Komutanı ağır yaralı olarak olduğu yerde kaldı. Diğer sa  kalanlar üçer beşer guruplar halinde kendilerine yol açarak zifiri karanlıkta güneye doğru yürüdüler. (378)

1 nci Bölük de düşmanın hücumlarını baskınlarını p  k rtm  t  ve yakınındaki d  manla temas ve muharebe halinde idi. Bölük Komutanı  ekilme emri alınca d  manla temasta bir kaç kişi bıraktı ve hiç kimsenin hiç bir sebeple silah atmasını isteyerek b l  n  sükunetle açık tarafı olan batıya doğru çekti ve d  manla temasta bıraktıklarını da alarak güneyde taburun çekilme hattına doğru yürüdü.

:

(377) Nazım Dündar, Sayılan : a.g.e., s.52.

(378) Kore Harbinde Türk Silahlı..... zet.s.64.

1 nci hat bölüklerinden 9 ncu Bölüğün solundaki 2 nci Bölük de düşman hücumlarını püskürtmüştü ve sabaha kadar mevziilerini savunabilirdi. Çekilme emri alınca, Bölük Komutanı başa geçti ve hiç bir suretle silah atılmamasını isteyerek bölüğü yollar ve patikalar dışında güneye sevkettmeye başladı. Bir dereden geçerken bir kaç el silah atılmasına bölükten mukabele edildi. Bu suretle yeri belli olan bölük az sonra kuşatıldı. Bölük Komutanı şehit oldu ve bölük de dağıldı.

2 nci Bölüğün solunda 1 nci hatta mevziide olan 3 ncü Bölük Komutanı, çekilme emri alınca, bölüğün başına geçti ve bölüğünü sükunetle güneye çekti. Taburun çekilme hattında düşman müfrezelerinin mevcudiyetini gören Bölük Komutanı daha güneye ilerledi ve birkaç gün evvel Hant'an Nehrinde geçiş yapılan yerde bölüğünü mevziilendirdi ve buralara kadar gelmiş olan düşman kısımlarıyla muharebe ederek, diğer bölüklerin nehirden geçmelerini korudu.

Bu gece Türk Silahlı Kuvvetlerinden 5 subay, 3 astsubay, 58 er şehit olmuş 35 kişi de yaralanmıştı. İki alayla taarruz eden düşmandan da bin kadarının öldürüldüğü ve iki misli yaralıları bulunduğu tahmin olundu. (379)

Düşmanın tekmlil cephe de yaptığı umumi taarruzların neticesi;

Düşmanın Türk Silahlı Kuvvetlerine karşı yaptığı bu hareketler Birleşmiş Milletler kuvvetlerine karşı girişilmiş umumi taarruzun başlangıcı idi. Taarruzun sıklet merkezi ise, Kore'nin orta kesimindeydi. Bu umumi düşman taarruzu neticesinde batı kanattaki 1 nci Kolordu geri çekildi ve Seoul etrafında mevziilendi.

75 Km. geri çekilerek 1 nci Kolordunun hizasında doğuya doğru mevziilenen 9 ncu Kolorduya düşman üstün kuvvetlerle taarruz etti ve kolordunun doğusunda mevziilenmiş olan 9 ncu Kolordunun koğu kanadına yapılan taarruz neticesinde bu Kolordu da çekildi. Japon Denizi kıyılarına yakın olarak mevziilenmiş olan iki Güney Kore Kolordusundan yalnız 3 ncü Kolorduya taarruz edilmişti. Düşmanın sekiz gün süren bu ilkbahar taarruzu nihayet durdurulmuştu.

(379) The History Of The United.....s.656.; Kore Harbinde Türk Silahlı.....s.65.

**F. Türk Silahlı Kuvvetlerinin Kanlı Savunma ve İlerleme Muharebeleri
(1 Mayıs-16 Kasım 1951) :**

22/23 Nisan 1951 gecesi, Chorwon hattında başlayan İkinci Büyük Çin taarruzu ile, Birleşmiş Milletler Ordusu Seoul önlerine kadar çekilmişti. İnsiyatif yine düşmanın eline geçmişti. Düşman Seoul'ü almak istiyordu. Birleşmiş Milletler kuvvetleri de, Seoul'ü vermemek için savunmaya geçmişlerdi.

Seoul savunmasında Türk Tugayı, asıl muharebe hattının ilerisinde, keşif üsünde görevlendirilmişti. Tugay, düşmandan gelen iki istila istikametinin birleştiği ve oradan Seoul'e uzanan mihverin keşiştiği Kaegyewonni bölgesinde mevziye girmişti.

Düşman Seoul savunma mevziilerine taarruz edebilmesi için, ilk önce Türk Tugayını ortadan kaldırması gerekiyordu. İştî Tugay, Seoul savunmasında da böyle kritik bir görev yüklenmişti. Bunun böyle olması da elbette rastlantının, ya da talihin rolü aranmamalıdır. Tugayın denenmiş, savaşkanlık yeteneği ve kendisine duyulan güven, onu en önemli ve en ciddi görevlerin, ilk akla gelen birliği haline sokmuştu. (380)

29 Nisan 1951'de Türk Silahlı Kuvvetleri, 1 nci Kolordu Seoul Köprübaşı mevziilerinin sağ kanadındaki 25 nci Tümenin emrinde idi ve bu tümenin sağ kanadında ikinci hatta mevziilendirilmişti.

13 Mayıs 1951'de düşman 1 nci Kolordu cephesine taarruz etti ve asıl mevzi ilerisindeki Türk Silahlı Kuvvetlerine de yaklaştı ve kuzeye doğru mevziilenmiş olan 2 nci Tabura saat 22.00'de şiddetli bir taarruz yaptı. Bu taarruz, Türk ve Amerikan topçusunun ve uçakların muharebe sahasını devamlı olarak aydınlatmaları sayesinde püskürtüldü. Düşman, Türk mevziilerine üç istikametten tekrar taarruz etti. Dar sahada ve bir daire mevziilenmiş olan Türk Silahlı Kuvvetlerinin şiddetli top ve havan ateşi altına aldı. 2 nci Tabur Komutanı bu ateşlerden şehit oldu. Subay ve er zayiatı çoktu.

18 Mayıs 1951 gece yarısından sonra düşman hücumları büsbütün şiddetlendi. kuvvetli düşman, mevziilerin önünde yığılmıştı. Bu yığınaklar topçu ve ağır ha-

vanlarla ateş altında tutulduğu halde hücumlar gittikçe şiddetlendi ve düşman mevziilerimizin bir kısmına girdi. 3 ncü Tabur ve diğer taburların kararhaglarından alınan erbaş ve Havan Bölüğünün piyade erleriyle karşı taarruzlar yapıldı. Bu kanlı bomba ve süngü muharebesiyle düşman geri atıldı, tekrarlanan düşman hücumları yine püskürtüldü, sabaha karşı perişan hale gelen düşman çekilmeye başladı. Birliklerimiz görerek ateşlerle çekilen düşmanın çoğunu öldürdü. 6 ncı Bölüğün yakınında yığılıp kalmış olan bir tabur daha düşman gündüz çekilirken topçu ve piyade ateşleriyle ağır zayiata uğratıldı.

18 Mayıs gecesi iler mevzii ve keşif üssü olarak Birleşmiş Milletler asıl muharebe hattının ilerisine sürülen Türk Tugayına karşı düşmanın çok üstün kuvvetlerle yaptığı taarruzlar, sabaha kadar dalgalar halinde ve müteaddit defalar tekrarladığı halde tamamen neticesiz kalmıştı. Halbuki düşman ilkbahar taarruzları diye vasıflandırıp dünyaya ettiği bu muharebeler için aylarca hazırlanmıştı. Gün ışıdığı vakit, mevziilerimizin önü düşman ölümleri ile dolmuştu. Gerinizde, asıl mevziilerdeki dost birlikler fasılasız devam eden çarpışmaların, top ve makineli tüfek ateş seslerinin heyecanı içinde Türk Tugayının çekilmesi veya imha ile muharebe sırasının kendilerine geleceği emdişesi içinde sabaha kadar beklemişler. Gün ışımasıyla beraber dost birlikler komutanları Türk karargahına gelerek hararet ve samimiyetle tebrikte bulundular. (381)

Bu gece Türk Silahlı Kuvvetlerine iki düşman alayı taarruz etmiş düşman 1500 zayıyat vermişti. Bizde ise; 2 subay, 9 er şehit 4 subay, 2 astsubay ve 18 er yaralanmıştır. (382)

17/18 Mayıs gecesi düşman topçusunun yaptığı ateş sonucunda 2 nci Tabur Komutanı Muktaad Uluünlü şehit olmuştu. (383)

Altı kez taarruzu yenileyen düşman, hiçbir yerde mevziilere giremedi. Düşmanın verdiği ağır zayiata bakmadan, ileri sürdüğü hücum dalgaları, mevziilerimiz nünde kayalara çarpan dalgalar gibi, gerileyip duruyorlardı.

18 Mayıs günü sabah olmaya başlarken, düşman kuytu ve karanlık orman içlerine çekilmeye başlamıştı. Vadileri barut dumanları kaplamaya başlamıştı.

(381) Turan Ergüngör : a.g.e., s.128.; Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.309.; The History Of The United.....s.658.

(382) Kore Harbinde Türk Silahlı.....,Özet.s.65.

(383) Celal Dora : a.g.e., s.363.

Mevziilerin hemen önünde, karşı sırtlarda, yüzlerce düşman ölüsü yatıyordu. Türk askerine hücum etmenin, kaçınılmaz şahitleri olarak, yerlerde yatıyorlardı.

Türk Tugayının bu başarısını emrinde olduğu 25 nci Piyade Tümen Komutanı takdir eden Kolordu Komutanı şu şekilde ifade ediyordu.

APO 358 U.S.Ordusu

25 nci Tım.K.Takdir.

2 Mayıs 1951

Tümeninize yapılan kuvvetli bir düşman taarruzunu kırmakla gösterdiğiniz başarıdan dolayı tebrik ve hayranlığımızı bütün personelinize rica ederim.

Düşman ölülerinden arazi görünmeyecek bir halde idi. Bu muharebede kati bir netice aldınız. (384)

F.W.Milburn

Korgeneral

U.S.Ordusu Komutanı

Tugay, düşmanın ilerleme yolunu başarı ile kesmişti. Fakat, o gece savaşın kaderini etkileyen bir muharebe verdiğinin farkında değildi. Tugayın bildiği tek şey, düşmanı durdurmak ve varlığını korumak için, kıyasıya amansız bir muharebe vermek zorunda olduğu idi.

Tugayın yüz aka ile çıktığı bu muharebede, düşmanın Seoul'e karşı giriştiği taarruz hareketi, sonuç vermemişti. Tugayın, düşmanın taarruz gücü ile iradesini kırmasından oluşan büyük fırsatı kaçırmak istemeyen komutanlık, savunmadan derhal taarruza geçmek kararını vermekte gecikmedi. Taarruz tertiplerini savunmaya dönüştürme fırsatını bulamayan düşman, ağır yenilgiye uğrayarak kuzeye, 38 nci paralele doğru çekilmeye başladı.

Tugay, bu ünlü yeni muharebelerden sonra geriye alınırken, geçtiği yollar boyundaki dost askerlerin, coşkun sevgi ve takdir gösterileri ile karşılandı. Dost askerler yol yonua koşarak; "Birinciler Dönüyor" diye bağırıyorlardı.

Tugayın 17/18 Mayıs gece muharebesini verdiği yere de "Türk Kalesi" adı takıldı.

:

Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Başkomutanı General Matthew B.Ridgway; "Koremeden önce, Türk askerlerinin ününü duymuştum. Doğrusu, işittiklerime pek inanmamıştım. Fakat şimdi anlıyorumki; gerçekten siz mükemmel askerlersiniz, demiştir. (385)

İleri mevziideki kuvvetlerin gösterdiği bu şiddetli direniş karşısında, bir türlü asıl mevzii ile temasa geçemeyen hasım kuvvetlerin, Seoul'ü alma ümitleri yok oldu.

Bu durumdan yararlanmak isteyen Birleşmiş Milletler kuvvetleri, 21 Mayıs'tan itibaren harekete başladı. Bu hareket 26 Mayıs'tan itibaren, bütün cephede bir genel karşı taarruza dönüştü. (386)

G. Taarruz ve İlerleme Muharebeleri (20 Mayıs-4 Haziran) :

Düşmanın umumi taarruzları doğu kanatta devam ediyordu. Buna karşılık batı kanatta düşmanın zayıf olduğu anlaşıldığından Birleşmiş Milletler Ordusu Komutanlığı bu durumdan faydalanmak üzere batı kanattan taarruza karar verdi.

Bu karar mucibine 1 nci Kolordu içinde, 25 nci Tümen ve tümenin iki alayı ortasında, Türk Silahlı Kuvvetleri, evvelce olduğu gibi, 20 Mayıs 1951'de cephe taarruzlarıyla düşmanı kuzeye doğru sürmeye başladılar.

21 Mayıs 1951'de Kore'nin ortasında ve kısmen doğusundaki düşman taarruzları şiddetle devam etmekte ve buhranlı durumlarla karşılaşılırmaktaydı.

22 Mayıs 1951'de 1 nci ve 9 ncu Kolordunun taarruzları başarıyla devam etti. 10 ncu Kolordu düşman taarruzlarını durdurdu. 3 ncü Güney Kore Kolordusunun cephesine giren 27 nci Komünist Çin Ordusunun taarruzları ise şiddetlendi.

23 Mayıs 1951'de 1 nci ve IX ncu Kolordular bazı bölgelerde düşman mukavemetlerini kırarak, bazı bölgelerde ise düşmana rastlamadan günlük hedeflerine vardılar. 10 ncu Kolordu tümenleri muvaffakiyetle taarruza geçtiler. 3 ncü Güney Kore Kolordusunun cephesinde ilerlemiş olan düşmana yan taarruzları yapıldı. Japon Denizi kıyılarında 1 nci Güney Kore Kolordusu mevziilerini savundu. (387)

:

(385) Kore'de Savaşanlar Derneği.....,s.26.

(386) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.315.

(387) The History Of The United.....s.659.

Bugün Türk Silahlı Kuvvetleri düşmanla temas etmeden 21 Km. ilerlemiş ve varılan bölgede gerillacıların koyduğu bombanın infilakı neticesinde 3 ncü Tabur Komutanı Binbaşı Lütfü Bilgin şehit olmuştur. (388)

Birleşmiş Milletler Ordusu taarruzunun devamı, dağlık arazide ilerleme muharebeleri ve cephede mevziilenmeler;

26 Mayıs 1951'den itibaren Birleşmiş Milletler Ordusu bütün cephede taarruza devam etti, Türk Silahlı Kuvvetleri 6 Haziran 1951'de harekate katılmak üzere, düşmanla muharebeye tutuşmuş olan 35 nci Amerikan Alayının gerisine getirilmiş ve bu alayın cephesini aşarak tümenin alayları arasında ilerlemeye başlamıştır.

10 Haziran 1951'de birinci hattaki Türk Silahlı Kuvvetlerinin taburları ileri harekete başladı. Düşmanla temas olmadı. Keşif kolları Kumhowo kasabasına kadar ilerledi. (389)

Türk Silahlı Kuvvetleri taarruz cephesinin doğu kısmı, üstü kapalı mevziilerle tahkim edilmiş ve bir tabur kadar kuvvetle savunulan ormanlık, sarp 507 Rakımlı Tepededir.

Bu tepeyi zaptetmek üzere 1 nci Tabur 13 Haziran 1951'de topçu ve havan desteğinden sonra kuşatıcı şekilde taarruzlar yapıldıysa da çok kuvvetli tutulan tepeyi zaptedemedi. Bundan sonraki günlerde bu zayıflatıcı taarruzlar tekrarlandı. Bu tepenin doğusunda ve 32 nci Güney Kore Alayı tarafından zaptedilmesi lazım gelen yüksek tepeler zaptedilmeden 507 Rakımlı Tepenin alınmasının mümkün olamayacağı anlaşıldı.

Alay bölgesinde kuşatıcı taarruzlar yapılmak istenildiyse de Güney Kore Alayı bunu kabul etmedi ve vazifesi olan tepeleri 16 Haziran'da hücumla zaptetti. Bu hakim tepeleri kaybeden düşmanın 507 Rakımlı Tepedeki vaziyeti sarsılmış olduğundan, 1 nci Tabur da baskın şeklinde ki taarruzlarla tepeyi zaptetti ve gece bu tepede geçirildi.

Bu tepede düşmanın zayıflatıcı 123 ölü, 8 esirdir. (390)

:

(388) Celal Dora : a.g.e., s.364.

(389) The History Of The United.....s.659.

(390) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.; Kutup Yıldızı Gazetesi, 15 Haziran 1951.

Birleşmiş Milletler Ordusunun bütün cephede ilerlemesi, sertleşmiş düşman mukavemetleri yüzünden artık mümkün olmamış ordu ve iki taraf, daha ziyade var-dıkları hattı elde bulundurmaya gayret etmektedirler. Varılan hat Güney ve Kuzey Kore'nin hududu olan 38 nci paralel üzerindeydi. (391)

20 Haziran 1951'de Türk Silahlı Kuvvetleri Seoul'un 15 Km.kuzeydoğusundaki Neogong-ni'de ihtiyata alında. 17 Temmuz 1951 tarihine kadar ihtiyatta kaldı.

Komünist orduları da evvelce olduğu gibi sıklet merkezi yığınaklarıyla büyük mikyasta taarruz muharebelerine girişmeyecek halde idiler. Derinliğine, birkaç mevzi haline gelmiş olan Birleşmiş Milletler savunma hatlarını yararak kati netice alma ümidi de gittikçe azaldı.

Komünist Orduları Başkomutanlığına bu neticesiz muharebeleri durdurmak iste-ğiyle müteareke konuşmalarını kabul edeceğini radyo ile bildirdi.

Birleşmiş Milletler Ordusunun yvardığı hat batı kanatta küçük bir kısım ha-riç, 38 nci Paralelin kuzeyindeydi. Esasen Birleşmiş Milletler Komünist Ordula-rı da Birleşmiş Milletler Ordularının bu hattı tecavüz etti bahanesiyle harbe girmişlerdi.

Kore'de düşmanı yenebilmek için büyük stratejik harekata girişmek ve kuvveti iki misline çıkarmak lazımdı. Halbuki Birleşmiş Milletler umumi efkarı Kore'ye fazla kuvvet göndermenin taarruzi mahiyette olacağı ve harbi Mançurya toprakla-rına intikal ettirmekle 3 ncü bir Dünya Harbine sebebiyet vereceği kanaatinde idi.

Birleşmiş Milletler lüzumlu kuvveti tahsis edemediklerine ve mevcut kuvvetle düşmanı mağlup ederek bir zaferle harbi sona erdirmenin imkansızlığı tahakkuk ettiğine göre, komünistlerin teklif ettiği müteareke konuşmaları kabul edilerek harbi siyasetle sonuçlandırmaktan başka yapacak bir şey kalmamıştı.

Bu sebepten Birleşmiş Milletler Komutanlığı radyo ile müsait cevap verdi ve 10 Temmuz 1951'de Seoul'un kuzeybatısındaki Kaesong civarında müteareke konuşma-ları başladı. (392)

(391) Kore Harbinde Türk Silahlı.....Özet.s.70.

(392) Kore Harbinde Türk Silahlı.....s.71.72.

6 Eylül 1951'de yeni Alay Komutanı Albay Nuri Pamir, alayın komuta yerine gelmişti. ⁽³⁹³⁾ Müteakiben de 1 Eylül 1951'de Albay Celal Dora birliklere veda etmiş ve 10 Eylül günü Albay Celal Dora'ya verilen akşam yemeğinde, Tuggeneral Tahsin Yazıcı;

"Albay Celal Dora faziletkar, yüksek ahlak ve karakter sahibi ve memleketi bilgisi ile bütün muharebelerde muvaffak olmuş, Türk Milletine ve Türk Ordusuna ve Tugayımıza dünya milletleri arasında yüksek şan ve şeref kazandırmıştır." şeklinde konuştu. ⁽³⁹⁴⁾

Müteakiben 10 Eylül 1951'de Tokyo'daki Birleşmiş Milletler karargahında Albay Celal Dora'ya Gümüş Yıldız (Silver Star) madalyası verilmiştir. ⁽³⁹⁵⁾

Kasım ayında Genelkurmay Başkanlığından alınan emirde 2 nci Tugay Komutanlığına General Namık Argüç'ün tayin edildiği bildirildi.

General Namık Argüç 15 Kasım 1951'de geldi, Tugayın devir teslim işi yapıldı ve 17 Kasım günü Tugay karargahında Tümen ve Kolordu Komutanlarının, daha bazı yabancı generallerin huzurlarıyla Amerikan usulü yapılan bir merasimle ve bu merasimde top atışlarının, komutanların iltifatkar konuşmalarını ve Kore Ordusu Genelkurmayına mensup bir generalin Kore Hükümeti adına Altın Yıldız nişanını kendi usullerine göre verişini müteakip Tuggeneral Tahsin Yazıcı Tugaydan ayrıldı. ⁽³⁹⁶⁾

Aynı gün Seoul'de Ordu Komutanını ziyaret eden General Yazıcı'ya Ordu Komutanı tarafından Amerikan Hükümetinin bir liyakat nişanı verildi.

19 Kasım günü Kore Cumhurreisi Bakanlar Kurulu huzurunda yaptığı kısa bir merasimde kendi eli ile ikinci bir Kore nişanını Tuggeneral Yazıcı'ya verdi, kendisi de Kore Genelkurmay Başkanına bir Türk Süngüsü hediye etti. ⁽³⁹⁷⁾ 1 Aralık 1951 günü Kore'den ayrıldı.

(393) Celal Dora : a.g.e., s.427.

(394) Celal Dora : a.g.e., s.441.

(395) Celal Dora : a.g.e., s.461.

(396) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.350,351.

(397) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

H. Kasım 1951'den Sonra Kore'de Muharebe Yöntemlerinde Meydana Gelen Değişiklikler :

Haziran 1951'de Birleşmiş Milletler Kuvvetleri, İmjin Nehri-Chonwon-Kumhwa ve uzanımı hattına kadar ilerlemişti. 1950 ve 1951 yıllarında yapılan yoklamalar sonunda, kesin sonuç alınamamış ve taraflar, karşılıklı olarak savunmaya geçerek taarruz hareketini durdurmuşlardı. Bu, Kore savaşının yerde takılıp kalması ve savaşın saptanan hedefe ulaşmaması demekti.

Artık; Pusu, Keşif ve Muharebe İleri Karakolları çatışmaları ve taktik akınlardan başka bir harekât yapılmıyordu. Büyük askeri hareket durmuştu. Kore sorununun silahla çözemeyeceklerini anlayan taraflar, "Ateşkes" görüşmelerine başlamışlardı.

Panmunjan'da yapılan görüşmeler uzayıp gidiyor, sonuca ulaşamıyordu. Görüşmelerin sık sık kesilmesi ve bir uzlaşma sağlanamaması, yeniden büyük askeri hareketin başlaması ihtimallerini artırıyordu. Bu nedenle, taraflar savunma hatlarını kuvvetlendiriyor, muhtemel taarruzları karşılamaya hazır olarak, tetikte bekliyorlardı.

Düşman, şansını bir kez daha silahla denemek için hazırlanmaya başlamıştı. Çok geçmeden, Türk Tugayı cephesinde büyük kuvvetlerle girişilen taarruzun, iki amacı vardı. Ya Panmunjon "Ateşkes" görüşmelerinde isteklerini kabul ettirecekler yada müttefik hatlarına yarararak sonuca ulaşacaklardı. (398)

Birleşmiş Milletler Ordusu 1951 senesinin son aylarında mevzii taarruzlar yaparak asıl savunma mevziinin ilerlemesinde uygun savunma arazisi ele geçirmeye gayret etti. Bu hareketler yapılmış ve uygun arazi ele geçirilmişti. Birleşmiş Milletler Ordusu bu arazide savunma mevzilerini savunmayı planlamaya koyuldu.

Ancak düşman, daha önce de olduğu gibi teması keserek kuzeye çekilmemiş, bazı ileri araziye kaybetmekle beraber bulunduğu araziye tahkim ederek yerleşmişti. Bu suretle iki tarafın savunma mevziileri birbirine 2-3 Km. yaklaştığı için bu mevziiler, özellikle muharebe ileri karakol mevziileri, topçu ve ağır silah ateş menzili içinde kalmış olduğundan iki taraf da birbirini kendi asıl mevzilerindeki silahlarla ateş altına alıyor ve bu suretle daimi ateş muharebesi durumu meydana geliyordu.

XII. 2 NCİ TÜRK TUGAYININ SAVUNMA MUHAREBELERİ :

29 Kasım 1951'de 2 nci Değiştirme Tugayı Komutanı, aldığı emir üzerine 241 nci Alay karargahı ve bağlı birliklerini, Karargâh bölüğünü ve Alay Lojistik teşkilatını kuruluştan kaldırdı. Bundan sonra, Türk Tugayı bu yeni kadro ve kuruluş ile göreve devam etti.

17 Kasım 1951-20 Aralık 1951 arasında Türk Tugayı birlikleri, mevziide birbirini değiştirmekle, eğitim ve tahkimatla meşgul oldu. Bu arada asıl muharebe hattını düzeltmek amacıyla bazı noktalarda ilerlemeler yapıldı. Keşif faaliyeti gittikçe çoğalarak devam etti. Tankla pekiştirilmiş takım kuvvetindeki muharebe güçlü keşif kollarının hareketleri mevziiden topçu ile ve havadan desteklendi.

7 Aralık 1951'den itibaren gece keşif kolları çıkarılmasına ve bunlarla düşman durumunun geceleyin de öğrenilmesine, esir yakalanmasına çalışıldı. (399)

Karşı taarruz hareketinde küçük birlikler (özellikle 7 nci Bölük) süngü hücumlarında temayüz ettiler. Topçu çok başarılı oldu'. Muharebe meydanında düşmandan piyade mermisi ile 55 top ateşinden 33 kişinin öldüğü cesetlerinin incelenmesi ile tespit edildi. Dört Çinli esir edildi ve epeyce silah, gereç ele geçti.

20 Aralık 1951'de Türk Tugayını emrine almış olan 25 nci Tümen, mevziilerini 2 nci Amerikan Tümenine teslim ederek (4 ncü Alay hariç) ihtiyata alındı. Bu arada Türk Tugayının da Chungchon'un 15 Km. batı kuzeyindeki Sindag-ni bölgesine nakledilerek 9 ncu Kolordu ihtiyatına alınacağı bildirildi. Mevziilerde bırakılan Türk Tugayı Topçu Taburu ise 25 nci Tümen Topçu Komutanlığından görevler aldı.

20 Şubat 1952'de 25 nci Tümen, 9 ncu Kolordu bölgesinden bu Kolordunun doğusundaki 10 ncu Kolordu bölgesine kaydırılarak cephedeki 7 nci Amerikan Tüme-

(399) Kore Harbinde Türk Silahlı.....s.346.

ninin mevzilerini teslim almış ve birinci hatta görevlendirilmiş olduğundan, Türk Silahlı Kuvvetlerine de 24 Şubat 1952'de 7 nci Amerikan Tümeninin 32 nci Alayı'nın mevzilerini teslim alacağı bildirildi. Bu amaçla 89 ncu Amerikan Tank Taburunun A Bölüğü, Işıldak Takımı Türk Silahlı Kuvvetleri emrine verildi.

Bu tarihe kadar Birleşmiş Milletler Ordusu cephesinin genel durumunda değişiklik olmamıştır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, 23 Şubat 1952 saat 21.30'da Yanggu-Worun'ni-Sataeri yoluyla hareket etti ve mevzii gerisinde toplanadı. Topçu Taburu bir gün önce P'ia'ri bölgesinde 7 nci Tümenin 57 nci Topçu Taburunu değiştirdi. ⁽⁴⁰⁰⁾

28 Şubat 1952'den 11 Mart 1952'ye kadar Türk Tugayı birlikleri muhtemel bir taarruza karşı her an hazır bulundular. Topçu Taburu daima taciz ateşleri yaptı, mevziideki bölükler sık sık değiştirildi.

Bu günlerde düşman faaliyeti gittikçe artmakta idi. Düşman da, her gün Türk Tugayı mevzilerini hafif top ve havan ateşi altında tutmuş olduğundan kayıplara da sebep oldu. Özellikle keşif kolları arasındaki çarpışmalar pek şiddetlenmişti.

1952 Mart ayında Türk Tugayı savunmakta olduğu mevziin tahkimatını tamamlamak savunma düzenini bitirmek, gece ve gündüz keşif, mevzii içinde ve mevzi dışında gerillacı takibi ve mevzie düşman girmesi halinde hasıl olması muhtemel durumlara göre düşünülmüş olan karşı taarruz hareketlerinin eğitimi gibi işlerle devamlı olarak meşgul olmuştur.

Düşman cephesi 100-150 m.kadar yakındadır. Mevzii içindeki her hareket düşman tarafından görülür ve ateş altına alınabilir. Bu yüzden her gün birkaç kişi şehit olmakta veya yaralanmaktadır. Bu zarara uğramamak için mevziin 6 Km.derinliğinde ateş yakmak, duman çıkarmak gibi düşman ateşini celbedecek her hareketten sakınılmıştır.

Gündüz ağır ve yorucu olan bu çalışmalar geceleri de devam ediyordu. Bütün gece düşman, baskınlar yaptığından birlikler geceyi silah başında muharebeye hazır halde geçirmekte idiler. ⁽⁴⁰¹⁾

(400) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.347.

(401) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.350.

Çok defa bu topçu ve ağır havan ateşleri ile muharebe sahasının aydınlatılması işi istenilen zamanda ve istenilen yerde o kadar hassasiyetiyle yapılmakta idi ki, çoğu kez düşman hareketleri yalnız bu ateşlerle eritilmekte ve düşmanın mevziye yaklaşmasına bile olanak verilmemekte idi.

Asıl muharebe hattının önünde düşman çok yakın olmasına rağmen 21 Nisan 1952'de yapılan cebri keşif taarruzunda 30-40 düşman öldürülerek geri dönüldü. (402)

21 Mayıs 1952 günü de 1052 Rakımlı Tepenin ilerisinden taarruz eden düşmana ihtiyat bölüğü ile yapılan taarruzda düşman püskürtüldü ve 21 düşman ölüsü muharebe meydanında sayıldı. (403)

4 Haziran 1952'de Birleşmiş Milletler Ordusu Başkomutanı General Mark Clark ve beraberindeki 8 nci Ordu Komutanı Van Fleet, 10 ncu Kolordu Komutanı General Palmer ve 25 nci Tümen Komutanı General Swit ve karargah mensupları, kalabalık gazeteci ve fotoğrafçı grubu, Türk Silahlı Kuvvetleri karargahını ziyaret ettiler : General Mark Clark; "Karargahınızı pek beğendim, erlerinizi çok iyi buldum. Gerek General Ridgeway, gerek kolordu ve tümen komutanlarından Türk birliğinin Kore'de kahramanca çarpışmış ve çarpışmakta olduğunu, hatta sizlerden çok şeyler öğrendiklerini birçok defalar dinlemiş bulunuyorum. Ortak idealimize hizmetlerinin dolaylı duyduğumuz memnuniyet ve iftiharını bir kere daha belirtmek isterim. Siz burada o kadar kıymetli ve faydalı oldunuz ki, şunu söylememek elinden gelmiyor; gönül isterki Kore'de bir Türk Tümeni bulunsun" demiştir. (404)

5 Haziran 1952'de 1052 Rakımlı Tepe, birbirinden 50 m. aralıklı iki büyücek tepe ile aralarında eşit aralıklı iki tepelik bulunan uzun bir tepedir. Bölge teslim alındığı zaman büyük tepelerden birisi Türk birlikleri, diğeri de, düşman tarafından işgal edilmekte idi. Düşman, işgal ettiği bu tepeden mevziin içini gördüğü için bu taarruz sırasında çok tehlikeli olabilirdi. Bu tepeyi alabilmek için önce iki tümsekli tepe zaptedilmiş müteakiben ikinci tümsek tepeye iki taraftan yaklaşılmış ve burası da kayıpsız zapt ve işgal edilmişti. Bu suretle düşmana 15 m. ye kadar yaklaşılmış ve düşman daima el bombası etkisi altında tutularak, baş kaldıramaz hale getirilmişti.

(402) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

(403) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

(404) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

Türk Tugayı Komutanı ile yardımcısı, 2 nci Tabur Komutanı ve emir subayı 5 Haziran 1952 günü bu 1052 Rakımlı Tepede düşmanın 15 m.yakınındaki mevziileri teftiş ettiler. Düşman bu bölgede hareket halindeki bir kaç kişiye de ateş etmekte idi. Düşman bu komuta kafilesinin gezdiğini sezdi ve geri dönüşte bunların üzerine havan ateşi açtı. Bu havan mermisi bu subaların arasına düştü ve Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı Yardımcısı Albay Nuri Pamir, (Nuri Pamir, uzun boylu, çok soğukkanlı ve cesur bir subaydı), havan mermisi parçasının başına isabeti sonucunda şehit oldu. (405)

15 Haziran 1952'de, 45 nci Tümen karargahında Kore'de bütün tümen komutanları ve daha üst rütbedeki komutanlar, tanınmış yazarlar ve gazeteciler İngiliz Harbiye Bakanının teşrifi dolayısıyla toplanmışlardı. Bu toplantıda düşmana 15 m.ye kadar sokulan ve siperler kazarak daha da yaklaştırmaya çalışan Türk Silahlı Kuvvetlerinin en çetin muharebe görevlerini yaptığı ve en başarılı birlik olduğu takdir edilmiştir.

3 ncü Değiştirme Tugayının ilk kademesi Kore'ye gelince, yurda dönecek olan 1 nci Taburun yolculuğa hazırlanması için geriye alınması gerekiyordu. Bu tabur Türk Silahlı Kuvvetlerinin doğu kanadında mevzide idi.

23 Haziran 1952'de; 3 ncü Tabur, mevziideki 2 nci Taburu değiştirdi ve 1 nci Tabur da vapura binmek üzere Pusan'a nakledildi. Bu Tabur 5 Temmuz 1952'de Pusan'a, 3 ncü Değiştirme Tugayının ilk kafilesini getiren vapurla yurda döndü.

90 subay, 101 astsubay, 1263 erden ibaret olan 3 ncü Değiştirme Tugayının ilk kafilesi askeri trenlerle cepheye taşındı. Kafileye derhal yeni silah, gereç, donatım verildi ve 2 nci Türk Tugayının yurda dönen taburundan boşalan kampa yerleştirilerek hazırlanmış program ile ve Amerikan eğitim grubunun da yardımı ile derhal eğitime başladı.

2 nci Türk Tugayının mevziideki 3 ncü Taburu Temmuz 1952'de 27 nci Alayın bir taburu tarafından değiştirildi. Tümen ihtiyatı durumuna getirilen Türk Silahlı Kuvvetleri, 2 nci ve 3 ncü Taburları ile ileri hattın 12 Km. güneyindeki Worun'ni bölgesinde toplandı ve bu bölgedeki üçüncü savunma mevziinin 11 Km.lik

(405) ATASE Arşivi : d.134.G.1.K.71.D.1.; The History Of The United....s.668.

kısının tahkimat görevini aldı. Taburlar, aynı zamanda yurda dönüş hazırlıkları ile meşgul oldular. Topçu Taburu, 25 nci Tümen genel destek topçusu olarak mevziinde kalmakla beraber, yurda dönüş hazırlıkları ile de meşgul oldu.

2 nci Türk Tugayının birlikleri, bu ihtiyat vaziyetinde yurda hareket etmişler ve Kore'ye gelen 3 ncü Türk Tugayının birlikleri de 2 nci Türk Tugayı birliklerinin boşalttıkları yerlere yerleşmişlerdi. 2 nci Türk Tugayının, hasta ve yaralılarının da dahil bulunduğu ikinci kafilesi, 12 Ağustos 1952'de, 3150 mevcutla ve son kafile de 24 Ağustos 1952'de İnchon limanından yurda dönmüşlerdir.

3 ncü Türk Tugayının 1/3'nü teşkil eden son kafilesi, 21 Ağustos 1952'de Amerikan donanmasına ait bir gemi ile Pusan limanına vardı. Bu kafile Kore Cumhurbaşkanı, Kore Hükümeti erkanı, Birleşmiş Milletler temsilcileri, Amerikan ve Kore'de bulunan çeşitli milletlere mensup birliklerin komutanları tarafından karşılandı ve derhal trenle Chunchon'a nakledildi.

2 nci Türk Tugayı, 6 Kasım 1951 ile Ağustos 1952 arasında Kore'de kalmış ve bu tarihten sonra Kurmay Albay (Eski Tümgeneral) Sırrı Acar komutasında 3 ncü Değiştirme Tugayı göreve devam etmiştir. Bu Tugayın 27 Ağustos 1952'deki mevcudu 5080'dir.

3 ncü Türk Tugayının 20 Ağustos 1952 ile 30 Ekim 1952 Arasındaki Durumu :

20 Ağustos 1952'den beri Worun-ni bölgesinde ihtiyat durumunda olan Türk Silahlı Kuvvetleri, tahkimat görevine devam etmekle beraber, yeni alınan silahları öğrenmek üzere eğitim istasyonlarında çalışmalar, deneyler, muharebe eğitimi ve atışlarla meşgul oldu.

17 Eylül 1952: Türk Tugayının 25-27 Ocak 1951'deki kahramanlığı dolayısıyla Güney Kore Cumhurbaşkanı esi ile Güney Kore Milli Savunma Bakanı, komutanlar ve Kore'deki ordu, kolordu ve tümen komutanlarının huzurunda Tugay Komutanının göğsüne bizzat Cumhurbaşkanlığı birlik nişanı takmış ve beratını da vermiştir.

6 Ekim 1952: Türk Tugayının 1 nci Taburu, Worun-ni'nin sekiz Km.kuzeybatısında Konsol-li'den kuzeybatıya doğru, 2,5 Km.lik mevzii işgal, tahkim ve savunma görevini aldı. (406)

Esir ve mültecilerin ifadelerinden ve keşiflerden düşmanın, cephenin diğer kısımlarında yaptığı tabur ve alay çapındaki taarruzlar gibi 25 nci Tümenin 27 Alay ile solundaki 35 nci Alayın cephelerindeki 1243 ve 1052 Rakımlı Tepelere de taarruz edeceği öğrenildiğinden Türk Silahlı Tugayı birlikleri 9 Eylül 1952' de dokuz kilometre kuzeyindeki tıkama mevzilerini işgal ve gerektiğinde savunma görevi aldı.

Türk Silahlı Kuvvetlerine 30 Ekim 1952'de bulunduğu bölgenin 70 Km.batısında Chorwon şehrinin 16 kilometre güneydoğusundaki Ch'ipori bölgesine hareket ederek 9 ncu Kolordu kuruluşuna girmiş olan 25 nci Tümenin emrine girmesi ve yakında cephede görevlendirileceği bildirildi.

13 Kasım 1952 ile 25 Kasım 1952 arasında mevziin normal hizmetleri ve mevcut savunma ve karşı taarruz planlarının incelenmesi ve tatbiki çalışmaları devam etti. Topçu Taburu ve Havan Bölüğü fasılasız taciz ateşleri yaptı. Keşif işleri falliyetle devam etti.

1 Aralık 1952'de düşman, topçu ve havan ateşinden sonra 7 nci Bölüğün keşif koluna taarruz etti. Meydana çıkmış olan bu düşman ateş altına alında ve karşı hücumla geçen keşif kolunun süngü ve bombalarıyla geriye atıldı. (407)

XIII. 3 NCÜ TÜRK TUGAYININ MUHAREBELERİ VE TÜRK TUGAYININ KORE'YE GELİŞİ :

A. 3 ncü Türk Tugayının 1-14 Mayıs 1953'te Cephede Aldığı Görev ve Muharebe İleri Karakol Çarpışmaları :

Birleşmiş Milletler Ordusu, 1 nci Kolordunun sol kanadındaki savunma mevziinde bulunan 1 nci Deniz Piyade Tümeninin 25 nci Tümen ile değiştirilmesini kararlaştırıldığından 25 nci Tümen emrindeki Türk Tugayı da Deniz Tümeninin mevzideki 7 nci Alayını değiştirmek görevini aldı.

1 Mayıs 1953 : Türk Tugayının yeni mevzide görev alacak keşif kolları ve muharebe ileri karakol birlikleri hareket ettirildi. Topçu Taburu yeni bölgede genel destek görevine devam etti.

2 Mayıs 1953 : Deniz Piyade Tümeninin Tank Taburunun iki bölümü ateş desteği göreviyle Türk Tugayı emrine verildi. Aynı gece, Türk Tugayı birlikleri beş kafile halinde kamyonlarla yeni bölgeye nakledildiler.

3 Mayıs 1953 : 00.00 saattan sonra, birgün önce hareket ettirilmiş ve Amerikan keşif kolları içinde görev almış, araziye öğrenmiş olan keşif kolları ve muharebe ileri karakolları, asıl savunma, mevziinin ilerisindeki altı muharebe ileri karakol mevziini teslim aldılar.

Türk Tugayı'nın 11 Km.lik cepheyi işgal ettiği asıl muharebe hattının 600-1000 metre kadar önünde NEVADA kompleksi adında Wegas, Elko ve Karsan adlarında muharebe ileri karakolları bulunuyordu. Cephe komutanlığı bu muharebe ileri karakollarını "Esas Muharebe İleri Karakolu" - "Majör Out-Post" kategorisi içine almıştı ki, uygulanan taktiğe göre savaş sonuna kadar bunların elde bulundurulması gerekliydi. (408) Türk askeri, Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin dünyaca tanınan moral gücü olmuştu. Türk askerine bir numara (Number One) adını takmışlardı. Ancak Türkgücü kırılırsa, istekleri doğrultusunda bir anlaşma yapabileceği görüşüne kapılan düşman komutanı, en güvendiği birliğiyle Türk Tugayı'nın muharebe ileri karakollarına yüklendi.

Bu karakollar bölük, takım, manga kuvvetinde birliklerle işgal edilmişti.

(408) ATEŞE Arşivi : D.134.G.3.D.1.

The History Of The United S.669

asıl muharebe hattından da bir buçuk kilometre kadar uzaklıkta bulunuyorlardı. Bu karakolları cephe dahil her türlü ikmalleri insan gücüyle yapılyordu. Çünkü oradaki arazi bataklıkları, bataklık olmayan bölgeler de mayınlarla kaplanmıştı. Yalnız bir patika vardı. Bu patika ateş altına alınırsa, çok uzakta olan ykçük birliklerin irtibatı kesilmiş olacaktı. Bu kadar olumsuz şartlar altında bulunan ve kendi mevziilerine daha yakın olan bu küçük birlikleri yok etmek işten bile değildi. Fırsatı kaçırmadan bütün küçleriyle saldırmalıydılar. Muharebe ileri karakol mevziileri de ilk önce 5 nci Bölük tarafından teslim alındı. (409)

Asıl muharebe mevziinin orta kısmı da ilkin sağda 7 nci Bölük, solda 6 ncı Bölük olmak üzere 2 nci Taburca işgal edildi. Bundan sonra Elko ve Vegas muharebe ileri karakolları 2 nci Tabura, Karsan'da 1 nci Tabura devredildi. Bu devir esnasında Vegas muharebe ileri karakol mevziine düşen 42 havan mermisinden üç er yaralandı.

3 ncü Tabur, keşif ve emniyet birlikleri ile 300 m.ileride Doğu Berlin muharebe ileri karakol mevziilerini teslim aldıktan sonra, 10 ncu sağda, 9 ncu Bölük solda olmak üzere mevzie yerleştiler.

Türk Tugayının sağında İngiliz Tümeninin bir taburu, solunda da 25 nci Tümenin 33 nci Alayı mevziilenmişti. (410)

Türk Tugayı birlikleri mevziileri teslim alınca Deniz Piyade Tümeninin 7 nci Alayının yapmış olduğu tahkimat ve engelleri plana göre tamamlamaya başladı.

Düşman da çok denenecek derecede topçu ve havan birliklerine malik olduğundan Birleşmiş milletler Ordusu mevziilerini sürekli ateş altında bulundurmıştır. Bu yüzden Türk Tugayı her gece bir iki kayıp vermiştir.

Komünistler müteareke müzakerelerine etkili olmak için pek küçük kazançları çok önemli başarıları gibi göstererek bütün dünyada propaganda yaptıklarından, düşmana başarı diye yayacağı bir fırsat vermeye çok

(409) Nazım Dünder, Sayılan : a.g.e., s.125.

(410) Kore'de Türk Silahlı....s.370.

dikkat edilmekteydi. Nitekim Türk Tugay1, Tümeniden, muharebe ileri karakol mevziilerini de asıl savunma mevzii gibi sonuna kadar savunmak emrini aldı ve insan üstü güçle savundular. (411)

Her muharebe sonrası askerlerin hepsi mütevazı ve şimdiye kadar hiçbir şey olmamış gibi konuşuyorlardı. Halbuki o geceki büyük zafer ile Çinliler Vegas kesiminde püskürttükleri zaman gerek Japon basını gerekse Kore'deki Amerikan basını 14 Mayıs zaferine ilk sayfalarında büyük yer vermişlerdir. Çinliler eğer o geceki taarruzlarında başarılı olsalardı, Güney Kore'nin merkezi olan Seoul'e giden bütün yolları kendilerine açılmış olacaktı. (412)

15 Mayıs 1953 saat 01.00'de düşman, 2 nci Taburun asıl savunma mevzii ile Vegas muharebe ileri karakol mevziine şiddetli topçu ateşi desteğinde, bir tabur ykadar düşman, Vegas üzerine iki taraftan kuşatıcı şekilde taarruza geçti. Düşman, aynı zamanda asıl savunma mevziindeki Depo Bölüğünü de ateş altına aldı. Saat 02.50'de ise, küçük küçük gruplardan teşekkül etmiş hatlar halinde Vegas'a yaklaştı ve şiddetli hafif silah ve makineli tüfek ateşleri açarak, el bombaları atarak üç taraftan hücumla geçti. Topçu, havan ve ağır silahlarla düşmana baraj ateşi açıldı ve aydınlatma mermileri ile muharebe sahası gündüz gibi devamlı olarak aydınlatıldı.

Vegas'ın kuzeyindeki tepelerden düşmanın Vegas'a açtığı ateş devam etti. Hücum halindeki düşman ise çok etkili ve yoğun ateş altına alınmıştı. Bu yüzden ilerlemesi durdu ve saat 03.15'te Vegas ile doğuya uzanan sırtlara sis mermileri atarak, sis perdesinin arkasında çekilmeye başladı. Düşmanın çekilmesi hissedildiğinden ateşler sis perdesinin arkasında toplandı. Düşman bu ateşle sonuna ykadar izlendi.

Bu gece 3 ncü Tabur cephesine de aynı saatte bir düşman taburu yaklaştı ve şiddetli topçu ve havan ateşinden sonra saat 02.00'de Doğu ve Batı Berlin muharebe ileri karakollarına birer bölük ile kuşatıcı şekilde taarruz etti. Düşmanın aynı zamanda asıl savunma mevziindeki 9 ncu Bölük cephesine de yaklaştığı görüldü.

(411) "Kore Muharebeleri" Savunma ve Havacılık Dergisi, C.1., No.2.

(412) "Vegas Muharebeleri" Gaziler dergisi Yıl.3,s.16, Kasım-Aralık 1987., s.30.

3 ncü Tabur, mevziideki bütün silahları ile taarruz eden bu düşmana şiddetli ateş açtı. Topçu taburu ila havanlar da başarılı baraj ateşleri yaptılar.

Düşmanın taarruz sahasına yaklaştırdığı ve henüz uzakta olan kuvvetleri de ayrıca ateş altına alındı. Düşmanın saat 03.45'te Doğu Berlin tepesine yaptığı ikinci hücum da bomba ve süngü muharebeleriyle püskürtüldü ve taarruz gücü kırıldı.

Düşman saat 04.55'te düşman ateşi hafifledi. Saat 06.00'ya kadar çok kayıp vermiş olan düşman, perişan bir halde 700-800 m.kuzeydeki tepelere çekildi.

Bu muharebede, üç er şehit oldu, 23 er yaralandı. Düşmanın ise 500 ölü ve yaralısı olduğu tahmin edildi. Bugün Türk Tugayının personel mevcudu 4990'dı. ⁽⁴¹³⁾

Düşmanın, muharebe ileri karakol mevziilerini zapt ettikten sonra, büyük kuvvetlerle asıl savunma mevziine taarruz edeceği tahmin edilmişti. Fakat düşmanın taarruzu başlangıçta, daha muharebe ileri karakolları sahasında etkili ateş, bomba ve süngü ile karşılanmış ve düşman bütün gayretlerine rağmen muharebe ileri karakol sahasını bile zapt edememiş ve perişan bir halde çekilmişti. Bu, Türk Tugayı için bir başarı olmuştur.

Türk Tugayının doğusundaki İngiliz taburu muharebe esnasında her çeşit silahlarıyla, Türk cephesine taarruz eden düşmanı ateş altına almış ve çok kıymetli yardımlar yapmıştır. Türklere yardım yapan İngilizler bundan sonraki muharebelerde, düşman taarruzları sırasında yine yararlı olmaya çalışmışlardı. Düşmanın, İngiliz birliğine taarruz edeceği anlaşılnca, Türk birlikleri de en sıkışık zamanda bile İngilizleri koruyacak tedbirleri almışlardır. Bir muharebe meydanında komşu birlikler arasında normal ve tabii olan bu silah ve muharebe arkadaşlığı, iki millet personelinin sevgi ve saygı hislerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

(413) The History Of The United....s.671.

Önceleri birliklere zırh gömlekleri dağıtılmıştı. Bu defa da verilen 1750 gömlek ile Türk Tugayının muharip personelinin hepsi donatıldı.

B. 3 ncü Türk Tugayının 28 ve 29 Mayıs 1953'te Doğu ve Batı Berlin, Vegas, Elko, Karsan Muharebe İleri Karakol Mevziilerindeki Çarpışmaları :

28 Mayıs 1953'te düşman bütün muharebe ileri karakol mevzilerini gittikçe şiddetlenen top ve havan ateşi altına aldı. Bazı kapalı ateş mevziileri tam isabetle yakıldı ve yandı. Bu yüzden mevziilerde can ve cephanenin korunması için ivedi tedbirler alındı.

Esirlerin ifadelerinden ve telsiz dinlemelerinden düşmanın taarruza hazırlandığı öğrenilmiş ve vaktinde Türk Tugayına da bildirilmişti.

28 Mayıs 1953 saat 19.30'da düşmanın bir saat içinde 14.00 top ve havan mermisi sarf ettiği tespit edildi ve düşman taarruzunun Türk Tugayı mevziileri istikametine yöneleceği de anlaşıldı. (414)

Düşman saat 19.45'te ateş şiddetini en yüksek seviyeye çıkardı ve Doğu, Batı Berlin, Vegas, Elko ve Karsan mevziilerine yaklaşmakta olduğu kesinleşti. Düşman, aynı zamanda, Türk Tugayı asıl savunma mevziilerini de ateş altına aldı.

Doğu ve Batı Berlin muharebe ileri karakollarına yaklaşmakta olan düşman bölüğü, şiddetli ateş altına alındı ise de, ilerlemeye devam etti. Düşman, 28 Mayıs 1953 saat 20.00'de bu muharebe ileri karakolları ile beraber asıl savunma mevziini de sisledi ve muharebe ileri karakol mevziilerine 200 m.ye kadar yaklaştı.

Ancak, Berlin'de mevzii içine girmek için taarruzlarında inat gösteren düşman bu emeline muvaffak olduğu zaman Türk süngüsü karşısında buraları terketmekte inat göstermedi. (415)

Tuggeneral Sırrı Acar

Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı

(414) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.373.

(415) ATASE Arşivi : D.134.G.3.D.1.

Bu sırada, Vegas ve Elko'da şiddetli muharebeleri cereyan etmekte olduğundan 3 ncü Tabur, mevzideki silahlarıyla, Batı Berlin muharebe ileri karakolu da ağır makineli tüfekleriyle Vegas'ı doğusundan kuşatmaya çalışan düşmanı yan ateşine aldılar. Saat 21.42'de her iki Berlin mevzile-

rinin kuzeydoğusunda Changuch'on köyü civarında miktarı tespit edilemeyen düşmanın 9 ncu Bölük mevzilerine yaklaşmakta olduğu görüldü. Bu anda düşman Berlin muharebe ileri karakol mevzilerini ve 9 ncu Bölük cephesinin önünü sisledi. Saat 22.00'de sağdaki İngiliz Taburunun bölgesine de iki düşman taburunun ilerlediği ve tamasa geldiği bildirildiğinden 3 ncü Tabur, sağdaki İngiliz Taburuna ateş ile yardım etti ve ihtiyattaki 2 nci Bölüğün bir takımının İngiliz Taburu ile olan ara hattı üzerinde mevziilendirdi. Az sonra, düşmanın İngiliz Taburuna gösteriş taarruzları yaptığı anlaşıldı. (416)

C. Vegas Muharebeleri :

Vegas muharebe ileri karakolu, 157 Rakımlı Tepedeki iki kanat tel örgü ile çevrili, sığınak ve kapalı ateş mevziileri bulunaçevre savunmalı ve bir bölük tarafından işgal edilen direnek durumunda berkitilmişti. Burası muharebe günü 3 ncü Bölüğün tamamı ile işgal edilmiş bulunuyordu.

28 Mayıs 1953, saat 19.50'de düşman Vegas'ı sisledi. Düşmanın sis arkasından ilerleyeceği şüphesiz olduğundan, sis perdesinin gerisi derhal ateş altına alındı. Beş dakika sonra, bid düşman taburunun kuzeyden ve bir taburdan fazla diğer düşmanın da Vegas tepesini doğudan ve batıdan kuşatacak şekilde ilerlediği görüldü. Bu, bir alaylık Komünist Çin taktiği yönteminde taarruz hareketi idi.

Vegas'ın savunan 3 ncü Bölük yakın ateş muharebesine girişti. Fakat, düşman bu ateşe ve kayıplarına bakımdan hücumla kalktı. Bu sebeple mevziin içinde şiddetli süngü ve bomba muharebeleri ve boğuşmalar başladı. Saat

(416) Kore Harbinde Türk Silahlı.....s.373.

20.50'de düşman Küçük Vegas'a çekilenlerin direnmesi karşısında durmak zorunda kalmıştı.

Asıl Vegas, 157 Rakımlı Tepedir. Bu tepede kuzeye, düşmana doğru alçalarak devam eden bir sağrı mevcut olduğu gibi, bu tepeden kuzeydoğuya ve güneydoğuya inen iki sağrı daha vardı. Güneydoğuya inen sağrıdaki küçük bir tepecik Küçük Vegas'tır. Küçük Vegas da Büyük Vegas gibi tahkim edilmiştir ve aradaki mesafe 150 metre kadardır.

Vegas'ta muharebe devam ederken, 7 nci Bölük Komutanı, bölüğünden bir takımı ile pekiştirme için buraya gönderilmişti. 7 nci Bölük Komutanı kendi takımı ve 3 ncü Bölüğün sağ kalanlarını emrine alarak Küçük Vegas'ta düşmana karşı taarruz yaptı. İlerlemiş olan düşmanı geriye attı ve Büyük Vegas mevziilerini saat 21.23'te hücum ile geri aldı. Fakat düşman çekilmemiş ve yakınlarda tutunmuştu. Büyük Vegas'ı zaptedenler bu düşmanla yakın muharebeye tutuştular ve yer yer süngü ve bomba muharebeleri ile hücum ederlerken, düşman saat 21.52'de Vegas mevziilerini sisledi ve şiddetli ateş altına aldı. Türk ve Amerikan topçusu ve havanları, ateşlerini şiddetlendirdiler.

Bu şiddetli ateş, düşmanı çok sarstı ve çekilme alametleri belirdi ise de, Vegas'ın 500 m.kuzeybatısındaki 148 Rakımlı Tepenin doğusundan Vegas istikametine yaklaşık iki tabur kadar düşmanın ilerlediği de görüldü. Düşman bu suretle çok kuvvetlendikten ve yeni düzenler aldıktan sonra Büyük Vegas'a hücum etti ve bu mevziileri tekrar zapt etti. Bu muharebeler olurken, 7 nci Bölüğün tamamı düşmanın Vegas güneyine yaptığı keşif topçu ve havan ateşi altında, Küçük Vegas'a varmıştı.

Büyük Vegas'ın önünde bomba, süngü muharebeleri yer yer devam ederken saat 23.06'da düşman yine hücumla kalktı ve Büyük Vegas'ı üçüncü defa sapt etti. Birlikler yine Küçük Vegas'a çekildiler.

Devamlı takviye alan düşman, kayıplarını dikkate almaksızın hücumlarını sürdürdü. Askerlerimiz de, cesaret ve feragatle savaştı. (417)

Vegas muharebe ileri karakolunda muharebeler, süngü hücumları ve boğuşmalar şeklini almıştı. Düşman, kayıplarına bakmadan hücum ediyor, Türk askerleri de kendilerinden kat kat fazla olan yer yer on misline kadar çıkan düşmanla inanılmaz dereceye varan cesaret ve kahramanlıkla çarpışıyor, süngü ile bomba ile düşmanı püskürtüyordu. (418)

Türk Tugayı cephesinde gelişen şiddetli muharebeler dolayısıyla 25 nci Tümenin ihtiyatı olan 14 ncü Amerikan Alayının 1 nci Taburu 28 Mayıs 1953 saat 23.15'te Türk Tugayının asıl savunma mevziinin merkez kesimine getirildi ve bu taburun bir bölümü, asıl mevziide 6 ncı Bölüğün buradaki kısmını değiştirdi. Serbest kalan bu kısım da Tugayın ihtiyatı oldu.

Bu sırada, Vegas önündeki düşmanın bir taburla pekiştirildiği görüldü. Düşman topçu ve havanlarla Vegas'ı şiddetli ateş altına aldı ve mevzii sisledikten sonra 29 Mayıs 1953 saat 01.09'da hücum kalktı. Vegas mevziindekiilerden pek çok üstün kuvvette olan bu düşman, birçok kayıp vererek Vegas'ı tekrar (dördüncü defa) zaptetti ve tepenin güneyine de sarkarak Büyük ve Küçük Vegas tepeleri arasındaki irtibat hendeğine girdi. Bu sırada Büyük Vegas'taki kapalı ateş mevziileri ve sığınaklar, savunmaya devam ediyorlardı. Düşman bunları el bombaları ve yakın ateşlerle birer birer tahrip etmeye başladı. Vegas'taki 7 nci Bölükle 3 ncü Bölüğün kalan kısımları ve 5 nci Bölüğün takımı Küçük Vegas'ta savunma için tertiplenmişlerdi.

25 nci Tümenin muharebe birlikleri, düşmanın telsiz muharebesi ile yaydığı "Vegas, Elko, Karsan mevziilerinin saat 03.00'e kadar ele geçirilmesi ve bundan sonra Türklerin asıl savunma mevziine taarruz ederek cephenin yarılması" emrini dinlediler. Bu haber Türk Tugayına bildirildi.

Bu haberden düşmanın büyük çapta taarruza geçeceği anlaşıyordu. Düşman 20 Mayıs 1953 saat 01.40'ta Küçük Vegas'a yaptığı ateşi çok şiddetlendirdi ve mevzii sisledikten sonra cepheye hücumla geçti ve tepeyi iki yanından kuşatmaya başladı. Saat 02.50'de muharebe çok şiddetlendi.

Çok ağır şartlar altında muharebe etmek zorunda kalan Küçük Vegas'taki bölük ve takımların subay ve erlerinin yarısından fazlası şehit olmuş veya yaralanmıştı. Düşman top ve havan ateşleri aralıksız işliyordu. Kayıplar dolayısıyla teşkilat bozulmuş, herkes yorgunluktan bitap hale gelmiş, ateşin şiddetinden ve mermi patlamalarından görme, işitme, düşünme hassasları azalmış, fakat savaş azmi hiç eksilmemişti. Niçin hayatını feda ettiğini bilen bu imanlı insanlar, mevzi girmiş olan çok üstün sayıdaki düşmanın üstüne korkusuzca atıldılar ve boğuştular. Düşman sürekli olarak takviye edildiğinden kanlı mücadele de artan şiddetle devam etti.

Hiç bir şeyden yılmaksızın ve hayret edilecek azim ve metanetle çarpışan bu kahramanları Topçu Taburu, Havan Bölüğü ve Amerikan topçusunun isabetli ateşleri destekliyordu. Yeniden hücumla başlayan ve hücum için yaklaşan düşman, bu müthiş ateş altında erirken, mevziide, bir kısmında yaralı olan askerlerimiz son bir çabayla mevzii içindeki düşmanla süngüleşmeyi sürdürdüler. (419)

29 Mayıs 1953 saat 05.05'te Vegas bölgesine düşmanın yeniden önemli kuvvetler sevk etmekte olduğu saptandı. Çoğalan düşmanın bu kez, asıl savunma mevziine de taarruz edeceği tahmin edildi. Asıl savunma mevziinde Vegas ile ilgili bölgedeki 6 ncı Bölüğün bir kısmı 14 ncü Amerikan Alayının bir bölüğü tarafından değiştirilmişti. Bunun doğusundaki Depo Bölüğünü de diğer Amerikan Bölüğü değiştirdi ve serbest kalan Depo Bölüğü kısmen Vegas'a gönderildi. Düşman Vegas'ı geçerek asıl savunma mevziine taarruz ederse, bu taarruzu mevziideki Amerikan taburu karşılayacaktı.

29 Mayıs 1953 saat 08.00'de düşman hareketleri çoğaldı. Düşman geceye sığdıramadığı taarruzlarını gündüz devam ettiriyordu.

Türk Tugayı Komutanı, ağır bölüklerin piyade erlerinden bir takım teşkil etti. Bu, Türk Tugayının biricik ihtiyatı oldu.

Küçük Vegas'a karşı başlayan düşman taarruzları, ağır ateşlerin etkisi dolayısıyla bu kez gelişmedi. Küçük Vegas'ı zapt edemeyen düşmanın Büyük Vegas'ta ve bunun kuzeyindeki sırtlarda savunma için tertiplendiği görüldü.

Saat 09.00'da Depo Bölüğünün diğer takımı da bölük karargahı ile Küçük Vegas'a gönderildi. Saat 11.00'de dört takımlık bir kuvvetle, topçu, havan ateşlerini ve uçakların pike hücumlarını takip ederek, Büyük Vegas'a taarruz edildi. Bu takımlar büyük gayret ve fedakarlıkla Büyük Vegas'ı zapt ettiler ve düşmanın derhal yaptığı karşı taarruzları püskürttüler. Düşman perişan halde kaçtı ve şiddetli takip ateşleri ile de kayıplara uğratıldı.

Büyük Vegas'ı ele geçiren cesur askerler takip ateşi sırasında fırsat bularak ilerlediler ve düşmanı 150 Rakımlı Tepeye kadar izlediler. Birlikler, saat 14.30'da düşmanın küçük birliklerle yaptığı taarruzları püskürttülerse de baraj ateşi ve sislemeyen sonra düşmanın büyük kuvvetlerle giriştiği taarruzu durduramadılar ve düşman saat 16.18'de yine Büyük Vegas'ı zapt etti. Birlikler yine Küçük Vegas'ta tutundular. Düşman, taarruzunu durdurmadan sürdürdü ve Küçük Vegas'a hücum etti.

29 Mayıs'ta 4 takımla düşmana yapılan hücumlarla, süngü ile tepedeki düşman temizlendi Fakat düşman yenilgiye doymuyordu. Arkasından dalgalarla Çin sürülerini ileri sürüyor ve Türk duvarına çatıyordu.⁽⁴²⁰⁾

Vegas'taki birlikler çok kayıp vermişler ve bitkin hale gelmişlerdi. Bunların geriye alınmaları zorunlu olmuştu. Türk Tugayı Komutanı, mevziin sol kanadındaki 2 nci Bölüğün tamamını Vegas'a göndermeye karar verdi ise de 25 nci Tümen Komutanı müthiş boğuşmalara sahne olan bu ileri karakol mevziilerinin boşaltılmasına emrettiğinden 29 Mayıs 1953 saat 21.30'da Vegas'taki birlikler, ateş altında oldukları halde düşmana sezdirmeden şehit ve yaralılarını sırtlarında taşıyarak asıl savunma mevziinin gerisine tamamen çekildiler. Keşif kolları düşmanla temasta kaldı.⁽⁴²¹⁾

(420) The History Of The United....s.672.

(421) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.379.

C. Elko ve Karsan Muharebeleri :

Düşman, 28 Mayıs 1953 saat 20.00'de Vegas'ta olduğu gibi, Elko ve Karsan muharebe ileri karakollarına da taarruza başladı ve bu mevziilere de topçu ve havanlarla ateş açtı.

Düşman, bu ateşten sonra hücumla geçti. Bu düşman hücumları şiddetli bomba ve süngü muharebeleri ile durduruldu ise de, yakın muharebeler ve boğuşmalar şiddetle devam etti.

Düşman, karsan muharebe ileri karakoluna iyice yerleşti ve silahlarını mevzilendirdi. Düşman, saat 02.53'te tekrar Elko'ya taarruz etti ve püskürtüldü. Çok kayıp vermiş olan 6 ncı Bölük, bir takım ile pekiştirildi. Düşman, Elko'ya hücumlarını tekrarladı ve etkili baraj ateşinin altından geçerek, Elko mevziilerine girdi. Burada şiddetli süngü ve bombalarla kanlı boğuşmalar başladı ve 03.42'de hücumlar durduruldu ise de, yakın muharebe, saat 04.30'a kadar devam etti. Geri atılan düşman uzaklaşmamıştı. Aldığı kuvvetlerle Elko'yu kuşatarak taarruzunu yeniledi iş de tepeyi zapt edemedi. Bütün düşman hareketleri etkili top ve havan ateşi altına alınmıştı. (422)

Saat 08.15'te düşman, Elko'ya üç taraftan aynı zamanda taarruza geçti. Düşman yakın muharebeler, süngü ve bomba ile durduruldu.

Düşman saat 09.30'da Elko ve Karsan bölgesini sisledi ve sis gerisinde yeniden taarruz tertipleri aldı. İki Amerikan ve bir İngiliz topçu taburu bu düşmanı ateş altında bulundurdu. Saat 11.44'te taarruza geçen düşman, mevziilerin bir kısmına girmeyi başardı ise de kanlı boğuşmalarla geriye atıldı. Hücumlarında başarılı olamayan düşman, önünü sisleyerek geriye çekildi.

Çok kayıplar vermiş ve çok yıpranmış olan Elko muharetlerinin değiştirilmesi zorunlu görüldüğünden, 29 Mayıs 1953 saat 12.00'de, mevzii, 14 ncü Amerikan Alayının bir bölüğüne teslim edildi.

(422) The History Of The United....s.673.

Böylece, Çin kuvvetleri çok daha ağır kayıplar vererek savaş alanını silahlarımıza terketmişti. Elko tepesi muzaffer süngülerimizin gölgesinde ve asil Türk kanının yazdığı tarihin şeref sayfalarında kalmıştı.

Bu muharebe sonrasında yüzbaşı Şinasi Sukan'a "Distinguished Service Gross" üstün hizmet madalyası verildi. Madalya beratında bizzat kendisinin 75 düşman öldürdüğü yazılıdır.⁽⁴²³⁾

D. Elko, Karsan, Vegas Destanı Sonuçları :

Kore'de savaşın sona ermesine ve ateşkes anlaşmasının gerçekleşmesine en büyük etkenlerden birisi de Vegas Muharebesi olmuştur.

Vegas'tan sonra Türk Tugayı ikinci kez üstün birlik madalyası ile onurlandırılmıştır.⁽⁴²⁴⁾

Düşman 15 Mayıs 1953'te Berlin muharebe ileri karakol mevzilerine taarruza başladığından itibaren, 14 gün, aralıksız olarak Türk Tugayı mevzilerine günde 110-630 top ve havan mermisi atarak girişeceği yeni taarruzun hazırlık ateşlerini yapmış ve asıl taarruzunu Türk Tugayına yöneltileceğini hissettirmişti.

28 ve 29 Mayıs 1953'te Türk Tugayı cephesine yapılan taarruz, bundan önceki mahdut tabur ve alay çapındaki taarruzlar türünden değildi. Düşmanın muharebe ileri karakol mevziilerini zapt ettikten sonra bu mevziilerin yüksek gözetleme olanağından yararlanmak ve bu hakim araziye taarruz çıkış hattı olarak kullanmak suretiyle asıl savunma mevziine taarruz edeceği ve cepheyi yaracağı anlaşıyordu.

Düşmanın cepheyi yardıktan sonra daha büyük harekate girişeceği de şüphesizdi.

Düşmanın seçtiği bu taarruz istikameti, müteareke konuşmaları yapıldığı için tarafsız hale getirilmiş olan koridorun kuzey çizgisine çok yakındı. Bu sıralarda müteareke müzakereleri yapılırken cepheden top sesleri geliyordu.

(423) "Kore Savaşlarında Bir Anı" : Savaş Menkıbeleri Dergisi, No.2., Ankara.1973

(424) Muzaffer Esen : "Kore Savaşı ve Türk Askerleri" Gaziler Dergisi, Yıl.5., s.26., Temmuz 1989, s.12.

Düşmanın, o sırada cereyan eden müteareke konuşmalarına etkili olmak istediği ve kazanılacak bir başarıdan yararlanmayı düşündüğü şüphesizdi.

Türk Tugayı, asıl savunma mevzii için olduğu gibi mevziin ilerisindeki muharebe ileri karakol mevziilerinin de kesin olarak savunulması ve kaybedilen yerlerin geri alınması emrini almıştı.

Düşman, Türk Silahlı Kuvvetlerinin muharebe ileri karakol mevzilerine, yedi topçu taburunun ateşleriyle desteklenen bir tümenle taarruz etmiş olduğu halde sonunda yalnız Karsan'ı ele geçirebilmiştir. Bu duruma göre, düşmanın çok üstün kuvvetlerle yaptığı ve önemli miktarda kayba mal olan taarruzları başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Elko ve Karsan'ı da yapılan savaşlarda düşman süngü hücumları ile geri atılmıştır. Düşmanın 26 saat 20 dakika fasılasız olarak tekrarladığı taarruzları boşa çıkmış Vegas ve Elko'yu düşürememiştir. Düşman 3000'den fazla ölü ve yaralı vermiştir. (425)

Tuggeneral Sırrı Acar
Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı

Muharebeleri en önemli özelliği;

Düşman insan zayıflığına bakmadan muharebeye kuvvet sürmüştür. Bunlar arasından silahlı ve teçhizatı olmayanlar da bulunuyordu, bunlar ölü ve yaralıların silah ve cephanesini almak suretiyle muharebeye katılmışlardır.

Silahsız olanlar torba taşıyor olup içinde bomba vardır, teslim olur gibi gösterip süratle bombaları atmaktadırlar.

Düşmanın süngü kullandığı tespit edilmemiştir. (426)

Tuggeneral Sırrı Acar
Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı

Süresiz 16 saat süren kanlı ve amansız boğuşmalar sonucunda Büyük Vegas dokuz kez el değiştirmiştir. Ertesi gün ise Büyük Vegas Mehmetçiğin eline geçmiştir. Düşman, bütün çabalarına rağmen, Küçük

(425) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.1.

(426) ATASE Arşivi : D.134.G.3.K.71.D.1.

Vegas'a ve Elko'ya girememiştir. İstihkam Bölüğü, süngü hücumlarıyla düşmanı perişan etmiş, piyade gibi savaşmıştır.

Düşman, değil asıl muharebe sahamıza ulaşabilmek, muharebe ileri karakollarımızla bile başa çıkamamış, kısa bir süre sonra ateşkes antlaşmasını imzalamak zorunda kalmış ve böylece Türk Tugayı Kore'de küçük birlikleri ile dördüncü kez savaşın kaderini değiştirmiştir. (427)

36 saat devam eden bu muharebede Türk Tugayı 2.532.767 piyade silahları mermisi, 62.970 çeşit havan mermisi, 79.795 çeşitli el bombası sarf etmiştir. Topçu Taburumuz 27.170, Amerikan topçusu ise 112.000 mermi atmıştır. Bu taarruzu destekleyen iki İngiliz Topçu Taburunun da cephane sarfiyatı buna katılırsa sayı o oranda çoğalmış olur. (428)

Bu muharebelerde Türk Tugayı insan kaybı 2 subay, 3 astsubay, 146 er şehit; 8 subay, 231 er yaralı ve 2 er de kayıptır.

Buna mukabil 3000 Çin leşi mevziiler önünde bırakılmıştır. Böylece Türk Tugayı görevini başarı ile yapmış ve Birleşmiş Milletler içerisinde düşmanın elde edeceği kazançları önleyerek bir çok hayatı da kurtarmıştır. (429)

3 ncü Türk Tugayına "Legion Of Merit" (Liyakat Nişanı) Verilmesi :

3 ncü Kore Değiştirme Tugayı, yurda döndükten sonra 28-29 Mayıs 1953 muharebeleri dolayısıyla Amerika Birleşik Devletleri Cumhurbaşkanı adına Ordu Komutanı Orgeneral M.B.Ridgway; Tugayı "Legion Of Merit" nişanı ile taltif etmiştir.

Nişan; 30 Kasım 1954 Salı günü Ankara'da 19 Mayıs stadında yapılan merasimde Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçisi tarafından Tugay Komutanına takılmıştır.

Muharebeye katılan birliklerden en üstün başarı gösteren birliğe verilen bu nişanın beratında Türk birliğinin yüksek başarısı ve kahramanlık-

(427) Nazım Dündür Sayılan : a.g.e., s.127.

(428) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.385.

(429) The History Of The United....s.673.

ları tespit edilmiş ve bunlara ait resmi belgeler merasim sırasında okunmuştur.⁽⁴³⁰⁾

Ayrıca insan kaynaklarını su gibi harcayan Çin kuvvetlerine vurulan darbeyi yaşayan Üsteğmen C.Berk şöyle anlatıyor :

"Vegas'ta öldürdüğümüz Çinlilerin haddi hesabı yoktu. Ancak sonradan bunların çoğunun Çinli değil de Moğol olduğunu farkettilik.

Biz bu kadar düşmanı nasıl öldürmüşüz anlayamadım. Elbise bir kasap çırağının elbisesinden farksız hale gelmişti. İrtibat hendekleri cesetlerle doluydu. Böylece artık Küçük Vegas bizim elimizdeydi."⁽⁴³¹⁾

3 Haziran 1953'te Türk Tugayının yurda dönecek kabileleri teşkile başlandı. 88 subay ve 1266 astsubay ve erden meydana gelen birinci kabilenin 19 Temmuz 1953'te; 90 subay 1612 astsubay ve erden meydana gelen ikinci kabilenin 15 Ağustos 1953'te; 102 subay, 1833 astsubay ve erden meydana gelen üçüncü kabilenin de 20 Ağustos 1953'te hareket etmesi planlandı.

4 ncü Değıştirme Tugayının Kore'ye Geliş i :

Asıl savunma mevziindeki 25 nci Tümenin 1 nci Deniz Piyade Tümeni ile değıştirilmesi kararlaştırıldığından 3 ncü Değıştirme Tugayının 1 nci Taburunu, Tümenin 7 nci Alayının 2 nci Taburu; 2 nci Taburunu bu Alayın 1 nci Taburu, ihtiyattaki 3 ncü Taburunu da bu Alayın 3 ncü Taburu 7 Temmuz 1953'te değıştirmeye başladı. Değıştirme sükunetle yapıldı ve Türk Tugayı daha gerilerdeki Hungson-ni bölgesinde toplandı.

Yurttan gelen 4 ncü Değıştirme Tugayının birinci kabilisi olan 1 nci Tabur, 6 Temmuz 1953'te Pusan'a varmış ve merasimle karşılanmıştır. Yeni gelenler, otolarla derhal toplanma bölgesine nakledildiler. Topçu Taburu, eski mevziilerinde genel destek topçusu görevini sürdürdü.

4 ncü Değıştirme Tugayının kabileleri geldikçe Seoul'ün kuzeyinde bulunan Uijongbu şehrinin kuzeyindeki ordugâhta toplanmışlardır. Mütearekenin imzasından sonra Türk Tugayı, cephe yakınındaki bu ordugâhta kalmıştır.

(430) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.386.

(431) C.Berk : "Vegas Muharebeleri" Gaziler Dergisi, y.4., s.18. Mart-Nisan 1987. s.26.27.

XIV. KORE'DE SON MUHAREBELER VE MÜTAREKE :

1953 yılı başında, Birleşmiş Milletler birlikleri ilk defa daha, bir Kore kışının şiddetine katlanmak zorunda kaldılar. Bu yılın ilk üç ayında, normal keşif kolu faaliyetinden başka önemli hiç bir muharebe olmamış ve bazı tepelere karşı yapılan münferit düşman taarruzları hiç bir sonuç vermemiştir. Nisan 1953'te komünistler hasta ve yaralı esirlerin değiştirileceğine ve ateş kesilmesi konuşmalarına tekrar başlanacağına dair çıkan haberler, Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin moralini yükseltmişti. Herkes, bir defa daha ateşkes konuşmalarının olumlu bir sonuç vereceğini ümit etmeye başlamıştı.

Bununla beraber, bu harbin son sahnesi oynanacaktı. Güney Kore Cumhurbaşkanı S.Rhee'nin kararlaştırılan mütareke hükümlerini kabul etmeyeceğine dair olan demeci ve komünizme karşı 27.000 Kuzey Kore'li tutsağı salı vermesi olayların gidişi üzerine etki edecek nitelikte idi. Nitekim, bu olaylara karşı, komünist tepkisi kuvvetli ve sert oldu. Düşman, derhal mütareke anlaşmasının imza edildiği güne kadar devam eden bir taarruza girişti.

Komünistler böylece, çok kuvvetli olduklarını ve Birleşmiş Milletler Ordusunun komünist ordularını Kore'den çıkarmaya muktedir olamayacaklarını ispat edeceklerdi.

Bu amaçla komünist ordusu, 13 Temmuz 1953'de taarruzla Birleşmiş Milletler Ordusu cephesinin kuzeye doğru bir kavis halinde çıkıntı yaptığı 30 Km. genişliğindeki kısmında 6,5 Km. kadar derinliklere girdi. Buna rağmen bir sonuç alamadı ve çok büyük kayba uğradı. Bu kanlı durumun komünistleri bir dereceye kadar mütarekeye zorlamış olduğu şüphesizdi.

Birleşmiş Milletler Ordusu Başkomutanı Orgeneral Mark Clark, asıl mütareke anlaşmasının 18 Haziran 1953 günü imza edileceğini sanıyordu. Fakat 10 Haziran'da Güney Kore Cumhurbaşkanı S.Rhee'nin antikomünist 27.000 Koreli tutsağı serbest bırakması bütün mütareke sorununu yeniden kuşkuya düşürdü.

komünistleri bir derece daha mütearekeye zorlamış olduğu şüphesizdi.

22 Haziran 1953'te, yani tutsakların salıverilmesi olayından 4 gün sonra, Birleşmiş Milletler Komutanı ve Amerikan Dışişleri Bakanının yardımcısının S.Rhee ile konuşmaları çok heyecanlı geçmiştir. Birleşmiş Milletler Komutanı, bu konuşmada, Güney Kore Cumhurbaşkanına "Kendisini mütearekeyi kabule alıştırmasını ve Birleşmiş Milletlerin Çinlileri Kore'den atmaya gücünün yetmeyeceğini" açıkca anlatmaya çalıştı. S.Rhee, siyasi konferansın, Kore Sorununu çözmeyi başaramadığı takdirde mütearekenin sona ermesini ve muharebenin başlamasını istiyordu.

Güney Kore Cumhurbaşkanı, Kore'yi ikiye ayıran bir mütearekenameyi imza edemeyeceğini fakat istemeyerek buna katlanacağını anlatmak istiyordu.

Savaştan beklediğini alamadığına inanan Rhee 24 Mayıs 1953'te sıkıyönetim ilan etti ve meclisi kapattı. Ateşkesi kabul etmeyecekti. Ülkede el altından barış karşıtı yürüyüşler yaptırdı. Amerikalılar onu iknaya çalıştı. (433)

12 Temmuz 1953'te, Amerika Dışişleri Bakanı Yardımcısı Robertson, Kore'den Tokyo'ya ayrılırken Güney Kore Cumhurbaşkanı'nın, Amerika Cumhurbaşkanı Eisenhower'e "kendisinin mütearekeyi baltalamayacağına" dair bir mektubunu götürüyordu.

Buna karşılık, Amerika Dışişleri Bakanı Yardımcısı Güney Kore Cumhurbaşkanı'na şu vaadlerde bulundu :

"Mütearekeden sonra ve Amerikan Senatosunun onaması ile Amerika ile Güney Kore Cumhuriyeti karşılıklı Güvenlik Paktı yapılacak : Uzun müddet için ekonomik yardım ve ilk olarak 200 milyon dolarlık bir ödenek verilecek ve mütearekenin imzasıyla birlikte, Birleşmiş Milletler Komutanlığı, Kore halkına 9,5 milyon dolar kıymetinde yiyecek maddeleri dağıtacaktır. (434)

(433) Mim Kemal Öke : a.g.e., s.174.

(434) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.391.

8 Haziran 1953 tarihinde Birleşmiş Milletler Kuvvetleri ile Kore Halk Ordusu arasında Savaş Tutsakları Andlaşması imzalandı.

Bu anlaşma Kore'de Panmunjon'da, 8 Haziran 1953 saat 14.00'de İngilizce, Korece, Çince kaleme alınmıştır. her üç metin geçerlidir.

İmzalar :

General Nam İl, Kore Halk Ordusu Baş Delegatesi, Kore Halk Ordusu ve Çin Halk Gönüllüleri Delegeleri Kurulu, William K.Harrison, Jr.Amerikan Ordusu Generali, Birleşmiş Ordusu Baş delegatesi.

Güney Kore Cumhurbaşkanı S.Rhee, mütearekeye karşı çıkmayacağına dair olan mektubunu, 11 Temmuz 1953'te Amerikan temsilcisine verdikten bir gün sonra, Birleşmiş Milletler müteareke delegatesi General Harrison, komünistlere "Panmunjin'da sona eren müzakereler sonucunda Güney Kore Cumhuriyeti dahil olmak üzere Birleşmiş Milletler Komutanlığının müteareke hükümlerini uygulamaya hazır olduğunu" bildirdi.

Komünistler de, son taarruzla bir miktar arazi kazandıktan sonra 19 Temmuz 1953'te mütearekenameyi imza için konuşmaya hazır olduklarını açıkladılar.

23 Temmuz 1953'te komünistlerle memleketlerine dönmek istemeyen tutsakların askersizleştirilmiş bölgede tarafsız komisyona teslimi konusunda anlaşmaya varılmış ve Güney Kore'nin mütearekeyi baltalamak için yapacağı bir taarruzu desteklemeyecekleri hakkında Birleşmiş Milletler delegatesi de komünistlere teminat vermiştir.

Artık mütearekenin yapılmasına engel olacak son pürüzler de ortadan kalkmıştı. Teşkil edilen bir kurul, son Çin taarruzlarıyla, komünistlerin kazandıkları yerleri de onlara bırakan bir müteareke hattı çizdiler.

10 Temmuz 1951'de müzakeresi başlayan ve iki yıldır yapılması beklenen mütearekenin 27 Temmuz 1953 günü saat 10.00'da, önce Panmunjom'da Birleşmiş Milletler adına General Harrison ve komünistler adına Nam İl tarafından imza olundu. Aynı belgeleri, Birleşmiş Milletler Ordusu Başkomutanı Mark Clark'da üç saat sonra Munsan-ni'de imzaladı. Bu belgeler, aynı

saatta, komünist karargahında da, Kore Halk Orduları Başkomutanı Kim İl Sung ve Çin Halk Gönüllüleri Komutanı Penk Keh Hüai tarafından imzalanmakla bu tuhaf merasim sona ermiş ve Kore'de, üç yıldan beri devam eden "Birleşmiş Milletler-Komünist" savaşı, geçici bir süre için, çarpışmaların kesilmesiyle durdurulmuştur. Ama bu müteareke, sadece Kore'de dövüşmeye ara veriyordu. Gerçekte, komünizme karşı savaş sona ermiş değildi. (435)

Ancak General Mark Clark şöyle diyordu :

"O döküman üzerine imzamı büyük bir acıyla koymuş olduğumu ifade etmessem hakikati söylemiş olmam." (436)

"Kore'de Panmunjom'da 27 Temmuz 1953 günü, İngilizce, Korece ve Çince olarak düzenlenmiş ve imza olunmuştur. Her üç dildeki nüshalar geçerlidir."

General Mark W.Clark

- Amerikan Ordusu, Birleşmiş Milletler
Başkomutanı

Peng Keh-Hüai

- Çin Halk Gönüllüleri Komutanı

Kim İl Sung, Mareşal

- Kuzey Kore Ordusu Komutanı

(435) Kore Harbinde Türk Silahlı.....s.397.

(436) Mark Clark : a.g.e., s.268.

XV. KORE'DE UYGULANAN PSİKOLOJİK HARP VE HARP ESİRLERİNE UYGULANAN MUAMELELER :

Kore'de her iki tarafta birbirlerinin moralini bozmak, muharebe heves ve gayretlerini gevşetmek, perscneli k dere, ümitsizliğe düşürmek ve teslim olmaya teşvik etmek için psikolojik faaliyetlerde bulunmuşlardır. Mevzii harbi devresinde ise bu faaliyet pek çoğalmış ve çok geniş kapsamlı bir durum almıştır.

Propaganda haberleri veya bilgiler ya basılı olarak düşman arazisine uçaklar, top mermileri ve çeşitli araçlarla atılır veya cepheye 100 m. yaklaşan ve 2000 m.ye kadar sese ulaşan veyahut uçaklara konan oparlörlerle Çince ve Korece olmak üzere doğrudan doğruya cephedeki düşman elemanlarına sesle ulaşıyordu.

Bu amaçla, cephedeki her kolordu bölgesinde oparlörlü propaganda makinasına malik üç ekip çalıştırılır. Düşman esirleri broşürleri okuduklarını ve sesleri işittiklerini bildirdiklerinden, düşman personeli anlamsız bir harp yüzünden felaketlere uğradıklarını hayatlarını feda etmekle Çin milletinin bir şey kazanmayacağını öğrenmiş bulunuyorlardı. (437)

1952 Şubat-Mart aylarında cephenin orta kesiminde, Chungnidong bölgesinde üç ay evvel Birleşmiş Milletler hattına iltica eden bir Kuzey Kore'li Albayın plağa alınmış sesleri komünist muharebe hatları üzerinde müsait hava şartlarında geceleri teyyareye monte edilen oparlör vasıtası ile kendi askerlerine neşredilmişti.

Yine 30 dakika devam eden bu neşriyat arasında güzel plaklar çalınıyor ve cephenin o kesimine tayyarelerden çikolatalar atılıyordu. Daha büyük tayyarelere monte edilen oparlörler vasıtası ile Kuzey Kore ve Komünist Çin memleketi içlerinde; sivil halka bu şehirlerin Birleşmiş Milletler

tayyareleri tarafından bombalanacağı ilan ediliyordu.

Birleşmiş Milletler cephesinde bol yiyecek, giyecek olduğu, teslim oldukları takdirde bu nimetlerden faydalanacakları, konforlu bir hayata kavuşarak kendilerine insanca muamele yapılacağı bildiriliyordu.

Yine aynı vasıtalar ile karanlık bastıktan sonra veya sabahın alaca karanlığında, komünist hatlara atılan bu tip beyannamelerin gayesi; cephenin o kesiminde bulunan komünist askerleri serbest ve emniyetle Birleşmiş Milletler hatlarına geçebilmelerini kolaylaştırmak idi. Bu kağıtlardaki yazının altında Birleşmiş Milletler yetkili komutanının imzası vardı. Kuzey Kore ve Çin'ce hazırlanan kağıtların arka sayfalarına ayrıca iâşe kağıdı ilave edilmişti.

Bilhassa bu esas üzerine hazırlanan propaganda ve serbest geçiş pasolarından beklenen netice elde edilmişti. Sabaha karşı alaca karanlıkta veya kötü hava şartlarında cephenin yakın olduğu kesimlerde komünist askerler ceplerinde sakladıkları bu kağıtları bayrak gibi sallayarak Birleşmiş Milletler hatlarına iltica etmişlerdi. (438)

Komünistler de propaganda kağıtlarını keşif kolları aracılığı ile ve Birleşmiş Milletler Ordusu gerisine sızdırılanlarla atmakta idiler. Bundan başka propaganda mermileri ile Birleşmiş Milletler Ordusu askerlerinin bulundukları yerlerde ve mevziilere broşürler ve kartlar atılmıştı.

Komünistlerin Birleşmiş Milletler askerlerine, bilhassa Amerikan askerlerine karşı girişmiş oldukları bu harp faaliyetinin esas gayesi bu askerlerin ruh ve şuurlarında geride bıraktıkları şahane hayatı hatırlatarak bir macera uğrunda bu uzak topraklarda ölmenin boş olduğu fikri ile bir infial uyandırmak, onları geriye döndürmek ve esas harbi kazanmaktır.

Harbin ilk senelerinde komünistler gerilla birlikleri ile destekledikleri psikolojik harp sahasında bilhassa kadın ajanlar vasıtası ile geniş çapta bir şebeke kurmaya muvaffak olmuşlardı. Amerikan CİC teşkilatı

(438) Kore'de Psikolojik Harp Broşürü, Ankara 1957, s.12.

tarafından 7 Ocak 1950 tarihinde yalnız Pusan-Mason bölgesinde 14.350 komünist ajanın faaliyette bulunduğu tespit edilmişti. Bu ajanların çoğu komünist Çin kadın gerillacıları olup Choicok-ri şehrinde daha evvel muhtelif kurslardan geçmişlerdi. Hepsinin sağ kollarında Kızıl Çin milli sembolünün dövmesi vardı. (439)

Propaganda kağıtları Rus yapısı havanların ihtiraklı tapalı mermileri ile de atılmakta idi. Bu mermilerle atılan broşürler az zararla veya hiç parçalanmadan yere düşmekte idi.

Komünistlerin propaganda kağıtlarını atacak özel silah ve mermilerde yaptıkları görülmüştür. Ayrıca, içine evrak konan mermiler de kullanılmıştır. Düşmanın attığı broşür ve propaganda evrakı ile genel olarak iki konunun telkini istenilmiştir. Bu amaçla atılan kartların bir tarafında bir aile grubu, diğer tarafında da mezar resmi vardır. İkincisi, müterake konuşmalarında Birleşmiş Milletler temsilcilerinin barış yapmamak niyetinde olduklarını hissettiren yazılardır.

Psikolojik harp, her iki tarafta da gerekli bir silah mahiyetinde olarak devamlı geliştirilmiş ve çoğaltılarak sürdürülmüştür. (440)

A. Psikolojik Harbin Türk Tugayı Üzerindeki Tesirleri :

Genel olarak komünistlerin Kunuri muharebelerinden sonraki devrede Birleşmiş Milletlere karşı girişmiş oldukları psikolojik harbin Türk Tugayına ait kısmını "Mehmetçiğin süngüyü kavrayan elini gevşetmeyi hedef tutan hareketler" olarak kıymetlendirebiliriz.

Bu sahada komünistlerin Türk askeri üzerindeki propagandası karnı tok, sırtı pek olan Mehmetçiğe pek tesir etmemiştir.

Ancak, Kore'ye gitmek bir muharebeye katılmak içinde olan erlerimize aşılacak istenen propagandalar da şöyle idi : Bir er Yüzbaşı Turan Ergüngör'e şöyle söylüyordu :

(439) Kore'de Psikolojik....s.4.

(440) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.364.

"Komutanım, orada ölürsen şehit sayılmazmışım. Hocalar söylemiş." Bu hüküm bir müslüman hocanın olamazdı. Zehir mukavemeti az olanlar için müthişti. Biraz kurcalanınca anlaşıldı ki Kızıl mikrop evvela asker ailelerine serpilerek en yakınları vasıtasıyla da Kore'ye gidecek erlere aşılacak istenmişti. (441)

İşte bu maksatla Türk Barışsever Derneği adı altında Behice Boran tarafından kurulan derneğin dağıttığı bu tip broşürler toplanmıştı. (442)

Muharebenin ilk zamanlarında komünistlerin gerilla faaliyetinde; yoldan geçerken acıyarak çikolatasını verdiği, tozlu yollarda bir öküz arabasının arkasından, sırtına çocuğunu sarmış ihtiyar kadınların, beyaz hasır şapkalı ihtiyar erkekler ile yıkık bir köprü'nün kenarında bulanık suda balık avlayan ihtiyarların ona arkasından ateş etmesi Mehmetçiğin şuurunda bir infial uyandırmıştı.

Bütün bu arkadan veya yandan komünist hareketleri neticesinde Türk askeri düşmanı daima yan ve gerilerden beklemek telaşına düşmüştü. (443)

Tugayın askerleri, polisleri tarafından yapılan araştırmalarda bir çok sebze yüklü arabaların altında ve erzak yüklü arabaların semerlerinde ve çuvalların içinde silah, cephane ve bomba gibi mühimmat bulunmuş ve yapılan soruşturmada bunların o civardaki komünist gerillalara götürdükleri anlaşılmıştı. Bu silah ve mühimmatı taşıyanlar daha ziyade çok yaşlı erkeklerle genç ve güzel kadınlardı. Bulunan silahlara el konulmuş ve komünistlere yardım eden bu şahıslar geriye esir kamplarına sevk edilmişlerdi. (444)

B. Esirlerin Yakalanması, Esirlikten Kurtulma Şekilleri :

Birleşmiş Milletler Ordusu düşman savunma hatları içinde ve mevzii derinliklerindeki düşman tahkimatını, silahlarını keşif için son model

(441) Turan Ergüngör : a.g.e., s.56.; Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.62.63.

(442) T.B.M.M. Tutanak Dergisi :C.2-ANKARA 1951 .s.73 Cumhuriyet 29.30.TEMMUZ 1950

(443) Korede Psikolojik s.10

(444) İbrahim Artuç : a.g.e., s.150.

teknik araçlarla donatılmış kuvvetli kara gözetlemelerinden başka, düşmanın kuvvetini, taarruza başlama zamanını ve ordusundaki morali tespit edemediğinden bu bilgilere sahip olabilmek için mümkün olabildiği kadar çok sayıda esir yakalanması gerekli görülmüş ve ileri hat birliklerine düşmanı keşif, gerillacı takibi görevlerinden başka, bir de esir yakalama görevi verilmiştir.

Düşman personeli, sığınaklardan ancak gece çıktığı için, Türk keşif kolları da ancak gece esir yakalayabilmişler ve işte de başarılı olmuşlardır.

Düşmanın da esir yakalamaya çok çaba gösterdiği bölük ve takım çapındaki kuvvetlerle keşif hareketlerinin ve taarruzlarının esas hedefinin esir yakalamak olduğu da anlaşılmıştır.

Birleşmiş Milletler Ordusu Komutanlığı, tutsaklıktan sakınma ve tutsak olunca kaçıp kurtulma yöntemlerini bir broşürle birliklerine yayınlamış ve personelin buna göre eğitimini istemiştir. Kore savaşlarında düşmandan sakınabilen ve tutsak olduktan sonra da kaçıp kurtulabilen Birleşmiş Milletler Ordusu askerlerinin hakiki tecrübelerine ve Çin'li karakterine dayanan bu eğitim broşürünün özeti aşağıdadır :

"Düşman çoğunlukla Cenevre Antlaşması hükümlerine uymaz.

Birleşmiş Milletler Ordusu personelini esir edince kaçmaması için çoğu kez bomba ile ağırca yaralar. Komünistlerin eline düşen esir, çok güç koşullara ve işkencelere katlanmak zorundadır. Tutsaklık hali, belki hayatının sonuna kadar sürecektir. Bu azaplardan, hatta günün birinde idam edilmekten kurtulmak için, esir kaçmalıdır.

Bir tutsağın bütün şahsi eşyası elinden alınır. Komünistler tutsaklara kendi askerlerine verdikleri gıdayı verirler ve çoğunlukla yaralı ve hasta tutsakları kendi askeri ile beraber tedavi ederler. Fakat Çinli için iyi olan koşullara bile katlanmak güçtür.

Ele geçen tutsak derhal alay' karargahına götürülür ve hemen sorgusu yapılır. Aynı gece toplanan tutsaklar, tümen tutsak toplanma yerlerine

gönderilir. Sağlam ve hafif yaralı tutsaklar yürürler, ağır yaralıları da çoğunluk sağlam tutsaklar tarafından taşınırlar.

Tümen tutsak kampında Güney Kore'li tutsaklar ayrılır ve bunlar derhal bir Kuzey Kore birliğine katılırlar. Diğer milletlere mensup tutsaklardan bilgiler alınır ve tutsağın hususi ve medeni hali de tespit edilir.

Tutsaklardan, özellikle işçi ve öğrencilere veya uygun durumda görülenlere, komünist olmaları teklif edilir ve bunlara iyi davranılır. Komünist olmayı kabul edenlere, Birleşmiş Milletleri askerleri arasında Komünizm profagandası yapmaları koşulu ile serbest bırakılacakları da vaat edilir ve bir çok ta çıkarlar gösterilir. Tutsaklar bu sorulara aksi cevap vermemelidir. Komünistler, bilmiyorum diyenlere aynı soruları tekrarlamaktadırlar."

C. Tutsaklıktan Sakınma ve Kaçma Yöntemleri :

Fena duruma düşen Birleşmiş Milletler personeli, ilk önce tutsak olmamaya gayret etmelidir. Muharebe sahasında düşman eline düşmeden önce çukurlarda, sel yataklarında, binalarda, enkaz içinde saklanmak olanağı vardır. Gece karanlığı ve sisli havadan çok yararlanılır.

Düşman eline düşmüş olan esir, esir olduğu ilk saatlarda kaçıp kurtulmak için pek çok fırsatlar bulabilir. Tutsak kabileleri muhafızları teşekkül ettikten ve kabileler memleket içine sevk edildikten sonra kaçıp kurtulmak güçtür. (445)

Esir olmamak için Albay Celal Dora askerlerine daha gemide giderken şu emri veriyordu.

"Hiç bir suretle esir olmak zilletini kabul etmeyiniz, canınızı severek belki öldürmezler diye ümitlenmeyiniz. Silahsız, eli kolu bağlı ve hiç bir taraftan yardım göremeyecek olan bir insanın işkence ile öldürülmesi veya ölüme mahkum edilecek tarzda ağır işlerde çalıştırılmasının ölümünden çok beter olduğunu bilmelisiniz. Esir olmaktansa ölmeyi seve

seve tercih etmelisiniz. Şayet ben ihtiyarım haricinde ağır yaralanarak kendimi bilmez halde esir olmak bedbahlığına maruz kalırsam bana en yakın arkadaşımın hatta elinde silah yoksa bile bir taşla kafamı ezerek beni öldürürse kanımı anasının sütü gibi helal ederim" demiştir. ⁽⁴⁴⁶⁾

D. Harp Esirlerine Komünist Çin'lilerce Yapılan Muameleler :

Kore'de bulunan esir kamplarında esirlere yapılan vahşi muameleyi bütün teferruatı ile nakletmek imkansızdır. Yekunu ciltlerle eseri bulur.

Müteareke imza edildikten sonra sıra esirlerin büyük değiştirmesine gelince, komünist esir kampı hayatının ne demek olduğunu bütün teferruatıyla ortaya çıkmıştır. Kamplardaki vahşet, katil ve alçaklıklar bütün çıplaklığı ile gözler önüne serilmiştir. Büyük değiştirmede hasta ve yaralıların hakikaten en fena durumda olanları alınmıştır. Çin ve Kuzey Kore komünistleri ele geçirdikleri esirlerin tamamını iade etmemişlerdir. Bunun sebeplerinden birisi de harhalde ileride yapacakları pazarlık için, mesala Kızıl Çin'e Birleşmiş Milletlerde bir sandalye teminine imkan sağlamak için rehine olarak tutmak isteğinde olduklarındandı.

Büyük değiştirme ile dönecekler kâmilan döndükten sonra 944'ü Amerikalı olmak üzere daha hala 3404 Birleşmiş Milletler esirini ellerinde tutmuş olduklarına dair kuvvetli deliller vardı.

11.622 harp esiri, müdefasız olarak komünistlerin elinde bulunurken katledilmiştir. Bu bir gaddarlık rakamıdır. Bu gaddarlıklar öncede tasarlanmış ve tatbik edilmiştir. Bundan başka, şunu da anlamış bulunuyoruz ki Katyon ormanında komünistler tarafından Hür Polonya subayları nasıl bir taktik ve teknikle topyakün katledilmişlerse Kore'de işlenen cinayetler de kullanılan metod aynıdır. Kore'de askeri personeli hedef tutan hesaplı öldürüşler, çok defa esirin elleri arkalarına bağlanmış olduğu halde yapılmıştır. Bununla beraber kızılar öldürme ve zulüm teknikleri içine geçmiş asırların gaddarlık ve engizisyanlarını gölgede bırakan

birçok yenilikler ithal etmeyi de ihmal etmemiştir. Bazı zamanlar yaralı esirlerin üzerine benzin dökülmüş veya el bombası veyahut da kibrit çakılmak suretiyle ateşe verilip yakılmıştır. (447)

Komünist kuvvetleri tarafından esir edilen Birleşmiş Milletler askerleri sağlam veya yürüyebilecek durumda olan yaralılar yürüyüş grupları halinde veya olarak yürütülmekte idiler. Ağır surette yaralı olanlar olduğu yerde bırakılıyor veya tüfek ateşleriyle öldürülüyor veya süngüleniyor, veyahutta her iki şekilde birden tatbik ediliyordu. Birçok hallerde, ölümlerin sebebi, sıhhi bakımın mevcut olamayışı, gıdasızlık, dizanteri, zattürre üzerinde toplanıyordu. Komünistler tarafından verilen yiyecek pek az ve gıdasız çok defa ise hiç bir yiyecek verilmiyordu.

Ayrıca esirler küçük kafesler içerisinde tıkmış, yalın ayak olarak dondurucu soğuklarda ayakta durmaya mecbur edilmiş veya soğuk suya sokulup çıkartılmıştır. Dövülmüş ve kısmen uzun zamandan beri suyla doldurulmuş deliklere atılmışlardır. (448)

Ölüm kamplarından birisi de mağaralar ismindeki kamptı. Buraya gönderilen esir battaniyesiz ve abdesthane tertibatı olmadan yaşıyordu. (449)

Bunlardan birisi olan 450 m.lik tünelde kaç gün yaşadığını bilmeyen Sıhhiye Onbaşısı Veli Atasoy 48 saatte verilen kumla karışık bulgur yiyerek yaşamıştı. (450)

Komünistlerin Bu İnsanlık Dışı Muamelelerine Karşı Birleşmiş Milletlerin Esirlere Muameleleri :

25 Haziran 1950'de başlayan Kore muharebelerinde Birleşmiş Milletler Orduları, aldıkları esirleri, muvakkat esir kamplarından geçirdikten sonra Koje-do'daki esir kampına sevk ediyorlardı. Burası mevcut irili ufaklı adalardan en büyüğü olan Koje adası idi. Pusan limanına yakın her türlü hava taarruzları dışındaydı. Burada 70.000'i aşan Kore'li

(447) Mark Clark : a.g.e., s.254.

(448) Mark Clark : a.g.e., s.260.

(449) Muzaffer Kıran : a.g.e., s.92.

(450) "Tutsak Düşen Sıhhiye Onbaşısı Veli Atasoy'un Kuzey Kore Kamplarında Geçirdiği 33 Ay" Korsavaş Dergisi, s.92. Ocak 1983. s.23.

ve Çinli harp esirleri iskan ediyordu.

Kamp hakikaten mükemmel denecek derecede idi. Bu haliyle modern bir hapishaneyi andırıyordu. Harp esirleri lehinde her türlü tedbirler alınmıştı. İskan mükemmel, iâşe ise normaldi. Esirler için duş yeri, sıhhi helalar, küçük çapta bir çarşı, hatta sinamalar yapılmıştı.

Harp esirlerinin bakımı ise tamamen insani idi. Günlük gıdaları 2900 kaloriye yaklaşıyordu. Çok zaman esirlere çikolata ve Amerikan sigarası dağıtılıyordu.

Ne yazık ki insani muameleye alışık olmayan komünist harp esirleri, kısa zaman sonra kampta kendi aralarında teşkilatlanmaya ve komünizmi içte ve dışta yaymaya başlamışlardı. Esir kampı içinde, teröre dayanan bir organizasyon kurulmuştu ve bu kampta 7 Mayıs 1952'de isyan ettiler.

Bu isyanda, 31 mahkum öldürüldü, 139 mahkum yaralandı. Buna mukabil, bir Amerikan askeri öldü ve 14 asker de yaralandı. (451)

Bu isyanı ve harp esirlerinin işlediği cinayetleri soruşturmak üzere teşkil olunan Birleşmiş Milletler muhakeme komisyonunda Türk delegesi olarak Hakim Yüzbaşı Muzaffer Kıran görevlendirilmiş ve oradaki esirleri ve olayları incelemişti. (452)

F. Kore Harbinde Verilen Esir Miktarları :

Kore harbi esnasında Amerikalılar düşmana 7190 esir vermişlerdi. Bu esirlerden 6565'i Kara Ordusuna, 263'ü Hava Kuvvetlerine, 231'i Deniz Piyadesine, 40 tanesi de Deniz Kuvvetlerine aitti. (453)

Bu Amerikan esirlerinden 2701'i ölmüş, 4418'i de geri dönmüştü. (454)

Yetkililer, bu oranı çok yüksek bulmaktaydılar. 21 Amerikalı esir ise, vatana dönmek istememiş, düşman ülkede kalmayı tercih etmişti. Üstelik, Kore'deki her üç Amerikan esirinden birisi, düşmanla şu yada

(451) Korea, A Summary Of Further....s.6.

(452) Muzaffer Kıran : a.g.e., s.78.

(453) Muzaffer Kıran : a.g.e., s.89.

(454) The History Of The United....c.4., s.454.

bu şekilde işbirliği yapmış olmaktan suçluydu. Fakat işin en kötü tarafı geri dönenlerden 75 kadarının, komünistler hesabına casusluk yapmak üzere, aralarında teşkilatlanmış olarak tespit edilmesiydi.

Buna göre; 980 İngiliz esirinden sadece bir tanesi vatana dönmeyi kabul etmeyerek Çin'de kalmıştır. Erlerin üçte ikisi düşmanla işbirliği olarak nitelendirilebilecek hiçbir harekette bulunmamış, subay ve astsubayların ise hiç biri komünistlere karşı zaaf göstermemişlerdir. Geri dönenlerden, komünizmi benimsemiş oldukları açığa çıkan (yüzde dört oranında ki) esirlerin, eskiden beri sol fikirlere yatkın olduğu tespit edilmiştir. (455)

Türkler ise 234 esir vermiştir. Bu esirlerin büyük bir kısmı Kunuri'de yaralanarak muharebeden sıyrılamayan askerlerdir. (456)

Esir edilen Birleşmiş Milletler askeri doktorlarına hasta ve yaralı esirlerine bakmak için hiç bir suretle müsaade edilmemiştir. Buna rağmen esir düşmüş askeri doktorlar ve sıhhiye erleri tarafından diğer esirlere mümkün olan her şeyi yapmışlardır. Mesela bir Türk doktoru harp esirlerine devamlı ihtimam ve yorulmak bilmeyen gayret sarfederek bir çok hayatı kurtarmıştır. Esaretten dönmek istemeyen Amerikalılar için General Mark Clark şöyle diyordu : "Şüphem yokki bütün bunlardan en acı ve en kötüsü nihayet sonunda dayanamayarak komünizmi seçmiş olan 21 Amerikalıydı. Bunlar, kendilerine isterlerse memleketlerine dönebileceklerini söyleyen aynı kamptaki diğer esirlere küfürler savuran Amerikalılardı.

Fakat şu nokta üzerinde tekrar tekrar durmak isterim : Memleketimizdeki hürriyet ruhunun kuvvetine ebedi bir kredi olmak üzere, harp esirlerimizin pek cüzi ve pek mahdut bir kaçı müstesna, hepsi böyle bir hıyaneti, nefretle reddetmiş ve bugüne kadar komünistlere karşı direnmişlerdir.

O müthiş esir kamplarında, büyük kahramanlar vardı....

Birkaç korkak, bir kaç fare de vardı...." (457)

(455) J.A.C.Brown : Beyin Yıkama ve İkna Metodları, İstanbul 1973., s.220.

(456) ATASE Arşivi : D.134.G.17.K.150.D.66

(457) Mark Clark : a.g.e., s.265.

Türklere gelince....Toplamı olan Türk esirlerinin bir teki dahi düşmanla en ufak bir işbirliği yapmamıştır. Esir düştüklerinde, Türklerin hemen hemen yarısı yaralı olduğu halde, esaret sırasında ölüm olayına rastlanmaz. Çin esir kamplarından birinde Amerikalıların 1.500-1.800 esirden 400-800 kadarını kaybetmelerine karşılık, 110 Türk'ten hiçbiri esaret sırasında can vermemiştir. Amerikan askeri yetkilileri, bu sonuçları Türk askerinin esaret sırasında bile emir ve komuta zincirine harfiyen riayet etmesine bağlıyor. (458)

G. Türk Esirlerinin Maruz Kaldığı İnsanlık Dışı Muameleler ve Buna Karşı Onların Yiğitlikleri :

Büyük çoğunluğu Kunuri savaşlarında gece çevrilerek yarı yaralı, yarı baygın bir halde düşman içinde kalarak esir düşen Türk askerleri ile birlikte bu muharebelerde, kızılıların aldığı esirlerin komünist kuvvetlerce Kuzeye, Kızıl Çin ülkesine doğru bir "Ölüm Yürüyüşü"ne başlatılır. (459) Hava çok soğuk ve karlıdır. Kafilede çokca yaralı ve hasta vardır. Yürüyemeyen esir, yolun bir kenarına çekilir, Kızıl Çinli muhafız gelir, takati olmayan ve yürüyemeyen bu insana önce tüfek dipçığı ile vurur. Yaralı veya hasta bu zorlama ile ayağa kalkıp kafileye katılırsa ne ala. Aksi halde hemen kafasına bir kurşun sıkılır ve bu askercik orada temelli kalır. Bu sahne her milletten yürüme gücü olmayan esirlere aynen tekrarlanır. (460)

Fakat Türk esirlere gelince iş tamamen değişir. Bizden de gücü kesilen yürüyemeyen ve yol kenarına çekilen olur elbette. Kızıl muhafızdan evvel, hemen bizden iki üç kişi fırlar ve arkadaşlarını kaldırıp sırtlarına alırlar. Halbuki onlar da yaralı, hasta ve yorgundur. Bu korkunç facialarla ydolu göç günlerce sürer. Nihayet İmjin ve Yalu nehirleri geçilir. Kızıl Çin topraklarına ulaşılır. Ölmeden buraya kadar gelebilen esirler esir kamplarına yerleştirilir. Birleşmiş Milletler Ordusunun bu şanssız insanları için yepyeni şartlarda yeni bir yaşam başlar.

(458) J.A.C.Brown : a.g.e., s.228.

(459) Muzaffer Kıran : a.g.e., s.89.

(460) The History Of The United....s.680.

Bu hal, tutum, yönetici kadroyu yani Çinli subay komutanları hem kızdırmakta, hemde ilgilerini artırmaktadır. İlk operasyonda, rütbelilerin kaldırılması denemesinde diğer milletlerin ordularına mensup askerlerde bekleneni vermiş, Türk askerlerinde hiç tesiri olmamıştır.

Özel olarak yetiştirilmiş uzman istihbarat subayları getirilir. Yeni bir denemeye geçilir. Kafilenin kıdemlisi olan yüzbaşımızı grubun başından alıp hapsederler. Türk esirlerinin bundan sonra ne yapacaklarını merak ederler. Bir hafta beklerler, gözlemler yaparlar. Durum değişmez, çünkü yüzbaşından sonraki kıdemli subay olan bir teğmen işi ele almıştır. Yaşam biçimi değişmeden sürmektedir.

Bu paylaşma duygusunun en güzelini Ramazan Bayramında bir keçi kesen Türk esirleri başlarında Yazbaşı Hamid, Yüzbaşı İhsan ve Yüzbaşı Fevzi olduğu halde keçi etinin 300 esir arasında paylaşmışlardır. (461)

Esir kampında Türkler, Çinliler için başlıbaşına bir mesele teşkil ediyorlardı. Bir Çinli, tercüman vasıtasıyla onlara komünizmi izah etmeye kalkıştığında, alaycı ve şaşırtıcı sorularla serseme çevrilmişti. Bunun üzerine Çinliler Rusya'dan Türkçe konuşan birisini getirttiler. Fakat o da öylesine bunaldı ki, bir gün ansızın kampı terkedip gidiverdi. Onu, Monica Felton takip etti. Bu kadın, Kadınlar Milli Meclisinin lideri idi. Ancak o da bir kaç gün sonra Türkler tarafından hakarete uğradı ve solcu fikirleriyle başka yere çekip gitmesi söylenerek kovuldu. Sonradan iki ayrı komünist prpagandacısı daha başarısızlığa uğramış ve bu işten vazgeçmek zorunda kalmışlardı. (Bunlardan birisi, Türkçe konuşan bir Amerikalı esirdi. Bu şahıs yurduna dönmeyi kabul etmeyenlerdendi. (462)

Bu davranışların kökü, Türk askerinin kışlada aldığı terbiyeden evvel, evinde aldığı geleneksel Türk aile terbiyesine dayanır. Askerlik hayatı ile sivil hayat arasında bütün ülkelerde büyük farklar vardır. Onlarda disiplin hayatı üniformayı giydikten sonra başlar. Halbuki biz

(461) Frederick Pelser : Freedom Bridge, California 1983, s.54.

(462) J.A.C.Brown : a.g.e., s.229.

Kamplarda Kızılların ilk yaptıkları iş şudur : Birleşmiş Milletlerin ve kendi ülkelerinin esirlere verdikleri tüm üniformaları çıkartılır. Yerine üzerine herhangi bir rütbe alameti bulunmayan düz ve tek tip elbiseler giydirilir. Böylece ilk anda bekledikleri gerçekleşir. Birleşmiş Milletler Ordusunu oluşturan çeşitli ülkelerin askerlerinde, rütbesiz olmanın getirdiği disiplinsizlik başlar. Arkasından rütbe otoritesi yerine pazu kuvvetinin otoritesi başlar. Yemek zamanı 190 esir olan bölüme, 15-20 kişiye yetecek kadar yiyecek ve ekmek getirilir. Tevzi edilmez, ortaya bırakılır. Kolu kuvveti olan aslan payını alır, diğerleri tabiiki aç kalır. Hasta olanlar bakıma alınmaz kendi hallerine bırakılırlar. Tanrı'nın koruduğu kurtulur. Diğerleri bakımsızlıktan ölürlər. Sık sık ölüm vakaları görülür. (463)

Yalnız, bu esir askerler arasında bir grup vardır ki derhal Kızılların dikkatini çeker. Bizimkiler....Üniformaları yoktur. Rütbe işaretleri bulunmamaktadır. Ama yüzbaşı vardır, o yine yüzbaşısıdır, başçavuş yine başçavuştur, onbaşı yine onbaşısıdır, er erdir. Rütbeli gibi, makamlı gibi, disiplinli bir yaşayış vardır. Bu tutum esaret yılları boyunca hiç değişmez. Sabah ve akşamları bir Türk kışlasında, barış şartlarında yarışircasına, yoklama için dizilir. Mangadan yukarı doğru tekmiller alınır. En kıdemli subay bir yüzbaşımızdır. Muted denetimini yapar, merhabalaşır, hali sorulur. Hastalar ayrılır. Onların başında bakımlarından sorumlu bir sağlık ekibi bulunur. Güçlerince yapabildikleri maddi bakımı yaparlar, manevi destek olurlar, terk edilmişlik duygusunu vermezler. Genel temizlik yapılır. Kendilerine göre bir eğitim programı vardır. Spor yaparlar, güreş tutarlar, oyun oynarlar. Yemek zamanı gelen yemek ve ekmek ortaya konulur. Gözetim altında eşit olarak bölüşülür. Herkes payı kadarını alır. En sonunda yüzbaşı da diğerlerine katılır, diğerleri ne aldıysa o da onu alır ve yer. (464)

(463) The History Of The United....s.680.

(464) Burhan Göksel : Bildiriler IV, Ankara 1983, s.34.35

onu evvela anamızdan öğreniriz. Aile içinde uygularız. Köylerimizdeki kahvelerde, camilerimizde bila davranışlarımızın özel bir disiplini vardır. (465)

Tüm Türk esirleri esarette birbirlerine bağlılıklarını ve morallerini muhafaza ettiler ve Komünist Doktrini'nin konuşmasını bile reddettiler. (466)

Türklerin kamptaki hallerini Binbaşı Fehrenbach şöyle anlatıyor:

"Türkler Rusların komünist olduğunu biliyorlardı ve onlar Türklerin düşmanıydı ve Ruslardan, komünistlerden nefret ettiler. Bu konu asla tartışılmadı.

Türkler güçlülere dayanıklı idiler. Allah veya Çin komünist köpekleri ne verirse yediler, şikayet etmediler. Kampaki bir çok iyi eğitim görmüş Amerikalılar onların tohum yiyişini hayretle seyrettiler." (467)

1953'te Kuzey-Güney Savaşı sona erer. Müteareke görüşmeleri başlar. Ama esirlerin iadesi işlemine karar verilmez. Böylece esaret hayatı taraflarda 4-5 yıl sürer. Değişim başlayınca, yeni ve diğerlerine benzemeyen bir tutum gösterir. Türk esirleri, Türk grubu, kıdemleri olan yüzbaşının komutasında bir askeri birlik havasında Güney Kore'ye geçer ve Tugaylarına iltihak ederler. Diğer ülkelerin esir düşen askerleri arasındaki maddi kayıplara ilaveten, manevi kayıplarda vardır. Oldukça büyük sayıda, bilhassa çoğunluğu Amerikalı olmak üzere anavatanlarına dönmeyi reddederler. Artık inandıkları yeni rejim içerisinde komünist insanlar Kızıl Çin'de yaşamayı tercih ederler. (468)

Türk'ün esaret hayatında bile diğer milletlere örnek olacak milli karakterini inceleyen Amerikan "Mc Call" dergisi bu serüveni, kahramanlarının isimleriyle, tarihleriyle oldukça ayrıntılı olarak anlatır. Sonunda da Amerikalı babaya, anaya, pedagoğ, psikolog ve sosyologlarına sertçe

(465) Burhan Göksel : a.g.e., s.36.

(466) The History Of The United....s.681.

(467) T.R.Fehrenbach : a.g.e., s.542.543.

(468) Burhan Göksel o a.g.e., s.38.

hitap eder : "Anadolu bozkırının ortasında doğan, binbir mahrumiyet içerisinde yetişen Türk çocukları bizim her türlü imkanları, konforu vererek yetiştirdiğimiz çocuklarımızla aynı şartlar altında, aynı sınavı geçirdiler. Onlar muvaffak oldular. Tam gittiler, tam olarak geriye dönmeyi becerdiler. Bizimkiler, birbirlerine ellerini uzatmadılar. Birbirlerini korumasını bilmediler. Yalnız kendileri için, bencillikle yaşamının örneklerini verdiler. Kızıllardan daha sonraki dönemde de iyi muamele görünce sevindiler, gevşediler, çözüldüler. Onların rejimlerini beğendiler. Ailelerini, vatanlarını unutup, oralarda kaldılar. Nedir bu Türk'ün çözülmeyen kuvveti, gücünün sebebi? Nedir bu bizim cemiyetimizin zayıflığının, çürüklüğünün sebebi? v.b....."(469)

Komünist Çinliler'e esir düşen Türk Çavuşu Muzaffer Şenburç esir olduğu andan itibaren başından geçenleri şu şekilde anlatmaktadır :

Kunuri'de arkamda patlayan top mermisi ile yere yuvarlandığımı görenler beni şehit bırakmışlar ve böylece sağ kalanlar beni şehit bildirmiş, şehit listelerine de böyle girmiştin

Beni yaralı olarak ele geçiren Çinliler diğer esirlerle beraber arabalara bizleri hasır ipleri ile bağlamışlardı. Arabalar her an devrilme tehlikesi geçiriyor, tekerler tangır tungur taşların üstünden atlayarak yuvarlanıyordu. Arabadan düşen yaralılar oluyordu. Düşenleri bir daha arabaya almadıkları gibi bir de vurup öldürüyorlar arkasından kahkahalar savuruyorlardı. Yanımdan Amerikalı siyahlardan biri düştü. Hasır ipe tutunarak bir müddet arabanın peşinden sürüklendi. Takatsiz kalınca ipi bıraktı. Komüistlerden biri beynine bir kurşun sıktı.

Bu arada bana da bir Çinli tüfekle üzerime ateş etti. Mermi saçlarımı arasından başımı sıyrarak geçti. Ben ölmekten korkmuyorum. Kıpırdamadan öldür diye işaret ettim.(470)

(469) Burhan Göksel : a.g.e., s.38.

(470) Abdullah Akay : Kore'de Dirilen Şehit, Ankara 1985, s.44.

Getirildiğimiz kampta hergün ellerinde kırbaç bulunan süngülü nöbetçiler önünde hasta, yaralı hiçbir insani his olmadan hayvan sürülerine yapılmayacak işkencelerle dağlardan odun söküp, getirmeye götürülüyorduk. Ağır odun yükü altında yıkılıp inleyerek can veren yaralılara, odun yolunda süngülenenler kırbaçlarla vurulup yıkılanlar perişan vahşet dolu işkence ve zulüm altında insanlıklarından utanmayan zalimler eline düşmüştük.

Bitten ve pislikten hepimiz kokuyoruz. Yemek olarak kokmuş balık, kuru fasulye suyu veriliyor. Bir kova suda bir avuç fasulye yok desem doğru olur. Bu sudan içenler dizanteri ve binbir çeşit iç hastalıklara yakalanarak ölüp bu cehennem azabından kurtuluyorlar. Kampta onbini aşan müttefik kuvvetlere mensup esir vardı. Pekton kampının diğer kamplara benzemeyen bir tarafı da hergün esirleri büyük salonlarda toplayıp mecburi komünizm propagandasından ibaret olan derslerin dinletilmesi idi.

Çinliler Kanada dolarına çok kıymet veriyorlar. Elinde bir Kanada doları olan birçok ihtiyaçlarını temin edebiliyor. Fakat biz dolar yerine sırtımızda bit taşımıştık.

Esir değişiminde iade edileceğim zaman başlangıçta, kimlik tespitine, sonra soru yağmuruna tutulmuştuk. Heyecandan düşünemiyor, adeta cevap verimiyorduk. Hele üzerimizdeki Çin elbiselerini çadırlarda soyunurken çıkarmaya sabredemeyip yırtıyorduk. Birleşmiş Milletler üniforması ruhumuzu sıkıntıdan kurtarmıştı. İlk özgürlük yemeği sevinçten boğazıma tıkanıyordu.

Esir cehenneminde çektiğim işkencelerin acısına ilaveten yaralarımız sancısını çekmekten artık bıkmıştım. Bu kadar azabı artık kendime kafi görüyordum. Vatana yarım insan olarak dönmemeyi ve tedavi edilmeyi istedim. İsteğim üzerine beni Army hastanesine kaldırdılar. Orada 28 Nisan 1953 tarihinde ameliyat masasına yatırıldım. Bu ameliyat benim için zor olmadı.

Zira artık ölmeyeceğime inanıyordum. Vücudumu neşterle delen eller hayatımı kurtarmak için didiniyordu. Zaten iyi niyetli ellerde ölmek gam değildi, baygınlık ve ateşler arasında kıvranarak o tehlikeyi de

atlattım. Artık hayatın bana güleceğini benimse, hayata nefretle değil, sevgi ile bağlanacağımı tatlı tatlı düşünmekten kendimi alamıyordum. diyordu. (471)

İlk esir değişirme kafilesinde 20 Nisan 1953'te teslim edilen bir çavuşumuzu alan Yüzbaşı Muzaffer Kıran o anı şöyle anlatıyor :

"Kapı açıldı, inen iki İngiliz askerinden sonra, kapının önünde kıvrıkcık saçlı yanaklarına kadar uzanan bol bıyıklı bir erdikildi. Etrafına ürkek bir nazarla baktıktan sonra, gözlerini gözlerime dikti. O an vücudumu binlerce elektrik cereyanı sarmış gibi müthiş bir ürperti geçirdim.

Esaretine rağmen kapıda heykel gibi dik ve vakur duran bu esir, Türk'ün ta kendisi idi. Bütün eşgali ile ben Türküm diyordu....

Kapıya koşup : Hoş geldin oğlum. Ben Türküm....deyince ilk basamaktan, kendini kollarıma attı. Bana sarıldı. Ben de onu kucakladım. O an için yarım saatten beri devam eden mübadele de vaki olmayan bir durum olmuştu. Çünkü esirlerin herhangi bir mikrop taşımaları ihtimali yüzünden, diğer milletler yanlarına sokmadan hasta çadırına naklediliyorlardı. Amerikalı, Kore'li, İngiliz, Yunanlı delegeler böyle yapmıştı. Halbuki biz iki Türk, bir baba oğulmuş gibi kucaklaşmış, kenetlenmiştik. O beni ben onu öpüyordum. (472)

Hiç bir millet esirinin karşılanması bu kadar candan bu kadar samimi olmamıştı. O an duyduğumuz heyecandan sanki kalplerimiz yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Bir ara kendime hakim olarak cebimden Türk bayrağını havi kokartı çıkardım. Kemikleri derisini delegecek kadar zayıf parmaklarını dolu bir heyecanla açarak bayrağı kaptı ve dudaklarına götürerek öptü. Arkasından tufan gibi gözyaşları boşaldı.

Allahım- bugüne kadar almamanı dilediğim canımı artık al.... Artık bayrağıma, hürriyetime ve Türküm'e kavuştum....

(471) Abdullah Akay : a.g.e., s.69.

(472) Muzaffer Kıran : Hürriyet Kapısı (Panmunjan), Ankara 1957 s.25.26.

Biz esir olmamalıydık, Türk'e esaret yakışmaz diyordu. Ona esaret utanç veriyordu. Ancak yaralanmak ve bu yüzden esir düşmek ayıp değildir. Zaten Türk erini düşman kolay kolay ele geçiremez dedim.

Ertesi gün üç Türk esiri daha teslim aldık. Bunlardan en zayıfı;

"Yüzbaşım, bak, biz daha 23-24 yaşındayız....Halbuki içimiz yıkıldı, eridi, 50 yaşından beter olduk....Namussuzlar bizi çürüttüler, diyor-du. (473)

Birleşmiş Milletler hasta ve yaralı mübadele heyetine katılan Adli Hakim Muzaffer Kıran'ın esirlerimiz hakkındaki raporu :

Esarete 230 kişiyi bulan esirlerimiz 1951 yılı ortalarına kadar muhtelif şehirlerde konuklatılmış ve temerküz kapılarında tutulmuştur.

20.4.1953'te başlayan 26.4.1953'de nihayet bulan Pamunjon'da komünistlerce verilen 15 yaralı ve hasta harp esirleri raporu 28.11.1950 arasında Kunuri savaşlarında esir düşmüş er ve çavuşlardır.

Esirler Pochon, Pekton şehirlerinde kurulan kamplarda tutulmaktadır.

Türkler müteakip defalar görevler yapmışlardır. Komünistler burada er, subay, astsubay, çavuş yoktur. Subaylara itaat etmeyin sözlerini müteakip kampın dağılıp, subay, astsubay, çavuş ve erler ayrı kamplara yerleştirilmişlerdir. Muhtemelen Pochon kampındadır.

Erlerimize hergün komünizm hakkında dersler verilmiştir. Dersler bir Kore'li bir Rus Tatar bin Çinli Türçe bilen tercüman tarafından verilmektedir.

Türk esirler Türkiye hakkında söylenecek en ufak kötü söze topluca grev yaparak cevap vermişlerdir. Bu faaliyetler kamp idaresini korkutmuş, Türkler cephede olduğu kadar esarettede tehlikeli adamlar demişlerdir.

Amerikalılar ve Türklere çok ağır insani muamele yapılmıştır. Açlık ve bittin Amerikalılardan 2000'e yakın harp esiri kamplarda ölmüştür.(474)

(473) Muzaffer Kıran : a.g.e., s.48.

(474) ATASE Arşivi D.134 G.3 D.1

KORE HARBİNDE VERİLEN ZAYİATLAR VE HARPTEN SONRA GÖNDERİLEN TÜRK BİRLİKLERİ :

Üç yıl süren Kore Harbi; sonunda 220.000 Güney Kore askerinin, 1.000.000 Kore'li sivilin ölümüne ve 5 milyon kişinin de evsiz kalmasına sebep oldu. (475)

Türk Kuvvetlerinin Kore'ye ayak bastığı 19 Ekim 1950'den anlaşmanın imzalandığı tarihe kadar 14.936 Türk askeri Kore'de çarpışmıştır. (476)

Muharebelere iştirak eden 3 Tugayımızın verdiği şehit miktarı 721 kişidir. (477)

Halen Pusan Şehitliğinde 462 Türk Şehidi yatmaktadır. (478)

Kore Harbinin sona ermesinden sonra 1960 yılına kadar, Türkiye Kore'ye bir tugay göndermiş ve ne son giden 10 ncu Türk Tugayı olmuştur. Bu tarihten itibaren 1966 yılına kadar bir bölük gönderilmiş, 1966 yılından 1971 yılına kadar da her yıl bir manga büyüklüğünde şeref kıt'ası gönderilmiştir. (479)

-
- (475) Korean Frontier : a.g.e., s.7.; Chae-Jin Lee And Hideo Sato : a.g.e. s.15.
 (476) The History Of The United....C.4., s.452.
 (477) Kore Harbinde Türk Silahlı....s.417.
 (478) The History Of The United....s.647,674.
 (479) Kara Kuvvetleri Komutanlığından Alınan Çizelge Eklerdedir.

SONUÇ

1950 yılında istilaya uğramış bir ülkenin özgürlüğü ve dünya barışı için Birleşmiş Milletler mütecavize karşıkoymak üzere ilk defa silahlı müdahale kararı aldı. Üye ülkeleri yardıma çağırdı. Birleşmiş Milletler'in çağırısına, Amerika Birleşik Devletlerinden sonra ilk olumlu cevap Türkiye tarafından verildi. Ancak bu cevap, sembolik değil, gerçekten üstün muharebe güç ve kudretine haiz Tugay seviyesindeki bir birliğin Birleşmiş Milletler Ordusu emrine verilmesi şeklinde oldu.

Türk Tugayı, Kore muharebelerinde aldıkları bütün görevleri büyük başarı ve kahramanlıklarla yerine getirerek, Türkün ölmez savaşkanlık kudretini, bütün dünyaya duyurdu.

Bundan başka; Türk kuvvetlerinin Kore'de yarattığı destanlar, yurttaki olduğu gibi, hür dünyada da büyük bir heyecan ve sevinç uyandırdı, Türk Milleti'nin, ordusuna olan sarsılmaz güveninin bir kat daha artmasına neden oldu.

Türk Tugayı, Kore'ye ayak bastığından ateşkes antlaşmasına kadar muharebenin her en can alıcı bölgelerinde görevlendirilmiştir. Mehmetçiğin üç yıl içinde kazandığı ondört başarılı muharebeden dördü, Kore Harbi'nin kaderini ve seyrini değiştirmiş, Güney Kore'nin kurtarılarak egemenliğine kavuşmasında etken olmuş; Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin de onurunu korumuştur.(480) Bu muharebelerden dördü, KUNURİ oyalama, KUMYANGJANG-Nİ taarruz, TAEgyEWON-Nİ savunma ve kanlı WEGAS ileri karakol savaşlarıdır.(481)

Savaşa giden Türk Birlikleri istilaya uğramış bir milletin özgürlüğünün sağlanması uğruna, çok sevdikleri yakınlarını, vatanında bırakarak atalarından aldığı inanç ve imanla bir savaş görevi almanın gururu ile onlara veda ettiler. İçlerinde bir daha dönememenin burukluğu vardı.

Kore'ye gönderilen askeri kuvvet yalnız 4500 kişiden mürettepti. Fakat bu kadar kuvvetin gönderilmiş olması dahi bütün memleketi heyecan içinde bırakmaya kafi geldi. Hükümet Kore'ye asker göndermeye karar verdiği zaman

:

(480) Nazım,Dündar Sayılan : a.g.e, s.

(481) Nazım,Dündar Sayılan : "Türk Askerine Övgü",

Gaziler Dergisi, Y.5.s.23 Ocak,Şubat 1989.s.7

sanki muharebeler Kore'de veya Kunuri de değilde, Türk topraklarında yapılıyordu.

En büyüğünden en küçüğüne kadar sirayet eden bu milli heyecanın sebebi her nerede olursa zulmün, tehditinin altında bulunan dünya milletlerine yardım etmek Türkün kanından ve şanından olmasındandı.

Milli bir heyecan sembolü olan Türk silahlı kuvvetleri memleketlerinin kendilerini desteklediğini bilerek ve müsterih olarak Kore'ye gittiler.

Kore harbinin çıktığına ve niçin orada döğüşmekte olduklarına dair kendilerine sorulan bir çok suallare Türk askerlerinin verdikleri cevap yalnız ecnebi muhabirlerini değil hatta kendi subaylarını dahi hayret içinde bırakmıştı. Türk tugayı Kore'ye sanki kendi topraklarına çıkar gibi çıktı ve kısa bir zaman içinde savaşa hazırlandı. Türk tugayının ilk muharebesi, sanki talih bu bünkü Türk neslinin ne olduğunu dünyaya göstermek istiyormuş gibi Kore harbinin en şiddetlisi ve en zorlusuydu. Kore harp tarihine yeni bir sayfa ilave eden Kunuri muharebesi, Türk silahlı kuvvetlerinin kahramanlığını dünyaya tanıtmış ve Türkleri bu günkü dünyanın en büyük askerleri haline getirmiştir.(482)

Kore'ye varışından kısa bir süre içinde daha harp hazırlığı tamamlanmadan ve çevreyi tanıma fırsatı bulamadan 26 Kasım 1950'de komünist Çin ordularının başlattıkları mukabil taarruzda Birleşmiş Milletler cephesi yarılmış düşman Kunuri istikametinde sekizinci orduyu kuşatma harekâtına başlamıştır. İşte bu yarma bölgesinin takınması görevi acele olarak Türk Tugayına verilmiştir. Birleşmiş Milletler Ordusu'nun tutunmaya çalıştığı asıl muharebe hattının 60 Km. ilerisinde yalnız başına yanları ve arka cephesi açık, uçak hariç düşman hakkında hiçbir bilgi bilmeden ve hiç bir destek görmeden Türk Tugayı çok büyük kayıplar pahasına Birleşmiş Milletler Ordusu'nu kuşatılmadan kurtaran parlak sonuçlar elde etmiştir.

İşte bu kadar olumsuz şartlar altında yakalanan Tugay taktik bütünlüğünü kaybetmemiş, genç subayların etrafında toplanan aslan Mehmetçiklerle çemberi yarmaya başlamıştır. Her kuşatmada kurtulmuş, tekrar sarılmıştır. Bu yarma işi üç kez tekrarlanmıştır. İki Çin tümeninin gücü, üç piyade taburumuza yetmemiştir.

:

Mehmetçikler, Çinlilerin kitle halinde yaptığı ve kırk sekiz saat süren taarruz kısıncı karşısında, cephane ve erzaklarının tükenmesine rağmen süngü yumruk ve taşla naralar atarak Çin dalgalarına karşı mukabil taarruza geçmiştir. Çinlilerin son derece üstün taarruzları karşısında kuşatma çemberinin içinde kalmakta olan Türklere, geri çekilme emri verildiği halde Türk Komutanı hayretler içinde "Geri çekilmek, niçin geri çekiliyoruz? Biz, burada bir çok çinli öldürüyoruz" demiştir.(483)

İşte bu anı yaşayan yabancılarında şahit olduğu gibi "Türkler uzun müddet düşman karşısında çarpışırken ve ölürken, İngiliz ve Amerikalılar da geri çekiliyordu. Cephaneleri tükenen Türkler, süngü takarak düşmana saldırdılar. Ve göğüs göğüse müthiş bir boğuşma başladı. Türkler çarpışa çarpışa ve yaralı arkadaşlarını sırtlarında taşıyarak çekilmeye muaffak oldular. PİYONGYAN'da başları yukarı olarak bir geçit resmi yaptılar." (484)

Böylece eğer komünist kuvvetleri Çang Şong nehrinin güneyi boyunca uzanan yoldan gecememiş ve dolayısıyla sahile ulaşamamışsa... Eğer Piyongyang'a giden yol, düşmana karşı taarruzun dördüncü gününde kesilmemişse bu; Kahraman Türk Tugayının Kunuri'nin, doğu ve kuzeyini, hayranlık veren bir cesaretle savunması sayesinde mümkün olmuştur. Bu suretle Sinanjudan Piyongyang'a giden yol serbest kalmış ve Birleşmiş Milletlere mensup 4 Tümen tam bir intizamla kuşatılmaktan kurtarılarak, yeni savunma mevzilerine çekilebilmişlerdir.

Karşımızdaki düşman yabancı değildi. Asırlarca önce Türk korkusundan koskoca Çin seddini yapmışlardı. Dün kılıcı ile Çin seddini delik deşik eden Büyük Türk Moğol İmparatorluğunun Kubilay Hanının torunları bugün süngüsüyle, mermisiyle yine düşmana korkulu anlar yaşatıyordu.

Böylece, yabancı bir ülkede, 16 devletin silahlı kuvvetleri arasında, bulunan Türk Tugayı henüz ilk muharebesini yapmış ve büyük bir başarı ile elde edilmiş olan muvaffakiyeti, oradaki yabancı kuvvetler arasında birliğimize yüksek bir şeref ve itibar kazandırmıştır.

:

(483) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.221

(484) Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.220

Çin ordularının baskın tarzında savaşa katılmaları kuvvet dengesini bozmuş, KUNURİ Savaşı'nda Türk Tugayı himayesinde Birleşmiş Milletler Kuvvetleri 350 kilometre geri çekilmek zorunda kalmışlardır.

BM Kuvvetlerince Kore'yi terk etmek için gemilere binme planları yapılmıştır. Bu kritik anda tugayımıza keşif taarruzu görevi verilmişti. Esasında takviyeli bir alay olan kuvvetimizle, savunan bir düşman tümenini 156 rakamlı tepede ve KUMYANGJANGNİ'de mağlup ve perişan edince, BM Kuvvetleri gemilere binmekten vazgeçerek taarruz eden kuvvetlerimize katılmışlardır.

Bu muharebelerde karşımızdaki düşmanın bizi KUNURİ'de kuşatan 38 nci Çin Ordusunun 150 nci Tümeni olduğu anlaşılmış, bu haber bölüklere kadar duyurulmuş. Tekrar hesaplaşmak ve düşmanı yoketmek azim ve kararıyla taarruza geçilmiştir.

Amerikan kongresince verilen Mümtaz birlik beratında yazdığı gibi; "İlerleyen kuvvetlerin geride bıraktığı süngülerle delik deşik olmuş, dipçiklerle ezilmiş düşman ölüleri, bu taarruzun şiddet ve derecesini ifade eden sessiz şahitlerdir. Düşmanın 1734 insan kaybetmesi, savaşta kahraman askerlerin cesaret, kabiliyet ve başarılarını gösterir." demektedir.(485)

Türk Tugayı yalnız karşısındaki düşmanı yenmekle kalmamış. Güney Kore'nin ters giden karanlık yolunu, kurtuluşla değiştirerek, aydınlık olan bağımsızlık yolunu açmış ve Birleşmiş Milletler Ordusunun onurunu KUNURİ'den sonra bir kez daha kurtarmıştır.(486)

Kore'de ikinci kez, savaşın yönünü değiştiren Türk Tugayı, Kore'den gitmeyi düşünen Birleşmiş Milletler Ordusuna, düşmanın yenilebilir olduğunu gösteriyor ve düşmana dönüp taarruza geçme yolunu açmış oluyordu.

Bu başarı üzerine, "Yenilmez ve Korkusuz Tugay"a üstün savaşçılık yeteneği ve büyük savaş gücü nedeniyle, Amerikan Kongresince "Mümtaz Birlik

(485) ATASE Arşivi : D.134.G.1.K.71.D.4.; Tahsin Yazıcı : a.g.e., s.274.275.; Celal Dora : a.g.e., s.292.294.; Kore Harbinde Türk Silah-11....s.224.

(486) "Atatürk Gençliği ve Türk Kahramanlığı" Gaziler Dergisi, Yıl.2, s.10., Kasım, Aralık 1986, s.6.

Madalyası" veriliyordu. O güne kadar, bu nitelikteki bir madalya, sadece iki Amerikan birliğine verilmişti. Bunun dışında, yabancı bir ulusun birliği olarak, bu madalyayı ilk kez alan, Türk Tugayı oluyordu.

Türk Tugayının kazandığı başarıların tesadüfi olmadığı, giderek yükselen bir düzeyde devam ettiği anlaşılıyordu. Dünyanın en sapa ülkelerinde, köşede duran elçilerimiz, tebrike gelenlerle dolup taşıyordu. Dünyanın dörtbir yanındaki basın organları, Türklerin Kore'de gösterdiği başarıyı övüyordu. (487)

Kumyangjang-ni'deki savaşıardan iki yıl sonra 28/29 Mayıs 1953 tarihlerinde, Türk Tugayı, 1 nci Amerikan Deniz Piyade Tümeni birlikleri ile Munsanni yakınındaki mühim bir tesisi, ard arda yapılan düşman taarruzlarına karşı savunmuştur. Yapılan başarılı savunmanın taltifine dair berat şu cümle ile noktalanmaktadır : Bu çok önemli savaş boyunca Türk Silahlı Kuvvetleri, Türk 3 ncü Tugayı mensupları ve kendisine bağlı birliklerce gösterilen üstün kahramanlık gaye birliği ve şaheser savaş cesareti, ana mukavemet hatdının kırılması hususundaki düşman planlarını boşa çıkarmış ve bunun bir sonucu olarak kendilerine ve askeri mesleklerine büyük itibar kazandırmıştır.

Düşman, bu muharebeden sonra "Ateşkes" ten başka bir çare kalmadığını anlayarak, silah bırakışması görüşmelerine, canlı ve istekli bir hava içinde yeniden başlamakdan başka çare olmadığını anladı. Nitekim çok geçmeden "Ateşkes" imza edildi.

Türk Tugayı, Kore'de imza edilen "Ateşkes'e, 28 ve 29 Mayıs 1953 günlerinde verdiği muharebelerle etkili oldu. Görüldüğü gibi, Türk Tugayı Kore muharebeleri sırasında, sık sık savaşın gidişine etkili olan başarılar göstermişti. En sonunda da, Ateşkes'e yol açan son muharebeyi de, Türk Tugayı vermiş oldu.

Türk Tugaylarının Kore'de katıldıkları muharebelerden çıkan başlıca sonuç şudur: Türk askerleri; Babalarının ve Dedelerinin üzerinde titredikleri,

Tarihi Türk Kahramanlığı intibağını zedelememişler, yeni ve modern savaş ve silah araçları ile ve savaş tecrübeleri olmayan genç kuşaklar, katıldıkları bu koalisyon savaşında, dövüşkenlik yetenekliklerini yeniden teşsil etmişler; Devletin ve Ulusun kendilerinden beklediği görevleri en iyi bir biçimde yaparak, Devletin ve Ulusun, güven ve desteğine layık olduklarını, bir kez daha göstermişlerdi.

Savaştan sonra, devletimiz, gerçekten büyük bir görev başarmış; Devlete siyasi ve ekonomik büyük olanaklar ile itibar kazandırmıştır.

Ayrıca Kore'de savaşan askerlerimiz; evvela Türk Silahlı Kuvvetlerinin, sağlam ve ileri bir "Askerlik Kültürü" ne sahip olduklarını ortaya koymuşlardır.

Türk Ordusunun "Kahramanlık geleneği" nin devam etmekte olduğunu, çetin bir muharip olarak bilinen Türk askerinin değişmediğini, muhariplik yeteneklerinin korunduğunu göstermişlerdir.

Birlik ve birey olarak, her türlü durum ve koşul içinde, düşmanla kıyaslanmasına imkan olmayan bir biçimde, üstün olduklarını kabul ettirmişlerdir.

Türk Tugaylarının Kore'de verdikleri muharebeler, yabancı askeri okullarda okunmakta ve çıkan sonuçlardan, istifadeye çalışılmaktadır. (488)

Kore zaferlerini Türk ve insanlık tarihlerine sayısız kahramanlık ve şerefle maleden gazilerimiz ve şehitlerimizi milletçe selamlar önlerinde saygı ile eğiliriz. İnsanlık ve Türk Milleti sizleri minnetle anacaktır. Nur içinde yatın aziz şehitlerimiz.

BİBLİYOGRAFYA

A) ATASE Başkanlığı Arşiv Belgeleri : (+)

D.133., K.138., D.84.

D.134., G.1., K.71., D.1.

D.134., G.1., D.5.

D.134., G.1., K.145., D.5.

D.134., G.2., D.4.

D.134., G.3., D.1.

D.134., G.4., D.1.

D.134., G.14., K.153., D.36.

D.134., G.17., K.150., D.66.

D.134., G.68., D.17.

D.134., G.18., D.75.

(+) Araştırmamızda kullandığımız yukarıdaki belgelere ait dolap, Göz. Klasör ve Dosya Numaraları halen tasnif edilmiş belgelere ait olup, her dosyada 100-700 miktarında değişen belge vardır. Henüz tasnif edilmemiş birçok belge mevcuttur.

B) Kitaplar

- Afşin, Zeki : Kore Kahramanları ve Türkiye, Ankara 1953
- Akay, Abdullah : Kore'de Dirilen Şehit, Ankara 1985
- Allain, David : Battle Ground Korea The Story Of The 25 th Infantry Division, Tokyo 1951
- Allen, C.Richard : Korea's Syngman Rhee An Unauthorized Portrait, Rutland 1960
- Alexander, George : The Chinese Communist Army In Action : The Korean War
- Armaoğlu, Fahir : Siyasi Tarih (1789-1960), Ankara 1975
- Aslanoğlu, Hikmet : Kore ve Kore Harbi, Ankara 1951
- Aslanoğlu, Hikmet : Neler Dediler, Ankara 1958
- Ataman, Baha : Neden İşbirliği Yaptılar, Ankara 1967
- Beloff, Maw : Soviet Policy In The Far East, Newyork 1953
- Berger, Carl : The Korean Knot A Military-Political History, Philadephia 1964
- Çalışır, F : Kore Devrimi Üzerine, 1951
- Canbulat, Cevdet : Kore'de Mehmetçik, 1951
- Camille, Rougeron : Le Enseignements Je La Guerre de Coree, Paris 1952
- Caridi, Ronald J. : The Korean War And American Politics, Philedelphia 1968
- Clark, Mark W. : From The Danube To The Yalu, Newyork 1954
- Clover, Robert T. : The Truth About Korea, London 1951
- Clay, Blairıs : The Forgotten War America In Korea, (1950-1953) Newyork 1987
- Clough, Ralpn N. : Deterrence And Defonse In Korea: The Role Of U.S.Forces, Washington 1976
- Chum-kon Kim : The Korean War, Korea 1973
- Cho, Soon Sung : Korea In World Politics (1940-1950) An Evaluation Of American Responsibility, Berkley 1967
- Cutforth, Rene : Korean Reporter, London 1952
- David, Rees : Korea The Limited War, Newyork 1964
- Demokrasimizin İsmet Paşalı Yılları (1944-73)
- Demokrat Partinin Altın Yılları (1950-54), İstanbul 1990

- Deral, Mustafa : Kore'ye Niçin Gidiyoruz, İstanbul 1963
- Dobbs, Charles M. : The Unwanted Sumbol America Foreign Policy The Cold War And Koreü (1945-54), Ohio 1951
- Donovan, Robert J. : Nemesisi, Truman And Johnson İn The Coils Of War İn Asia
- Dora, Celal : Kore Savaşlarında Türkler, İstanbul 1963
- Eminoğlu, İbrahim : Kore'de İslamiyet, Savaşla Gelen Umut
- Ergüngör, Turan : Kore'de Birinci Türk Tugay1
- Erkmen, Seyfi : Kore'den Geldim, İstanbul 1951
- Ertürk, Kemal : Kore Şafaklarında, İstanbul 1952
- Fehrenbach, T.R. : This Kind Of War, Newyork 1989
- Field, A.Jones : History Of United States Naval Operations Korea, Washington 1962

Fotoğraflarla Kore Harbi, Ankara 1952

Further Summary Of Events Relating Of Korea (October 1950 To May 1951), London

- Futrell, F.Robert : The United States Air Force İn Korea (1950-53) Newyork 1961
- Gardner C Loyd : The Korean War, Newyork
- George, Alexander : The Chinese Communist Army Action İn The Korean War
- Gyehh D. Paige : The Korean Decision, Newyork 1968
- Gunther, John : The Riddle Of Macarhur Japon Korea And The Forecast, London 1951
- Gürkan, İhsan : Kore'de Savaş Ulaştırması, İstanbul 1953
- Gürler, Şahap : Kore Tugay1mızın Teftişine Ait Rapor, Ankara 1951
- Heller, Francis H. : The Korean War A 25 Years Perpectiva, Kansas 1977
- Higgins, Marguerite : Guerre En Core'e, Paris 1951
- Higgins, Trumbull : Korea And The Fall Of Mac Arthur A Precıs İn Limited War, Newyork 1960
- Hung-Lick Hu : La Probleme Corean
- F., Stone : The Hidden History Of The Korean War, Newyork 1952
- James D.Clayton : Mac Arthur Douglas, Boston 1970
- John, W.Spanier : The Truman-Mac Arthur Controversy And The Korean War, Newyork 1965
- Jr.Harry G.Summers : Korean War Almanac, Newyork

- Kandemir, Enise : Kore Destanı, Ankara 1954
- Kayacıklı, Tamer : Kore, İstanbul 1978
- Kepir, Mustafa : Kore Kahramanlarına Sesleniş, Ankara 1951
- Kölan, Enver : Kore Savaşlarında Muharebe Sınıfının Faaliyeti ve Bu Savaşlardan Muhaberecilik Bakımından Alınan Dersler, Ankara 1952
- Kim, Ch'ang Sun : Fifteen Years History Of North Korea, Cpiluhgam 1961
- Kirbym, Stephen : The Two Koreas Conflict Of Compromise
- Kyrio, Kalinow : How Russia Built The North Korean Army, 1950
- Kıran, Muzaffer : Şafakta Hücum "Kore Harbi", Ankara 1965
- Kore'de Alınan Dersler, Ankara 1951
- Korea (1945-1975) Asia RR.Center Skoul, Kore 1975
- Kore Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Tarafından Elde Edilen Muharebe Bilgileri Broşürü, Ankara 1955
- Kore Broşürü No : 1, Ankara 1953
- Kore Destanı, İstanbul 1951
- Kore'den Haberler, Ankara 1960
- Kore Harbinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri (1950-1953), Ankara 1975
- Kore Muharebeleri, Ankara 1953
- Kore Harp Albümü ve Uzak Doğu Mecmuası, İstanbul 1951
- Kore'de İstihkam Teknik Haberalma Broşürü, Ankara 1953
- Kore Kahramanlarına, Ankara 1952
- Kore Kahramanlarına, İstanbul 1982
- Kore'de Muharebe İdare Yerleri Kore Broşürü, Ankara 1953
- Kore'de Psikolojik Harp Broşürü, Ankara 1957
- Kore'de Savaşanlar Derneği'nin Muhtırası, Ankara 1974
- Korea A.Summary Of Further Develapmenets İn The Military Situation Armistice Negotiations And Prisoner Of War Camps Uplo January, London 1953
- Kore Savunmasına Katılmamızda Dini ve Siyasi zaruret, 1950
- Kore'de Türk Tugayının Bir Muharebe Safhası ve Bazı Subayların Resimli Biyografisi Ankara 1959
- Korean War, The History Of The U.N.Forces İn Korean War
- Korok, Daniş Remzi : Şafakta Hücum "Kore Harbi", Ankara 1965

- Leckie, Robert : The Korean War
- Lafeber, Walter : America Russia And The Cold War.(1945-71), Newyork 1972
- Leland, M.Goodrich : Korea A Study Of U.S.Policy In The United Nations, Newyork 1956
- Mac Arthur Douglas : Reminiscences, Newyork
- Major R.C.N.The War In Korea (1950-1953) 1954.
- Marshall, S.L.A. : The River And The Gaustlet Defeat Of The Eight Army By The Chines Communist Forces. November 1950 In The Battle Of The Changchon River Korea, Newyork 1953
- Matthew, Ridway : The Korean War, Newyork 1967
- McAllister Jef Olivarious With U.Alexis Johnson : The Right Hand Of Power Nemjersey
- Mitchell.C.Clyde : Second Failvre In Asia, Washington 1951
- Meade, E.Grant : American Military Governmentin Korea, Newyork 1951
- Mustanoğlu Necati A. : Malazgirtten Kore'ye
- Mossman, Billy C : United States Armay In The korean War EBB And Flow November 1950 July 1951, Washington 1990
- National Affairs İnstitute, History Of The Korean War, Korea Review
- Nazif, Nevzat : Kore Destanı, İstanbul 1951
- Örgen, Cemil : Kore ve Kıbrıs Savaşları, İzmir 1984
- Özoğlu, Nazmi : Kore'de Niçin Savaşım. Komünizm Mezalimi Korunma Çareleri, Ankara 1954
- O.B.E.Thomas R.C.W. : The War İn Korea (1950-1953), 1954
- Oliver, Robert T. : Sungman Rhee The Man Belind The myth, Newyork 1955
- Oliver, Robert T. : Syngman Rhee Ana American involmert İn Korea (1942-1960), Seoul 1978
- Oliver, Robert T. : The Truth About Korea, London
- Pelser, Frederick : Freedom Bridge, California 1984
- Paige, Glenn D. : The Korean Decision, Newyork 1968
- Poats, RutherFord M. : Decision İn Korea The Mobide Company, Newyork 1954
- Rees, David : Korea The Limited War, Newyok 1964
- Ridgway, M. : The Korean War, Newyork 1967
- Rose, Cisle A. : Roots Of Tragedy The United States And The Struggle For Asia, (1945-53) Westpat 1975

- Roy, E Appleman : South To The Naktona North To The Yalu, Washington 1960
- Russell, A.Gugeler : Kore'de Muharebeler, Washington 1984
- Sahn, Pow-Key : The History Of Korea, Seul 1982
- Sato Hideo And Chae-Jinlee: Us.Policy Toward Japan And Korea
- Sel, Lütü : Kore'de Cereyan Eden Muharebelerden Alınacak Dersler, Ankara 1979
- Schnabel, F.James : Unuted States Army İn The Korean War Policy And Direction The First Year, Washington 1972
- Solesinger, Arthur M. : The Dynamicsof World Power A Documentary History Of The United States Foreign Policy (1945-1973), Newyork 1973
- Shihchien, Chih-Shih : A.Chronicle Of Principle Events Relating To The Korean Question, Pekin 1954
- S.L.A., Marshall's : The River And Gauntlet Defeat Of The Eight Army By The Chinese Communis Forces November 1950, İn The Battle Of The Chongchon River, Korea, Newyork 1953
- Spanier, W.John : The Truman-Mac Arthur Controversy Ant The Korean War, Cambridge 1959
- Sohn, Pow-key : The History Of Korea
- Sokwan, Minjung : A.View Of The North Korean Communist Puppet Regime, 1958
- Soykut, H.Refik : Kore'de Ebedileşen Kahramanlar, Ankara 1952
- Srivastava, M.P. : The Korean Conflict, New Delhi 1982
- Stairs, Denis : The Dipl macy Of Canstraint Canada, The Korean War And United States, Toronto 1974
- Stepneh Kirbym : The Two Koreas Conflict Of Compramise
- Summary Of Events Reating To Korea, London 1950
- Summers, Harry G : Korean War:1950-1953, Newyork 1990
- Sunalp, Turgut : Kore Harbi, İstanbul 1954
- The History Of The United Nations Forces İn The Korean War, The Ministry Of National Defense The Republic Of, Kore 1972 (1-6 Cilt)
- Tsou, Tang : America's Failure İn China (1941-50) Chicago 1963
- U.Alexis Johnson With Jef Olivarius Mc Allister : The Right Wand Of Power, New Jér-sey
- Ülkü, Feyzullah Sacit : Kore Mucizesi ve Şehidin sesi

- Ustünel, Ş. : Kore Nire, İstanbul 1978
- Varol Mehmet : Kore'de Piyade tankının Muharebe Keşfi, Çankırı 1953
- Whiting, Allen S. : China Crosses The Yalu The Decision To Enter The Korean War, Newyork 1960
- Wint, Guy : What Happened İn Korea, London 1954
- Yaşnar, Ahmet : Kore'de Görülen Dava, 1951
- Yazıcı, Tahsin : Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım, İstanbul 1963
- Yoshio, Morita : Record On The End Of Korean War, Tokyo 1964

C) Makaleler

- Akbulut Orhan : "Kunuri'ye Doğru", Gaziler Dergisi, Yıl.1., Sayı:104
Ankara 1985., s.18-20.
- "Atatürk Gençliği ve Türk Kahramanlığı" (25-27 Ocak 1951 Eşsiz Kumyangjang-ni Zaferi),
Gaziler Dergisi, Yıl.2., Sayı.10., Ankara 1986., s.26-27.
- Esen, Muzaffer : "Kore Nere?", Gaziler Dergisi, Yıl.6., Sayı:32., Ankara 1990., s.9-12.
- Berk, Cahit : "Vegas Muharebeleri", Gaziler Dergisi, Yıl.3, Sayı:16.
Ankara 1987, s.27-30.
- Berk, Cahit : "Vegas Muharebeleri", Gaziler Dergisi, Yıl.4, Sayı:17.
Ankara 1988, s.19-21.
- Berk, Cahit : "Vegas Muharebeleri", Gaziler Dergisi, Yıl.4, Sayı:18.
Mart-Nisan 1988, s.21-27.
- Çoker, H.Avni : "Kore Savaşı", Gaziler dergisi, Sayı:86, Ankara 1982.
s.5-7.
- Es, Hikmet Feridun : "Kore Savaşlarının Anıları", Gaziler Dergisi, Sayı:86.
Ankara 1982, s.8-9.
- Esen, Muzaffer : "Vegasın Yigitleri", Gaziler Dergisi, Yıl.6, Sayı:31.
Ankara 1990, s.16-17.
- Esen, Muzaffer : "Kore Savaşı ve Türk Askeri", Gaziler Dergisi, Yıl.5.
Sayı:26, Ankara 1989, s.11-12.
- Esen, Muzaffer : "Kunuri", Gaziler dergisi, Yıl.5, Sayı:27, Ankara 1989
s.3-4.
- Ganzong, N.A. : "Kore'de Kahramanlık Destanı", Gaziler Dergisi,
Sayı:89, Ankara 1982, s.11-12.
- Haydaroglu, Alaattin : Kumyongjang-ni Savaşlarının 38 nci Yıldönümü, Gaziler Dergisi, Yıl.5, Sayı:23, Ankara 1989, s.2-3.
- Okçu, Metin : "2 nci ve 3 ncü Türk Tugaylarının Kore Harbindeki Muharebeleri", Savunma ve Havacılık Dergisi, Cilt.1,
No:3, Ankara, S.68-70.
- Öztorun, Necdet : "Kore Muharebeleri", Savunma ve Havacılık Dergisi,
Cilt. 1, No:22, Ankara, s.76-78.

- Özselçuk, Nusret : "Kore Harbinde Türk Tugayının Muharebeleri", Askeri Tarih Bülteni, Yıl.6, Sayı:11, Ankara 1981, s.57-69.
- Özselçuk, Nusret : "Kunuri Şehitlerini Anarken", Gaziler Dergisi, Yıl.5, Sayı:26, Ankara 1989, s.11-12.
- "Ölümü Hiçe Sayan Topçu Üsteğmen Şehit Mehmet Gönenç, Gaziler Dergisi, Yıl.2, Sayı:9, Ankara 1986, s.22-23.
- "Kore'de Savaşan 50 Bin Türk'ü Kore'liler Unutamıyor", Güçlü Çağ, Yıl.4, Sayı:31,
- "Kore Harbinde Türk Tugaylarının Muharebeleri", Çiilt.1, No:1, Ankara 1977, s.125-128.
- Şebükcebe, Muzaffer : "İlk Tugayın Şubat-Mart 1951 Savaşları", Korsavaş Dergisi, Yıl.1, Sayı:11-12, Ankara 1976, s.21-26.
- Şebükcebe, Muzaffer : "2 nci Tugayımızın Kore'de Şubat-Mart 1952 Savaşları", Korsavaş Dergisi, Yıl.1, Sayı: , Ankara 1976, s.11-12.
- Şebükcebe, Muzaffer : "Birinci Tugayın Nisan 1951 Ayı Savaşları", Korsavaş Dergisi, Yıl.2, Sayı:13-14, Ankara 1976.
- Şebükcebe, Muzaffer : "İlk Türk Tugayının Büyük Bir Zaferle Sonuçlanan ve Üstün Birlik Nişanı İle Taltif Edilen Kumyangjang-ni Savaşının 38 nci Yıldönümünü Anarken", Gaziler Dergisi, Yıl.5, Sayı:23, Ankara 1989, s.4-6.
- Şebükcebe, Muzaffer : "Kore Savaşları, Harekatın Özeti", Korsavaş Dergisi, Yıl.2, Sayı:20, Ankara 1977, s.29-31.
- Üner, Ragıp : "Kore Savaşlarının Önemi", Gaziler Dergisi, Yıl.1, Sayı:1/04, Ankara 1985, s.5.
- Türün, Faik : "Kore Harbinde Türk Tugayı", Gaziler Dergisi, Yıl.1, Sayı:1/04, Ankara 1985, s.7-14.
- "Tutsak Düşen Sıhhiye Onbaşısı Veli Atasoy'un Kuzey Kore Kamplarında Geçirdiği 33 Ay", Korsavaş Dergisi, Sayı:92, Ankara 1983, s.1.
- "Türk Tugayı 25 Ocakt 1951'de Düşmanın Efsaneleşen Cephesini Yarmıştı", Korsavaş Dergisi, Ankara, 1983, s.3-7.
- Yalta, Bahtiyar : "Kore Savaşının Özelliği ve Sonuçları", Korsavaş Dergisi, Sayı:91, Ankara 1982, s.1.

- Yalta, Bahtiyar : "Mümtaz Birlik", Korsavaş Dergisi, Ankara 1983.
- "8 nci Orduyu Türk'ler Kurtarmıştı. Tv.İse Kahramanlığı İngilizlere Bağışladı",
Korsavaş Dergisi, Yıl.2, Sayı:20, Ankara 1977, s.8-9.
- "35 nci Yılında Vegas'ın Düşündürdükleri", Gaziler Dergisi, Yıl.4, Sayı:19, Ankara
1988, s.2-3.

D) Süreli Yayınlar :

- Düstur : Tertip, 3.C.32., Kasım 1950-Ekim 1951.,
Ş.3., Kanun No.11940.
- Sicilli Kavanini : C.39., Kanun No.7287., S.951.
- T.B.M.M. Tutanak Dergisi : C.1., 1950,s.;12.
- T.B.M.M. Tutanak Dergisi : C.2., 1951,s.72.
- T.B.M.M. Tutanak Dergisi : C.2., 1951,s.215.
- T.B.M.M. Tutanak Dergisi : C.3., 1951,s.5,28,29,195,197,198,201,
202,215.
- T.B.M.M. Tutanak Dergisi : C.13., Ankara 1952,s.314.
- Ulus Gazetesi : 20 Temmuz 1950
26 Temmuz 1950
27 Temmuz 1950
28 Temmuz 1950
30 Temmuz 1950
31 Temmuz 1950
24 Eylül 1950
29 Eylül 1950
05 Kasım 1950
29 Kasım 1950
30 Kasım 1950
03 Aralık 1950
06 Aralık 1950
- Cumhuriyet : 01 Haziran 1950
19 Temmuz 1950
26 Temmuz 1950
27 Temmuz 1950
16 Eylül 1950
- Ayın Tarihi : 1953., C.1., s.102.

EKLER**A) Belgeler**

- (1) Kore Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanı Beratı (İngilizce)
- (2) Kore Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanı Beratı (Korece)
- (3) Kore Cumhuriyetinin Altın Yıldız Beratı (İngilizce)
- (4) Kunuri Muharebelerinden Sonra Verilen Gümüş Yıldız Madalyaları Emri (İngilizce)
- (5) Emekli Orgeneral Faik Türün'ün Banta Alınmış Anılarının Önemli Kısımları

B) Resimler

- (1) Kore Türk silahlı kuvvetleri Sancağı
- (2) Galatasaray Lisesi Öğrencilerinin Gönderdiği Bayrak
- (3) Kore'ye Gidecek Türk Tugayı
- (4) Kore Derneği Üyeleri
- (5) Başbakan Adnan menderes'in Etimesgut'ta Tugayı Teftişi
- (6) General Mac Arthur'un Tugayı Ziyareti
- (7) 241 nci Piyade Alayı Sancağına Mümtaz Birlik Nişanı Takılması
- (8) Emekli Orgeneral Faik Türün'e Gümüş Yıldız Madalyasının Takılması
- (9) Emekli Orgeneral Faik Türün'ün Tezi Hazırlayan Ali Denizli İle Beraber Resmi
- (10) Süngü Hücumu Yapan Türk Birlikleri
- (11) Kumyangjang-ni Tepesindeki Türk Anıtı
- (12) 241 nci Piyade Alayı Müzesi
- (13) 241 nci Piyade Alayı Sancağına Verilen Nişanın Beratı
- (14) Tuggeneral Tahsin Yazıcı'nın Şilt ve Beratları
- (15) Albay Celal Dora'nın Şilt ve Beratları
- (16) Albay Nuri Pamir'in Şilt ve Beratları
- (17) Kore'de Düşmandan Ele Geçirilen Silah
- (18) Düşmandan Ele Geçirilen Silahlar (İstanbul Askeri Müzede)

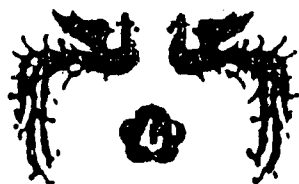
C) Krokiler

- Kroki-1 : Kore Yarımadası
Kroki-2 : Kore Ordusunun Taarruz Harekatı
Kroki-3 : Birleşmiş Milletler Ordusunun Taarruzu
Kroki-4 : Birleşmiş Milletlerin Geri Çekilme Hatları (24 Kasım 1950)
Kroki-5 : Kunuri Muharebeleri
Kroki-6 : Kumyangjang-ni Muharebesi
Kroki-7 : Hantan Nehrini Geçme İlerleme Muharebeleri
Kroki-8 : Taarruz ve İlerleme Muharebeleri (1 Haziran 1951)
Kroki-9 : 3 ncü Türk Tugayının İleri Karakol Muharebeleri
Kroki-10 : Mütarekeden Sonraki Durum

D) Çizelgeler

- (1) Kore Muharebelerine Katılan Türk Kuvvetlerinin Kayıpları
(2) Kore'ye Giden Birlikler, İsimleri Gidiş ve Dönüş Tarihleri

E) Kore Harbi Kronolojisi

OFFICE OF THE PRESIDENT
REPUBLIC OF KOREA

(Translation)

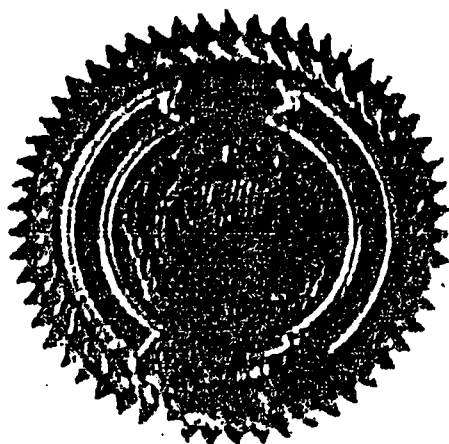
29 October 1973

The President of the Republic of Korea takes great pleasure in presenting the **PRESIDENTIAL UNIT CITATION** to the 241st Republic of Turkey Infantry Regiment for service as set forth in the following:

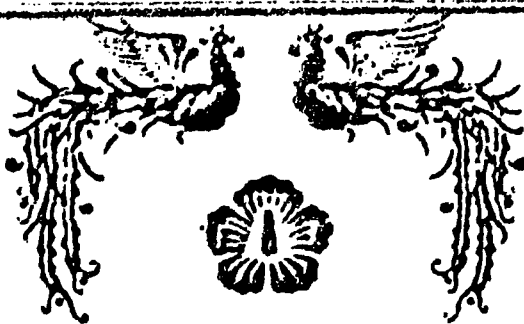
CITATION:

For extraordinary service rendered to the Republic of Korea during the period from September 1950 to date. The 241st Republic of Turkey Infantry Regiment, while performing its duty in Korea, has made great contributions to the safeguarding of the Republic of Korea from Communist aggression.

Particularly praiseworthy is evidence of high competency, integrity, and distinct combat readiness displayed by the 241st Republic of Turkey Infantry Regiment, which have resulted in the strengthening of anticommunist posture in the Republic of Korea. The 241st Republic of Turkey Infantry Regiment has played an important role in improving amicable and fraternal relations between the Republic of Korea and the Republic of Turkey. This is in keeping with the highest traditions of the Republic of Turkey Army.

제 140891 호

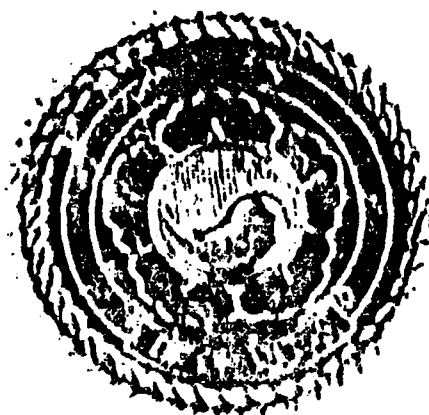
포창장

토이기 공화국 제241연대

위는 6.25 한국전쟁에 참전하여 혁혁한
무공을 세움으로써 한.토 양국간의 군사유
대 강화에 기여한 바 크므로 이에 포창함

1973년 10월 29일

대통령 박정희

이 훈을 대통령 포창부에 기념함

총무처장관 서 일 교

OFFICE OF THE PRESIDENT
REPUBLIC OF KOREA

(TRANSLATION) ..

24 December 1960

CITATION

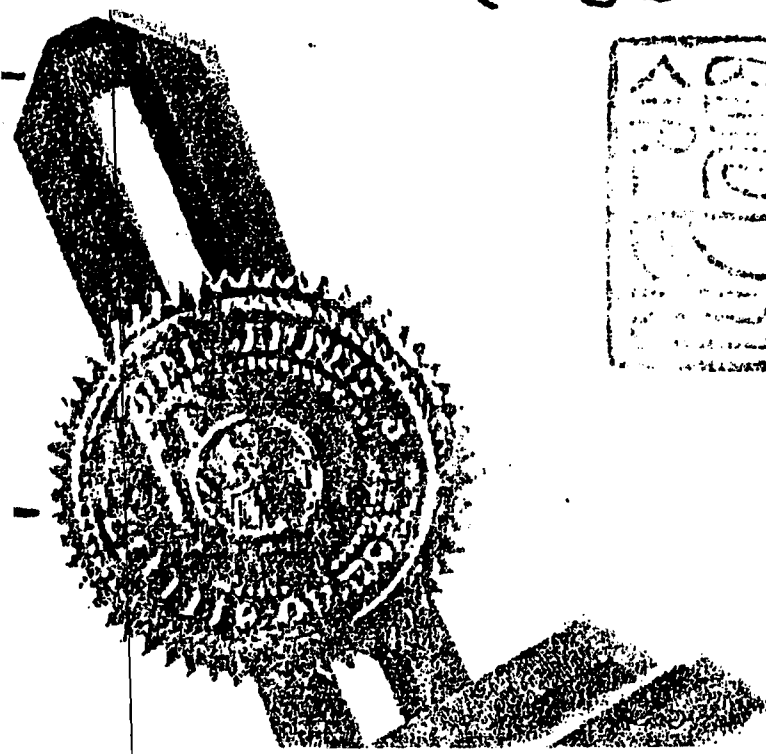
In accordance with the powers delegated to
me by the Constitution of the Republic of Korea
I hereby award

THE ORDER OF MILITARY MERIT TAEJUK WITH GOLD STAR
TO

THE UNKNOWN DEAD OF THE ARMED FORCES
OF THE REPUBLIC OF TURKEY

who sacrificed their lives in defense of liberty
in the war against the Communist aggressors in
Korea during the period 25 June 1950 to 27 July
1953.

Park Chung-hee

HEADQUARTERS
EIGHTH UNITED STATES ARMY KOREA (EUSAK)
 Office of the Commanding General
 AFO 301

GENERAL ORDERS
NUMBER 116

5 March 1951

	<u>Section</u>
Silver Star—Awards.....	I
Bronze Star Medal—Awards.....	II

I. AWARD OF THE SILVER STAR — By direction of the President, under the provisions of the Act of Congress approved 9 Jul- 1918 (Pub 45 WD 1918), and pursuant to authority contained in AR 600-26, and message, Commander-in-Chief, Far East, CM 59445, 8 August 1950, the Silver Star for gallantry in action was awarded on 15 December 1950 to the following named officers and enlisted men:

Major **ALISEI SAYA**, 201, Artillery, Turkish Armed Forces Command, distinguished himself by conspicuous gallantry in action against the enemy in Korea on 28 and 29 November 1950. When the 1st and 2d Gun Battalions were under attack near Sinnim-ni, Major SAYA saw that the enemy was trying to outflank his battalions. In a display of great courage, he selected a group of men from his gun crews, ordered them to fix bayonets and then led them in a daring counterattack that completely routed the enemy. His heroic actions reflect great credit on himself, the military service of Turkey and the United Nations Forces.

Major **FAIK TURUN**, 9, General Staff Corps, Turkish Armed Forces Command, distinguished himself by conspicuous gallantry in action against the enemy in Korea. On the night of 28 November 1950, the enemy, in great numbers, launched an attack on Turkish troops near Sinnim-ni. Major TURUN, aware of the critical situation, immediately placed his troops in the best defensive position. He then organized a group of his men and commanded them in a surprise counterattack that forced the enemy from well-entrenched positions. His valiant leadership prevented the enemy from inflicting heavy casualties on the Turkish troops and established a safe route for oncoming friendly troops. The heroic actions of Major TURUN reflect great credit on himself, the military service of Turkey and the United Nations Forces.

Major **MIKHAEL ULJURLU**, 116, Infantry, Turkish Armed Forces Command. Major ULJURLU, Commanding Officer, 2nd Battalion, 241st Regiment, distinguished himself by conspicuous gallantry in action against the enemy near Sinnim-ni, Korea on 28 and 29 November 1950. When the enemy launched a night attack against his battalion, Major ULJURLU, without regard for his own safety, moved among his men encouraging them and directing their fire with such accuracy that the attack was stopped and the enemy forced to withdraw. The heroic leadership of Major ULJURLU reflects great credit on himself, the military service of Turkey and the United Nations Forces.

Belge 5

Emekli Orgeneral Faik Türün'ün Kore Harbi İle İlgili Banta Alınmış Anılarının Yazılı Metni. (+)

Kunuri'de Çinlilerce kuşatılmış olan 2 tabura yakın kuvvetimizin içinde bulunduğu duruma derhal tedbir olmak maksadıyla ikmalle görevli Mürettep Bölük Komutanı Yüzbaşı Hayrettin'e emir vererek karşı taarruza geçirttim ve bu sayede 2 Tabur düşmandan süratle sıyrılmış oldu.

Sinnim-ni'ye çekildiğimizde yanımıza bir Amerikan taburu geldi, onun da yardımı oldu.

Biz Kunuri'de sayıca üstün kuvvetleri durdurarak Birleşmiş Milletlere 3 gün kazandırdık.

Amerikalılar bizim başarılarımızı daima örnek almışlardır.

Baktılar ki biz tüm tepeleri işgal ediyoruz. Türklere Dağcı Tugay deniliyor, onlar da Güney Koreliler'den hamal birlikleri kurarak, tüm silahlarını yollar dışından tepelere çıkardılar. Böylece Çinlilerle dağda muharebe imkanına kavuştular.

Daima Amerikan topçu birlikleri Türk Tugayının gerisinde mevziilenerek kendilerini emniyette hissetmişlerdir. Çünkü tüm tepeleri biz tutmaktaydık.

Yine Amerikalılar, bizim askerlerimizin üstün morali karşısında hayrete düştüler, gördüler ki bayrak sevgisi çok üstün, Türkiye'den kanını bayrağa akıtarak gönderen gençlerimiz vardı. Her alınan tepeye bir Türk Bayrağı dikiliyor, kendilerini araştırıyorlar sadece bir seyyar hastanede Amerikan Bayrağı var. Derhal Amerika'dan bayrak istediler.

Mac Arthur Türk Tugayını ziyarete geldi. Tugay Komutanımız çok misafirperverdi. Generale bir Atlas işlemeli Türk Bayrağı hediye etti. Mac Arthur'da bu bayrağı masasındaki arkası yazılı Atatürk resmini süsleyeceğini söyledi. Ben İstanbul'dayken hatırlıyorum Mac Arthur, Atatürk'ü ziyarete gelmişti.

(+) Bant Tezin Sorumlusu Ali DENİZLİ Tarafından Alınmıştır.

Belge 5'in Devamı

Ayrıca Mac Arthur, biliyormusunuz size karagahımda Tugayınızdan "B.B." diye bahsediliyor. Sizler "Bravest Braves" kahramanlar kahramanıdır. Daha önceden Amerikalılar haritalarına TLFC (Turkish Land Force Command) Türk Kara Kuvvetleri şeklinde kısaltma yazardı. Şimdi "B.B." yazıyorlar. Bizim Kunuri ve Kumyangjang-ni zaferinden sonra Amerikan askerleri "Birinciler Geliyor" diye yanımızdan sesleniyorlardı.

Resim-1

Kore Türk Silahlı Kuvvetleri Sancağı. (Askeri Müze-İstanbul)

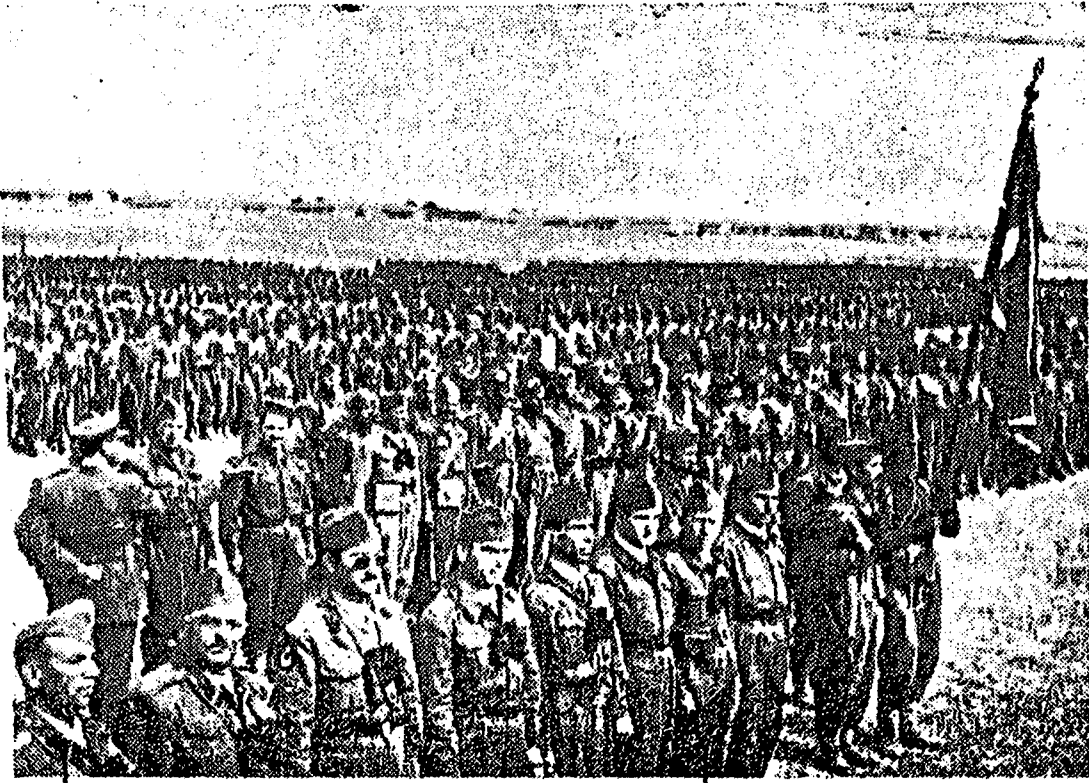
Resim-2

Galatasaray Lisesi Öğrencilerinin Kanlarını İğne ile Akıtarak Boyayıp Kore'ye, Kahraman Türk Tugayına Gönderdikleri Bayrak. (Askeri Müze-İstanbul)

Resim-3

Kore'ye Gidecek Türk Tugayı

Albay Celal Dora

Alay Haber Subayı Yüzbaşı
Muzaffer Sebükcebe

Resim-4

Kore
Gazilerinden
Bir
Grup.

(1) (2) (3) (4)

1. Kore Gazileri Derneği Başkanı ve Kore'de İrtibat Subayı Albay Alaattin Haydaroglu
2. Alay İstihbarat Subayı Emekli Albay Muzaffer Sebükcebe
3. Kurmay Binbaşı Ali Denizli
4. Alay İrtibat Subayı Emekli Albay Cihan Kumbasar (Sancağı Kurtaran Sb.)

Resim-5

Başbakan Adnan Menderes'in Etimesgut'ta Tugayı Teftişi

Resim-6

General Mac Arthur'un Türk Tugayını Ziyareti

Resim-7

241 nci Piyade Alay Sancağına Mümtaz Birlik Nişanının Takılmasından Sonra
8 nci Ordu Komutanı Vanfleet Tarafından Tebrik Edilirken.

Tugay Harekat ve Eğitim Şube Müdürü Kurmay Binbaşı Faik Türün'e 8 nci Ordu Komutanı
Walker Tarafından Gümüş Yıldız Madalyasının Takılması.

Resim-8

Sn. Kd. Bub.
Ali DENİZLİ'ye

Sevgilerimle
15-2-92
Faik

Faik TÜRÜN

Em. Org.
5

Resim-9

Emekli Orgeneral Faik Türün
İle Kurmay Binbaşı Ali Deniz-
li.

Resim-10

Türk Birlikleri Súngü Hücumu Yaparken

Resim-11

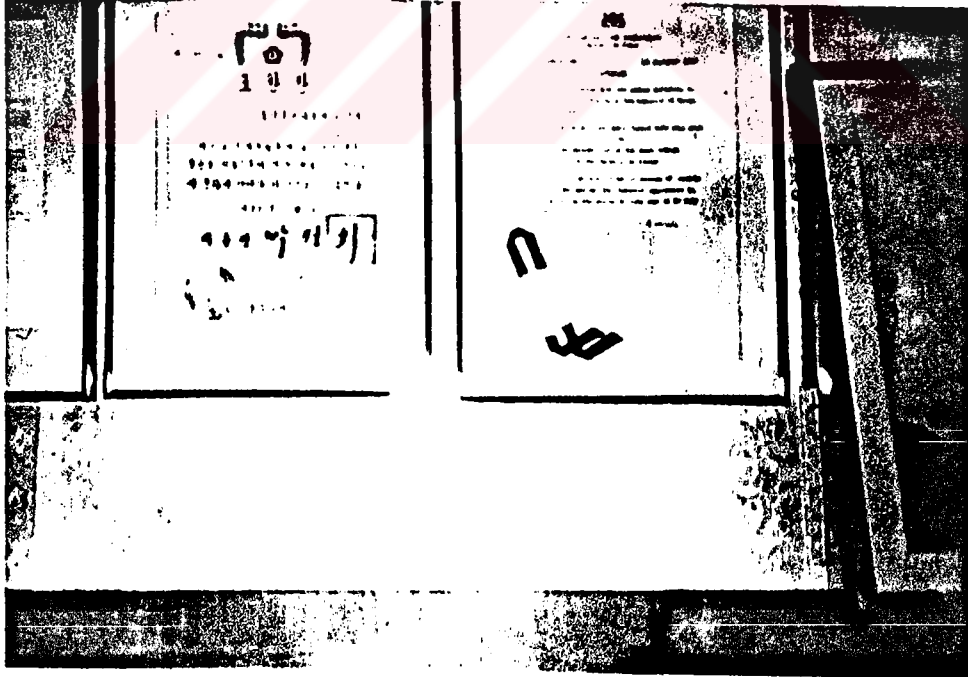
1734 Komünist Çin'linin Súngülenerek Öldürüldüğü Kum-
yangjang-ni Tepesine Dikilen Súngü Şeklindeki Türk
Zafer Anıtı.

Resim-12

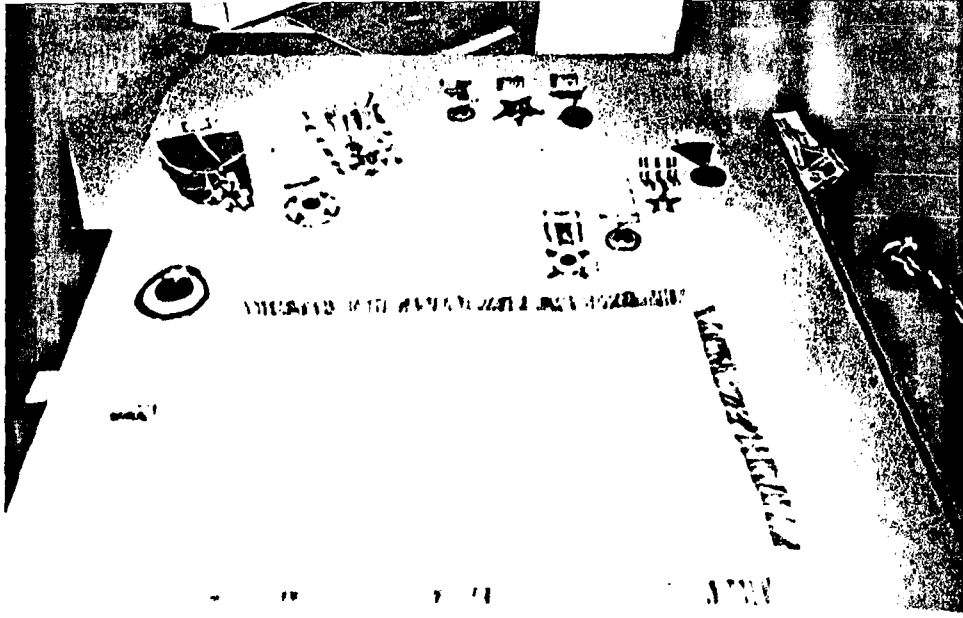

**Kore Harbinde Destanlar Yaratan 241 nci Piyade Alayı Müzesi
(LÜLEBURGAZ)**

Resim-13

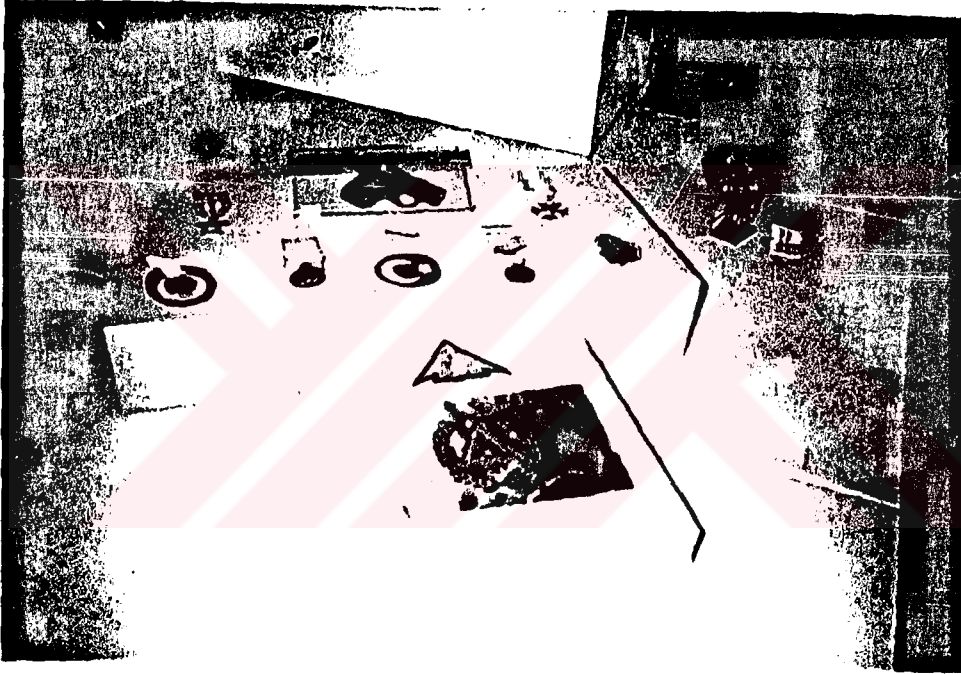

**Kumyangjang-ni Muharebesinden sonra Kore Cumhurbaşkanıınca ve-
rilen Birlik Nişanının Aslının Fotoğrafı, 241 nci Piyade Ala-
yı Müzesi-LÜLEBURGAZ'dadır. Fotokopisi EK'lerdedir.**

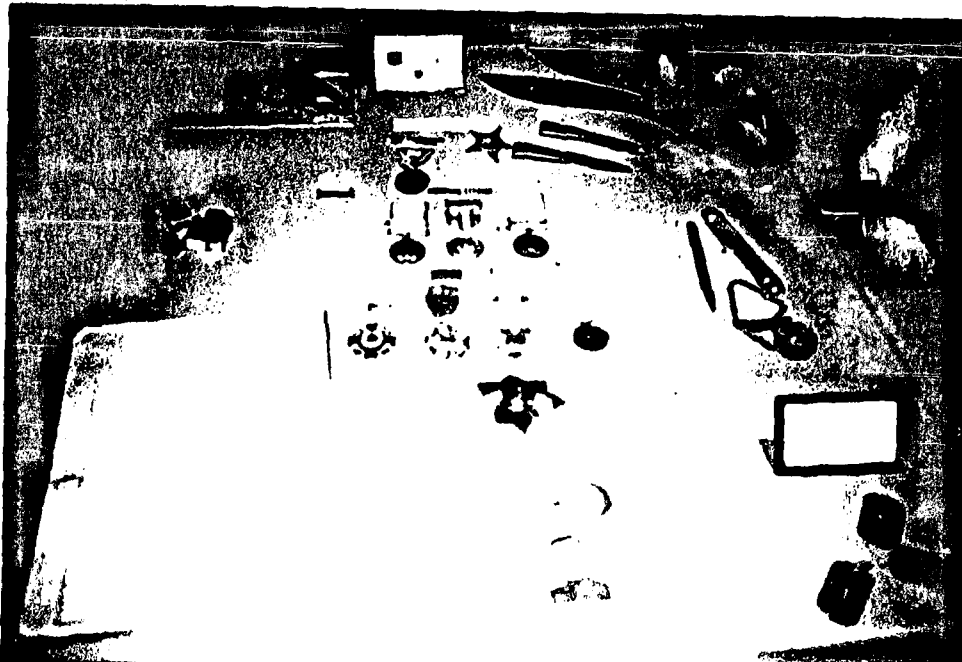
Resim-14

Tuggeneral
Tahsin Yazıcı'nın
Şilt ve
Madalyaları
(Askeri Müze-
İstanbul)

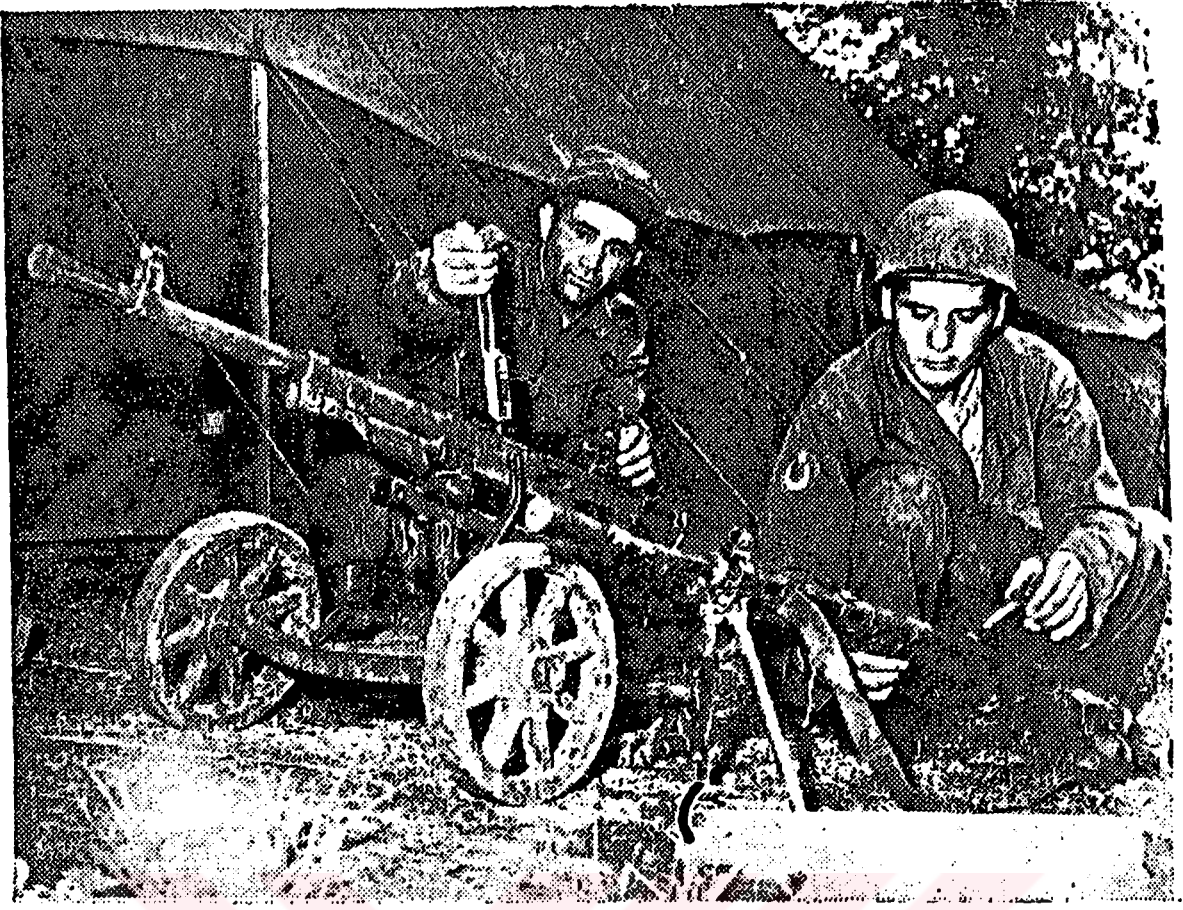
Resim-15

Albay Celal
Dora'nın
Tabanca, Şilt ve
Madalyaları
(Askeri Müze-
İstanbul)

Resim-16

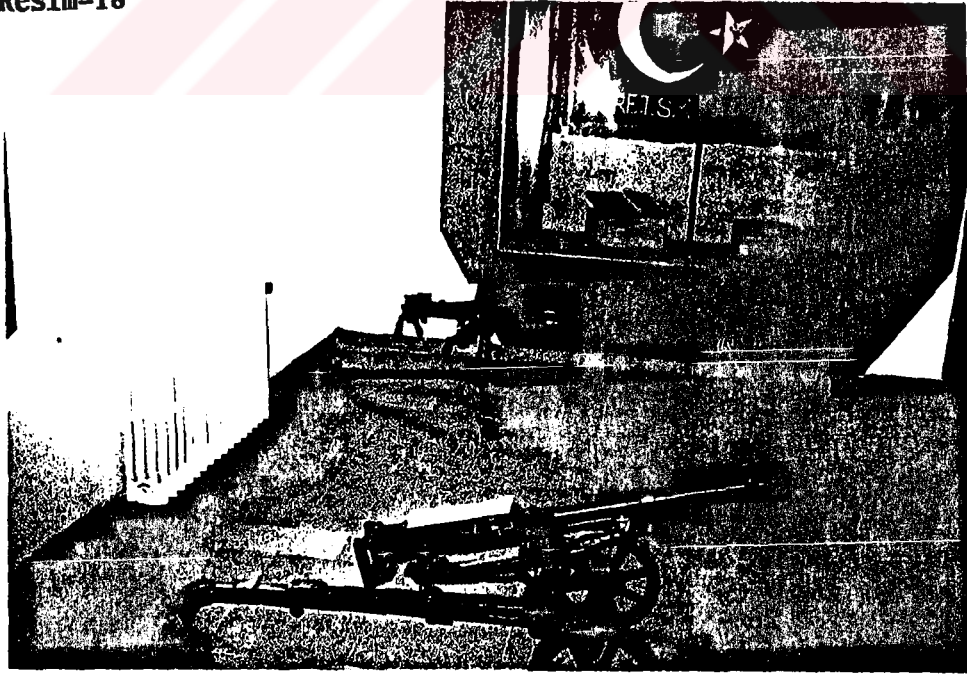
Şehit Albay
Nuri Pamir'in
Tabanca, Bıçak,
Şilt ve Madaya-
ları. (Askeri
Müze-İstanbul)

Resim-17

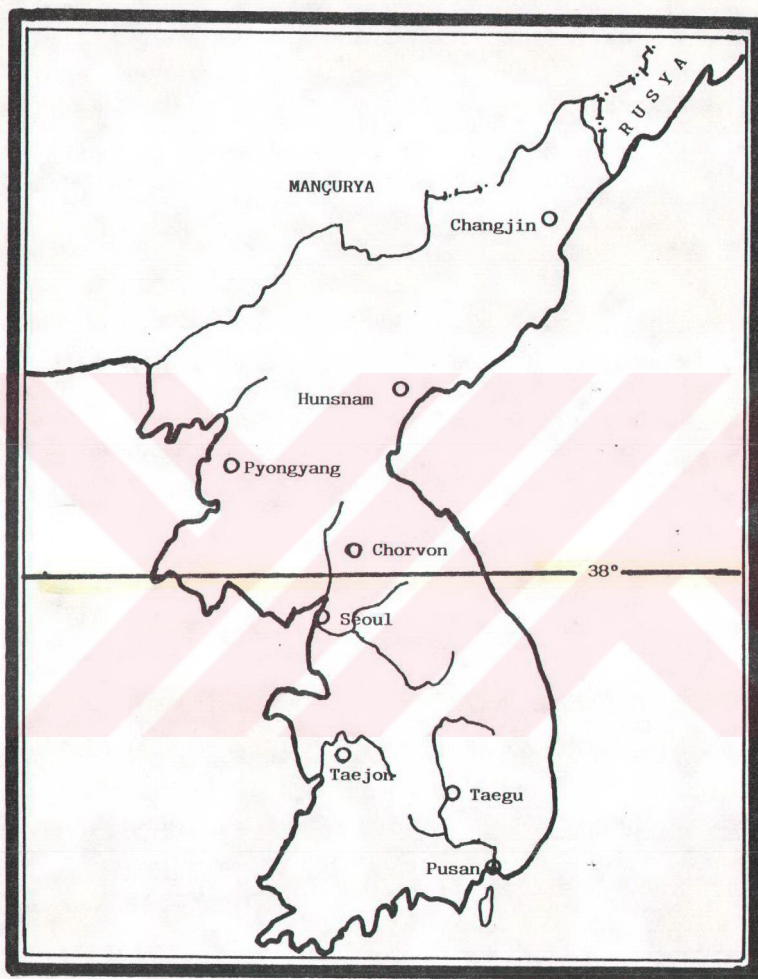
Kore'de Düşmandan Ele Geçirilen Silah

Resim-18

Düşmandan Ele Geçirilen Silahlar (Askeri Müze-İstanbul)

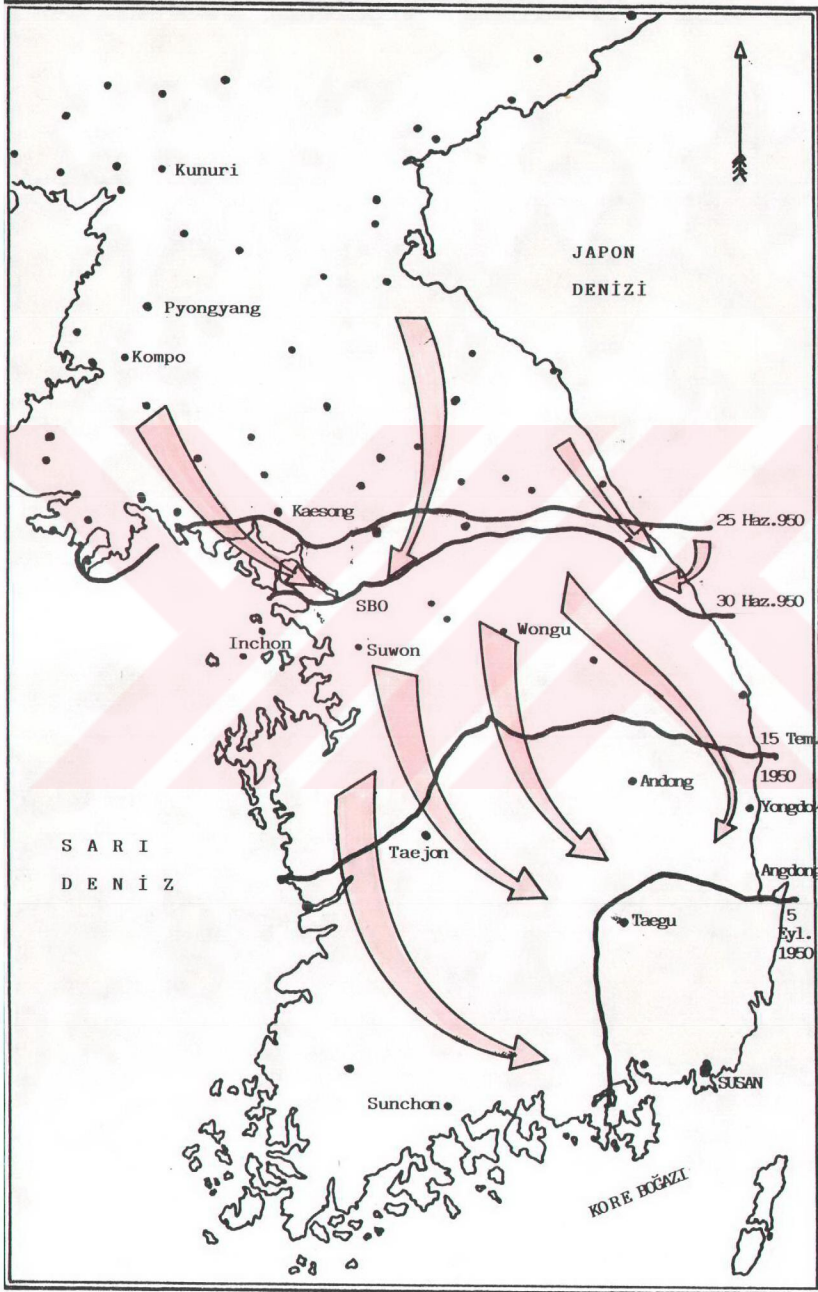
KORE YARIMADASI

KUZEY KORE ORDUSUNUN TAARRUZ HAREKATI

KROKİ-2

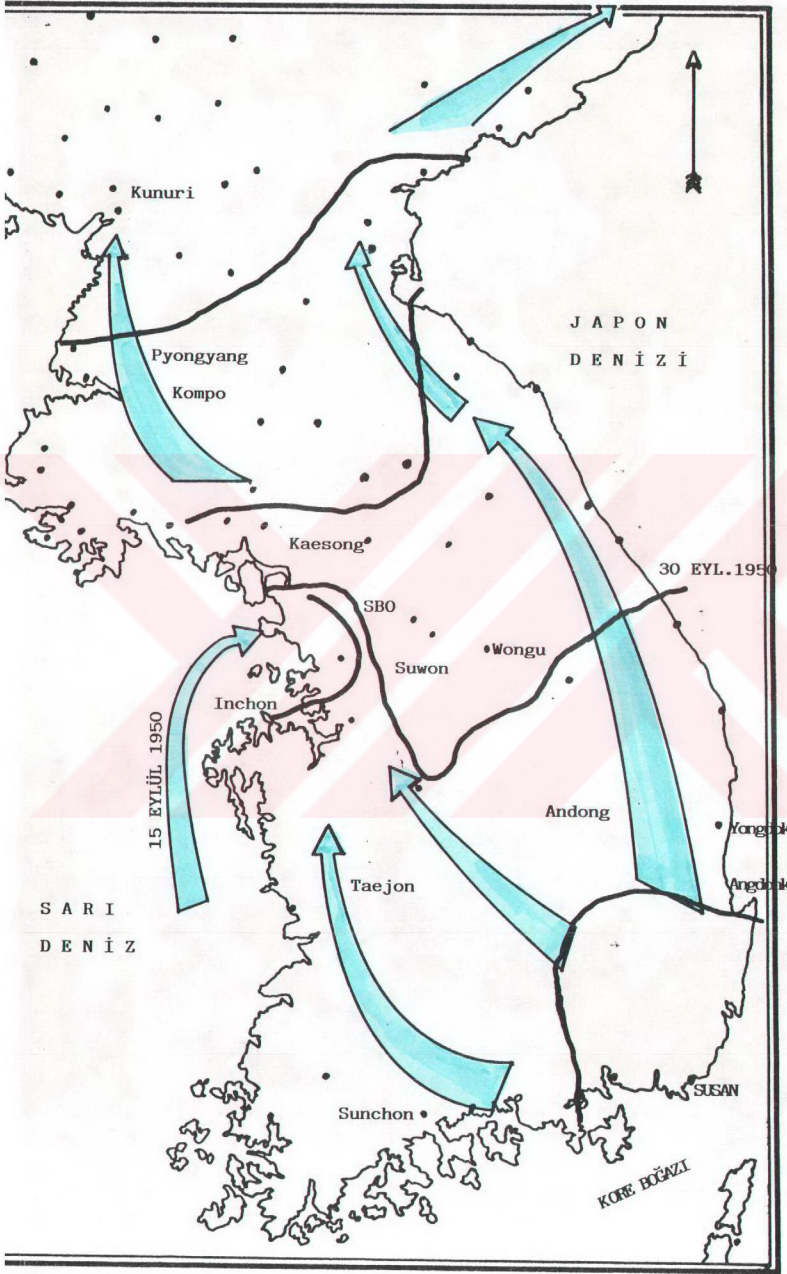
25 HAZİRAN 1950 - 15 EYLÜL 1950

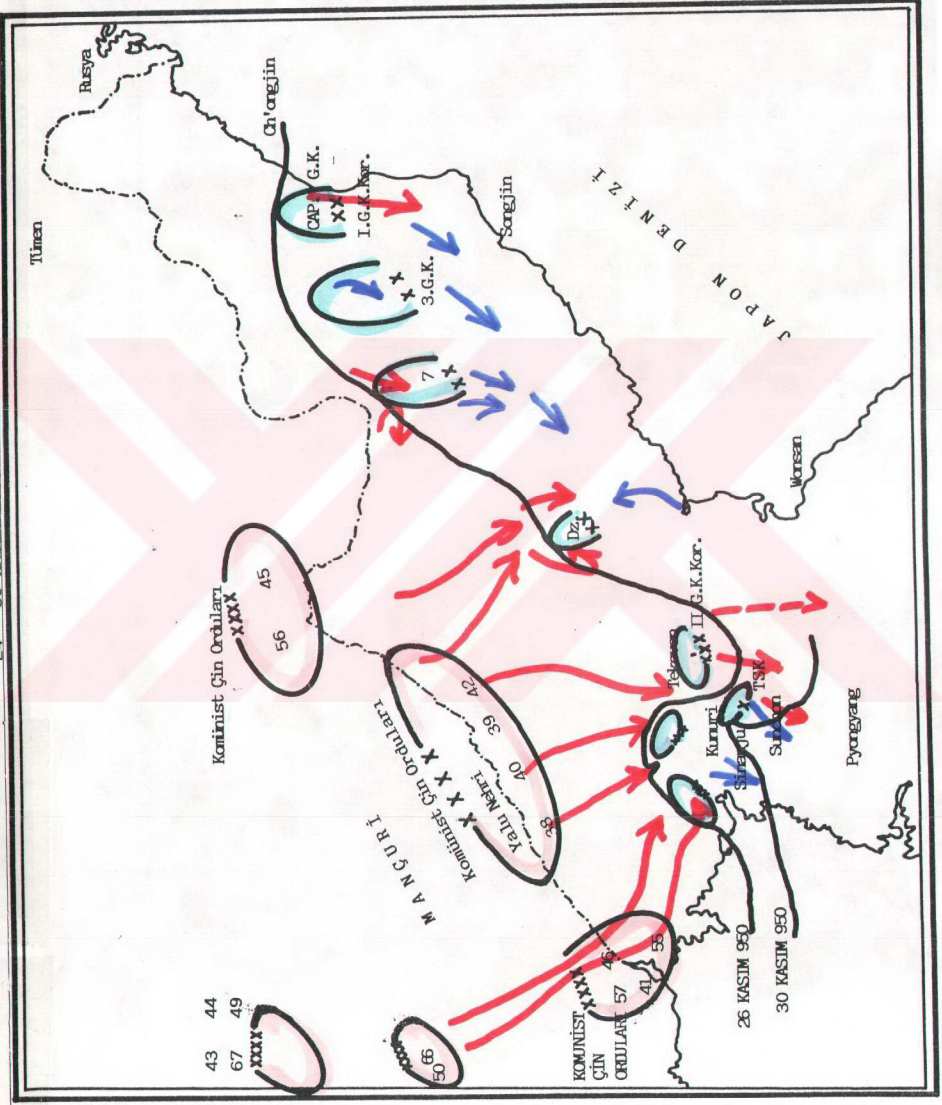
DİRLEŞMİŞ MİLLETLER ORDUSUNUN TAARRUZ HAREKATI

KROKİ-3

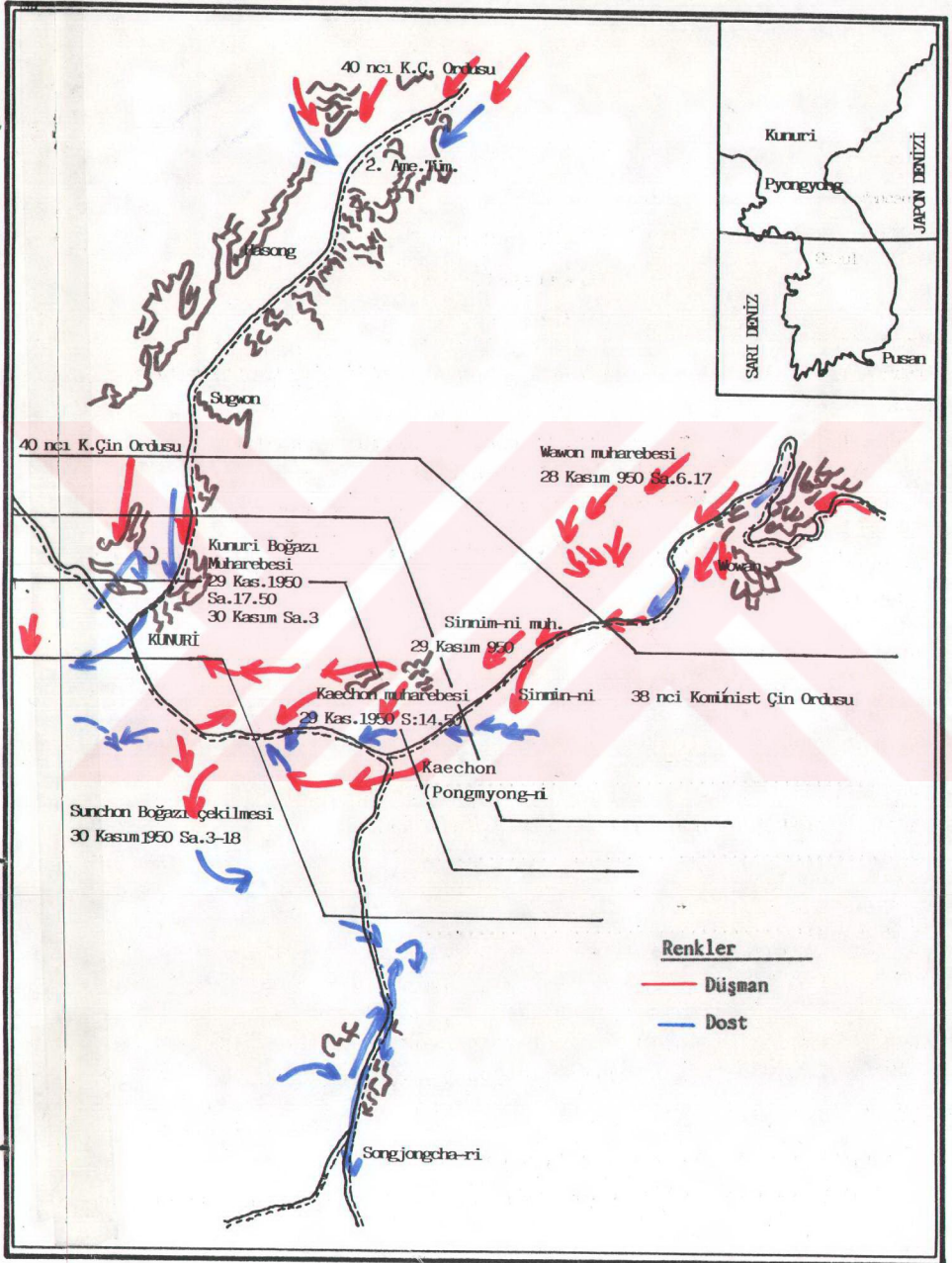
15 EYLÜL - 20 EKİM 1950

24 - 30 KASIM 1950

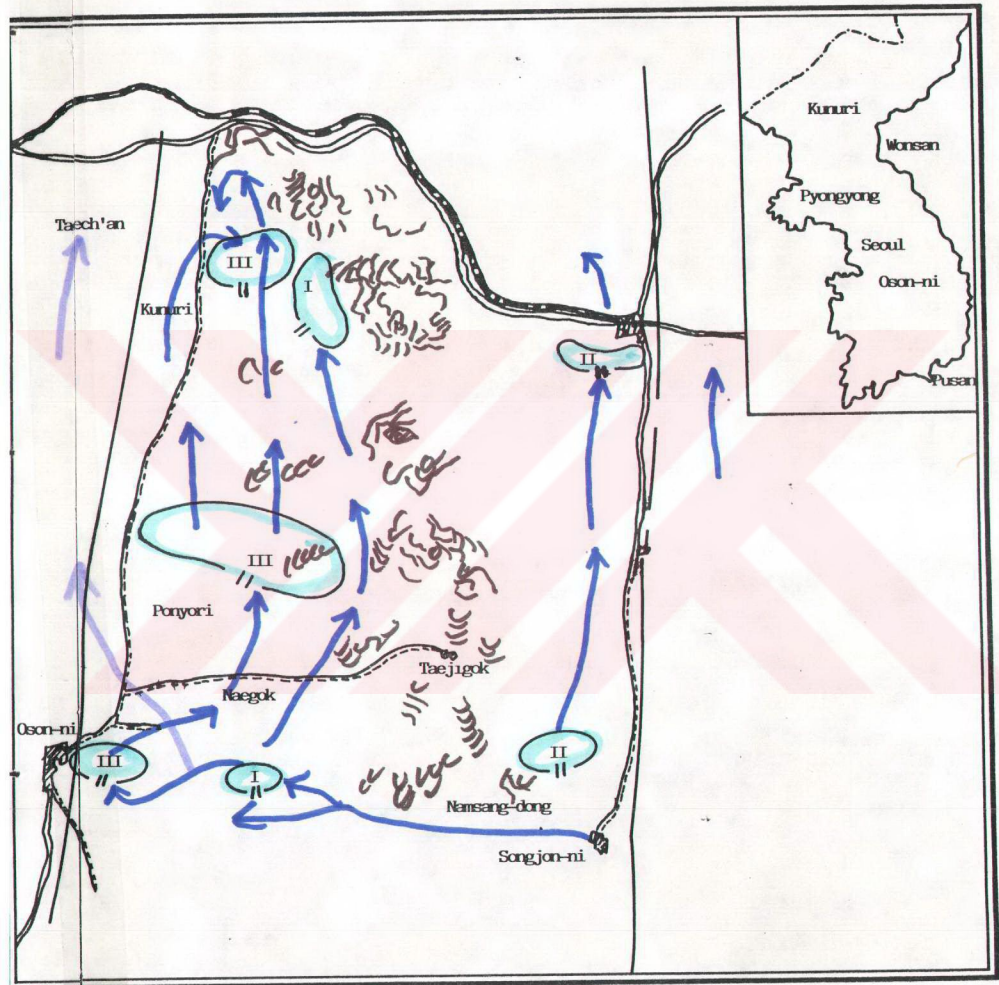

(28 - 30 KASIM 1950)

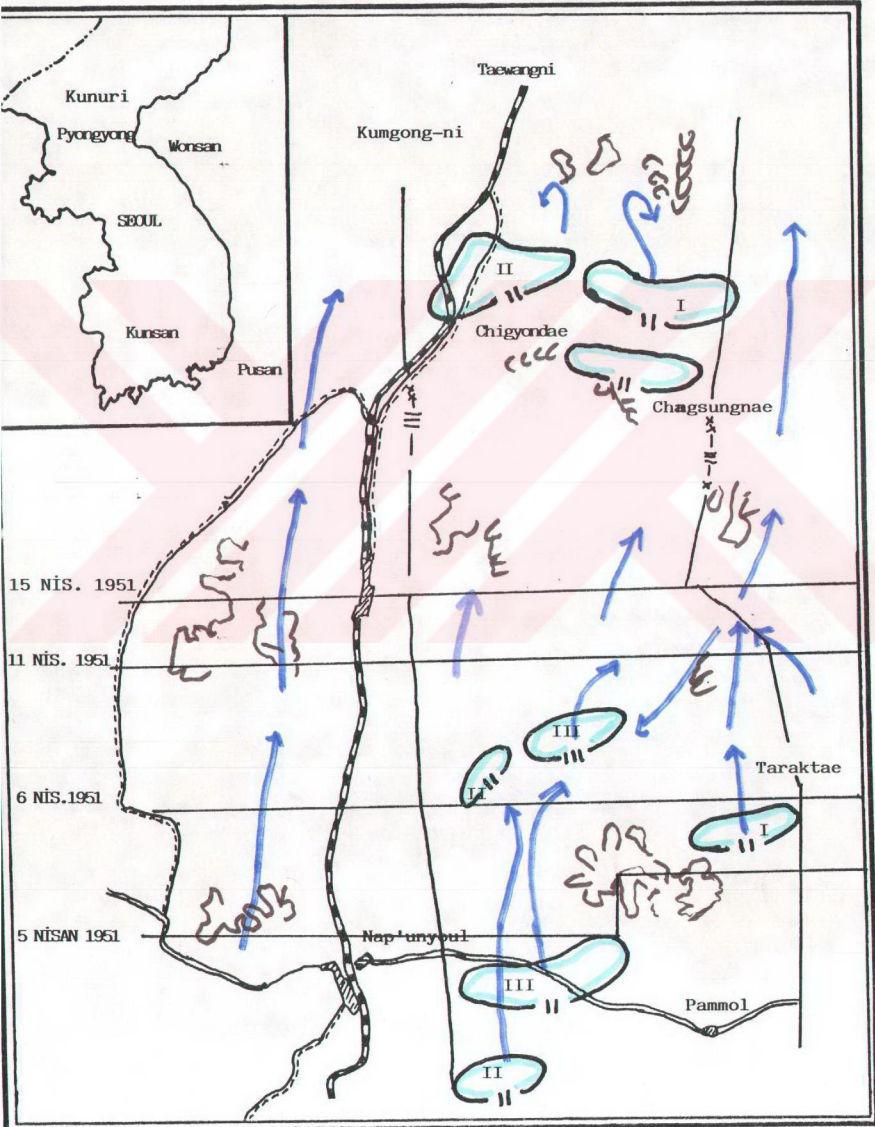
25 VE 26 OCAK 1951'DEKİ KUMYANGJANG'NI 185, 156 RAKIMLI TEPELERE

TAARRUZ MUHAREZELERİ

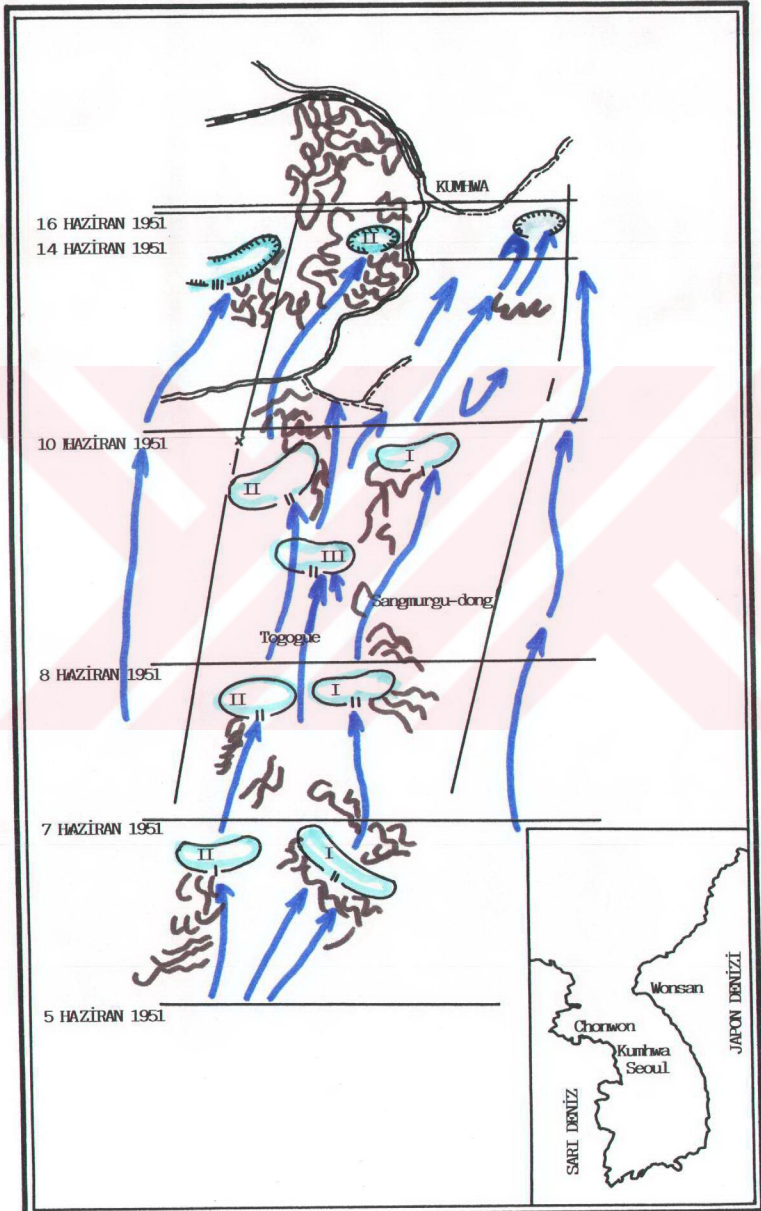
HANT'AN NEHRİNİ TAARRUZLA GEÇME VE İLERLEME MUHAREBELERİ

5 NİSAN - 21 NİSAN 1951

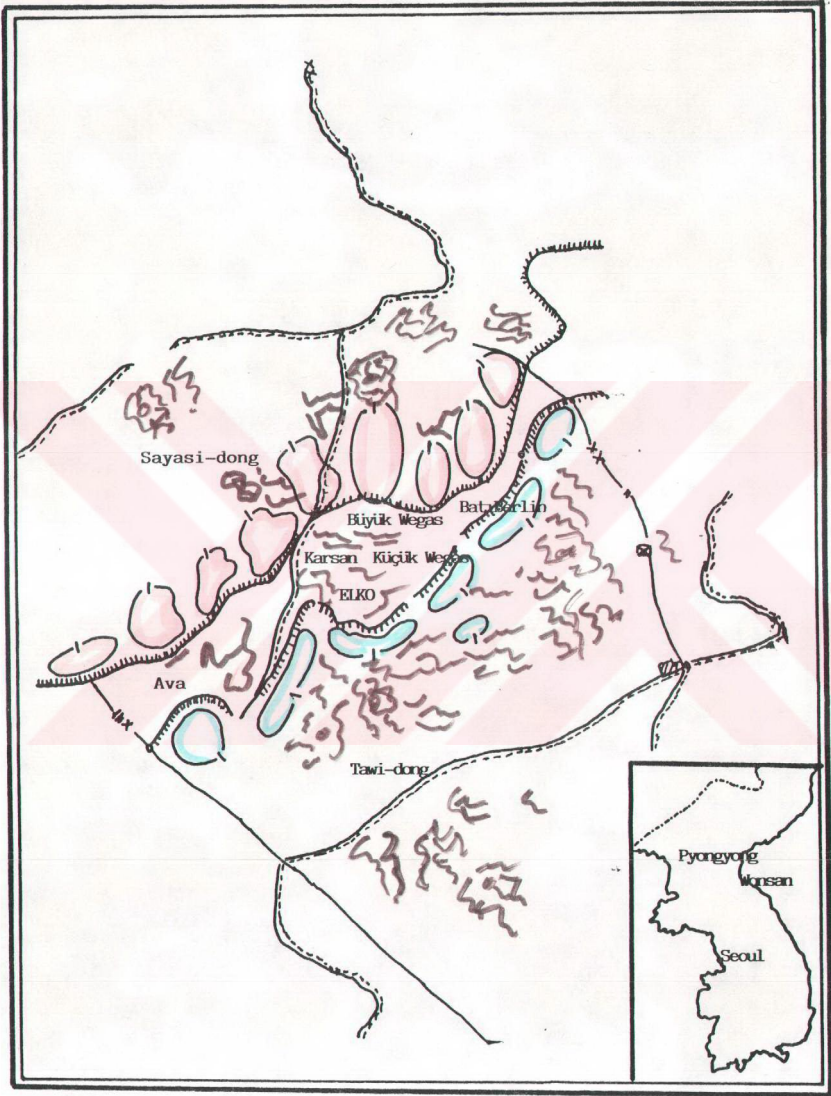
TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİN TAARRUZ VE İLERLEME MUHAREBELERİ

5 HAZİRAN 1951 - 19 HAZİRAN 1951

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİN 3 MAYIS 1953 İŞGAL ETTİĞİ SAVUNMA VE İLERİ

KARAKOL MEVZİLERİ

KORE MUHAREBELEERİNE KATILAN TÜRK KUVVETLERİNİN KAYIPLARI

BİRLİĞİN ADI	ŞEHİT			YARALI						YARALI TOPLAMI			HASTA						HASTA TOPLAMI			TUTSAK			YİTİK		
				Yaralanıp yurda dönenler			Kore'de tedavi edilip birliğine katılanlar			YarALI TOPLAMI			Kore'den yurda dönenler			Kore'de tedavi olup birliğine dönenler			HASTA TOPLAMI			Tutsak olup iade edilenler.			Akibeti belli olmayan		
				Sb	Astsb	Er	Sb	Astsb	Er				Sb	Astsb	Er	Sb	Astsb	Er				Sb	Astsb	Er			
1. Değ. Tug.	25	16	369	12	14	309	34	24	750	46	38	1059	3	2	37	6	12	72	9	14	109	4	3	218	3	1	171
2. Değ. Tug	8	2	111	7	6	149	13	11	314	20	17	463	2	3	21	7	15	58	9	18	79	-	-	-	-	-	-
3. Değ. Tug	4	8	178	8	5	162	7	6	316	15	11	478	3	4	23	9	6	63	12	10	86	2	-	7	-	-	-
TOPLAM	37	26	658	27	25	620	54	41	1380	81	66	2000	8	9	81	22	33	193	30	42	274	6	3	225	3	1	171
GENEL TOPLAM	721			672			1475			2147			98			248			346			234			175		

NOT : 1. Tutsakların hepsi yurda dönmüştür.

2. Hastalar muharebelere yaralananların mevcuduna dahil değildir.

3. Hastalık en fazla sarılık, miç ağrısı ve veremdir.

B İ R L İ K	KORE KÜNYE NO	KOREYE GİDİŞ TARİHİ	KORE'DEN DONUŞ TARİHİ	KAFİLELER
1 nci Tugay	1-6200 Takviye Brl.	25.9.1950 18.2.1951	14.8.1951 22.10.1951 26.12.1951	1 nci Kafiile 2 nci Kafiile 3 ncü Kafiile
2 nci Tugay	6201-14149	5.6.1951 16.8.1951 22.10.1951	7.8.1952 12.9.1952 22.9.1952	1 nci Kafiile 2 nci Kafiile 3 ncü Kafiile
3 ncü Tugay	14151-20474	9.6.1952 29.7.1952	27.8.1953 4.9.1953 7.9.1953	1 nci Kafiile 2 nci Kafiile 3 ncü Kafiile
4 ncü Tugay	20500-26095	12.6.1953 17.7.1953 5.7.1953	4.8.1954 17.8.1954	1 nci Kafiile 2 nci Kafiile
5 nci Tugay	26150-31621	10.6.1954 17.6.1954	11.8.1955 15.8.1955	1 nci Kafiile 2 nci Kafiile
6 nci Tugay	31622-37090	11.6.1955 17.6.1955	9.8.1956 14.8.1956	1 nci Kafiile 2 nci Kafiile
7 nci Tugay	37091-42599	10.6.1956 17.6.1956	14.8.1957 17.8.1957	1 nci Kafiile 2 nci Kafiile
8 nci Tugay	42571-48049	10.6.1957 16.6.1957	7.8.1958 14.8.1958	1 nci Kafiile 2 nci Kafiile
9 ncü Tugay	48050-53520	7.6.1958 16.6.1958	13.8.1959 21.8.1959	1 nci Kafiile 2 nci Kafiile
10 ncü Tugay	53521-58960	16.6.1959 22.6.1959	8.8.1960 17.8.1960	1 nci Kafiile 2 nci Kafiile
11 nci Bl.		15.6.1961	17.7.1961	
12 nci Bl.		5.7.1961	15.7.1962	

KORE'YE GİDEN BİRLİKLER VE İSİMLERİ

13 ncü Bl.		2.7.1962	12.7.1963	
14 ncü Bl.		7.7.1963	6.7.1964	
15 nci Bl.		30.6.1964	10.7.1965	
16 nci Bl.		5.7.1965	9.7.1966	
1 nci Şeref Kıtası		26.7.1966	8.6.1967	
2 nci Şeref Kıtası		6.6.1967	6.6.1968	
3 ncü Şeref Kıtası		24.7.1968	25.7.1969	
4 ncü Şeref Kıtası		19.7.1969	12.7.1970	
5 nci Şeref Kıtası		9.7.1970	30.6.1971	

K R O N O L O J İ

12 Ağustos	1945	Sovyetlerin Kuzey Kore'yi işgal altına almaları.
Eylül	1945	Amerikalıların Güney Kore'yi işgal ve burada bir askeri hükümet kurmaları.
24 Ekim	1945	Japonya'nın teslim olması.
8 Mayıs	1946	Kuzey Kore'de Sovyet Rusya kontrolunda bir komünist hükümet kurulması.
17 Temmuz	1948	Güney Kore'de demokratik cumhuriyetin ilanı.
5 Ağustos	1948	Güney Kore hükümetinin kurulması.
9 Eylül	1948	Demokratik Kuzey Kore Halk Cumhuriyetinin kurulması.
31 Aralık	1948	Güney Kore ile Amerika arasında askeri yardım ve emniyet antlaşması.
20 Mart	1949	Demokratik Kuzey Kore Halk Cumhuriyeti ile Sovyetler arasında 10 yıllık yardım paktı.
14 Şubat	1950	Sovyetler Birliği ile Komünist Çin arasında 30 yıllık bir dostluk ve karşılıklı savunma antlaşması imzası.
28 Haziran	1950	Birleşmiş Milletlerin Kore'de ortak müdahaleye karar vermesi.
25 Temmuz	1950	Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine Güney Kore'ye yardım için kuvvet göndermeye hazır olduğunu bildirmesi.
3 Ağustos	1950	Kore Tugayının teşkili emrinin Genelkurmayca verilmesi.
10 Ağustos	1950	2 nci zırhlı Tugay K.Süvari Tuğgeneral Tahsin Yazıcı'nın Kore Türk Tugay K.lığına atanması."
8 Ağustos	1950	241 nci Alayın Ankara'ya intikali.
15 Eylül	1950	İnchon çıkarması.
16 Eylül	1950	8 nci Amerikan Ordusunun Pusan köprübaşından karşı taarruzu.
17 Eylül	1950	Kumpo hava meydanının işgali.
18 Eylül	1950	Kuşatma kuvvetlerinin Seoul'e ilerlemesi.

19 - 20 Eylül	1950	Tugayın Ankara'dan İskendurun'a hareketi.
25 Eylül	1950	Tugayın İskendurun'dan Kore'ye intikali (1 nci kfile).
26 Eylül	1950	2 nci kfilenin intikali.
28 Eylül	1950	Seoul'un geri alınması.
29 Eylül	1950	3 ncü kfilenin intikali.
9 Ekim	1950	38 nci paralelin geçilmesi.
14 - 16 Ekim	1950	Komünist Çin'in harbe karışması.
18 Ekim	1950	Pusan limanına çıkış (1 nci kfile).
19 Ekim	1950	Pusan limanına çıkış (2 nci kfile).
20 Ekim	1950	Pusan limanına çıkış (3 ncü kfile)
23 Ekim	1950	Tugayın gerillacılara karşı emniyet görevi alması.
24 Ekim	1950	Kuzey Kore başkenti Pyongyang'ın zaptı.
3 Kasım	1950	241 nci Piyade Alayı K.lık kademesinin kaldırılması.
7 Kasım	1950	Tugayın Seoul'un kuzeybatısındaki Chongdan bölgesinin emniyeti ile görevlendirilmesi ve 25 nci Amerikan Tümeninin emrine girmesi.
7 Kasım	1950	Tugayın 8 nci Orduya bağlanması.
21 Kasım	1950	Tugayın Kunuri bölgesine hareketi.
24 Kasım	1950	Birleşmiş Milletler ordularının genel taarruza başlaması.
26 Kasım	1950	1 nci Tugayın Kunuri'de konmaya geçişi.
26 Kasım	1950	Tugayın Tokchon'a hareketi.
27 Kasım (Öğleden sonra)	1950	Tugayın geriye dönüşü.
28 Kasım	1950	Wawon muharebesi.
28 Kasım	1950	Sinnim-ni'ye çekiliş.
28 - 29 Kasım	1950	Sinnim-ni muharebeleri.
29 Kasım	1950	Kaechon muharebeleri ve öğleden sonra çekilme.
29 Kasım	1950	Kunuri - Sunchon boğazları muharebeleri ve Tugayın
Saat 17.50 - 30 Kasım Saat 00.30		Sosari'ye çekilişi.
30 Kasım	1950	Kunuri'den, Pyongyang'a geri gidiş.
30 Kasım	1950	Tugay karargahının Pyongyang'a varışı.
Akşamı)		

4 Aralık	1950	Tugay karargahının Kaesong'da toplanması.
7 Aralık (Akşamı)	1950	Tugayın Sosari'ye varışı.
7 Aralık	1950	241 nci Piyade A.Kh.nın yeniden kurulması.
10 Aralık	1950	241 nci Piyade Alayı Karargahının Kumpo yarımadasını savunma hazırlıkları.
14 Aralık	1950	Birleşmiş Milletler Ordusunun Batı kanadının imjin nehrini tutması.
31 Aralık	1950	Komünist ordularının İmjin hattına taarruzları.
2 Ocak	1951	Türk Tugayının Chonan'a çekilişi.
22 Ocak	1951	Birleşmiş Milletler Ordusunun keşif ve yıpratma taarruzuna başlaması.
24 Ocak	1951	Tugayın yıpratıcı taarruz görevi alması.
25 - 27 Ocak	1951	Tugayın Kumyangjang-ni muharebesi.
27 Ocak	1951	Tugayın Suwon bölgesinde toplanması.
28 Ocak - 4 Şubat 1951		1 nci Türk Tugayının taarruz muharebeleri.
10 - 11 Şubat	1951	Türk Tugayının Han nehri güneyinde savunma durumu.
13 - 17 Şubat	1951	Komünist ordularının taarruzları.
13 Şubat	1951	Mc. Arthur'un Türk Tugayını ziyareti.
15 - 21 Şubat	1951	Türk Tugayının Anyangni'de ihtiyata geçmesi.
16 Şubat	1951	Birleşmiş Milletler Ordusunun taarruzu ve komünist Çin Ordusunun geriye çekilmesi.
22 Şubat	1951	Türk Tugayının savunma görevi alması.
7 Mart	1951	25 nci Tümenin Han nehrini taarruzla geçmesi, Türk Tugayına savunma görevi verilmesi.
8 Mart	1951	Birleşmiş Milletler Ordusu ve 25 nci Tümenin taarruzu.
16 - 22 Mart	1951	Düşmanın çekilmesi.
10 Nisan	1951	Türk Tugayının Hant'an nehrini geçmesi.
22 Nisan	1951	Düşmanın taarruzu.
22 Nisan	1951	Birleşmiş Milletler Ordusu ve 1 nci Türk Tugayının geri çekilmesi.

1 Mayıs - 17 Mayıs 1951	Birleşmiş Milletler Ordusunun ve Türk Tugayının savunma ve taarruz muharebeleri.
17 Mayıs 1951	Düşmanın 10 ncu Kolordu, 3 ncü ve 1 nci Güney Kore Kolordularına taarruzu ve bu kuvvetlerin geri çekilmesi.
20 Mayıs 1951	Düşmanın 1 ve 3 ncü Güney Kore Kolordularına taarruzu; buna karşılık Birleşmiş Milletler Ordularının, 24 ncü Tümenine bağlı olan 1 nci Türk Tugayının da katılması ile ve 9 ncu Kolordu cephesinden karşı taarruzu.
25 Mayıs - 4 Haziran 1951	Türk Tugayının ihtiyata alınması.
20 Haziran 1951	1 nci Türk Tugayının kolordu ihtiyatına alınması.
2 Temmuz 1951	1 nci Türk Tugayının 2 nci Türk Tugayı ile değiştirilmesi.
10 Temmuz 1951	İlk mütareke konuşmaları.
18 Temmuz 1951	1 nci Türk Tugayının Kanada Tugayını değiştirmesi.
3 Ağustos 1951	1 nci Türk Tugayının mevzilerini, 3 ncü Amerikan Tümeninin 15 nci Alayına teslim etmesi.
4 Ağustos 1951	Türk Tugayının tekrar 25 nci Tümen emrine girmesi.
5 Ağustos 1951	7 nci Amerikan Alayının cephesinin Türk Tugayı tarafından işgali
16 Eylül - 1 Kasım 1951	Türk Tugayının mevzii taarruz hareketleri ile savunma muharebeleri.
1 Kasım - 16 Kasım 1951	Türk Tugayının savunma muharebeleri.
16 Kasım 1951	2 nci Değiştirme Tugayının savunma mevzini teslim alması.
18 Kasım 1951	2 nci Tugayın 3 ncü değiştirme kafilesinin Inch'on limanına gelmesi.
20 Aralık 1951	2 nci Türk Tugayının, 25 nci Tümenle 9 ncu Kor. ihtiyatına alınması.
20 Şubat 1952	2 nci Türk Tugayının 10 ncu Kolordu emrine girmesi.
24 Şubat 1952	2 nci Türk Tugayının cephede görevlendirilmesi.
5 Temmuz 1952	3 ncü Türk Tugayının ilk kafilesinin Kore'ye gelişi ve 2 nci Tugayın ilk kafilesinin yurda dönüşü (İkinci kafile

bundan sonra gelmiştir).

12 Ağustos	1952	2 nci Türk Tugay 2 nci kafilesinin yurda dönüşü.
20 Ağustos	1952	3 ncü Tugayın Kore'de göreve başlaması.
21 Ağustos	1952	3 ncü Türk Tugayının son kafilesinin Kore'ye gelişi
24 Ağustos	1952	2 nci Tugay kafilesinin yurda dönüşü.
17 Eylül	1952	2 nci Türk Tugayına, Kore Cumhurbaşkanı tarafından yeterlik nişanının verilmesi.
30 Ekim	1952	3 ncü Türk Tugayının 9 ncu Kolordu emrinde görev alması.
29 Ocak	1953	3 ncü Türk Tugayının ihtiyata alınması.
1 Mayıs	1953	3 ncü Türk Tugayının muharebe ileri karakol savaşmalarının başlaması.
15 Mayıs	1953	3 ncü Türk Tugayının Vegas, Doğu ve Batı Berlin muharebe ileri karakol savaşmalarına başlamaları.
28 Mayıs	1953	Elko ve Karsan muharebeleri.
29 Mayıs	1953	Vegas'ın boşaltılması.
30 Mayıs - 7 Temmuz	1953	Türk Tugayının savunma durumu.
3 Haziran	1953	3 ncü Tugayın 1 nci kafilesinin dönüşü.
8 Haziran	1953	Savaş tutsaklarının değiştirilmesine dair antlaşma.
6 Temmuz	1953	4 ncü Tugayın 1 nci kafilesinin Pusan'a varışı (diğer kafileler belirli aralıklarla gelmişlerdir).
27 Temmuz	1953	Mütarekenin imzalanması.
15 Ağustos	1953	3 ncü Tugayın 2 nci kafilesinin dönüşü.
20 Ağustos	1953	3 ncü Tugayın 3 ncü kafilesinin dönüşü.
26 Nisan - 15 Haziran	1954	Cenevre konferansı.
30 Kasım	1954	Ankara'da 3 ncü Tugaya Lejyon Merit (Legion of Merit) nişanının verilmesi (28-29 Mayıs 1953 muharebeleri dolayısıyla ile).